

ვლადიმერ ვახანიძე

ფუცი და
ქართრი

თბილისი
2008

ვლადიმერ მახანიძე: ფული და გერორი. გვ. 216. საგამომცემლო სახლი „ინოვაცია“. თბილისი, 2008.

გერორიზმი დიდი ხნის ცნობილი მოვლენაა, მაგრამ თანამედროვე პირობებში, ვარშავის ხელშეკრულების ლიკვიდაციის, საბჭოთა კავშირის დაშლის, სპარსეთის ყურის ომის, მიმოსვლის, ასოციაციისა და სიგყვის თავისუფლების შეღვევად შეიქმნა განსაკუთრებით ხელშემწყობი ვითარება მისი გავრცელებისათვის. გერორიზმი ახლა არა მარტო ცალკეულ ქვეყნებსა თუ მათს ჯგუფებს ემუქრება, არამედ მთელ საერთაშორისო გაერთიანებასაც.

გერორიზმთან ბრძოლის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულებაა მისი მასაზრდოებელი ფინანსური ნაკადების ბლოკირება. დღემდე საერთაშორისო თანამშრომლობა ამ სფეროში აშკარად ვერ იყო საკმარისი, რასაც ხელს უწყობს ფულის შეღებებით იოლი გადასვლა ერთი ქვეყნიდან მეორეში, საბანკო საიდუმლოებანი ზოგიერთ ქვეყანაში, უამრავი ოფშორული მონის არსებობა. უწინარეს ყოვლისა, ეს იმიტომ ხდება, რომ ხანგრძლივი დროის მანძილზე ჯეროვნად არ აფასებდნენ კრიმინალური ჯგუფებისათვის ესოდენ საჭირო საფინანსო რესურსების გზების გადაკეტვას ან მათი ხელმისაწვდომობის გაძნელებას. თუმცა, დაფინანსების შეწყვეტა მათი ჩახშობის სისტემის უმთავრესი ელემენტია. ეს მით უფრო აუცილებელია, რომ გერორისგული საქმიანობა გრანსნაციონალურ დონეზე საფრთხეს უქადის ნებისმიერ სახელმწიფოს.

ამ წიგნში განხილულია, საერთოდ, გერორიზმის და კერძოდ, გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლაში საერთაშორისო გაერთიანების საქმიანობის საერთაშორისო-სამართლებრივი ასპექტები, აგრეთვე ამ მიზნით შექმნილი ძირითადი საერთაშორისო ორგანიზაციების ფუნქციები და საქმიანობის თავისებურებანი.

შესავალი

გერორიზმი ოდინდელი მოვლენაა, მაგრამ თანამედროვე პირობებში, ვარშავის ხელშეკრულების ლიკვიდაციის, საბჭოთა კავშირის დაშლის, სპარსეთის ყურის ომის, მიმოსვლის, ასოციაციისა და სიგყის თავისუფლების შედეგად შეიქმნა განსაკუთრებით ხელშემწყობი ვითარება მისი გაერცელები-სათვის. გერორიზმი ახლა არა მარტო ცალკეულ ქვეყნებსა თუ მათს ჯგუფებს ემუქრება, არამედ მთელ საერთაშორისო გაერთიანებასაც.

ყველა რეგიონული კონსულტაციის დროს მთავრობათა ჯგუფები და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები გამოთქვამდნენ შეშოთებას იმის გამო, რომ ამჟამად მიმდინარე ომი გერორიზმის წინააღმდეგ არცთუ იშვიათად ძირს უთხრის სწორედ იმ ღირებულებებს, რომლებსაც აყენებენ დარცყმას გერორისტები: ადამიანის უფლებებსა და სამართლის უზენაესობას. იმათი უმრავლესობა ვინც ასეთ შეშოთებას გამოთქვამდა, ექვეყემ არ აყენებდა გერორიზმის საფრთხის სერიოზულობას და აღიარებდა, რომ სიცოცხლის უფლება ყველაზე ფუძემდებელია ადამიანის უფლებებს შორის. მაგრამ ისინი შიშობდნენ, რომ გერორის პრობლემისადმი არსებული მიდგომები, რომლებიც მთლიანადაა კონცენტირებული სამხედრო, პოლიციურ და სადაზვერვო ღონისძიებებზე ძირს გამოუთხრიან ძალისხმევას ადამიანის უფლებათა დასაცავად, გამოიწვევენ მსოფლიოს მოსახლეობის დიდი ჯგუფების გაუცხოებას და ამის შედეგად შეასუსტებენ გერორიზმის წინააღმდეგ კოლექტიური მოქმედების პოტენციალს. რაც შეეხება იმ რეგიონების სახელმწიფოებს, საიდანაც ჩნდებიან გერორისტები, უპირველესი აუცილებლობაა განვამტკიცოთ არა მარტო მათი უნარი, არამედ, ავრეთვე მათი ნებაც გერორიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველად. ამ ნების განსამტკიცებლად – თანაც ისე, რომ სახელმწიფოები თავიანთი საკუთარი ხალხების მხარდაჭერით სარგებლობდნენ და არ აწყდებოდნენ მათი მხრივ ოპოზიციას, – გაცილებით უფრო ფართო მიდგომაა საჭირო.

სწორედ ამიტომ საჭირო გახდა შემუშავებულიყო ტერორიზმთან ბრძოლის გლობალური სტრატეგია. სტრატეგია, რომელიც ეხება ძირეულ მიზეზებს და განამტკიცებს სახელმწიფოს პასუხისმგებლობას, სამართლის უზენაესობას და ადამიანის უფლებებელ უფლებებს. საარსებო მნიშვნელობა ენიჭება ყოველისმომცველ სტრატეგიას, რომელიც მოიცავს იძულების ზომებს, მაგრამ გაცილებით უფრო ფართოა, ვიდრე ეს ღონისძიებანი. გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია გენერალური მდივნის წამყვანი როლის პირობებში ხელს უნდა უწყობდეს ისეთი ყოველისმომცველი სტრატეგიის შემუშავებას, რომელიც შეიცავს:

შეკავებას, რომელიც ხორციელდება ტერორიზმის ან იმათი წარმომშობი მიზეზების გაქარწყლების მიზნით, ვინც ხელს უწყობს ტერორიზმს, მათ შორის, სოციალური და პოლიტიკური უფლებების, სამართლის უზენაესობისა და დემოკრატიული რეფორმების წახალისების მეშვეობით; ღონისძიებათა განხორციელებას ოკუპაციის შესაწყვეტად და უკმაყოფილების მთავარი პოლიტიკური მიზეზების აღმოსაფხვრელად; ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლას; სილაგაკისა და უმუშევრობის მასშტაბის შემცირებას; სახელმწიფოთა დაშლის შეწყვეტას. სხვა საშიშროებათა თავიდან აცილების სტრატეგიის ყველა შემოაღნიშნული პრინციპი განაპირობებს მეორეულ სასარგებლო მომენტებს და ხელს უწყობს ტერორიზმის ზოგიერთი მიზეზის აღმოფხვრას;

ექსტრემიზმისა და შეუწყნარებლობის წინააღმდეგ ბრძოლის ძალისხმევას, მათ შორის, საჯარო განხილვისა და ხელშეწყობის მეშვეობით. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ერთმა ამასწინანდელმა სიახლემ – მოხსენებამ არაბულ სამყაროში ადამიანის განვითარების შესახებ – ხელი შეუწყო იმას, რომ ახლო აღმოსავლეთში გაძლიერდა ფართო კამათი ქალთა უფლებების, პოლიტიკური თავისუფლების გაფართოების, სამართლისა და სამოქალაქო თავისუფლებათა უზენაესობის აუცილებლობასთან დაკავშირებით;

უფრო ქმედითი ინსტრუმენტების შემუშავებას ტერორიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველად გლობალური თანამშრომ-

ლობისათვის, თანაც, მხოლოდ და მხოლოდ სამართლებრივ ფარგლებში, რომლებიც ემყარება ადამიანის უფლებებისა და სამოქალაქო თავისუფლებების პატივისცემას, მათ შორის, სამართალდამცველი საქმიანობის დარგში; საღაბვერო მონაცემების გაცელებას, როდესაც ეს შესაძლებელია, ფინანსური კონგროლის ღონისძიებებზე უარის თქმას და მათს აკრძალვას, როცა ეს აუცილებელია;

სახელმწიფოთა პოტენციალის ზრდას გეროორისგთა დაქირავებისა და გეროორისგული ოპერაციების თავიდან ასაცილებლად; კონგროლს საშიში მასალებისადმი და მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებებს.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის რამდენიმე ანტიგეროორისგულმა კონვენციამ შექმნა ნორმატიული საფუძვლები. მაგრამ ჯერჯერობით ძალზე ბევრი სახელმწიფო რჩება კონვენციების ფარგლებს მიღმა. მათ მიერ რატიფიცირებული ქვეყნები, მხოლოდ ახლა იწყებენ შიდა ღონისძიებათა მიღებას მათი შესრულების უზრუნველსაყოფად. გარდა ამისა, გეროორიზმის დაფინანსების პრობლემის გადაჭრის ცდები აშკარად არ არის ადეკვატური. იმ დროს, როდესაც 2001 წლის 11 სექტემბრის შემდეგ სამი თვის განმავლობაში დაიბლოკა სავარაუდო გეროორისგული სახსრები 112 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, მომდევნო ორი წლის მანძილზე გაიყინა მხოლოდ 24 მილიონი. კონფისკაციაქმნილი სახსრები წარმოადგენენ მხოლოდ მცირედ ნაწილს იმ რესურსების საერთო მოცულობისა, რომელიც თავიანთ განკარგულებაში აქვთ გეროორისგულ ორგანიზაციებს. იმ დროს, როდესაც ბევრ სახელმწიფოს არ გააჩნია საკმარისი კანონები და ტექნიკური შესაძლებლობანი ფულის გათეთრების წინააღმდეგ საბრძოლველად, გეროორისგთა თავდაძერენის ხრიკების არსენალი ერთობ მრავალფეროვანია. ბევრი გეროორისგული საშუალება თავისი წარმოშობით კანონიერად ითვლება, რის გამოც ძალზე ძნელია მათი რეგულირება.

წევრმა სახელმწიფოებმა, რომლებსაც ეს ჯერ არ გაუკეთებიათ, აქტიურად უნდა განიხილონ საკითხი გეროორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის თაობაზე არსებული 12-ვე საერთაშო-

რისო კონვენციის ხელმოწერისა და რატიფიკაციის შესახებ. მათ მიიღეს 8 სპეციალური რეკომენდაცია გეროროიზმის დაუინანსების თაობაზე, რომლებიც შეიძულებს მიზნობრივმა ჯგუფმა იმ უინანსურ ღონისძიებათა შესახებ უფლის გათეთრებას რომ ეხება.

გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ 58/136 რეზოლუციაში რეკომენდაცია მისცა დამნაშავეობის თავიდან აცილებისა და სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების კომისიას გაეროს სხვა დაწესებულებებთან, კერძოდ, კონტრტერორისტულ კომიტეტთან კოორდინაციით, რეგულარულად მიმოიხილოს პროგრესი გეროროიზმის შესახებ არსებულ უნივერსალურ კონვენციებთან და ოქმებთან წვერი სახელმწიფოების შეერთების, მათი განხორციელების საქმეში, აგრეთვე იმსჯელოს იმ წვერი სახელმწიფოების მოთხოვნილებებზე, რომლებსაც ტექნიკური დახმარება ესაჭიროებათ. საერთაშორისო გეროროიზმის შესახებ არსებულ უნივერსალურ დოკუმენტებს მიმხრობილი ქვეყნების საერთო რიცხვი, მათ შორის იმ სახელმწიფოების რაოდენობა, რომლებმაც 2001 წლის 11 სექტემბრის შემდეგ მოახდინეს მათი რატიფიკაცია, მოყვანილია № 1 ცხრილში. ამასთან დაკავშირებით უნდა აღინიშნოს, რომ 11-მა სახელმწიფომ უნივერსალურ დოკუმენტებს რატიფიკაცია გაუკეთა მას შემდეგ, რაც გაეროს ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოსაგან მიიღო სამართლებრივი დახმარება საკანონმდებლო აქტების პროექტების მომზადებაში.

გაეროს უშიშროების საბჭო მნიშვნელოვან როლს ასრულებს გეროროიზმთან ბრძოლის სტრატეგიაში. 90-იანი წლების დამდეგიდან უშიშროების საბჭო ცდილობს შეამციროს გეროროიზმის სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა და განამტკიცოს მისდამი სახელმწიფოებრივი წინააღმდეგობა. 1992 წლიდან მოყოლებული, უშიშროების საბჭო იყენებდა სანქციებს გეროროიზმის მხარდამჭერი ფიზიკური პირებისა და სახელმწიფოების წინააღმდეგ, მათ შორის, 1999 და 2000 წლებში უსამა ბენ ლადენის, „ალ-ქაიდასა“ და „თალიბანის“ მოძრაობის წინააღმდეგ. უშიშროების საბჭოს პირველი რეაქცია 2001 წლის 11 სექტემბრის გეროროისტულ თავდასხმაზე უაღრესად სწრაფი და

კონვენცია / ოქმი	მონაწილეთა რიცხვი	2001 წლის 11 სექტემბრის შექმნულ განხორციელებულ რატიფიკაციათა რიცხვი
კონვენცია თვითმყრინაეის ბორტზე ჩადენილი სამართალდარღვევებისა და ზოგიერთი სხვა აქტის შესახებ	177	5
კონვენცია საპაერო ხომალდების უკანონო მოტაცების წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ	177	3
კონვენცია იმ უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ, რომლებიც მიმართულია სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ	179	4
კონვენცია საერთაშორისო დაცვის ქვეშ მყოფი პირების, მათ შორის, დიპლომატიური აგენტების წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებათა თავიდან აცილების და დასჯის შესახებ	146	36
საერთაშორისო კონვენცია მძევალთა აყენასთან ბრძოლის შესახებ	137	40
კონვენცია ბირთვული მასალის ფიზიკური დაცვის შესახებ	102	33
სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ მიმართულ უკანონო აქტებთან ბრძოლის კონვენციის შემავსებელი ოქმი საერთაშორისო სამოქალაქო ავიაციის მომსახურე აეროპორტებში ძალადობის უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ	144	36
კონვენცია საზღვაო ნაოსნობის უსაფრთხოების წინააღმდეგ მიმართულ უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ	104	45
ოქმი კონტინენტურ შეღწევი განლაგებული სტაციონარული პლატფორმების უსაფრთხოების წინააღმდეგ მიმართული უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ	95	42
კონვენცია პლასტიკურ ფეთქებად ნივთიერებათა აღმოჩენის მიზნით მათი ნიშანდების შესახებ	104	37
საერთაშორისო კონვენცია საბომბო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ	120	93
საერთაშორისო კონვენცია ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ	112	108

შთაბეჭდავი იყო. უშიშროების საბჭოს 1373-ე რეზოლუციამ /2001/ ყველა სახელმწიფოს დაუწესა ერთიანი იმპერატიული ვალდებულებანი გერორიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველად და დააფუძნა კონგრგერორისტული კომიტეტი, რომელიც კონგროლს უწევს ყველა სახელმწიფოს მიერ უშიშროების საბჭოსა და გაეროს გადაწყვეტილებათა შესრულებას გერორიზმთან ბრძოლის სფეროში, აგრეთვე სახელმწიფოებისათვის ტექნიკური დახმარების გაწევის ხელშეწყობის მიზნით /შემდეგ – კომიტეტი, გლ/.

მაგრამ უშიშროების საბჭომ ფრთხილად უნდა იმოქმედოს. ის გარემოება, თუ როგორ ხედებიან იურიდიული ან ფიზიკური პირები გერორისტულ სიაში, რომელსაც საბჭო უძღვება და სიაში შეყვანილი სუბიექტების მიმართ გადასინჯვის ან გასაჩივრების პროცედურების არარსებობა ანგარიშვალდებულების სერიოზულ კითხვებს ბადებს და, შესაძლოა, არღვევს კიდევ უშუბემდებელ ნორმებს ადამიანის უფლებათა დარგში. „ალ-ქაიდას“ და „თალიბანის“ მიმართ სანქციათა კომიტეტმა უნდა დანერგოს იმ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა საქმეების გადასინჯვის პროცესი, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ისინი ყოვლად დაუსაბუთებლად შეიყვანეს საკონგროლო სიებში ან გოვებენ ამ სიებში.

უშიშროების საბჭოს სანქციები და მისი კომიტეტის საქმიანობა დიდმნიშვნელოვან როლს ასრულებენ იმ მხარდაჭერის შესაწყვეტად, რომელსაც ზოგიერთი სახელმწიფო უწევს გერორიზმს და სხვა სახელმწიფოების დასარაზმავად მის წინააღმდეგ ბრძოლისათვის. თუმცა „ალ-ქაიდასა“ და „თალიბანის“ მოძრაობის წინააღმდეგ მიმართული საბჭოს სანქციები კარგავს ეფექტიანობას წვერი სახელმწიფოების მიერ მხარდაჭერის დაყოვნებისა და ასევე დაყოვნებული განხორციელების შედეგად და შეეხება მხოლოდ „ალ-ქაიდას“ ცნობილ მოღვაწეთა მცირერიცხოვან ჯგუფს, იმ დროს, როდესაც მთელი რიგი სახელმწიფოები აგვიანებენ მიღებულ მითითებათა განხორციელებას.

რამდენადაც გაეროს ხელშეწყობით განსახორციელებელი დახმარება ტექნიკური მხარდაჭერით შემოიფარგლება, სახელ-

მწიფოებს, რომლებიც ისწრაფვიან მოიპოვონ ოპერატიული მხარდაჭერა კონგრგერორისგულ საქმიანობაში, არ გააჩნიათ არავითარი სხვა ალტერნატივა, გარდა იმისა, რომ ეძებონ ორმხრივი დახმარება. გაეროს უნარი, ხელი შეუწყოს ასეთი დახმარების გაწევას, მთელ რიგ შემთხვევებში შეამსუბუქებდა შილა პოლიტიკურ პრობლემებს, ამის მიღწევა შესაძლებელი იქნება, თუ დადგინდა, რომ კომიგეტის აღმასრულებელი დირექტორაგი იმოქმედებს როგორც საკოორდინაციო ცენტრი სახელმწიფოთაშორისი სამხედრო, პოლიციური და სასაზღვრო დახმარების გასაწევად ეროვნული კონგრგერორისგული პოტენციალის განმტკიცების მიზნით. უშიშროების საბჭომ იმ სახელმწიფოებთან კონსულტაციების შემდეგ ვისაც ეს პრობლემა ეხება, უნდა გააფართოვოს კომიგეტის აღმასრულებელი დირექტორაგის უფლებამოსილებანი ამ ფუნქციის შესრულების მიზნით.

დაუცველობა შეიძლება არასაკმარისი ნებითაც იყოს გამოწვეული, მაგრამ მეტწილად იგი პოტენციალის არარსებობის შედეგია. გაეროს წევრებმა და სპეციალიზებულმა ორგანოებმა უნდა გაააქტიურონ თავიანთი ძალისხმევა რათა სახელმწიფოებს ხელი მიუწვდებოდეთ ეფექტიან სამართლებრივ, ადმინისტრაციულ და პოლიციურ ინსტრუმენტებზე გერორიზმის აღსაკვეთად. ამ პროცესის ხელშეწყობის მიზნით გაერომ უნდა დააფუძნოს პოტენციალის განმტკიცების მიზნობრივი ფონდი, რომელსაც გაუძღვება კომიგეტის აღმასრულებელი დირექტორაგი. იმ სახელმწიფოების მიმართ, რომლებსაც საკმარისად აქეთ შესაძლებლობანი თავიანთ მოვალეობათა შესასრულებლად, მაგრამ ხშირად არ არსულებენ მათ, უშიშროების საბჭოს შეიძლება დასჭირდეს, განახორციელოს დამატებითი ღონისძიებანი დაცვის უზრუნველსაყოფად, მან უნდა შეიმუშაოს გრაფიკი, თუ როგორ იქნება გამოყენებული წინასწარ დადგენილი სანქციები ვალდებულებათა დაუდევარი შესრულების გამო.

გერორიზმის მასაზრდოებელი ფინანსური ნაკადების ბლოკირება მასთან ბრძოლის ერთ-ერთი უმთავრესი მიმართულებაა. დღემდე აღნიშნულ სფეროში მიმდინარე საერთაშორისო

თანამშრომლობა აშკარად ვერ იყო სამკარისი, რასაც მოწმობს ფულის შედარებით იოლი გადაგანა ერთი ქვეყნიდან მეორეში, საბანკო საიდუმლოებანი ზოგიერთ ქვეყანაში, უამრავი ოფშორული ზონის არსებობა. უწინარეს ყოვლისა, ეს იმიტომ ხდება, რომ თითიდან გამოწოვილი პოლიტიკური და ეკონომიკური მიზეზების გამო სანგრძლივი დროის მანძილზე ჯეროვნად არ აფასებდნენ კრიმინალური ჯგუფებისათვის ესოდენ საჭირო ფინანსური რესურსების გზის გადაკეცვის ან ხელმისაწვდომობის გაძნელების მნიშვნელობას, თუმცა დაფინანსების შეწყვეტა მათი ჩახშობის სისტემის უმთავრესი ელემენტია. ეს მით უფრო აუცილებელია, რომ გეროორისტული საქმიანობა გრანსეროვნულ დონეზე უდიდეს საფრთხეს უქადის ნებისმიერ სახელმწიფოს.

1999 წლის 9 დეკემბერს გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ მიიღო საერთაშორისო კონვენცია გეროორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ, რომელიც მისი ხელმომწერი სახელმწიფოებისაგან მოითხოვს კანონის მიხედვით დანაშაულად გამოაცხადონ ზოგიერთი მოქმედება და დააწესონ გეროორისტული საქმიანობის დამფინანსებელი ცალკეული პირებისა და ორგანიზაციების სამართლებრივი პასუხისმგებლობა, მოახდინონ მათი ექსტრადირება ან სასამართლო დევნა. ანუ კონვენციამ მოიმოქმედა ცდა, გაევერცელებინა საერთაშორისო თანამშრომლობა იმ პირთა საქმეების გამოძიებისა და ექსტრადირების სფეროებზე, ვინც გეროორიზმის დაფინანსებას მისდევს.

გეროორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს ფინანსური ბოროტმოქმედების წინააღმდეგ მებრძოლ საერთაშორისო ორგანიზაციას – ფატჰ-ს. ეს არის საერთაშორისო პარაორგანიზაცია, რომელიც ამუშავებს პოლიტიკას საჭირო პოლიტიკური ნების გენერირებისათვის, რათა წვერი ქვეყნების ეროვნული კანონმდებლობანი წარმართოს, უწინარეს ყოვლისა, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ საბრძოლველად.

გეროორიზმის დაფინანსება შეიძლება განისაზღვროს როგორც ნებისმიერი წყაროდან /შესაძლოა, კანონიერიდანაც/

შემოსული საკუთრების გადამუშავება გეროორისტული საქმიანობის დასაფინანსებლად გამოყენების მიზნით, რომელიც უკვე ხორციელდება ან განხორციელდება. ითვლება, რომ გეროორიზმის დასაფინანსებლად გამოიყენება ბევრი მეთოდი, რომლებითაც სარგებლობენ ფულის გათეთრებისას და, ამრიგად, შესაძლო კონტრღონისძიებათაგან ბევრი ანალოგიურია. გარდა ამისა, ცნობილია, რომ მთელი რიგი გეროორისტული ორგანიზაციები თავიანთ საქმიანობას აფინანსებენ დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლის ხარჯზე. მიუხედავად ამისა, გეროორიზმის დაფინანსება განსხვავდება ფულის გათეთრებისაგან რამდენიმე ასპექტით, რომლებიც გაელენას ახდენენ სახელმწიფო პოლიტიკაზე. მისი გამოვლენა გაცილებით უფრო ძნელია, ვიდრე ფულის გათეთრებისა, რამდენადაც იგი მიმართულია უმთავრესად მომავალი საქმიანობისათვის. შესაძლოა, ერთადერთი სამართალდარღვევა, რომელიც დაფინანსების მომეგში ხდება – ეს არის შეთქმულება გეროორისტული აქტის ჩადენის მიზნით.

წინამდებარე ნაშრომის მიზანია განიხილოს საერთაშორისო გაერთიანების საქმიანობის საერთაშორისო-სამართლებრივი ასპექტები საერთოდ გეროორიზმის და, კერძოდ, გეროორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

თავი I.

საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბაეროს საქმიანობის საერთაშორისო სამართლებრივი ასპექტები

§1. საერთაშორისო ტერორიზმის ცნება

ტერორიზმი ლახვარს სცემს ღირებულებებს, რომლებიც საფუძვლად უდევს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებას: ადამიანის უფლებათა პატივისცემას; სამართლის უზენაესობას; ომის წარმოების წესებს, რომლებიც სამოქალაქო მოსახლეობას იცავენ; შემწყნარებლობას ხალხებსა და ქვეყნებს შორის; კონფლიქტების მშვიდობიან მოწესრიგებას. ტერორიზმი ჰყვავის სასოწარკვეთილების, დამცირების, სიღატაკის, პოლიტიკური ჩაგვრის, ექსტრემიზმისა და ადამიანის უფლებათა დარღვევების პირობებში; იგი აგრეთვე ხარობს რეგიონული კონფლიქტებისა და უცხოური ოკუპაციის დროს; მის წისქვილზე ასხამენ წყალს სახელმწიფოები, რომლებსაც არ შესწევთ უნარი დაიცვან მართლწესრიგი.

ორი ახალი დინამიკური მოვლენა კიდევ უფრო ამძაფრებს ტერორისტულ საფრთხეს. „ალ-ქაიდა“ არის პირველი და, ალბათ, არა უკანასკნელი მაგალითი შეიარაღებული არასახელმწიფოებრივი ქსელისა, რომელსაც აქვს მოცვის გლობალური მასშტაბი და თანამედროვე პოტენციალი. თავდასხმებმა, რომლებიც ათზე მეტ წევრ სახელმწიფოში განხორციელდა, ოთხ კონტინენტზე უკანასკნელი ხუთი წლის განმავლობაში, ცხადყოფს, რომ „ალ-ქაიდა“ და მასთან დაკავშირებული ორგანიზაციები უნივერსალურ საფრთხეს უქმნიან გაეროს წევრებსა და თვით გაეროს. საჯარო განცხადებებში „ალ-ქაიდა“ გაეროს უწოდებს მნიშვნელოვან დაბრკოლებას მისი მიზნების მიღწევის გზაზე და თავის ერთ-ერთ მოსისხლე მტერს. მეორე, აშკარაა იმის საფრთხე, რომ ტერორისტები – ნებისმიერი ჯურის, ნებისმიერი მოტივაციისა – შეეცდებიან გამოიწვიონ მა-

სობრივი მსხვერპლი, რაც უპრეცედენტო საშიშროებას ქმნის. ამასთან დაკავშირებით, აუცილებელია უფრო ოპერატიული ღონისძიებანი, რათა კონკრული გაეწიოს ბირთვული, რადიოლოგიური, ქიმიური და ბიოლოგიური მასალების მიწოდებას და შეიქმნას საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მძლავრი გლობალური სისტემები, რომლებსაც ცენტრალური მნიშვნელობა აქვთ ამ საფრთხის თავიდან აცილებისათვის. გერორიზმის აქტები სულ უფრო მეტ საშიშროებას უქმნიან სახელმწიფოების უსაფრთხოებას სხვადასხვა კონგინენტზე. ხშირად ისინი საერთაშორისო ხასიათს აგარებენ და საფრთხეში აგვდებენ სახელმწიფოთაშორის ურთიერთობებს, იწვევენ საერთაშორისო ვითარების დესტაბილიზაციას. შეგვიძლია დავადასტუროთ, რომ გერორიზმი თანამედროვეობის გლობალურ პრობლემად გადაიქცა. 2001 წლის 11 სექტემბერს ნიუ-იორკში, ვაშინგტონსა და პენსილვანიაში მომხდარმა მოვლენებმა ცხადყოვეს, რომ საერთაშორისო გერორისგები თავიანთი გეგმების მისაღწევად არაფრის წინაშე არ იხევენ უკან, მათთვის არ არსებობს სახელმწიფოების საზღვრები და ისინი მზად არიან ნებისმიერი მსხვერპლის ფასად მიაღწიონ თავიანთ დანაშაულებრივ მიზნებს, ამასთან გამოიყენონ დანაშაულის იარაღად სხვადასხვა საშუალებანი, რომლებსაც დიდი დამანგრეველი ძალა აქვთ ან დიდ საფრთხეს უქმნიან ადამიანთა სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას. კერძოდ, ასეთ პოტენციურ საშუალებებს შეგვიძლია მივაკუთვნოთ ბირთვული იარაღი და რადიოაქტიული მასალების შემცველი სხვა მოწყობილობა, რომელთა ხელში ჩაგდების შესაძლებლობა ამ ბოლო დროს გაუჩნდათ გერორისგებსაც. ბირთვული გერორიზმის აქტების განსაკუთრებული საშიშროება აიხსნება იმ გარემოებითაც, რომ მათ მოსდევს აურაცხელი ადამიანური მსხვერპლი, მძიმე ეკოლოგიური შედეგები და თვით ეკოლოგიური კატასტროფა. გაეროს უშიშროების საბჭომ 2001 წლის 28 სექტემბრის № 1373 რეზოლუციაში დაადასტურა, რომ გერორისგების მოქმედება აშშ-ში, ისევე როგორც საერთაშორისო გერორიზმის ყოველგვარი აქტი, საფრთხეს უქადის საერთაშორისო მშვიდობასა და უშიშროებას.

ჩვენი აზრით, საერთაშორისო გაერთიანებამ ვერ შეძლო, შეემუშაებინა გერორიზმის საყოველთაოდ მისაღები იურიდიული განსაზღვრება. გერორიზმის სამართლებრივი ცნების შემუშავება მსოფლიო იურიდიული მეცნიერებისა და დამნაშავეობასთან ბრძოლის პრაქტიკის პრობლემაა. არსებობს გერორიზმის 100-დან 200-მდე ცნება, მაგრამ არც ერთს არ ეთქმის კლასიკური.

გაეროს უნარს, შეიმუშაოს ყოვლისმომცველი სტრატეგია, აბრკოლებს წვერი სახელმწიფოების უუნარობა, შეათანხმონ ანტიგეროორისტული კონვენცია, რომელიც გერორიზმის განსაზღვრებას მოიცავს. ეს ხელს უშლის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას ისარგებლოს თავისი მორალური გავლენით და არაორაზროვნად განაცხადოს, რომ გერორიზმი ვერასდროს ვერ იქნება მისაღები მეთოდი, ყველაზე დამაჯერებელი მიზეზებითაც კი.

1945 წლიდან დაწყებული, ნორმებისა და კანონების კიდევ უფრო მძლავრი არსენალი, მათ შორის, გაეროს წესდება, ქენევის კონვენციები და საერთაშორისო სისხლის სამართლის რომაული სტატუტი, არეგულირებს და ბოჭავს სახელმწიფოთა ნებას ძალის გამოყენების მიმართ და მათ ქცევას ომის პირობებში, მაგალითად, იმ მხრივ, რაც შეეხება მოთხოვნებს კომბატანტებსა და მშვიდობიან მცხოვრებლებს შორის განსხვავების განსაზღვრის, ძალის პროპორციული გამოყენების შესახებ და ძირითადი ჰუმანიტარული პრინციპების დაცვის თაობაზე. ამ ვალდებულებათა დარღვევებმა კვლავაც უნდა გამოიწვიოს ფართო დაგმობა, ხოლო სამხედრო დანაშაულობანი სასამართლო წესით უნდა იდევნებოდეს.

ნორმები, რომლებიც არეგულირებენ ძალის გამოყენებას არასახელმწიფოებრივი სუბიექტების მიერ, ჩამორჩება ნორმებს, რომლებიც სახელმწიფოებს შეეხება. ეს უფრო იურიდიული საკითხია და არა პოლიტიკური. სამართლებრივი თვალსაზრისით, გერორიზმის პრაქტიკულად ყველა ფორმა აკრძალულია 12 საერთაშორისო კონგრგეროორისტული კონვენციიდან ნებისმიერით, ჩვეულებრივი საერთაშორისო სამართლით, ქენევის კონვენციებით ან რომაული სტატუტით. სწავლულმა

იურისტებმა იციან ეს, მაგრამ არსებობს აშკარა განსხვავება კონვენციებისა და სხვა ხელშეკრულებების ნაკლებადცნობილ დებულებათა ამ დაქსაქსულ ნუსხასა და ყველასათვის გასაგებ დამაჯერებელ ნორმატიულ ჩარჩოებს შორის, რომლებითაც უნდა შემოიფარგლოს გეროორიზმის საკითხი. არასახელმწიფოებრივი სუბიექტების მიერ ძალის გამოყენების მიმართ გაერომ უნდა მიაღწიოს ნორმატიული ძალის ისეთივე ღონეს, როგორსაც – სახელმწიფოთა მიერ ძალის გამოყენების მიმართ. მკაფიო და საყოველთაოდ აღიარებული განსაზღვრების თაობაზე თანხმობის მიუღწელობა ძირს უთხრის ნორმატიულ და მორალურ კომპიციებს გეროორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში და ჩრდილს აყენებს გაეროს რეპუტაციას. გეროორიზმის თაობაზე ყოვლისმომსყელი კონვენციის, მათ შორის, მკაფიო განსაზღვრების შემუშავება პოლიტიკურ იმპერატივს წარმოადგენს.

შეთანხმებული განსაზღვრების ძიება, ჩვეულებრივ, აწყდება ორ საკითხს. პირველი მათგანი დაკავშირებულია იმ არგუმენტთან, რომ ნებისმიერი განსაზღვრება უნდა შეიცავდეს სახელმწიფოების მიერ შეიარაღებული ძალის გამოყენებას მშვიდობიანი მოსახლეობის წინააღმდეგ. მიგვაჩნია, რომ სახელმწიფოების მიერ ჩადენილი დარღვევების წინააღმდეგ მიმართული სამართლებრივი და ნორმატიული ჩარჩოები გაცილებით უფრო მკაცრია, ვიდრე არასახელმწიფოებრივი სუბიექტების შემთხვევაში. ამდენად ვერ ჩავთვლით ამ არგუმენტს დამაჯერებლად. მეორე მოსაზრება შეეხება იმას, რომ უცხოეთის ოკუპაციის ქვეშ მყოფ ხალხებს აქვთ წინააღმდეგობის უფლება და რომ გეროორიზმის განსაზღვრება არ უნდა აკნინებდეს ამ უფლებას. წინააღმდეგობის უფლებას ბოჯერ აპროტესტებენ ხოლმე. მაგრამ იგი არ წარმოადგენს ცენტრალურ მომენტს: ცენტრალური მომენტი ვახლავათ ის, რომ ოკუპაციის ფაქტში არაფერია ისეთი, რაც ამართლებდეს მშვიდობიანი მცხოვრებლებისათვის დარტყმების მიყენებას და მათ განადგურებას.

ამ მოსაზრებათაგან არც ერთი არ არის საკმაოდ დამაჯერებელი იმისათვის, რომ უარყოს არგუმენტი იმის შესახებ,

რომ გაეროს მიერ დაწესებული მტკიცე და მკაფიო ნორმატიული ჩარჩოები სახელმწიფოების მიერ ძალის გამოყენების საკითხში უნდა შეივსოს ასეთივე ავტორიტეტული ნორმატიული ფარგლებით არასახელმწიფოებრივი სუბიექტების მიერ ძალის გამოყენების საკითხში. თავდასხმები, რომლებიც კონკრეტულად არის მიმართული ყოველად უდანაშაულო მშვიდობიან მცხოვრებთა და არაკომბატანტთა წინააღმდეგ, მკაფიოდ და აშკარად უნდა დაგმოს ყველამ.

უშიშროების საბჭოს 2004 წლის 1566-ე რეზოლუცია, რომელიც შეიცავს მთელ რიგ ღონისძიებებს გაეროს როლის გასაძლიერებლად გეროორიზმთან ბრძოლაში და რომელმაც შეგვახსენა, რომ საერთაშორისო გეროორიზმი გამოიხატება დანაშაულებრივი აქტებით, მათ შორის, სამოქალაქო პირების წინააღმდეგ, რომლებსაც სჩადიან ადამიანთა დასახოცად ან მათი ჯანმრთელობისათვის სერიოზული ზიანის მისაყენებლად, ან მძევალთა ასაყვანად, რათა თავზარი დასცენ ფართო საზოგადოებრიობას ან ადამიანთა ჯგუფს, ან ცალკეულ პირებს, დააშინონ მოსახლეობა ან აიძულონ მთავრობა თუ საერთაშორისო ორგანიზაცია, განახორციელოს რაიმე მოქმედება ან თავი შეიკავოს მისი განხორციელებისაგან, წარმოადგენს დანაშაულს გეროორიზმის შესახებ საერთაშორისო კონვენციებისა და ოქმების თვალსაზრისით და მათში არსებული განსაზღვრებების შესაბამისად, არამცდარამც არაფითარ ვითარებაში არ შეიძლება გავამართლოთ პოლიტიკური, ფილოსოფიური, იდეოლოგიური, რასობრივი, ეთნიკური, რელიგიური ან სხვა ამგვარი ხასიათის ნიშნის მიხედვით, ხოლო თუ ვერ მოხერხდა მათი თავიდან აცილება – მივიღოთ ზომები, რათა ასეთი ქმედობისათვის სასჯელი ეთანადებოდეს მის მძიმე ხასიათს.

ამასთანავე, აღნიშნული რეზოლუციის მე-5 პუნქტი მოუწოდებს წევრ სახელმწიფოებს ყოველმხრივ ითანამშრომლონ დაჩქარებულ საფუძველზე ყველა გადაუწყვეტელი საკითხის მოსაგვარებლად იმ მიზნით, რომ კონსენსუსის გზით მიღებულ იქნეს საერთაშორისო გეროორიზმის შესახებ ყოველის მომცველი კონვენციის პროექტი და ბირთვული გეროორიზმის აქტებთან ბრძოლის შესახებ საერთაშორისო კონვენციის პროექტი.

საშიშროებების, გამოწვევებისა და ცვლილებების საკითხთა მაღალი დონის ჯგუფს ასევე მიაჩნია, რომ განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს გენერალური ასამბლეის ფარგლებში კონსენსუსის გზით შემუშავდეს განსაზღვრება ნორმატიული თვალსაზრისით, მისი უნიკალური ლეგიტიმურობის გათვალისწინებით და რომ მან ოპერატიულად უნდა დაასრულოს მოლაპარაკება გერორიზმის თაობაზე ყოველმომცველი კონვენციის საკითხთან დაკავშირებით, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგ ელემენტებს:

აღიაროს – პრეამბულაში – ის, რომ მშვიდობიან მცხოვრებთა წინააღმდეგ სახელმწიფოს მიერ ძალის გამოყენებას აწესრიგებენ ენევის კონვენცია და სხვა დოკუმენტები და, თუ იგი გამოიყენება საკმაოდ უარყოფით მასშტაბით, წარმოადგენს სამხედრო დანაშაულს შესაბამისი პირების მხრივ ან ადამიანების წინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულს;

დაადასტუროს, რომ აქტები, რომლებიც 12 წინა ანტიგერორისტულ კონვენციას ეთანადება, წარმოადგენენ გერორიზმს, და განაცხადოს, რომ ისინი წარმოადგენენ დანაშაულს საერთაშორისო სამართლის თანახმად; დაადასტუროს, რომ გერორიზმი შეიარაღებული კონფლიქტის პერიოდში აკრძალულია ენევის კონვენციითა და ოქმებით;

დაიმოწმოს განსაზღვრებანი, რომლებსაც შეიცავს 1999 წლის საერთაშორისო კონვენცია გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ და უშიშროების საბჭოს 2004 წლის 1566-ე რეზოლუცია;

აღწეროს გერორიზმი როგორც ნებისმიერი ქმედობა იმ ქმედობათა დამატებით, რომლებიც უკვე აღნიშნულია არსებულ კონვენციებში გერორიზმის სხვადასხვა ასპექტის თაობაზე, ენევის კონვენციებსა და უშიშროების საბჭოს 2004 წლის 1566-ე რეზოლუციაში, რომელიც მიზნად ისახავს გამოიწვიოს მშვიდობიან მცხოვრებთა ან არაკომბატანტთა სიკვდილი ან მიაყენოს მათ სხეულის მძიმე დაზიანება, როდესაც ასეთი ქმედობის მიზანი, მისი ხასიათის ან კონტექსტის გამო, არის ის, რომ დააშინოს მოსახლეობა ან აიძულოს მთავრობა თუ საერთაშორისო ორგანიზაცია, განახორციელოს რაიმე მოქმედება

ან თავი შეიკავოს მისი განხორციელებისაგან.

სხვათა შორის, ამჟამად საერთაშორისო გერორიზმის ყოვლისმომცველი კონვენციის პროექტის შემუშავება წარმოებს ბირთვული გერორიზმის აქტებთან ბრძოლის შესახებ საერთაშორისო კონვენციის პროექტზე მუშაობის პარალელურად.

დიდი ხანია გაეროს გენერალური ასამბლეის ფარგლებში მიმდინარეობს ინტენსიური მუშაობა საერთაშორისო გერორიზმის თაობაზე ყოვლისმომცველი კონვენციის პროექტის შესათანხმებლად. აღსანიშნავია, რომ ჯერ კიდევ არ არის მიღწეული თანხმობა მთლიანად პრეამბულასთან დაკავშირებით.

§ 2. კავშირი გერორიზმსა და დანაშაულებრივი საქმიანობის სხვა სახეობებს შორის

უშიშროების საბჭოს 2001 წლის 1373—ე რეზოლუციის შესაბამისად, რომელშიც შემოთავაზებულია აღნიშნული მჭიდროკავშირი საერთაშორისო გერორიზმსა და გრანსეროვნულ ორგანიზებულ დამნაშავეობას, უკანონო ნარკოტიკებს, ფულის გათეთრებას, იარაღის უკანონო ბრუნვას და ბირთვული, ქიმიური, ბიოლოგიური და სხვა პოტენციურად სიკვდილის საფრთხის შემცველი მასალების უკანონო გადაზიდვებს შორის, დამნაშავეობის თავიდან აცილებისა და სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების კომისიამ თავის მეთორმეტე სესიაზე რეკომენდაცია მისცა გენერალურ ასამბლეას მიეღო პროექტი რეზოლუციისა „საერთაშორისო თანამშრომლობის და ტექნიკური დახმარების განმკვიცება გერორიზმის შესახებ უნივერსალური კონვენციებისა და ოქმების განხორციელების ხელშეწყობის საქმეში, დამნაშავეობის თავიდან აცილების საერთაშორისო ცენტრის ღონისძიებათა ფარგლებში“. ეს პროექტი შემდეგ ასამბლეამ მიიღო 58/136 რეზოლუციად, რომელშიც მან შესთავაზა წევრ სახელმწიფოებს წარმოუდგინონ გენერალურ მდივანს ინფორმაცია გერორიზმსა და დამნაშავეობის სხვა ფორმებს შორის კავშირის ხასიათის თაობაზე, იმ მიზნით, რომ გაუმჯობესდეს თანამოქმედება და ტექნიკური

დასმარების გაწევა. ამასთან დაკავშირებით წვერი სახელმწიფოებისაგან მიღებული პასუხები გაანალიზდება და ეცნობება მეთერთმეტე კონგრესს.

საერთაშორისო გერორიზმსა და გრანსეროვნულ ორგანიზებულ დამნაშავეობას შორის არსებული კავშირი მოითხოვს აგრეთვე, რომ საერთაშორისო გაერთიანებამ იმსჯელოს, რამდენად შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს გერორიზმთან ბრძოლის შესახები უნივერსალური საერთაშორისო-სამართლებრივი დოკუმენტები და კონვენცია ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ იმ შემთხვევებში, როდესაც სისხლისსამართლებრივი სამართალდარღვევები ექვემდებარება რამდენიმე საერთაშორისო-სამართლებრივი დოკუმენტის მოქმედებას იმდენად, რამდენადაც ზოგიერთ გერორისტულ ორგანიზაციას სჩვევია ორგანიზებულ დანაშაულებრივ დაჯგუფებათა განმასხვავებელი თავისებურებანი და მათი საქმიანობის დამახასიათებელი მეთოდები. კონვენცია შეიძლება გამოყენებულ იქნეს, აგრეთვე გერორისტულ ორგანიზაციებთან ბრძოლისათვის, კერძოდ, ნოვაგორული ხასიათის დებულებათა განხორციელებასთან დაკავშირებით, რომლებიც შეეხება გრანსასაზღვრო საგამოძიებო ჯგუფების შექმნას. და, პირიქით, გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ საერთაშორისო კონვენციის ზოგიერთი დებულება /გენერალური ასამბლეის რეზოლუცია 54/109, დანართი/ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ორგანიზებული დანაშაულებრივი ჯგუფების მიერ განხორციელებულ ფინანსურ მორიგებებთან, აგრეთვე იმ ოპერაციებთან დაკავშირებით, რომლებიც წარმოებს ფულის გათეთრების მიზნით.

საერთაშორისო გერორიზმსა და გრანსეროვნული ორგანიზებული დამნაშავეობის სხვა ფორმებს შორის ურთიერთობის გაფართოება მოითხოვს საერთაშორისო თანამშრომლობის განმტკიცებას. ძირითად პრობლემებს, რომლებსაც იგი აწყდება, განეკუთვნება შეთანხმების არარსებობა და შეუთავსებლობაც კი ეროვნულ სამართლებრივ სისტემებს შორის, აგრეთვე ასეთ სისტემებსა და საერთაშორისო შეთანხმებებს შორის, რომლებიც მოწოდებული არიან უზრუნველყონ საერთაშორის-

სო თანამშრომლობის მექანიზმები სისხლის სამართლებრივი მართლმსაჯულების დარგში. ამის შედეგად სუსტდება საერთაშორისო თანამშრომლობა, ზოგჯერ კი შეუძლებელიც ხდება. საბოლოოდ, გრანსეროენული დანაშაულებრივი ორგანიზაციები და საერთაშორისო ტერორისტები იღებენ შესაძლებლობას, გამოიყენონ ეს შეუთანხმებლობა თავიანთი ინტერესებისათვის.

ანალოგიური განსხვავებანი, რომლებიც ზოგჯერ შეიმჩნევა საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივ სამართალს შორის, შეიძლება აღმოჩნდეს რეგიონულ დონეზეც. ამ თვალსაზრისით უნდა განვიხილოთ საკითხი იმ კავშირის შესახებ, რომელიც არსებობს ტერორიზმის წინააღმდეგ გაეროს უნივერსალურ კონვენციებსა და მათ ოქმებს და ტერორიზმთან ბრძოლის რეგიონულ სამართლებრივ დოკუმენტებს შორის.

§ 3. კონტრტერორისტული კომიტეტის საქმიანობა

1999 წ. 1267-ე რეზოლუციით დაფუძნებული გაეროს უშიშროების საბჭოს კონტრტერორისტული კომიტეტი მოქმედებს 2002 წლის 7 ნოემბერს მიღებული სახელმძღვანელო წესების საფუძველზე შესწორებებით, რომლებიც შეგანილია 2003 წლის 10 აპრილს.

კომიტეტის შემადგენლობა

კომიტეტი შედგება უშიშროების საბჭოს ყველა წევრისაგან. კომიტეტის თავმჯდომარეს ნიშნავს უშიშროების საბჭო. კომიტეტის თავმჯდომარეს ეხმარება თავმჯდომარის ორი მოადგილე, რომლებსაც ნიშნავს უშიშროების საბჭო.

თავმჯდომარე უძღვება კომიტეტის სხდომებს. როდესაც იგი სხდომას ვერ თავმჯდომარეობს, ავალებს თავმჯდომარის ერთ-ერთ მოადგილეს, იმოქმედოს მისი სახელით.

კომიტეტის სამდივნოს აყალიბებს გაეროს სამდივნო.

კომიტეტის სხდომები

კომიტეტის სხდომებს იწვევენ ყოველ ჯერზე, როდესაც თავმჯდომარე ამას საჭიროდ მიიჩნევს (ან კომიტეტის ერთ-ერთი წევრის თხოვნით). შეტყობინება კომიტეტის სხდომის შესახებ იგზავნება მის მოწვევამდე ორი სამუშაო დღით ადრე, თუმცა საგანგებო შემთხვევებში შეტყობინების ვადები შეიძლება უფრო მჭიდრო იყოს.

კომიტეტი თავის სხდომებს მართავს დახურულ დარბაზში, თუ არ იქნა მიღებული სხვა გადაწყვეტილება. კომიტეტს შეუძლია მიიწვიოს გაეროს ნებისმიერი წევრი მონაწილეობის მისაღებად კომიტეტის წინაშე მდგომი ნებისმიერი საკითხის განხილვაში, რომელიც კონკრეტულად ეხება ამ წევრის ინტერესებს. კომიტეტს შეუძლია მიიწვიოს სამდივნოს თანამშრომლები ან, მისი აზრით, სხვა კომპეტენტური პირები, რომლებსაც შეეძლებათ მისცენ მას შესაბამისი დასკვნები ან მიაწოდონ ცნობები, ანდა გაუწიონ დახმარება მის გამგებლობაში შემაჯავალ საკითხთა შესწავლაში.

კომიტეტს შეუძლია მიიწვიოს მეთვალყურეობის ჯგუფის წევრები, რომლებიც დაწესდა 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის შესასრულებლად და რომლის ფუნქციებიც შეიცვალა 2002 წლის 1390-ე რეზოლუციით – შესაბამის შემთხვევებში მიიღოს მონაწილეობა სხდომებში.

კომიტეტის მანდატი

კომიტეტის მანდატი იღება იმ ღონისძიებათა საფუძველზე, რომლებიც შემოღებულ იქნა 1999 წლის 1267-ე რეზოლუციის 4/B/ პუნქტისა და 2000 წლის 1333-ე რეზოლუციის 8 /C/ პუნქტის შესაბამისად, რომელთა განხორციელება გაგრძელდა 2002 წლის 1390-ე რეზოლუციის 1 და 2 პუნქტების შესაბამისად, იმ ამოცანების შესასრულებლად და საბჭოსათვის გაწეული მუშაობის მოხსენებათა წარსადგენად შენიშვნებითა და რეკომენდაციებითურთ:

– მიმართოს ყველა სახელმწიფოს დამატებითი ინფორმაციისათვის იმ ნაბიჯების შესახებ, რომლებსაც ისინი დგამენ ზემოაღნიშნული ღონისძიებების ეფექტიანი განხორციელები-

სათვის, და შემდეგ გამოითხოვოს მათგან ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც შეიძლება კომიტეტმა საჭიროდ მიიჩნიოს;

– რეგულარულად განაახლოს 2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის 2 პუნქტში მოხსენიებული ნუსხა, მათ შორის, იმ პირების, ჯგუფების, საწარმოებისა და ორგანიზაციების განსაზღვრის გზით, რომლებიც ექვემდებარებიან ზემოხსენებულ ღონისძიებათა მოქმედებას, შესაბამისი ინფორმაციის საფუძველზე, რომელსაც წარმოადგენენ წევრი სახელმწიფოები და რეგიონული ორგანიზაციები;

– ითანამშრომლოს უშიშროების საბჭოს სხვა შესაბამის კომიტეტებთან სანქციების მიხედვით და კომიტეტთან, რომელიც დაფუძნებულია 2001 წლის 28 სექტემბრის 1373–ე რეზოლუციის 6 პუნქტის შესასრულებლად;

– შეისწავლოს წევრი სახელმწიფოების მიერ 2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის 6 პუნქტის შესასრულებლად წევრი სახელმწიფოების მიერ წარმოდგენილი მოხსენებანი და მეთვალყურეობის ჯგუფის მიერ წარმოდგენილი მოხსენებანი ამავე რეზოლუციის 10 პუნქტის შესასრულებლად;

– განიხილოს სახელმწიფოთა მიერ მათთვის ცნობად მიღებისათვის გაგზავნილი ინფორმაცია ზემოაღნიშნულ ღონისძიებათა დარღვევების შესახებ და გამოიგანოს რეკომენდაციები მათზე რეაგირების შესაბამის ღონისძიებათა თაობაზე;

– წარუდგინოს საბჭოს პერიოდული მოხსენებანი იმ ინფორმაციის შესახებ, რომელიც მას მიეწოდა 2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის განხორციელების თაობაზე, მათ შორის ზემოხსენებულ ღონისძიებათა დარღვევების შესახებ;

– გამოაქვეყნოს შესაბამისი საინფორმაციო საშუალებების მეშვეობით ცნობები, რომლებსაც აქტუალურად მიიჩნევს, მათ შორის, 2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის 2 პუნქტში მოხსენიებული ნუსხა;

– ოპერატიულად შეცვალოს ისეთი სახელმძღვანელო პრინციპები და კრიტერიუმები, რომლებიც შეიძლება საჭირო გახდეს ზემოაღნიშნულ ღონისძიებათა განხორციელების შესამსუბუქებლად;

– განიხილოს სათხოვრები იმ ღონისძიებათა მოქმედების დაქვემდებარებიდან გამოყვანის თაობაზე, რომლებიც გათვალისწინებულია უშიშროების საბჭოს 2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის 2 /B/ პუნქტით, თანახმად ამ პუნქტისა.

2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის 2 პუნქტში აღნიშნულ პირთა და ორგანიზაციათა ნუსხა

შესაბამისი ინფორმაციის მიღებისას კომიტეტი რეგულარულად აახლებს ნუსხას, რომელიც მოხსენიებულია 2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის 2 პუნქტში.

რამდენადაც ეს შესაძლებელია, შემოთავაზებული ნუსხის დამატებანი უნდა შეიცავდნენ აგრეთვე იმ ინფორმაციის დეტალურ შინაარსს, რომელიც წარმოადგენს 2002 წლის 1390–ე რეზოლუციის და 1999 წლის 1267–ე და 2000 წლის 1333–ე რეზოლუციების შესაბამის დებულებათა საფუძველს ან საფუძველს მათი შესრულებისათვის ზომების მისაღებად.

რამდენადაც ეს შესაძლებელია შემოთავაზებული ნუსხის დამატებანი უნდა მოიცავდნენ შესაბამის და კონკრეტულ ინფორმაციას, რომელიც კომპეტენტურ ორგანოებს შეუმსუბუქებდა ნუსხაში დასამატებელი პირებისა და ორგანიზაციების იდენტიფიკაციის ამოცანას: პირების მიმართ უნდა აღინიშნოს გვარი, დაბადების თარიღი, დაბადების ადგილი, მოქალაქეობა, მოგონილი სახელები, საცხოვრებელი ადგილი, პასპორტის ან სამგზავრო დოკუმენტის ნომერი;

ჯგუფების, საწარმოების ან ორგანიზაციების მიმართ უნდა აღინიშნოს შეილეული კომპანიის სახელწოდება, აკრონიმი, მისამართი, შტაბ–ბინა, ფილიალები, ცრუმაგიერი ორგანიზაციები, საქმის ან საქმიანობის ხასიათი, ხელმძღვანელობა.

კომიტეტი ოპერატიულად განიხილავს წვერი სახელმწიფოების ან რეგიონული ორგანიზაციების მეშვეობით გაგზავნილ თხოვნას ამ ნუსხის განახლების შესახებ კომიტეტის მიერ მიღებული შესაბამისი ინფორმაციის საფუძველზე.

წვერ სახელმწიფოებს დაუყოვნებლივ ეცნობებათ ამ ნუსხაში შესაგანი ნებისმიერი ცვლილებები. განახლებული ნუსხა ოპერატიულად განთავსდება კომიტეტის ვებ–გვერდებზე.

2003 წლის 1455-ე რეზოლუციის მე-7 პუნქტის შესასრულებლად წვერი სახელმწიფოების ან რეგიონული ორგანიზაციების მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე ნუსხაში შეტანილი ინფორმაციის განახლება

კომიტეტი ოპერატიულად განიხილავს ქვემოთ მოყვანილი პროცედურების შესაბამისად ნებისმიერ ინფორმაციას, რომელსაც წარმოადგენენ წვერი სახელმწიფოები და რეგიონული ორგანიზაციები და მიიღებს გადაწყვეტილებას იმის თაობაზე, თუ რა ცნობებმა შეიძლება შეუწყონ ხელი ნუსხაში შეტანილი ინფორმაციის გაუმჯობესებას.

იქამდე, სანამ წვერი სახელმწიფო ან რეგიონული ორგანიზაცია კომიტეტს წარუდგენდეს რაიმე დამატებით ინფორმაციას ნუსხაში შეყვანილი ფიზიკური ან იურიდიული პირების მიმართ, მათ რჩევა ეძლევათ, მიმართონ თავდაპირველი წარდგენის სახელმწიფოს და გამართონ მასთან კონსულტაციები კომიტეტის განსახილველად წარსადგენი ინფორმაციის აქტუალობის თაობაზე. ასეთ შემთხვევებში კომიტეტი და /ან მისი სამდივნო გაუწევენ წვერ სახელმწიფოებსა და რეგიონულ ორგანიზაციებს ხელშეწყობას ამ კონტაქტების პროცესში.

2001 წლის 137-ე რეზოლუციის შესასრულებლად დაფუძნებული კონგროლის ჯგუფი განახორციელებს ნებისმიერი მიღებული ინფორმაციის მიმოხილვას, გამოიყენებს მის ხელთ არსებულ ყველა წყაროს, მათ შორის სხვა წყაროებს იმათ გარდა, რომლებიც შეიძლება წარუდგინოს თავდაპირველი წარდგინების სახელმწიფომ.

შემდეგ კონგროლის ჯგუფი ოთხი კვირის განმავლობაში აცნობებს კომიტეტს, შეიტანოს თუ არა ასეთი ინფორმაცია ნუსხაში ანდა გამოიგანოს რეკომენდაცია იმის თაობაზე, რომ საჭიროა მიღებულ იქნეს დამატებითი ახსნა-განმარტება, რათა დაზუსტდეს, რამდენად შესაძლებელია მიღებული ინფორმაცია შეტანილ იქნეს ნუსხაში. კომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებას იმის თაობაზე, არსებობს თუ არა საამისო საჭიროება და როგორ უნდა მიიღონ ასეთი ახსნა-განმარტება. ამასთან, შეუძლია თუ არა კვლავ მიიწვიოს ამისათვის კონგროლის ჯგუფის ექსპერტები.

როდესაც კომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებას თავის ნუსხაში დამატებითი ინფორმაციის შეტანაზე, ეს ნუსხა ახლდება საჭიროების კვალობაზე და კომიტეტის თავმჯდომარე ინფორმაციას აწვდის შესაბამის წევრ სახელმწიფოს ან რეგიონულ ორგანიზაციას, რომელმაც წარმოადგინა დამატებითი ინფორმაცია. წვერი სახელმწიფოები მიიღებენ ინფორმაციას ნუსხის ყველა ასეთი განახლების შესახებ ვერბალური ნოტების მეშვეობით. გარდა ამისა, გამოქვეყნდება აგრეთვე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის პრეს-რელიზი.

კომიტეტისათვის წარდგენილი ნებისმიერი დამატებითი შესაბამისი ინფორმაცია, რომელიც არ ყოფილა ნუსხაში შეტანილი, შეინახება შეზღუდული მოხმარების მონაცემთა ბაზაში კომიტეტისა და კონგრესის ჯგუფის მიერ შესასრულებლად მათ მიერ თავიანთი შესაბამისი მანდატების განხორციელებისას. კომიტეტს შეუძლია გაუზიაროს ასეთი დამატებითი ინფორმაცია ნებისმიერ სხვა წევრ სახელმწიფოს ან რეგიონულ ორგანიზაციას, რომელმაც მიმართა თხოვნით ნუსხაში მოხსენიებული ფიზიკური ან იურიდიული პირების თაობაზე დამატებითი დეტალების შესახებ (თუ დამატებითი ინფორმაცია არ მიიჩნევა კონფიდენციალურად მისი წარმომდგენი წვერი სახელმწიფოს ან რეგიონული ორგანიზაციის მიერ). კომიტეტი ასეთ კონფიდენციალურ ინფორმაციას წარუდგენს მეორე წევრ სახელმწიფოს ან რეგიონულ ორგანიზაციას მხოლოდ იმ წვერი სახელმწიფოს თუ რეგიონული ორგანიზაციის წინასწარი თანხმობით, რომელმაც თავდაპირველად მიაწოდა მას ასეთი კონფიდენციალური ინფორმაცია.

იმ შემთხვევებში, როდესაც ეს მიზანშეწონილია კომიტეტი და /ან მისი სამდივნო შესთავაზებენ წევრ სახელმწიფოებს ან რეგიონულ ორგანიზაციებს (რომლებიც დამატებით ინფორმაციას თხოულობენ სიაში შეტანილი კონკრეტული ფიზიკური პირების ან ორგანიზაციების თაობაზე), მიმართონ წევრ სახელმწიფოებს ან რეგიონულ ორგანიზაციებს, რომლებმაც თავდაპირველად წარმოადგინეს ინფორმაცია ამავე ფიზიკური პირებისა თუ ორგანიზაციების შესახებ.

ნუსხიდან ამოღება

არსებული პროცედურებისათვის ზიანის მიუყენებლად განმცხადებელს /პირს/, ჯგუფს, საწარმოს და /ან ორგანიზაციას, რომლებიც ფიგურირებენ 1267 კომიტეტის კრებისით ნუსხაში, შეუძლია მიმართოს იმ ქვეყნის მთავრობას, რომელშიც იგი ცხოვრობს და /ან რომლის მოქალაქეცაა იგი, შუამდგომლობით საქმის გადასინჯვის შესახებ. ამასთან დაკავშირებით განმცხადებელმა უნდა წარმოადგინოს ნუსხიდან ამოღების შესახებ თავისი შუამდგომლობის დასაბუთება, შესთავაზოს შესაბამისი ინფორმაცია და მიმართოს თხოვნით ნუსხიდან ამოღებაში ხელშეწყობის თაობაზე.

მთავრობამ, რომელსაც წარედგინება განცხადება („თხოვნის აღრესაგი მთავრობა“) უნდა მიმოიხილოს მთელი შესაბამისი ინფორმაცია, ხოლო შემდეგ მიმართოს ორმხრივი არხებით მთავრობას, რომელმაც გამოიტანა თავდაპირველი გადაწყვეტილება („გადაწყვეტილების გამომგანი მთავრობა“), დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად და კონსულტაციების გასამართავად ნუსხიდან ამოღების თაობაზე შემოსული შუამდგომლობის შესახებ.

თავდაპირველი გადაწყვეტილების გამომგან მთავრობას შეუძლია აგრეთვე გამოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია ქვეყნისაგან, რომლის მოქალაქესაც წარმოადგენს განმცხადებელი ან რომელშიც ცხოვრობს იგი. ნებისმიერი ასეთი ორმხრივი კონსულტაციების დროს თხოვნის აღრესაგ მთავრობას და გადაწყვეტილების გამომგან მთავრობას შეუძლიათ შესაბამის შემთხვევებში მოეთათბირონ კომიტეტის თავმჯდომარეს.

თუ ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაციის მიმოხილვის შემდეგ თხოვნის აღრესაგ მთავრობას განზრახული აქვს განაგრძოს ნუსხიდან ამოღების თაობაზე შემოსული შუამდგომლობის განხილვა, მან უნდა დაარწმუნოს გადაწყვეტილების გამომგანი მთავრობა, შეიტანოს კომიტეტში ერთობლივად ან ცალკე ასეთი შუამდგომლობა. თხოვნის აღრესაგ მთავრობას შეუძლია შეიტანოს კომიტეტში შუამდგომლობა ნუსხიდან ამოღების შესახებ პირვანდელი გადაწყვეტილების გამომგანი

მთავრობის თანხმობის შემთხვევაში უკვე აღნიშნული გარეშე, თანახმად პროცედურისა „წინააღმდეგი არავინ არის“.

წვერი სახელმწიფოების მიერ წარმოდგენილი მოხსენებები და კომიტეტისათვის გადასაცემი ინფორმაცია

კომიტეტი ასორციელებს შემდეგ ფუნქციებს:

სწავლობს წვერი სახელმწიფოების მიერ 2002 წლის 1390-ე რეზოლუციის მე-6 პუნქტის შესასრულებლად წარმოდგენილ მოხსენებებს. კომიტეტს შეუძლია გამოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია, რომელსაც იგი საჭიროდ მიიჩნევს;

სწავლობს მოხსენებებს, რომლებსაც წარმოადგენს მეთვალყურეობის ჯგუფი 2002 წლის 390-ე რეზოლუციის 10 პუნქტის შესასრულებლად;

განიხილავს წვერი სახელმწიფოების მეშვეობით მისთვის სხვადასხვა წყაროებიდან მიწოდებულ ინფორმაციას, რომელიც შეეხება მის მუშაობას, მათ შორის, შესაძლო დარღვევებს.

სამდინო გადასცემს კომიტეტს ნებისმიერ ინფორმაციას ნებისმიერი ღია წყაროებიდან, მათ შორის, რადიო-და სატელევიზიო რეპორტაჟებს, რომლებიც ეხება 2000 წლის 1390-ე რეზოლუციის განხორციელებას. რეზოლუციისა და 1999 წლის 1267-ე და 2000 წლის 1333-ე რეზოლუციების შესაბამისი ნაწილების განხორციელებას, მეგადრე, ამ რეზოლუციებით დაწესებული სანქციების დარღვევებს ან სავარაუდო დარღვევებს.

კომიტეტის მიერ მიღებული ინფორმაცია ატარებს კონფიდენციალურ ხასიათს, თუ ამის შესახებ თხოვს მისი წარმომდგენი მხარე ან თუ კომიტეტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას.

„მანდატის“ განაცხადში მომენტის მისაღებად მთავრობათა ძალისხმევით ხელშეწყობის მიზნით კომიტეტს შეუძლია, მიიღოს გადაწყვეტილება რომ შესაბამის მთავრობებს გადაეცეთ მასთან შესული ინფორმაცია სავარაუდო დარღვევების შესახებ და შესთავაზოს ნებისმიერ ასეთ მთავრობას, მოახსენოს შემდეგ კომიტეტს მათ მიერ წარმოებული ნებისმიერი გამოძიების შესახებ.

გადაწყვეტილების მიღება

კომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს კონსენსუსის საფუძველზე. თუ ამა თუ იმ საკითხზე კონსენსუსი შეუძლებელია, თავმჯდომარემ უნდა გამართოს ისეთი დამატებითი კონსულტაციები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ მორიგების მიღწევას. თუ ამ კონსულტაციების შემდეგ კონსენსუსის მიღწევა კვლავინდებურად ვერ ხერხდება, ეს საკითხი შეიძლება გადაეცეს უშიშროების საბჭოს. ინფორმაციის სპეციფიკური ხასიათის გამო საკითხის განმარტების მიზნით გადაწყვეტილების მიღებამდე თავმჯდომარეს შეუძლია წამოაყენოს წინადადება, მოეწყოს ინფორმაციის ორმხრივი გაცემა დაინტერესებულ წევრ სახელმწიფოებს შორის.

როდესაც კომიტეტი ამას ეთიანხმება, გადაწყვეტილებანი შეიძლება მიღებულ იქნეს წერილობითი პროცედურის საფუძველზე. ასეთ შემთხვევებში თავმჯდომარე გააერცელებს შეთავაზებულ კომიტეტის გადაწყვეტილებებს კომიტეტის ყველა წევრს შორის და სთხოვს მათ გამოთქვან ნებისმიერი საწინააღმდეგო აზრი შეთავაზებული გადაწყვეტილების გამო ორი სამუშაო დღის ვადაში (ხოლო საგანგებო შემთხვევებში უფრო მოკლე ვადაში თავმჯდომარის შეხედულებისამებრ). თუ ამ ვადის გასვლის შემდეგ საწინააღმდეგო აზრი არ შემოვიდა, გადაწყვეტილება შეიძლება მიღებულად ჩაითვალოს.

მოსხენებანი უშიშროების საბჭოსადმი და ინფორმაცია წევრი სახელმწიფოებისათვის

კომიტეტი რეგულარულად წარუდგენს უშიშროების საბჭოს მოსხენებებს, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში, რეკომენდაციებს, 2002 წლის 1390-ე რეზოლუციის განხორციელებასთან დაკავშირებით სიგყვიერი, ან წერილობითი ფორმით – უშიშროების საბჭოს თხოვნის კვალობაზე ან იმ შემთხვევებში, როდესაც კომიტეტი საჭიროდ მიიჩნევს წარუდგინოს მოხსენება უშიშროების საბჭოს.

კომიტეტის მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლებისა და გაშუქების მიზნით თავმჯდომარე მისი ოფიციალური სხდომების შემდეგ აწყობს ბრიფინგს დაინტერესებული წევრი სახელმწი-

უოებისა და პრესის წარმომადგენლებისათვის, თუ კომიტეტი არ მიიღებს საწინააღმდეგო გადაწყვეტილებას. გარდა ამისა, თაემჯდომარეს მიენიჭება უფლებამოსილება კომიტეტის წევრებთან წინასწარი კონსულტაციების შეძლევა და მათი თანხმობით გამართოს პრესკონფერენცია ან გააფრელოს პრესრელიზები კომიტეტის შესაბამის ნებისმიერი ასპექტის გამო.

კონგრტერორისტული კომიტეტი (კტკ) ახორციელებს თანამშრომლობას საერთაშორისო რეგიონულ და სუბრეგიონულ ორგანიზაციებთან.

საერთაშორისო, რეგიონული და სუბრეგიონული ორგანიზაციების მიერ 2004 წლის 12 მარტის ვენის დეკლარაციაზე და შემდგომ შეხვედრაზე, რომელიც მიუძღვნა კონგრტერორისტული კომიტეტის სპეციალური თათბირის შედეგებს, დაისახა შემდეგი ამოცანები:

1. გამოძებნონ გზები ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ძალისხმევის ეფექტიანობის ასამაღლებლად შესაბამისი მანდატებისა და კომპეტენციის სფეროების ფარგლებში კონგრტერორისტულ კომიტეტთან, ერთმანეთთან, აგრეთვე სხვა შესაბამის საერთაშორისო სუბიექტებთან ინფორმაციის გაცვლისა და კოორდინაციისათვის, რათა დააკმაყოფილონ კტკ-ს წევრთა მოთხოვნილება პოტენციალის განმტკიცებაზე იმ მიზნით, რომ ხელი შეუწყონ მათ ყველა ვალდებულების ყოველმხრივ განხორციელებაში 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის თანახმად.

2. წარუდგინონ კტკ-ს თუ ეს შესაძლებელია არსებულ მორიგებათა მისეღვით, შესაბამისი ინფორმაცია ერთობლივ ღონისძიებათა მაგრიცაში შესაგანად, რომელიც წარმოადგენს დახმარების წინადადებებისა და პროგრამების ყოვლისმომცველ ანაკრებს. ამით ხელი შეუწყონ ასეთი ინფორმაციის გაცვლას დახმარების აღმოჩენის სხვა მხარეებთან, რათა არ დაუშვან დუბლირება და დამთხვევა მის გაწევაში.

3. არ დაუშვან დუბლირება და განაგრძონ კტკ-ს წევრთა თანამშრომლობის სრულყოფა და კოორდინაცია მათ შორის, როდესაც ეს მიზანშეწონილია, გექნიკური დახმარების ერთობლივი პროგრამების განხორციელების ან შესაბამის სახელმწიფოთა თანხმობით სახელმწიფოებში ერთობლივი ვიზიტების გზით.

4. მაღლობა მოახსენონ გაეროს ორგანოებს, ორგანიზაციებსა და დაწესებულებებს, რომლებიც სისტემატურად აწვდიან ინფორმაციას კტკ-ს არსებული და მათ მიერ განხორციელებული ტექნიკური დახმარების პროგრამების შესახებ და დაბეჯითებით მოუწოდონ იმათ, ვისაც ეს ჯერ არ გაუკეთებია, წარუდგინონ ასეთი ინფორმაცია კტკ-ს რეგულარულ საუწყებულზე.

5. გაეაერთიანოთ ჩვენი ძალისხმევა გერორიზმთან ბრძოლის მოქმედების შესაბამისი გეგმების ფოკუსირებაში 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის მიზნებსა და პრიორიტეტებზე, რომლებიც კონგრეტორისგულმა კომიტეტმა განსაზღვრა.

6. გავააქტიუროთ ძალისხმევა სახელმწიფოების სტიმულირებისათვის, რათა ისინი გახდნენ გერორიზმთან ბრძოლის 12 საერთაშორისო კონვენციისა და ოქმების მონაწილენი და მოახდინონ მათი დებულებების ინტეგრირება თავიანთ შინაგან კანონმდებლობაში, აგრეთვე სახელმწიფოებისათვის ამ მხრივ დახმარების გასაწევად.

7. განაგრძონ ძალისხმევა თანამშრომლობისა და კოორდინაციის განსამტკიცებლად 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის ყოველმხრივი განხორციელების მიზნით; მიიღონ შემდგომი ზომები წინამდებარე დეკლარაციასთან დაკავშირებით, რისთვისაც გამართონ კტკ-ს წევრი ორგანიზაციების მომავალი შეხვედრა ექვსი თვის განმავლობაში; ამ მიზნით მიიღონ ცნობად არაბულ სახელმწიფოთა ლიგის წინადადება მოაწყონ კტკ შემდეგი თათბირი.

აი, კონგრეტორისგული კომიტეტისა და არაბულ სახელმწიფოთა ლიგის იმ რეგიონული ორგანიზაციის თანამშრომლობის მაგალითი, რომელიც წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე შფოთიან რეგიონს – ახლო აღმოსავლეთს.

არაბულ სახელმწიფოთა ლიგისა და მისი სხვადასხვა ორგანოების საერთაშორისო მასშტაბის საქმიანობა გერორიზმთან ბრძოლის სფეროში ემყარება, უწინარეს ყოვლისა, გაეროსთან და მის იმ ორგანოებთან თანამშრომლობას, რომლებიც გერორიზმის საკითხებზე მუშაობენ, ამ უკანასკნელთა მიერ მიღებული დოკუმენტებისა და რეზოლუციების განხორციელებ

ბას, ამ ტექსტების განხილვასა და ანალიზს, თანამშრომლობას სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და დაწესებულებებთან, რომლებსაც აქვთ კომპეტენცია გერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში. გაგაყნობთ ამ საქმიანობის მოკლე რეზიუმეს.

საერთაშორისო-სამართლებრივი დოკუმენტების კომპლექსს, რომლებიც ეხება საერთაშორისო ტერორიზმის აღკვეთას, ჩახშობასა და თავიდან აცილებას დაემატა არაბული ქვეყნების კონვენცია ტერორიზმის აღკვეთის შესახებ, რომლის ერთი ეგზემპლარი შესანახად გადაეცა გაეროს გენერალურ მდივანს, ხოლო ტექსტი შეგანილ იქნა გენერალური ასამბლეის 1999 წლის 23 სექტემბრის, 2000 წლის 26 იელისის და 2001 წლის 3 იელისის დოკუმენტებში ა/58/301, ა/55/179 და ა/56/160.

უშიშროების საბჭოს 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის გამოყენების კონტექსტით და კონგრგერორისტული კომიტეტის თხოვნის პასუხად დაფუძნდა საკოორდინაციო ცენტრი, რომელიც ხელს უწყობს კავშირის უზრუნველყოფას ამ კომიტეტსა და არაბული ქვეყნების ლიგის გენერალურ სამდივნოს შორის (სამართლებრივ საკითხთა სამმართველო). გარდა ამისა, კტკ-ს თავმჯდომარის თხოვნის პასუხად არაბული ქვეყნების ლიგის გენერალურმა სამდივნომ ამ კომიტეტს გაუგზავნა მოხსენება ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში მიღწეული შედეგების შესახებ.

ლიგის გენერალურმა სამდივნომ დააფუძნა ექსპერტთა ჯგუფი, რომელსაც დაევალა შეესწავლა უშიშროების საბჭოს 2001 წლის 1373-ე რეზოლუცია, რათა გამოენახა ამ რეზოლუციის გამოყენების საუკეთესო საშუალებანი, გაენალიზებინა დაბრკოლებები, რომლებსაც შეიძლება წააწყდნენ არაბული სახელმწიფოები რეზოლუციით დასახული ღონისძიებებისა და განკარგულებების რეალიზაციის დროს და შეიმუშაონ წინადადებანი ამ სიძნელეთა ლიკვიდაციის გზების შესახებ.

§ 4. კომიტეტის მუშაობის აქტივიზაციის წინადადებანი

2004 წლის 19 თებერვალს დამტკიცდა კტკ-ს მოხსენება მისი მუშაობის აქტივიზაციის შესახებ.

მოხსენებაში შედის შემდეგი ნაწილები:

- კონგრტერორისტული კომიტეტის მუშაობის აქტივიზაციის საჭიროების დასაბუთება;
- მუშაობის აქტივიზაციის მიზნები;
- სავარაუდო ახალი სტრუქტურა;
- კტკ-ს თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილეები და ბიურო;
- კტკ-ს პლენარული სხდომები;
- აღმასრულებელი დირექტორი;
- შეფასებისა და ტექნიკური დახმარების სამმართველო;
- საინფორმაციო-აღმინისტრაციული სამმართველო.

კტკ-ს მუშაობის აქტივიზაციის საჭიროების დასაბუთება

აღნიშნულია, რომ კტკ-ს მანდაგს შეიცავს უშიშროების საბჭოს 2001 წლის 1373–ე რეზოლუცია, აგრეთვე იმ დეკლარაციათა შესაბამისი დებულებანი, რომლებიც ერთვის უშიშროების საბჭოს 1377–ე და 1456–ე რეზოლუციებს. ეს სამართლებრივი საფუძველი აუცილებელია შეინარჩუნონ და განამტკიცონ. გარდა ამისა, საჭიროა აგრეთვე შეინარჩუნონ და განამტკიცონ როლი, რომელსაც უშიშროების საბჭო ასრულებს კტკ-ს მეშვეობით გერორობის წინააღმდეგ ბრძოლაში. კომიტეტის მოხსენებაში შემოთავაზებული ღონისძიებანი განხილულ უნდა იქნეს როგორც ერთ–ერთი გზა აღნიშნულ დარგში უშიშროების საბჭოსა და კონგრტერორისტული კომიტეტის საქმიანობის უკვე მიღწეული შედეგების გაუმჯობესებისა და აქტივიზაციისათვის.

კტკ-ს საქმიანობის აქტივიზაცია აუცილებელია იმისათვის, რომ განმტკიცდეს გერორობის წინააღმდეგ ბრძოლა გაეროს ფარგლებში იმ გზით, რომ კტკ-ს განკარგულებაში გადაიყოს დამატებითი საშუალებანი მისი მანდაგის შესასრულებლად რომლითაც ევალება უშიშროების საბჭოს 2001 წლის 1373–ე რეზოლუციის განხორციელებისადმი მეთვალყურეობა.

მოხსენებიდან გამომდინარეობს, რომ კტკ-ს საქმიანობის ამჟამინდელი პროცედურები და სტრუქტურები გადასასინჯია. ეს განსაკუთრებით სწორია იმის გამო, რომ თავისი საქმიანობის განვითარების კვალობაზე კონგრესორის გულმა კომიტეტმა იკისრა სულ უფრო აქტიური როლი წევრ სახელმწიფოებთან დიალოგში, რომელიც ეხება 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის განხორციელების შეფასებას, წევრი სახელმწიფოებისათვის ტექნიკური დახმარების გაწევის ხელშეწყობას და რეგიონთაშორის, რეგიონულ და სუბრეგიონულ ორგანიზაციებთან უფრო მჭიდრო თანამშრომლობის და კოორდინაციის წახალისებას. ეს ახალი ამოცანები განსაკუთრებით აქტუალურ ხასიათს ანიჭებენ კტკ-ს საქმიანობის გაძლიერებას.

კონგრესორის გული კომიტეტი ყურადღებას მიაპყრობს იმას, რომ უნდა გაიზარდოს და /ან დაისვეწოს ტერიტორიებთან ბრძოლაში სახელმწიფოებისა და საერთაშორისო, რეგიონული და სუბრეგიონული ორგანიზაციების პოტენციალი.

საქმიანობის მიმდინარე აქტივიზაცია კტკ-ს განკარგულებაში გადასცემს სათანადო საშუალებებს მისი ამოცანების სარეალიზაციოდ გაეროს არსებული სტრუქტურის ფარგლებში, ისე, რომ არ დაამძიმოს მისი სისტემა თუ ფინანსები, აგრეთვე არ წარმოშვას პრეცედენტი უშიშროების საბჭოს სხვა ორგანოებისათვის. მოხსენებით გათვალისწინებულ ღონისძიებებს, მათ შორის, სტრუქტურის განმტკიცებას, არ უნდა მოჰყვეს კტკ-ს განკარგულებაში უკვე გამოყოფილი ბიუჯეტისა და რესურსების შეუსაბამო ზრდა.

მუშაობის აქტივიზაციის მიზნები

ამასთან დაკავშირებით უნდა განხორციელდეს კტკ-ს რეფორმირება, რათა მას შეეძლოს ჯეროვნად შეასრულოს დაკისრებული ფუნქციები. ასეთი მიზნების რიცხვს განეკუთვნება:

– მისი შემდგომი მუშაობის მიმართულების გუსტი განსაზღვრა;

– 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის ყველა ასპექტის განხორციელების ხელშეწყობისა და თანამშრომლობის, გრანსპარენტულობისა და პირუთენელობის სახელმძღვანელო პრინციპე-

ბის საფუძველზე დიალოგის განმტკიცების ვზით მათდამი მეთ-
ვალყურეობის ძალისხმევის შემდგომი აქტივიზაცია;

– სახელმწიფოებისათვის გექნიკური დახმარების გაწევის
როგორც კომიტეტის ერთ–ერთი პრიორიტეტის ხელშეწყობის
ეფექტიანობის ამაღლება;

– კონტაქტებისა და კოორდინაციის განმტკიცება გაეროს
სხვა ორგანოებთან;

– თანამშრომლობისა და კოორდინაციის განმტკიცება სა-
ერთაშორისო, რეგიონულ და სუბრეგიონულ ორგანიზაციებს
შორის გერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში;

– მისი შესაძლებლობების გაფართოება ინფორმაციის შეგ-
როვებისათვის გერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში წვერი
სახელმწიფოების ძალისხმევისადმი მეთვალყურეობისა და სა-
თანადო გექნიკური დახმარების გაწევის ხელშეწყობისათვის,
მათ შორის შესაბამისი სახელმწიფოს თანხმობით ვიზიტების
მეშვეობით;

– მისი პოტენციალის გაფართოება უშიშროების საბჭოს რე-
კომენდაციების მოსამზადებლად ყველა დარგში, რომლებიც
დაკავშირებული არიან 2001 წლის 1373–ე რეზოლუციის გან-
ხორციელებასთან;

– მისი მუშაობის დაჩქარება და საქმიანობის პროცედურე-
ბის რაციონალიზაცია;

– აქტიური კავშირურთიერთობის განხორციელების სგრა-
ტეგიის შემოღება;

– საექსპერტო ცოდნის მაღალი დონის მიღწევა და შემდგო-
მი ხელშეწყობა ყველა დარგში, რომლებსაც 1373–ე რეზოლუ-
ცია მოიცავს, მათ შორის, კტკ-ს ექსპერტთა ჯგუფის მუშაობის
პირობების გაუმჯობესების მეშვეობით.

შემოთავაზებული ახალი სტრუქტურა

საქმიანობის აქტივიზაციის შემდეგ კონტრტერორისგული კო-
მიტეტის ადვილსამყოფელი კვლავინდებურად იქნება ნიუ–იორ-
კი. მისი მუშაობა განხორციელდება პლენარული სხდომების
ფარგლებში, რომლებშიც მონაწილეობას მიიღებენ უშიშროების
საბჭოსა და ბიუროს წვერები თავმჯდომარისა და მისი მოად-

ვილქების შემაღვენლობით და მისი რეორგანიზებული ექსპერტთა დამხმარე შტაგისა და სამღივნოს ფარგლებში (კონგრეტერორისგული კომიტეტის აღმასრულებელი დირექტორატი – კტკად). პლენარულ სხდომებზე ძირითადი ყურადღება დაეთმოზა სტრატეგიულ და დირექტიულ გადაწყვეტილებებს. ახლად შექმნილ კტკად-ს სათავეში ჩაუდგება აღმასრულებელი დირექტორი. მნიშვნელოვანწილად, როგორც ახლა, პერსონალში შეევა ორი ორგანო. შეფასებისა და ტექნიკური დახმარების სამმართველო და საინფორმაციო-აღმინისტრაციული სამმართველო. შეფასებისა და ტექნიკური დახმარების სამმართველოს შტაგში შეევა 20-მღე თანამშრომელი, რომლებსაც აქვთ სათანადო ცოდნა და ინიშნებიან სათანადო დონეებზე; მას მხარს დაუჭერს საინფორმაციო აღმინისტრაციული სამმართველო, რომელიც პასუხს აგებს მთელი კტკ-ს აღმინისტრაციულ მოთხოვნილებათა უზრუნველყოფისათვის. იმისათვის, რომ უზრუნველყონ ჯეროვანი ფინანსური ანგარიშგება, კტკ-ს საფინანსო რესურსები გამოიყენება გაეროს დებულებებისა და საფინანსო წესების შესაბამისად.

კტკ-ს თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილეები და ბიურო ყველა თანამღებობის პირის ფუნქციები ძირითადად წინანდელი რჩება, გარდა ზოგიერთი ცვლილებისა, რომლებიც ჩამოყალიბებულია პლენარული სხდომებისა და აღმასრულებელი დირექტორის როლისადმი მიძღვნილ განაცოფში.

თავმჯდომარეს და მის მოადგილეებს კვლავინდებურად აირჩევენ კტკ-ს წევრთა რიცხვიდან.

თავმჯდომარე უხელმძღვანელებს კტკ-ს პლენარული და ბიუროს სხდომების მუშაობას, აგრეთვე შესთავაზებს მონაწილეებს დღის წესრიგს და სამუშაო გრაფიკს.

კტკ-ს პლენარული სხდომები

კტკ-ს პლენარულ სხდომებში მონაწილეობენ უშიშროების საბჭოს წევრები. პლენარული სხდომები ეწყობა რეგულარულ საფუძველზე გაეროს ცენტრალურ დაწესებულებებში (ნიუ-იორკი). ქვეკომიტეტები კვლავინდებურად წარმოადგენენ წევრ სახელმწიფოებსა და კონგრეტერორისგულ კომიტეტს

შორის დიალოგის დიდმნიშვნელოვან საშუალებას.

პლენარული სხდომების პასუხისმგებლობის მთავარ სუბროებს განეკუთვნება:

კტკ-ს პრიორიტეტების განსაზღვრა;

უშიშროების საბჭოს 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის განხორციელებისადმი ხელშეწყობა და კტკ-ს მუშაობისათვის თვალყურის დევნება წევრ სახელმწიფოებთან მჭიდრო თანამშრომლობით;

უშიშროების საბჭოსათვის კონკრეტულ რეკომენდაციებთან ერთად იმ პრობლემების შეგყობინება, რომლებიც წარმოიშობა 1373-ე რეზოლუციის განხორციელებასთან დაკავშირებით;

გექნიკური დახმარების სრულყოფის ინიციატივების განსილვა;

კონგრატურორისტულ კომიტეტსა და გაეროს სხვა ორგანოებს შორის კონტაქტებისა და კოორდინაციის განმტკიცება;

თანამოქმედების შემდგომი აქტივიზაცია კონტაქტებისა და/ან რეგულარული სხდომების მეშვეობით საერთაშორისო რეგიონული და სუბრეგიონული ორგანიზაციების თავმჯდომარეთა მონაწილეობით იმ მიზნით, რომ წაახალისონ და სრულყონ 1373-ე რეზოლუციის განხორციელება, კერძოდ, მათი საქმიანობის კოორდინაციის განმტკიცების გზით, რათა მაქსიმალურად გამოიყენონ მათ განკარგულებაში არსებული რესურსები და აღმოფხვრან დუბლირება;

კვლავაც წარუდგინონ უშიშროების საბჭოს ყოველკვარტალურ საფუძველზე კტკ-ს თავმჯდომარის მეშვეობით მოხსენებანი მისი მუშაობის შესახებ და თხოვნა საბჭოს მიერ კტკ-ს მუშაობის გეგმის დანმტკიცების შესახებ;

დაამტკიცონ კტკ-ს აღმასრულებელი დირექტორის მუშაობის პროგრამა, რომელსაც მოამზადებს აღმასრულებელი დირექტორი;

განიხილონ აღმასრულებელი დირექტორის მოხსენებანი 1373-ე რეზოლუციის განხორციელების თაობაზე;

დაამტკიცონ აღმასრულებელი დირექტორის მიერ მომზადებული წერილების პროექტები თავმჯდომარის მიერ ხელმოსაწერად;

დაამტკიცონ ყველა სხვა დოკუმენტი ან თავმჯდომარის წერილები თუ არის საამისო საჭიროება;

დაამტკიცონ თავმჯდომარისა და აღმასრულებელი დირექტორის ოფიციალური ვიზიტები;

დაამტკიცონ კტკ-ს აღმასრულებელი დირექტორატის თანამშრომელთა ოფიციალური ვიზიტების გეგმა, რომლებსაც წარმოადგენს აღმასრულებელი დირექტორი;

წინასწარ დაამტკიცონ წვერ სახელმწიფოებში კტკ-ს თავმჯდომარის, აღმასრულებელი დირექტორისა და აღმასრულებელი დირექტორატის პერსონალის ყველა ვიზიტი შესაბამისი სახელმწიფოს თანხმობით, თუ უშიშროების საბჭო არ მიიღებს სხვაგვარ გადაწყვეტილებას;

განიხილონ ყველა დასახელებული ვიზიტის და მოგზაურობის შედეგები მათი საერთო შეფასების მიზნით.

აღმასრულებელი დირექტორი

აღმასრულებელ დირექტორს ნიშნავს გენერალური მდივანი კონსულტაციების შემდეგ იმ პირობით, თუ მას დაამტკიცებს უშიშროების საბჭო წესდების 97–101 მუხლებისა და გაეროს პერსონალის ნორმების, წესებისა და დებულებების თანახმად. აღმასრულებელი დირექტორის უფლებამოსილებათა პირვანდელი ვადა გადის 2005 წლის 31 დეკემბერს. უფლებამოსილებათა ნებისმიერი შემდგომი ვადა განისაზღვრება ყოველწლიურ საუბუქეულზე.

აღმასრულებელი დირექტორი სათავეში უდგას კტკ-ს აღმასრულებელ დირექტორატს, პლენარული სხდომების დირექტიული ხელმძღვანელობით და პასუხს აგებს, კერძოდ ისეთი ამოცანების შესრულებისათვის, როგორცაა:

მსარდაჭერისა და კონსულტაციების გაწევა პლენარული სხდომებისა და თავმჯდომარისათვის ყველა მათი ფუნქციის შესრულებისას;

ყოველისმომცველი შემდგომი მოქმედების უზრუნველყოფა კტკ-ს ყველა გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით, თვალყურის დევნება მათი რეალიზაციისათვის და მათი შედეგების შეფასება;

გაეროს გენერალური მდივნისათვის წარსადგენი წინადადებების მომზადება ყველა გამოყოფილი თანამშრომლის დანიშნვის შესახებ გაეროს პერსონალის წესებისა და დებულებების და წესდების შესაბამისი მუხლების თანახმად;

მონაწილეობა ან წარმომადგენლობის უზრუნველყოფა ყველა პლენარულ სხდომასა და ბიუროს სხდომებზე;

გენერალური მდივნის მეშვეობით პლენარული სხდომებისათვის ნახევარი წლის ყოელისმომცველი მოხსენების წარდგენა;

გენერალური მდივნის მეშვეობით პლენარული სხდომებისათვის კკკ-ს აღმასრულებელი დირექტორის მუშაობის პროგრამის წარდგენა;

პლენარული სხდომების ინფორმირება ყოველთვიურ საფუძველზე გაწეული მუშაობის შესახებ;

შედეგებზე ორიენტირებული ბიუჯეტის მომზადება, რომელიც გენერალურ მდივანს წარედგინება განსახილველად და გენერალური ასამბლეის დასამტკიცებლად გადაცემისათვის;

პლენარული სხდომების რეგულარული ინფორმირება, სულცოგა, ყოველთვიურ საფუძველზე სახელმწიფოების მიერ 1373-ე რეზოლუციის განხორციელებაში მიღწეული პროგრესის შესახებ იმ მიზნით, რომ გადადგან შემდგომი ნაბიჯები გლობალურ დონეზე გერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის განვითარებასთან დაკავშირებით;

სახელმწიფოებისადმი გექნიკური დახმარების პროგრამების განხორციელების ხელშეწყობა უშიშროების საბჭოს 1373-ე რეზოლუციის შემდგომი განხორციელების მიზნით სახელმწიფოებთან, გაეროს სისტემის სხვა ორგანოებთან კონტაქტების განმტკიცების გზით, მათ შორის ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოსთან და შესაბამის საერთაშორისო რეგიონულ და სუბრეგიონულ ორგანიზაციებთან;

შესაბამის საერთაშორისო კონვენციებსა და გერორიზმის შესახებ ოქმებში სახელმწიფოთა მონაწილეობის ფარგლებში მათ მიერ მიღწეული პროგრესის ამსახველ მოხსენებათა წარდგენა ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოსთან მჭიდრო თანამშრომლობით;

ზოგადი პასუხისმგებლობა სახელმწიფოებისათვის გასაგზავნად წერილია პროექტების მომზადებისათვის მათ მოხსენებებთან დაკავშირებით იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს ყველა ამ წერილის სათანადო თანამიმდევრობა ინდივიდუალური მიდგომის პირობებში;

თავისი ვიზიტების გეგმებისა და მის ხელმძღვანელობას დაქვემდებარებული პერსონალის ვიზიტების გეგმების წარდგენა პლენარული სხდომების განხილვისათვის დასამტკიცებლად;

პლენარული სხდომების განსახილველად წინადადებათა წარდგენა ყველა ვიზიტის თაობაზე შესაბამისი სახელმწიფოს თანხმობით;

გაეროს სისტემის სხვა ორგანოებთან ურთიერთობისა და თანამშრომლობის ხელშეწყობა, ამასთან, პლენარული სხდომების ყურადღების მიპყრობა კოორდინაციის სრულყოფის გზებისათვის.

თანამშრომლობის შემდგომი განმტკიცება საერთაშორისო, რეგიონულ და სუბრეგიონულ ორგანიზაციებთან, პლენარული სხდომების ყურადღების მიპყრობა მისი სრულყოფის გზებისათვის;

გედამხედველობა მთელი შესაბამისი ინფორმაციის შეგროვებისადმი 1373-ე რეზოლუციის განსახორციელებლად საჭირო შემდგომ ღონისძიებათა მისაღებად;

აქტიურ კავშირურთიერთობათა განხორციელების პოლიტიკის წინადადებების შემუშავება, მომზადება და განხორციელება, პლენარული სხდომების მოწონებით.

შეფასებისა და გექნიკური დახმარების სამმართველო

შეფასებისა და გექნიკური დახმარების სამმართველოს, რომელსაც აქვს საექსპერტო ცოდნა 1373-ე რეზოლუციით გათვალისწინებულ ყველა დარგში და რომელიც წარმოადგენს ყველა ძირითად სამართლებრივ სისტემას:

- ეყოლება სამმართველოს მეთაური, რომელიც:
- ცულის აღმასრულებელ დირექტორს მისი არყოფნის პერიოდში;

- უზრუნველყოფს შეფასებისა და გექნიკური დახმარების სამმართველოს მუშაობის სათანადო კოორდინაციას;
- ესწრება ყველა პლენარულ სხდომას;
- თვალს ადევნებს პროგრესს, რომელსაც სახელმწიფოებმა მიაღწიეს 1373-ე რეზოლუციის განხორციელებაში;
- დამყარებული აქვს ურთიერთობა გაეროს ადამიანის უფლებათა უზენაესი კომისიის სამმართველოსთან და ადამიანის უფლებათა სხვა ორგანიზაციებთან საკითხებზე, რომლებიც ეხება გერორიჰმთან ბრძოლას;
- თვალს ადევნებს წვერი სახელმწიფოების მოთხოვნილებას გექნიკურ დახმარებაზე, ავრეთვე შეაფასებს მის წარდგინებასა და შედეგებს, განსაკუთრებულ ყურადღებას დაუთმობს სახელმწიფოს დახმარებას 1373-ე რეზოლუციის ყველა ასპექტის განხორციელებაში;
- გააანალიზებს 1373-ე რეზოლუციის 6 პუნქტის შესაბამისად მიღებულ მოხსენებებს;
- მოამზადებს წერილების პროექტებს 1373-ე რეზოლუციის 6 პუნქტის შესაბამისად.

საინფორმაციო-ადმინისტრაციულ სამმართველოს:

- ეყოლება სამმართველოს მეთაური, რომელიც უზრუნველყოფს მისი მუშაობის ჯეროვან კოორდინაციას;
- დახმარებას გაუწევს კტკ-ს მთელ სტრუქტურას, მათ შორის კტკ-ს აღმასრულებელ დირექტორაგს;
- განახორციელებს აქტიურ კავშირურთიერთობათა პოლიტიკას;
- გაუწევს დახმარებას კტკ-ს აღმასრულებელ დირექტორაგს შესაბამისი ინფორმაციის შეგროვებაში;
- აწარმოებს რეგისტრს და შეაფასებს ფაილებს;
- განახორციელებს მედამხედველობას ადმინისტრაციული, საკადრო და საფინანსო საკითხებისადმი;
- თვალს ადევნებს კტკ-ს ხარჯებს;
- გაუძღვება კტკ-ს ვებ-საიტს, პუბლიკაციებსა და ლოკუმენტებს.
- კტკ თანამიმდევრულად განაგრძობს უსაფრთხოების მექა-

ნიშნების შექმნის გეგმს, რომლებიც შეესაბამება გერორორისტულ საშიშროებასთან ბრძოლის მოთხოვნებს. არსებული სიძნელეების მიუხედავად, სულ უფრო შედეგიანი ხდება 1373-ე რეზოლუციის შესაბამისად სახელმწიფოების მიერ თანამედროვე ანტიგერორორისტული კანონმდებლობის მიღება. ეტკ-ს მიერ გაწეული მუშაობის უმნიშვნელოკანეს პოზიტიურ შედეგად უნდა ჩაითვალოს აგრეთვე შესამჩნევი დინამიკა 12 ანტიგერორორისტული კონვენციის უნივერსალიზაციის საქმეში, რაც სერიოზულად უწყობს ხელს გერორორითან ბრძოლის საერთაშორისო-სამართლებრივი ბაზის სრულყოფას.

განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება იმ მჭიდრო რეგულარული თანამოქმედების მექანიზმს, რომელსაც ეტკ ამყარებს საერთაშორისო, რეგიონულ და სუბრეგიონულ ორგანიზაციებთან.

2005 წლის 9 მარტს გამოშვებულ იქნა ჩარჩო-დოკუმენტი 1373-ე რეზოლუციის მონიტორული შესრულების გაფართოების მიზნით სახელმწიფოში კონგრგერორორისტული კომიტეტის ვიზიტებისათვის.

დოკუმენტში აღნიშნულია ვიზიტების ოთხი მიზანი:

სახელმწიფოს მიერ იმ ვალდებულებათა შესრულების ექსპერტული ანალიზი, რომლებიც მის წინაშეა დასახული 1373-ე რეზოლუციით;

სახელმწიფოს იმ უნარის ექსპერტული ანალიზი, რომ ასრულებდეს საერთაშორისო ვალდებულებებს 1373-ე რეზოლუციის შესაბამისად;

სუკრ იდენტიფიკაცია, სადაც სახელმწიფო მიიღებს სარგებლობას ტექნიკური დახმარების გაწევისაგან 1373-ე რეზოლუციის მთლიანად შესრულებისათვის.

კონგრგერორორისტული კომიტეტი ყურადღებას ამახვილებს შემდეგ საკითხებზე:

- 1) კანონმდებლობა და ანტიგერორორითი;
- 2) ღონისძიებანი იმ აქტივების მიმართ, რომლებიც სისხლის სამართლებრივი მიზნებისათვის გამოიყენება;
- 3) სამართლის განმახორციელებელი სამსახურების ეფექტიანობა;

4) საერთაშორისო თანამშრომლობა;

5) გერიგორიული კონტროლი.

კტკ-ს ექსპერტები იცავენ საიდუმლოობას თავიანთი მისიის მიმართ.

გარდა ამისა, 2004 წლის 1566-ე რეზოლუციამ დაადგინა დაფუძნდეს სამუშაო ჯგუფი უშიშროების საბჭოს ყველა წევრის შემადგენლობით პრაქტიკულ ღონისძიებათა თაობაზე რეკომენდაციების განსახილველად და მისაყვამად, რომლებსაც გამოიყენებენ ტერორისტულ საქმიანობაში ჩაბმული ან მასთან დაკავშირებული ცალკეული პირების, ჯგუფების ან ორგანიზაციების მიმართ, (იმათ გარდა, რომლებიც კომიტეტმა მიუთითა „აღ-ქაიდასა“ და მოძრაობა „თალიბანის“ საწინააღმდეგო სანქციებში). მათ შორის, უფრო ეფექტიანი პროცედურები, რომლებიც გამართლებულად ითვლება, კერძოდ, მათი მართლმსაჯულებისათვის გადაცემისა სასამართლო დენის განხორციელების ან გადაცემის, მათი ფინანსური აქტივების გაყინვის, წევრ სახელმწიფოთა გერიგორიაზე მათი გადაადგილების აღკვეთისა და ნებისმიერი ტიპის შეიარაღებით მათი უზრუნველყოფის თავიდან აცილების გზით, აგრეთვე ასეთ ღონისძიებათა განხორციელების პროცედურების მიმართ.

ამავე სამუშაო ჯგუფს დაევალა განიხილოს რამდენად შესაძლებელია შეიქმნას საერთაშორისო ფონდი კომპენსაციის გადასახდელად ტერორისტული აქტების მსხვერპლთა და მათი ოჯახის წევრთა კომპენსაციისათვის, რომელიც დაფინანსდებოდა ნებაყოფლობითი შენატანების ხარჯზე, ისინი ნაწილობრივ შეიძლება შედგებოდეს აქტივებისაგან, რომლებიც ჩამოერთვათ ტერორისტულ ორგანიზაციებს, მათ წევრებსა და სპონსორებს წარუდგინონ თავიანთი რეკომენდაციები უშიშროების საბჭოს.

დისკუსიის მონაწილეებმა საჭიროდ ცნეს მიღებულ იქნეს კომპლექსური ღონისძიებანი კონგრგერორისტულ კომიტეტთან სახელმწიფოთა თანამშრომლობის ღონის ასამაღლებლად, კერძოდ, საექსპერტო ხელშეწყობის გაწევის მექანიზმების სრულყოფის გზით. ამ საქმეში, საერთო აზრით, მნიშვნელოვანი როლის შესრულება შეუძლია კონკრეტულ ქვეყნებში

კომიტეტის გამსულელ მისიებს, რომლებიც იგეგმება.

უშიშროების საბჭოს წევრებმა საჭიროდ ცნეს რაც შეიძლება მალე დაიწყოთ იმ ამოცანების განხორციელება, რომლებიც 2004 წლის 1566-ე რეზოლუციით არის განსაზღვრული კონტრ-ტერორისტული კომიტეტისათვის, როგორც დიდმნიშვნელოვანი ნაბიჯი საერთაშორისო ტერორიზმისადმი წინააღდგომის გზაზე.

§ 5. ტერორიზმთან ბრძოლის გლობალური პროგრამა: ტექნიკური დახმარების გაწევა

შეერთებულ შტატებში 2001 წლის 11 სექტემბრის ტერორისტული აქტების შემდეგ გაეროს ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოს მიენიჭა დამატებითი მანდატები ტერორიზმის თავიდან ასაცილებლად საქმიანობის განხორციელებისათვის გენერალური ასამბლეის შესაბამისი რეზოლუციების საფუძველზე. დამნაშავეობის თავიდან აცილებისა და სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების კომისიამ 11/1 რეზოლუციაში მოუწოდა წევრ სახელმწიფოებს მონაწილეობა მიეღოთ სიმპოზიუმში თემაზე: „ბრძოლა საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ: გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წვლილი“, რომელიც 2002 წლის 3-4 ივნისს გაიმართა ვენაში. ამ სიმპოზიუმზე კვკ თავმჯდომარემ და სხვა გამომსვლელებმა აღნიშნეს სფეროები, რომლებშიც სამმართველო უფრო ფართოდ უნდა გამოიყენოს თავისი შესაძლებლობანი, რათა წინააღედგეს გლობალური ანტიტერორისტული პოტენციალის შექმნას, ხაზგასმით აღინიშნა, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა აქვს იმ სახელმწიფოთა საქმიანობის წარმართვას, რომლებსაც არ გააჩნიათ ტერორიზმთან ბრძოლის კანონმდებლობის შემუშავებისა და ღონისძიებათა განხორციელების საკმარისი გამოცდილება, ხაზი გაესვა როლს, რომელიც შეუძლია შეასრულოს ამ საქმეში გაეროს ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოს.

ამის შედეგად სამმართველო, მიიღო რა სიმპოზიუმის მანდატი და კომისიის მოწონება, 2002 წლის ოქტომბერში შეუდ-

გა გეროორიზმთან ბრძოლის გლობალური პროგრამის შესრულებას.

დახმარების ხასიათი

გეროორიზმთან ბრძოლის გლობალური პროგრამის საერთო მიზანია გეროორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში დახმარების მიღებაზე სახელმწიფოთა თხოვნის ოპერატიული და ეფექტიანი დაკმაყოფილება იმ პრიორიტეტების შესაბამისად, რომლებიც დაწესებულია დამნაშავეობის თავიდან აცილებისა და სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების კომისიისა და კონგრეტერორისტული კომიტეტის მიერ, რასაც უნდა ემსახურებოდეს: შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის მიმოხილვა და კონსულტირება ახალი კანონმდებლობის შემუშავების საკითხებზე; ფართომასშტაბიანი დახმარების გაწევა არსებული დოკუმენტების რატიფიკაციისა და დამრიგებლობის პროგრამის მეშვეობით გეროორიზმთან ბრძოლის ახალი კანონმდებლობის გამოყენების საკითხებზე; სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების ეროვნულ სისტემათა თანამშრომლებისათვის კვალიფიკაციის ამაღლებისა და იმ სასწავლო პროგრამების ორგანიზაციის ხელშეწყობა, რომლებიც ეხება გეროორიზმის წინააღმდეგ ახალი საერთაშორისო-სამართლებრივი დოკუმენტების გამოყენების საკითხებს.

უკანასკნელი 16 წლის მანძილზე გექნიკური თანამშრომლობის საქმიანობაში ძირითადი ყურადღება ეთმობოდა წევრი სახელმწიფოებისათვის, მათი თხოვნით, დახმარების გაწევას გეროორიზმთან დაკავშირებული 12 საერთაშორისო კონვენციისა და ოქმების რატიფიკაციის და გამოყენების ხელშეწყობაში. ამ პერიოდში გეროორიზმის თავიდან აცილების საკითხთა სექტორმა დახმარება გაუწია 73 ქვეყანას უშუალოდ ან სუბრეგიონული პრაქტიკუმების მოწყობის გზით, რომლებიც ერთი რეგიონის ქვეყნებს საშუალებას აძლევენ ერთმანეთს გაუზიარონ მიღწეული პროგრესის შთაბეჭდილებანი, ცოდნა და შეათანხმონ საკანონმდებლო ინიციატივები. ასეთი პრაქტიკუმების პროცესში 500-ზე მეტი კანონმდებელი, სამართალდამცვე-

ლი ორგანოებისა და სისხლის სამართლის მართლმსაჯელების სისტემათა სხვა სტრუქტურების თანამშრომელი გაეცნო უშიშროების საბჭოს 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის მოთხოვნებს და საერთაშორისო-სამართლებრივ დოკუმენტებს, რომლებიც გერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას ეძღვნება.

გერორიზმთან ბრძოლის გლობალური პროგრამა გელის-ხმობს აგრეთვე საფუძველს სპეციალური ცოდნის შესაძენად საერთაშორისო თანამშრომლობის საკითხებზე, იმ შესაბამისი ღებულებების გათვალისწინებით, რომლებსაც შეიცავენ გერორიზმის შესახებ უნივერსალური დოკუმენტები.

ასეთ პროგრამას, როგორც გაეროს ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოს ნაწილს ყველა შესაძლებლობა აქვს იმისათვის, რომ განამტკიცოს საქმიანობა ამ დოკუმენტების განსახორციელებლად დახმარებისათვის საერთაშორისო თანამშრომლობის მექანიზმების მეშვეობით, რომლებსაც ითვალისწინებს გაეროს კონვენცია გრანსნაციონალური ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ (ვენერალური ასამბლეის რეზოლუცია 55/25, დანართი 1). გლობალური პროგრამა ორიენტირებულია სახელმწიფოებისათვის დახმარების გასაწევად სახელმეკრულებო ღებულებათა შემუშავებაში ორმხრივ, სუბრეგიონულ და რეგიონულ დონეებზე, კერძოდ, დამნაშავეთა გადაცემისა და ორმხრივი სამართლებრივი დახმარების გიპობრივი ხელმეკრულებების სახელმძღვანელო მითითებათა გადასინჯვის საფუძველზე (იმ შემთხვევებისათვის, როდესაც ეს მიზანშეწონილია).

საანგარიშებო პერიოდში გერორიზმთან ბრძოლის გლობალური პროგრამის ფარგლებში განხორციელდა გექნიკური დახმარების გაწევის ორი პროექტი, რომელიც მიზნად ისახავდა გერორიზმთან ბრძოლის სამართლებრივი რეჟიმის განმტკიცებას. კიდეც ერთი პროექტი ითვალისწინებდა საჭირო ინსტრუმენტების მომზადებას გექნიკური დახმარების გასაწევად, სახელდობრ: სახელმძღვანელო მითითებების მომზადებას საკანონმდებლო ორგანოებისათვის გერორიზმის წინააღმდეგ უნივერსალური დოკუმენტების გამოყენების შესახებ და მათთვის თანდართულ ღონისძიებათა საკონკრეტო ნუსხით, რომ-

ლებიც განკუთვნილია იმისათვის, რომ დაარწმუნონ სახელმწიფოები უნივერსალური დოკუმენტების რატიფიკაციისა და განხორციელების საარსებო საჭიროებაში, გაეწიონ მათ დახმარება, აგრეთვე მოახდინონ აღნიშნული დამხმარე სახელმძღვანელო მითითებების აპრობირება მთელ რივ ქვეყნებში.

გერორიზმთან ბრძოლის სამართლებრივი რეჟიმის განმტკიცების თაობაზე სრულმასშტაბიანი გლობალური პროექტის პირველი ეტაპი დაიწყო 2003 წლის იანვარში. ეროვნულ კანონმდებლობაში საერთაშორისო დოკუმენტების შესაბამის დებულებათა შესაგანად სამართლებრივი ხასიათის უშუალო საკონსულტაციო მომსახურება გაეწია 35 სახელმწიფოს, რომლებმაც გამოგზავნეს თავიანთი თხოვნა. მთავრობებთან ერთად შექმნილია მოქმედების კონკრეტული ეროვნული გეგმები და დაფუძნდა საკანონმდებლო ინიციატივათა შექმნილებელი კომიტეტები, რომლებსაც დაევალებათ შეესწავლათ ამ დოკუმენტების მდგომარეობა და მიეცათ რეკომენდაციები მინისტრებისათვის მათი რატიფიკაციის, აგრეთვე კანონმდებლობის პრაქტიკული გამოყენების საკითხებზე.

მოეწყო რეგიონული და სუბრეგიონული პრაქტიკუმები იმ მიზნით, რომ გაეცნოთ სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემის თანამდებობის პირებისა და ეროვნული ექსპერტებისათვის მოთხოვნები, რომელსაც შეიცავს უშიშროების საბჭოს 1373-ე რეზოლუცია, მოთხოვნები, რომლებსაც უყენებენ გერორიზმის წინააღმდეგ მიმართული უნივერსალური დოკუმენტების რატიფიკაციას და განხორციელებას, აგრეთვე საერთაშორისო მორიგებანი თანამშრომლობის დარგში. პრაქტიკუმები გაიმართა შემდეგ ქვეყნებში: ლიგვიაში – ბალტიის სახელმწიფოების, ბელორუსიის, რუსეთის ფედერაციისა და უკრაინისათვის; კოსტა-რიკაში – ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის გერორიზმის საწინააღმდეგო კომიტეტთან და ლათინური ამერიკის დამნაშავეობის თავიდან აცილების საკითხთა ინსტიტუტთან ერთად; მალიში–დასავლეთი და ცენტრალური აფრიკის სახელმწიფოებისათვის; გაერთიანებულ სამეფოში – ეუთოს დემოკრატიის ინსტიტუტებისა და ადამიანის უფლებათა სამმართველოსთან ერთად

ცენტრალური აზიის სახელმწიფოების, აგრეთვე ალბანეთის, ბოსნიისა და პერსოპოლიის, ყოფილი იუგოსლავიის რესპუბლიკების – მაკედონიის, სერბეთისა და ჩერნოგორიის და ხორვატიისათვის; სულანში – სამთავრობათშორისო განვითარების ორგანოს წევრებისათვის; თურქეთში – ცენტრალური აზიისა და სამხრეთ კავკასიის სახელმწიფოებისათვის. გარდა ამისა, პორტუგალიურენოვანი ქვეყნებისა და გერიტორიებისათვის მოეწყო გასაცნობი გურსე გაეროს იმ კონვენციებისა და ოქმების რაგიფიკაციისა და განხორციელების საკითხებზე, რომლებიც ეხება ბრძოლას ორგანიზებული დამნაშავეობის წინააღმდეგ და გერორიზმის საწინააღმდეგო უნივერსალურ ღონისძიებებს.

პრაქტიკუმების საბოლოო ღონისძიებებში ძირითადი ყურადღება დაეთმო მონაწილე სახელმწიფოთა მოთხოვნების დაკმაყოფილებას გექნიკურ დახმარებაზე გერორიზმის საწინააღმდეგო უნივერსალური ღონისძიებების რაგიფიკაციისა და განხორციელების საკითხებში. მათი დასკვნითი დეკლარაციები, კერძოდ, შეიცავდა მოწოდებას უზრუნველყონ ყველა ფორმის გერორიზმის შეუწყნარებლობის კულტურის გამოქმედა. მიმართვას გაეროს ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოსა და გაეროს ადამიანის უფლებათა უზენაესი კომისიის სამმართველოსადმი, მოწოდებით, შეიმუშაონ ერთობლივი პროგრამები თუ როგორ გაუწიონ ერთმანეთს გექნიკური დახმარება გერორიზმთან ბრძოლაში და როგორ გამოიყენონ სისხლის სამართლის პოლიციის საერთაშორისო ორგანიზაცია (ინტერპოლი) გერორიზმთან ბრძოლის დარგში ინფორმაციის ადეკვატური გაცემის უზრუნველყოფის მიზნით.

მთელ რიგ შემთხვევებში სამმართველოთა პერსონალი სახელმწიფოებისათვის ამზადებდა ელემენტებს, რომლებიც საჭირო იყო უშიშროების საბჭოს 1373-ე რეზოლუციის შესასრულებლად კომიტეტისათვის წარსადგენ მოხსენებათა დასრულებისათვის. გერორიზმის თავიდან აცილების საკითხთა ექსპერტები გაიგზავნენ, აგრეთვე მთელი რიგი რეგიონების სტრატეგიული მნიშვნელობის წერტილებში მხარდასაჭერად

და კონგროლის გასაწეად დასახულ ღონისძიებათა განხორციელებისადმი. პროექტით გათვალისწინებული ღონისძიებანი ხორციელდებოდა კონგრესერორისგულ კომიტეტთან მჭიდრო კონსულტირების გზით და მიზნად ისახავდა კერძოდ, დაეკმაყოფილებინა მიღებული მოთხოვნები და კომიტეტის მიერ დაღვნილი პრიორიტეტები. ამ საქმიანობით იგი მხარს უჭერდა სამართლებრივ საკითხებზე კონსულტირების სექციას. პირველი ეტაპისათვის გათვალისწინებული სახსრების საერთო თანხამ 2,5 მილიონი დოლარი შეადგინა.

პროექტის მეორე ეტაპზე გეოგრაფიული თვალსაზრისით გაწეული დახმარების მოცულობა ვაფართოვდება ისევე როგორც დახმარების მიმღები ქვეყნების რიცხვი და გასაწევი დახმარების შინაარსი. შეიქმნება ექსპერტთა გლობალური ქსელი რომელიც თვალს ადევნებს სახელმწიფოთა მიერ მიღწეულ პროგრესს. შემდეგ ნავარაუდევია შეიქმნას საკონსულტაციო ჯგუფები გეოგრაფიული რეგიონებისა და სამართლებრივი სისტემებისათვის შეთავაზებული საკანონმდებლო გადაწყვეტილებების მიმოხილვისა და კონკრეტული დახმარების გაწევის მიზნით, რომელიც შეესაბამება კონკრეტული ქვეყნის ისტორიულ და სამართლებრივ ტრადიციებსა და იურისპრუდენციას. პროექტის ძირითადი ყურადღება დაეთმობა დახმარების გაწევას დოკუმენტების პრაქტიკულ განხორციელებაში, ე.ი. იმ მექანიზმების ინსტიტუციური სტრუქტურების განმტკიცებაში, რომლებიც სახელმწიფოებს საშუალებას აძლევს შეასრულონ შესაბამისი საერთაშორისო დოკუმენტები, იმ გზით, რომ გაუწიონ კონსულტირება ონლაინ რეჟიმით გადაცემისა და ორმხრივი სამართლებრივი დახმარების საკითხებზე მოთხოვნების პასუხად, აგრეთვე კონსულტირება საერთაშორისო თანამშრომლობის მექანიზმებთან დაკავშირებით დამრიგებლური პროგრამების ფარგლებში. ყოველივე ამან ხელი უნდა შეუწყოს საერთაშორისო დოკუმენტების დებულებათა პრაქტიკულ გამოყენებას სრული მოცულობით. პროექტის მეორე ეტაპის რეალიზაციას დამატებით დასჭირდება 2,5 მილიონი აშშ დოლარი.

სახელმწიფოს ნებაყოფლობითი შესაგანი შეაქვს გაეროს დამნაშავეობის თავიდან აცილებისა და სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების ფონდში, რომელიც განკუთვნილია გერო-რიზმის თავიდან აცილების საკითხთა სექტორისადმი ტექნიკური დახმარების პროექტების განხორციელებისათვის.

ტექნიკური დახმარების ინსტრუმენტები

სახელმძღვანელო მითითებები საკანონმდებლო ორგანოებისათვის უნივერსალური ანტიგეროორისტული ღოკუმენტების თაობაზე, რომლებიც აუართობენ გაეროს ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველოს შესაძლებლობებს, ეხმაურება სახელმწიფოთა მოთხოვნას მათთვის სამართლებრივი ტექნიკური დახმარების გაწევის შესახებ და გაეროს ექვს ოფიციალურ ენაზე ქვეყნდება სამმართველოს ვებ-საიტზე. (www.terrosion-documents/html), რომელსაც დაინტერესებული პირები შეიძლება გაეცნონ იქამდე, სანამ იგი ოფიციალურ პუბლიკაციად გამოქვეყნდებოდეს. სახელმძღვანელო მომზადდა იმ სპეციალისტთა დასახმარებლად, რომლებიც პასუხს აგებენ კანონმდებლობის შემუშავებისათვის, აგრეთვე სხვა მკითხველებისათვის, რომლებსაც აინტერესებთ უნივერსალური ანტიგეროორისტული ღოკუმენტების შემუშავების საკითხები და მოთხოვნები. იგი შეიცავს პროექტების დამუშავებისათვის საჭირო რესურსებს ამჟამად მოქმედი საკანონმდებლო აქტების ტექსტების, აგრეთვე მაგალითების სახით, რომლებსაც გიპობრივი კანონები სთავაზობენ. სახელმძღვანელოს საკანონმდებლო ორგანოებისათვის დართული აქვს საკონკრეტო ნუსხები, რომლებიც კონვენციათა მოთხოვნებს შეიცავენ.

ეროვნულ კანონმდებლობათაგან აღებული დებულებების მაგალითები ვებ-საიტზე მოცემულია იმ მასალებთან ერთად, რომლებიც შემოვიდა ბრიტანეთის თანამეგობრობის სამდიუნოსაგან. გარდა ამისა, სამმართველომ მოამზადა 124 ქვეყნის შესაბამისი საკანონმდებლო აქტების კრებული. მონაცემების ამ სამართლებრივ ბაზას სამმართველო იყენებს როგორც შიდა საორგანიზაციო საშუალებას ტექნიკური დახმარების გაწევის ღონისძიებათა განსამტკიცებლად; პერიოდულად ხდება

მასში მოყვანილი მონაცემების განახლება. მონაცემთა ბაზის ყოვლისმომცველი მასშტაბის უზრუნველყოფისათვის სამმართველო მაღლიერი დარჩება სახელმწიფოებისა, თუ ისინი გამოუგზავნიან ეროვნული კანონმდებლობის მაგალითებს, რომელიც ეფექტიანად უწყობს ხელს უნივერსალური ანტიკერორისტული დოკუმენტების ვალდებულებათა შესრულებას იმ ნაწილში სანქციების, იურისდიქციის გამოყენებას ან საერთაშორისო თანამშრომლობას რომ ეხება. აგრეთვე საკანონმდებლო დებულებათა შემუშავების ან გამოყენების დროს წარმოშობილი პრობლემების მაგალითები.

გაეროს ნარკოტიკებისა და დამნაშავეობის საკითხთა სამმართველომ კრიმინოლოგიური კვლევის საერთაშორისო უმაღლეს ინსტიტუტთან და ორგანიზებული დამნაშავეობის მონიტორინგის ცენტრთან ერთად 2003 წლის 2-6 დეკემბერს იგალიის ქალაქ სირაკუზში გამართა ექსპერტთა ჯგუფის თათბირი. იგი მიეძღვნა გიპობრივი კანონმდებლობის მომზადებას დამნაშავეთა გადაცემის შესახებ გეროორიზმთან დაკავშირებულ საქმეებში დამნაშავეთა გადაცემის საკითხებზე სასწავლო პრაქტიკუმის პარალელურად. ორივე ღონისძიება მიზნად ისახავდა დამნაშავეთა გადაცემის სფეროში მონაწილეთა პროფესიული მომზადების ამაღლებას.

თავი II.

ბაეროს საქმიანობა ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის ღარბში

§ 1. საერთაშორისო კონვენცია ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ

საერთაშორისო კონვენცია ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ შედეგად მოპყევა საფრანგეთის ინიციატივას, რომელსაც აქტიურად დაუჭირა მხარი რვათა ჯგუფმა.

1998 წლის მაისში რვათა ჯგუფის საგარეო საქმეთა მინისტრებმა ტერორიზმის უულადი სახსრების მოზიდვის თავიდან აცილება მიიხნიეს პრიორიტეტულად შემდგომი მოქმედებისათვის. ამავე წლის დაძლევს საფრანგეთმა მოახდინა კონვენციის თაობაზე მიმდინარე მოლაპარაკების ინიცირება და შესთავაზა ტექსტი გაეროს. 1998 წლის დეკემბერში გენერალურმა ასამბლეამ გადაწყვიტა, რომ კონვენცია უნდა დახეწილიყო. კონვენციის ტექსტი მიიღო გენერალურმა ასამბლეამ 1999 წლის 9 დეკემბერს. კონვენციას ხელს აწერს 132 სახელმწიფო და 30 აპრილიდან იგი 80 სახელმწიფოს შორის მოქმედებს. კონვენცია შეიცავს ძირითად მოვალეობებს მონაწილე სახელმწიფოებისათვის, რომლებიც ვალდებული არიან დაადგინონ ტერორისტული აქტების დაფინანსების დანაშაული თავიანთ სისხლის სამართლის კანონმდებლობაში;

განახორციელონ ფართო მასშტაბის თანამშრომლობა სხვა ქვეყნებთან და უზრუნველყონ ისინი სამართლებრივი დახმარებით საკითხებზე, რომლებსაც კონვენცია მოიცავს;

მიიღონ გარკვეული მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ფინანსური დაწესებულებების როლს ტერორისტული აქტების დაფინანსების დამადასტურებელი ნიშნების აღმოჩენასა და მოხსენებაში შეიცავს კონვენციის ძირითად დებულებათა ნუსხას.

კონვენციის მოკლე შინაარსი

მუხლი	შინაარსი
მუხ.4	კრიმინალიზებულ იქნეს ტერორიზმის დაფინანსება (ტდ), როგორც მუხ.2 და 3-ით არის განსაზღვრული
მუხ.5	დაწესდეს ორგანიზაციების პასუხისმგებლობა (სისხლის სამართლებრივად, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული ტდ-სათვის
მუხ.6	გამოირიცხოს ტდ-სათვის გამართილება, რომელიც ემყარება პოლიტიკურ ფილოსოფიურ და სხვა მოსაზრებებს
მუხ.7	დაწესდეს იურისდიქცია ტდ-სათვის ჩადენილ დანაშაულობათა გამო
მუხ.8	დაწესდეს სახელმწიფოს უფლებამოსილება ტდ-სთვის განსახორციელებლად გამოყენებული აქტივების იდენტიფიცირების, აღმოჩენის, გაყინვის ან დაპატრონების საკითხებში
მუხ.7,9,17,19	დაწესდეს ტდ-ში ექვემდებარებულ პირთა დაპატიმრების პროცედურა
მუხ.10	მესრულდეს პრინციპი "უმრუნველყავი დევნა ან ექსტრადიცია"
მუხ.11	მესრულდეს ექსტრადიციის დებულებანი
მუხ.12-15	მესრულდეს ორმხრივი თანამშრომლობისა და ექსტრადიციის დებულებანი
მუხ.16	მესრულდეს დებულებანი დაკავებულთა და დაპატიმრებულთა გადაყვანის შესახებ
მუხ.18.1:	განხორციელდეს პრევენციული ღონისძიებანი ტდ-ის მიმართ,
a)	მათ შორის:
b)	აიკრძალოს უკანონო მხარდაჭერა, წაქეზება, ორგანიზაცია ან მონაწილეობა ტდ-ის დანაშაულობებში
	მოეთხოვოთ საფინანსო ინსტიტუტებს გამოიყენონ მათს განკარგულებაში არსებული ყველაზე ეფექტიანი ღონისძიებანი კლიენტის იდენტიფიკაციისათვის, განსაკუთრებული ყურადღება

	<p>შიაპერიონ საექვეო ოპერაციებს და წარმოადგინონ მათ შესახებ მოხსენებანი, აღრიცხონ ამ მიზნით მუდობრულია და ბუნეფიციარია არაიდენტიფიცირებული ანგარიშები. ლოკუქტები იურადული პირების ათვის ანგარიშების გასახსნელად, წარუდგინონ დანიშნულებისამებრ მოხსენებანი საექვეო ოპერაციების შესახებ, აწარმოონ ჩანაწერები</p>
<p>მუხ.18.2:</p> <p>a)</p> <p>b)</p>	<p>განისილონ:</p> <p>შეღამუდეულობის ღონისძიებანი, მათ შორის, მაგალითად, ფულის გადარიცხვის განმახორციელებული ყველა აკუნტის ლიკუნბირება</p> <p>ღონისძიებანი ნალდი ფულის საზღვარიშორისა ტრანსპორტიარების აღმონენის ან მონიტორინგისათვის</p>
<p>მუხ.18.3:</p> <p>a)</p> <p>b)</p>	<p>ღადგინდეს:</p> <p>კომპეტენტურ სააკუნტოებსა და სამსახურებს შორის ინფორმაციის გაუელის არხები</p> <p>პროუედურები სხუა მსარეუბთან თანამშრომლობის და ცნობების შეგროვებისა ტდ-ში ჩათორეუაბე ექემიტანლი (1) პირების და (11) ფონდების შესახებ</p>
<p>მუხ.18.4</p>	<p>განისილონ ასეთი ინფორმაციის ინტერნეტის მეშუეობით გაუელა</p>

გერორისგული აქტების დაფინანსების კრიმინალიზაცია

საერთაშორისო კონვენცია გერორიშმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ მსარეუბისაგან მოითხოეს შიილონ ზომები: ღაადგინონ ადგილობრივი საშართლის მიხედვით გერორის-გული აქტების დაფინანსების დანაშაულობანი, რომლებიც კონვენციამია განსაზღვრული; გადააქციონ ეს დანაშაულობანი შესაბამისი სასჯელით დასჯად დანაშაულობებად, ამასთან, მიილონ მხუდეულობაში დანაშაულობათა სიმძიმე (მუხ.4).

გერორიშმის დაფინანსება განისაზღვრება როგორც დანაშაული, როდესაც პირი „ნებისმიერი საშუალებებით, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, უკანონოდ და განზრახ იძლევა ან აგროვებს ფონდებს იმ განზრახვით, რომ გამოიყენოს ისინი, ანდა იცის, რომ მათ გამოიყენებენ მთლიანად ან ნაწილობრივ, რათა მოიმოქმედონ გერორისგული აქტი, როგორც კონვენციამია განსაზღვრული“.

გონებრივი ელემენტი

არსებობს გეროროიზმის დაფინანსების სუბიექტური ელემენტის ორი ასპექტი, როგორც კონვენციაშია განსაზღვრული. პირველი: აქტი ჩადენილი უნდა იყოს განზრახ. მეორე: დამრღვევს უნდა პქონდეს განზრახვა: რომ გამოიყენოს ფონდები გეროროისტული აქტების დასაფინანსებლად, ანდა იცოდეს, რომ ამ ფონდებს აღნიშნული მიზნით გამოიყენებენ. მეორე ელემენტში განზრახვა და ცოდნა ალგერნატიულ ელემენტებს წარმოადგენენ. კონვენცია არ ითვალისწინებს დეტალიზაციას გონებრივი ელემენტის ამ ორი ასპექტის მიხედვით, ამიტომ ისინი თითოეულ მონაწილე ქვეყანაში გამოიყენება სისხლის სამართლის ზოგადი დებულებების შესაბამისად.

მაგერიალური ელემენტი

კონვენციაში გეროროიზმის დაფინანსების დანაშაულის განსაზღვრება შეიცავს ორ ძირითად მაგერიალურ ელემენტს. პირველი – განისაზღვრება, როგორც სახსრების გაცემა დანაშაულის დასაფინანსებლად, ან ფონდების შეგროვება. ეს ელემენტი დადგენილია თუ პირი ყოველნაირად, პირდაპირ თუ არაპირდაპირ, უკანონოდ და განზრახ აყენებს ზიანს, იძლევა ან აგროვებს ფონდებს (მუხ.2).

მეორე მაგერიალური ელემენტია – გეროროისტული აქტები, რომლებიც კონვენციაში განსაზღვრულია ორი წყაროს დამოწმებით. პირველი წყარო – ეს არის ცხრა საერთაშორისო ხელშეკრულების ნუსხა, რომლებიც ღია იყო ხელმოწერილსათვის (1970 და 1977 წ.წ.) და რომლებიც მონაწილეებისაგან მოითხოვენ დაადგინონ გეროროიზმის სხვადასხვა დანაშაულობანი კანონმდებლობაში. ნუსხა წარმოდგენილია კონვენციის II დანართში (§93). კონვენცია ნებას რთავს მონაწილე სახელმწიფოს არ გამოიყენოს ხელშეკრულება თუ სახელმწიფო არ არის მისი მონაწილე. როდესაც სახელმწიფო ხელშეკრულების მონაწილე ხდება, იგი ასრულებს ხელშეკრულების პირობებს (მუხ.2).

მეორე წყაროა კონვენციაში დადგენილი გეროროისტული აქტების უშუალო განსაზღვრება, როგორც ნებისმიერი აქტები-

სა შეიარაღებული კონფლიქტის სიგუაციაში მოქალაქისათვის სიკვდილის ან სხეულის სერიოზული დაზიანების მიყენების განზრახვით ან ნებისმიერი სხვა პირისათვის, როდესაც ასეთი აქტის მიზანი თავისი ბუნებით ან კონკრეტული არის დაამინოს მოსახლეობა ან აიძულოს მთავრობა თუ საერთაშორისო ორგანიზაცია ჩაიღინოს რაიმე აქტი ან თავი შეიკავოს მისი ჩაღენისაგან. ამრიგად, კონვენციაში განსაზღვრული გერორიზმის აქტის ცნება შეესაბამება ორ პირობას: სიკვდილის ან სხეულის სერიოზული დაზიანების მიყენება მოქალაქის ან პირისათვის, რომელიც არ იღებს აქტიურ მონაწილეობას საომარ მოქმედებაში შეიარაღებული კონფლიქტის სიგუაციაში;

აქტის მიზანია დაამინოს მოსახლეობა ან აიძულოს მთავრობა თუ საერთაშორისო ორგანიზაცია ჩაიღინოს რაიმე აქტი ან თავი შეიკავოს მისი ჩაღენისაგან.

დანაშაულობათა განსაზღვრის სხვა ასპექტები

კონვენციის თანახმად, დანაშაულის განსაზღვრისათვის არ არის აუცილებელი, რომ ფონდები ფაქტობრივად გამოყენებულ იქნეს გარკვეულ დანაშაულობათა ჩაღენისათვის (მუხ.2,პ.3.2).

დანაშაულის ჩაღენაში თანამონაწილის სახით მონაწილეობის ფაქტი, დანაშაულის ორგანიზაციის ან ჩაღენის მართვის ფაქტი კრიმინალიზდება ისევე როგორც თვით დანაშაული.

საერთო მიზნით მოქმედ პირთა ჯგუფის მიერ დანაშაულის ჩაღენაში შეგანილი წვლილი განიხილება როგორც ჩაღენილი დანაშაული იმ პირობით, თუ წვლილი წინასწარ არის განზრახული ან შეგანილია სისხლის სამართლებრივი მოქმედების ან ჯგუფის სისხლის სამართლებრივი მიზნის გაღრმავების მიზნით;

აქტების ჩაღენის ცდები ასევე კრიმინალიზდება იგივე გზით, როგორც თვით დანაშაულობანი;

კონვენცია არ გამოიყენება, თუ დანაშაული ჩაღენილია ცალკეულ სახელმწიფოში, დამნაშავე არის ამ სახელმწიფოს მოქალაქე და იმყოფება მის გერიტორიაზე და არც ერთ სხვა სახელმწიფოს არა აქვს საფუძველი კონვენციის მიხედვით განახორციელოს იურისდიქცია დამნაშავეის მიმართ.

გერორიზმის დასაფინანსებლად ჩაღენილი დანაშაულის პატივება შეიძლება მოხდეს პოლიტიკური, ფილოსოფიური, იდეოლოგიური, რასობრივი, ეთნიკური, რელიგიური ან სხვა იდეოლოგიური ხასიათის მოსაზრებებით.

წვერმა სახელმწიფოებმა იურისდიქცია უნდა გაავრცელონ დანაშაულის მიმართ, რომელიც ჩაღენილია მის გერიტორიაზე, მისი დროებით მფრინავი ხომალდის ან მისი კანონის მიხედვით დარეგისტრირებული თვითმფრინავის ბორგზე და როდესაც იგი ჩაღენილია მისი ერთ-ერთი მოქალაქის მიერ. სახელმწიფოს ასევე შეუძლია გამოიყენოს იურისდიქცია სხვა ვითარებაში. მაგალითად, როდესაც იგი არ ახდენს დამნაშავეს ექსტრადირებას მეორე სახელმწიფოში ამ სახელმწიფოს თხოვნით, მაშინ უცილობლად უნდა გადასცეს საქმე კომპეტეტურ ორგანოებს ღეენის მიზნებისათვის.

საერთაშორისო თანამშრომლობა

იმისათვის, რომ უმრუნეელყოს დანაშაულობათა მიმართ მონაწილეთა შორის თანამშრომლობის მნიშვნელოვანი ხარისხი, კონვენცია შეიცავს დებულებებს ორმხრივი სამართლებრივი დახმარებისა და ექსტრადიციის შესახებ. ეს დებულებანი უფრო შორს მიდის, ვიდრე დანართში ჩამოთვლილი ცხრა ხელშეკრულება, იმ მხრივ, რომ სახელმწიფოებისაგან მოითხოვენ გაუწიონ ერთმანეთს ორმხრივი სამართლებრივი დახმარება და ექსტრადიცია. მართლაც, გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღღვომის დარგში საერთაშორისო თანამშრომლობისათვის ერთიანი, ღეგალური და მკაფიოდ მონიშნული ფარგლების დაწესება შეიძლება კონვენციის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანი მიღწევა იყოს.

ორმხრივი სამართლებრივი დახმარება

მონაწილე სახელმწიფოები ერთმანეთს უწევენ მნიშვნელოვან დახმარებას დანაშაულობათა მიმართ სისხლისსამართლებრივ გამოძიებებთან ან სისხლისსამართლებრივი თუ საპროცედურო ექსტრადიციასთან დაკავშირებით. არ შეიძლება სამართლებრივ დახმარებაზე უარის თქმა საბანკო საიდუმ-

ლოობის საფუძველზე, და კონვენციაში დადგენილი დანაშაულობანი არ განიხილება ექსტრადიციის ან ორმხრივი სამართლებრივი დახმარების მიზნებისათვის როგორც ფისკალური ან პოლიტიკური.

ექსტრადიცია

კონვენცია შეიცავს დეტალურ დებულებებს ექსტრადიციის მიმართ მონაწილე სახელმწიფოთა ვალდებულებების თაობაზე, იმათ ილენტურს

რომლებიც არის სხვა კონტრგეროორისგულ კონვენციებში.

პირველი, კონვენციაში დადგენილი დანაშაულობანი ითვლება დანაშაულობებად, რომლებიც ექსტრადიციას ეხება, ექსტრადიციის ნებისმიერ ხელშეკრულებაში რომელიც არსებობს მონაწილე სახელმწიფოებს შორის, იმ ხელშეკრულების ძალაში შესვლამდე, რომელიც მომავალში დაიდება.

მეორე, როდესაც მონაწილე ახორციელებს ექსტრადიციას ხელშეკრულების არსებობის კვალობაზე, იღებს თხოვნას ექსტრადიციის შესახებ ქვეყნიდან რომელთაგანაც მას ასეთი ხელშეკრულება აქვს, თხოვნის აღრესაგ სახელმწიფოს შეუძლია, მისი არჩევანით, მიიჩნიოს კონვენცია სამართლებრივ საფუძველად ექსტრადიციის მისაღებად ნებისმიერი დანაშაულისათვის კონვენციის მიხედვით.

მესამე, მონაწილე სახელმწიფოები, რომლებიც არ ახორციელებენ ექსტრადიციას ხელშეკრულების არსებობის კვალობაზე, მოითხოვენ მიჩნეულ იქნეს კონვენციით დადგენილი დანაშაულობანი როგორც ექსტრადიციასთან დაკავშირებული.

მეოთხე, ექსტრადიციის მიზნებისათვის დანაშაულობანი განხილულ უნდა იქნეს აუცილებლად როგორც არა მარტო იმ სახელმწიფოს ტერიტორიაზე ჩადენილი, რომელშიც ისინი მოხდა, არამედ იმ სახელმწიფოშიც, რომელმაც დაადგინა იურისდიქცია კონვენციის მუხ.7 §1 და 2-ის მიხედვით. ამის შედეგად ექსტრადიციაზე ვერაჲინ იტყვის უარს იმის საფუძველზე, რომ დანაშაული არ არის ჩადენილი თხოვნის აღრესაგ სახელმწიფოს ტერიტორიაზე.

მეხუთე, მონაწილე სახელმწიფოებს შორის არსებული ყვე-

ლა ექსტრადიციის ხელშეკრულებისა და მორიგებების დებულებანი ითვლება მოდიფიცირებულად იმ მონაწილეებს შორის, იმ ხარისხით, რომლებითაც იგი ეთანადება კონვენციას (პ.5, მუხ.2).

პრევენციული ღონისძიებანი

გერორიზმის დაფინანსების კრიმინალიზაცია სავალდებულოა კონვენციის თანახმად. მაგრამ მხოლოდ რამდენიმე ზოგად დებულებას აქვს დამოკიდებულება პრევენციულ ღონისძიებებთან, რომლებიც მუხ.18-ით არის დადგენილი და სავალდებულოს წარმოადგენს. დეტალურ დებულებათა უმრავლესობა გამოხატულია, როგორც მხარე-სახელმწიფოების ვალდებულება, განიხილონ როგორც ისეთები, რომლებიც მოითხოვენ გარკვეულ მოქმედებას უფრო, ვიდრე ავალდებულებენ მათ შესრულებას. ეს გამოხატავს იმ ფაქტს, რომ პრევენციული ღონისძიებანი აღებულია ფაგუ-ის 40 რეკომენდაციიდან, რომლებიც საერთაშორისო სტანდარტად რჩება ფულის გათეთრებისათვის და რომლებიც იურიდიულად არ ავალდებულებს. მიუხედავად ამისა, კონვენცია აწესებს მხარე-სახელმწიფოების საერთო მოვალეობას, მოსთხოვონ ფინანსურ დაწესებულებებსა და სხვა ფინანსურ შეამაველებს, მოიმოქმედონ ღონისძიებანი, რომლებიც აუცილებელია კლიენტთა იდენტიფიკაციისათვის (მათ შორის, ანგარიშების ბენეფიციარებისა), დაუთმონ საგანგებო ყურადღება ჩვეულებრივ და საექვეო ოპერაციებს და დანიშნულებისამებრ მოახსენონ მათ შესახებ.

კონვენცია ხელმოსაწერად გაიხსნა ყველა სახელმწიფოსათვის 2000 წლის 10 იანვრიდან 2001 წლის 31 დეკემბრამდე. ამ პერიოდში მას ხელი მოაწერა 132 სახელმწიფომ. სახელმწიფოებს, რომლებმაც ხელი მოაწერეს კონვენციას, შეეძლოთ გამხდარიყვნენ მონაწილენი მას შემდეგ, რაც წარუდგინდნენ რატიფიკაციის ან მიღების თუ მოწონების აქტს გაეროს გენერალურ მდივანს. სახელმწიფოს, რომელსაც ხელი არ მოუწერია კონვენციისათვის, შეერთების აქტის წარმოდგენის შემდეგ (პ.1, 2 მუხ.25).

§2. გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუცია გეროორიზმის დაფინანსების შესახებ

უშიშროების საბჭომ ხელი მოჰკიდა საერთაშორისო გეროორიზმის პრობლემას სერიოზული კრიზისის შედეგად რომლის მომსწრეც გახდა: ეს იყო იერიშები სამოქალაქო თვითმფრინავებზე, აეროპორტებზე, საკრუიზო ხომალდებზე და პოლიტიკური თავდასხმები. უშიშროების საბჭოს ძირითად რეზოლუციებს, რომლებიც ეხებათ გეროორიზმის დაფინანსებას, განეკუთვნება:

– 1999 წლის 15 ოქტომბრის 1267–ე რეზოლუცია მოძრაობა „თალიბანის“ ფონდებისა და სხვა ფინანსური რესურსების გაყინვის შესახებ;

– 2001 წლის 6 დეკემბრის 1383–ე რეზოლუცია უსამა ბენ ლადენის და „ალ-ქაიდას“ ფინანსური სახსრებისა და ორგანიზაციის სხვა რესურსების გაყინვის შესახებ;

– 2001 წლის 30 იელისის 1363–ე რეზოლუცია 1267 (1999) და 1333 (2000) რეზოლუციებით დაკისრებულ ღონისძიებათა შესასრულებლად მონიტორინგის მექანიზმის დაწესების შესახებ;

– 2001 წლის 28 სექტემბრის 1373–ე რეზოლუცია საერთაშორისო მშვიდობისა და უსაფრთხოებისადმი გეროორისტული აქტებით გამოწვეული საშიშროებებისა და კონგრეტორისტული კომიტეტის დაფუძნების შესახებ;

– 2001 წლის 12 ნოემბრის 1377–ე რეზოლუცია, რომელიც სახელმწიფოებს მოუწოდებს მთლიანად შეასრულონ ეს რეზოლუცია;

– 2002 წლის 16 იანვრის 1390–ე რეზოლუცია, რომელიც აერთიანებს გაყინვის საშუალებებს, 1267 (1977) და 1363 (2001) რეზოლუციებით რომ არის გათვალისწინებული;

– 2002 წლის 20 დეკემბრის 1452–ე რეზოლუცია, რომელიც ნებადართულად აცხადებს 1267 (1999) და 1333 (2000) რეზოლუციების გაყინვის შესახებ მოთხოვნის ბოგიერთ გამონაკლისს, დაიყაროს ძირითადი ხარჯების, მათ შორის ჰამა-სმის, ჩაცმა-დახურვის სამართლებრივი მომსახურების დანახარჯები და გადასახდელები საგანგებო ხარჯებისათვის გაეროს უშიშ-

როების საბჭოს სანქციითა კომიტეტის მიერ მოწონების შემდეგ:

– 2003 წლის 17 იანვრის 1455–ე რეზოლუცია გაყინვის სახსრების ღონისძიებათა შესრულების გაუმჯობესების ზომების შესახებ, რომლებიც გათვალისწინებულია 1267 (1999), 1373 (2000), 1350 (2000) რეზოლუციებით.

გეროორიზმისადმი უშიშროების საბჭოს მიდგომაში შეიძლება განხილულ იქნეს ორი მიდგომა: ჯერ ერთი, უშიშროების საბჭომ გეროორიზმის აქტები დააკვალიფიცირა, როგორც საფრთხე საერთაშორისო მშვიდობისა და უშიშროებისადმი. 2001 წლის 1373–ე რეზოლუცია ამ კვალიფიკაციას გამოსაგავს სიტყვის ფართო ვაგებით და აღნიშნავს, რომ 2001 წლის 11 სექტემბრის გეროორისტული აქტები „როგორც საერთაშორისო გეროორიზმის ნებისმიერი აქტი საფრთხეს უქმნის საერთაშორისო მშვიდობას და უშიშროებას“. გეროორიზმის აქტების, როგორც საერთაშორისო მშვიდობისა და უშიშროებისადმი საფრთხის კვალიფიკაციის სამართლებრივი შედეგი ისეთია, რომ როდესაც უშიშროების საბჭო ასეთ დახასიათებას იძლევა, მას უფლება აქვს მოიმოქმედოს, თუ საჭირო გახდა, კოლექტიური ღონისძიებანი (ან გაეროს წესდების მე-7 თავით გათვალისწინებული სანქციები). ღონისძიებანი, რომელთა მიღებასაც გადაწყვეტს უშიშროების საბჭო ასეთ ვითარებაში, სავალდებულოა გაეროს ყველა წევრისათვის წესდების 25 და 48 მუხლების მიხედვით.

მეორე, ეს არის კოლექტიური ღონისძიებანი მოთხოვნაში სახელმწიფოებისადმი განახორციელონ მოქმედება პირების ჯგუფების, ორგანიზაციებისა და მათი ფონდების წინააღმდეგ.

2001 წლის 1373–ე რეზოლუციის შინაარსი

იმ დროს, როდესაც გენერალური მდივნის გადაწყვეტილება წესდების მე-7 თავის შესაბამისად სავალდებულოა ყველა წევრისათვის, მათ მიერ დაკისრებულ მოვალეობათა გუსტი ბუნება დამოკიდებულია რეზოლუციებში გამოყენებულ დებულებებზე. საყოველთაოდაა მიღებული, რომ უშიშროების

საბჭოს გადაწყვეტილებანი სავალდებულოა, მაშინ, როდესაც მის რეკომენდაციებს (მაგალითად, როდესაც საბჭო სახელმწიფოებს მოუწოდებს), არა აქვთ ერთი და იგივე ძირითადი ძალა. სახელმწიფოებისადმი მიმართული რეზოლუციის სამ პარაგრაფთაგან პირველი ორი გამოხატავს უშიშროების საბჭოს სავალდებულო გადაწყვეტილებებს, მაშინ, როდესაც მესამე პარაგრაფი უბრალოდ რეკომენდაციას წარმოადგენს. მაგრამ პრაქტიკულად განსხვავება შეიძლება უშიშროების საკანონმდებლო შესრულებისათვის, რამდენადაც უშიშროების საბჭომ გამოთქვა თავისი გადაწყვეტილება გადადგას ყველა საჭირო ნაბიჯი, რათა უზრუნველყოს რეზოლუციის „მთლიანი შესრულება“ როგორც კონგრეტორისგული კომიტეტის მიმნისა რომელიც განკუთვნილია მთლიანად რეზოლუციების მონიგორინგის განხორციელებისათვის.

№3 ცხრილში ასახულია სახელმწიფოებისადმი მიმართული სამი პარაგრაფის მოკლე შინაარსი.

ამ რეზოლუციის მიხედვით სახელმწიფოთა მოვალეობანი შეიძლება განხილულ იქნეს დაჯგუფებულად როგორც გერთრიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის საერთაშორისო ნორმების დაწესება და გერთრისგთა აქტივების გაყინვა.

ცხრილი №3.

1373-ე რეზოლუცია (2001) და კონვენციის შესაბამისი დებულებანი

1373-ე რეზოლუცია	კონვენცია	შენიშვნა
ყველა სახელმწიფო ვალდებულია აღკვეთოს და ჩაახშოს ტერორისტული აქტები	კონვენციის მიმანი ილენტურია	
დააწესონ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა თავიანთი მოქალაქეების მიმართ ან თავიანთი ტერორიზმის ფარგლებში ტერორისტული აქტების	მე-4 მუხლი მოითხოვს, რომ მხარე-სახელმწიფოებმა დააწესონ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა ტერორიზმის დაფინანსებისათვის,	კონვენციის შესრულება დააკმაყოფილებს რეზოლუციის ამ მოთხოვნას

ჩასადენად ფონდების მინიჭების ან შეგროვებისათვის	როგორც კონვენციით არის განსაზღვრული	
გაყინის ტერორისტთა და იურიდიულ პირთა აქტივები, რომლებიც მათ ეკუთვნით ან რომლებიც კონტროლდება მათი მიერ ან მათი სახელით	მე-8 მუხლი მოითხოვს, რომ მხარე-სახელმწიფოებმა გადადგან შესაბამისი ნაბიჯები: ილენტიფიკაციაჰყონ, აღმოაჩინონ, გაყინონ, დაეპატრონონ ან კონფისკაციაჰყონ აქტივები, რომლებიც ტერორიზმის დასაფინანსებლად გამოიყენება	სახელმწიფოები მოვალენი არიან გაყინოს ტერორისტთა აქტივები 1267-ე და 1390-ე რეზოლუციების საფუძველზე
აუკრძალონ თავიანთ მოქალაქეებსა და რეზიდენტებს, ფონდებით ასარგებლონ პირები, რომლებსაც ტერორისტული აქტები აქეთ ჩადენილი	რეზოლუციაში აღწერილი ქცევა განსხვავდება ტერორისტული აქტების დაფინანსებისაგან, რომლებისთვისაც დაწესებულია სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა კონვენციის საფუძველზე	
ყველა სახელმწიფო მოვალეა, არ გაუწიონ არანაირი მხარდაჭერა ტერორისტულ აქტებს		§2-ს რეალიზაციისათვის საჭიროა განხორციელდეს, ძირითადად აღმინისტრაციული დონისძიებანი
გადადგან ნაბიჯები, რათა თავიდან აიცილონ ტერორისტული აქტები, მათ შორის, უზრუნველყონ სხვა	მე-18 მუხლი მოითხოვს სახელმწიფოებისაგან თავიდან აიცილონ ტერორიზმის დაფინანსება, ამასთან,	

ქვეყნებისათვის სრული შეტეობიანება ინფორმაციის გაცემის ხაზით	მსუდველობაში აქონიონ ინფორმაციის გაცემა პარტნიორ სააგენტოებს შორის და ცნობების შეგროვება	
უარი უიხრან უსაფრთხო თავმესაფარზე იმათ, ვინც აუინანსებს, გეგმავს, მხარს უჭერს აქტებს ან უზრუნველყოფს უსაფრთხო თავმესაფარი.		
თაიდან აიცილონ თაიანთი ტერიტორიის გამოყენება ტერორისტული აქტების დაუინანსების, დაგეგმვის, ხელშეწყობის ან ჩაღენისათვის	მე-18 მუხლი (1) (გ) სახელმწიფოსაგან მოითხოვს ითანამშრომლონ, რათა თაიდან აიცილონ თაიანთი ტერიტორიის გამოყენება ტერორისტთა დასაუინანსებლად	
უზრუნველყონ, რომ ისინი, ვინც მონაწილეობს ტერორისტული აქტების დაუინანსებაში, დაგეგმვაში, მომზადებასა თუ ჩაღენაში, წარსდგენენ მართლმსაჯულების წინაშე	მე-19, მე-10 და მე-17 მუხლებს ანალოგიური მიზანი აქვთ	
მიანიჭონ ერიმანეთს დახმარების მაქსიმალური საშუალებანი იმ საქმეთა სისხლისსამართლებრივი გამოძიებისა და სასამართლო გარჩევისათვის, რომლებიც განეკუთვნება ტერორისტული აქტების	ტერორისტული აქტების დაუინანსების მიმართ მუხ. 11 (ექსტრადიცია) და მუხ.12-15 (ორმხრივი სამართლებრივი დახმარება და ექსტრადიცია) ი ღენტურ საკითხებს მოიცავენ	იხ. თაი 4, ვე. 60, დისკუს იამი ორმხრივი სამართლებრივი დახმარების მოთხოვნების შესახებ

ლაფინანსებას ან მხარდაჭერას		
თავიდან აიცილონ ტერორისტთა მოძრაობა უფექტიანი სასაზღვრო კონტროლის მეშვეობით	მე-18 მუხლი (2) (გ) სახელმწიფოებისაგან მოითხოვს გაითვალისწინონ ღონისძიებანი ნაღდი ფულის ფიზიკური გადაკვეთის აღმოჩენის ან მონიტორინგის, ტრანსპორტირების მიმართ, და გარკვეული ინსტრუქციები	
გამოძებნონ ინფორმაციის გაცემის ინტენსიფიკაციისა და დაჩქარების გზები	მე-12 და მე-18 (თ) მუხლები შეიცავენ შესაბამის მოთხოვნებს ტდ-ის თავიდან აცილების შესახებ	
გაცეალონ ინფორმაცია, რათა თავიდან აიცილონ ტერორისტული აქტების ჩადენა	მე-12 და მე-18 (8) მუხლები შეიცავენ შესაბამის მოთხოვნებს ტდ-ის თავიდან აცილების შესახებ	ამ ცხრილში ჩამოყალიბებული შენიშვნების გარდა, §3-ის შინაარსი აქ არ განიხილება
ითანამშრომლონ ტერორისტული აქტების თავიდან ასაცილებლად და ჩასახშობად	მე-12 და მე-18 (თ) მუხლები შეიცავენ შესაბამის მოთხოვნებს ტდ-ის თავიდან აცილების შესახებ	
ხლებიან შესაბამისი კონვენციის მხარეები		განსახილველი კონვენცია და დანართში ჩამოთვლილი 9 ხელშეკრულება ირიცხება იმ 12 კონვენციის შემადგენლობაში,

		რომლებსაც განიხილავს "შესახები" კომიტეტი
გააძლიერონ თანამშრომლობა და შთღიანად შეასრულონ შესაბამისი საერთაშორისო კონვენციები და 1269-ე და 1368-ე (2001) რეზოლუციები		ღამოწმებულია შესაბამისი კონვენციები, მათ შიორის, განსახილველი კონვენცია
განახორციელონ ღონისძიებანი იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ისინი, ვინც ესწრაფვის თაემესაფრის მიღებას, არ გეგმავენ ტერორისტული აქტების განხორციელებას ან ამ აქტების ჩადენაში მონაწილეობას		
უზრუნველყონ, რომ ტერორისტებმა ბოროტად არ გამოიყენონ ლტოლილის სტატუსი და რომ მათი თხოვნა არ გადაიქცეს პოლიტიკურ მოტივაციად, არ იქნეს მიღებული საფუძელად იმისათვის, რომ მხარეს უარი ეთქვას შოთხოვნებზე ეკემიტანილ ტერორისტთა ექსტრადიციის შესახებ		

გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის საერთაშორისო ნორმების დაწესება

2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის მოთხოვნა ჩამოყალიბებულია გერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის მიმართ რეზოლუციის §1 (ა) და 1 (ბ)-ში. §1 (ა) სახელმწიფოებისაგან მოითხოვს „თავიდან აიცილონ და ჩაახშონ გერორისგული აქტების დაფინანსება“. §1 (ბ)-ში აღნიშნულია, რომ საჭიროა კრიმინალიზებულ იქნეს „თავიანთი მოქალაქეების ფონდების ან თავიანთ გერიგორიებზე პირდაპირ თუ არაპირდაპირ წინასწარ განზრახული გადაცემა ან შეგროვება ყოველგვარი საშუალებით იმ განზრახვით, რომ ფონდები გამოყენებულ იქნეს გერორისგული აქტების ჩასადენად. §1 (ბ)-ის ტექსტი ძალზე კვავს იმას, რომელიც კონვენციაშია მოყვანილი. რეზოლუციის §3 (დ)-ის შესაბამისად უშიშროების საბჭო მოუწოდებს სახელმწიფოებს გასდნენ კონვენციის მხარეები. სახელმწიფოები ავრეთვე უნდა დარწმუნდნენ, რომ ასეთი გერორისგული აქტები მიჩნეულია სისხლის სამართლის დანაშაულად მათს სამამულო პრაქტიკაში და რომ ამ დანაშაულთან დაკავშირებული სისხლის სამართლის სასჯელი მის სერიოზულობას გამოხატავს.

კონვენცია შეიცავს იდენტურ დებულებებს. მაგალითად, რეზოლუციის §1 (ა) და 1 (ბ) კონვენციის დამოწმებას წარმოადგენს.

§1 (დ)-ში რეზოლუციისა, რომელიც სახელმწიფოებისაგან მოითხოვს აუკრძალონ თავიანთ მოქალაქეებს ან ნებისმიერ მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს მათ გერიგორიაზე გამოიყენონ ყოველგვარი ფონდები, ფინანსური აქტივები ან ეკონომიკური რესურსები თუ იქ არსებული ფინანსური ან სხვა შესაბამისი მომსახურება პირდაპირ ან არაპირდაპირ მიმართულია იმ პირთა სასარგებლოდ, რომლებიც სჩადიან ან ცდილობენ ჩაიდინონ გერორისგული აქტები, ხელს უწყობენ ან მონაწილეობენ ამ აქტების ჩადენაში, ავრეთვე იურიდიული პირნი, რომლებიც ეკუთვნიან ან კონტროლდებიან პირდაპირ თუ არაპირდაპირ ასეთი პირებისა და იურიდიული პირების მიერ, მოქმედებენ ასეთ პირთა სახელით

ან მითითებით. რეზოლუციის ეს ნაწილი აღგენს ავტონომიურ მოვალეობას, რომელსაც არ შეიცავს კონვენცია, ვინაიდან კონვენციას არა აქვს დამოკიდებულება გეროროისგთა ან გეროროისტულ ორგანიზაციათა ფინანსური მხარდაჭერის საკითხთან.

სახელმწიფოები შეზოქილი არიან სხვა ვალდებულებებითაც გეროროიზმის მიმართ; მათ შორის არის ვალდებულება თავი შეიკაეონ მხარდაჭერის გაწევისაგან, მოიძოქმედონ ნაბიჯები გეროროისტული აქტების თავიდან ასაცილებლად, უარი უთხრან უსაფრთხო თავშესაფარზე გეროროისტებს და იმათ, ვინც აფინანსებს გეროროისტულ აქტებს, წარმოადგინონ ასეთი პირები მართლმსაჯულების წინაშე, გადასეენ სხვა სახელმწიფოთა განკარგულებაში მნიშვნელოვანი სახსრები სისხლის-სამართლებრივი დეენის ან სასამართლო გარჩევის მიმართ დახმარებისათვის, თავიდან აიცილონ გეროროისტების ან გეროროისტული ორგანიზაციების მოძრაობა ეუექტიანი სასაზღვრო კონგროლითა და სხვა ღონისძიებებით. რეზოლუცია ასევე მოუწოდებს სახელმწიფოებს უფრო ინტენსიური გახადონ და დააჩქარონ ინფორმაციის გაცელა გეროროისტული მოძრაობებისა და მოქმედების შესახებ, გეროროისტული აქტების ჩადენის თავიდან აცილების აღმინისგრაციული და სასამართლო საკითხების შესახებ; ითანამშრომლონ ორი-და მრავალმხრივი მორიგებების მეშეეობით გეროროისტული აქტების თავიდან ასაცილებლად, ჩასახშობად და ამ აქტებისათვის დეენის უზრუნველსაყოფად; გახდნენ გეროროიზმის წინააღმდეგ მიმართული შესაბამისი გლობალური კონვენციების მომხრენი (წინამდებარე კონვენციის ჩათვლით), მთლიანად შეასრულონ ეს კონვენციები და უშიშროების საბჭოს 1269 (1999) და 1368 (2001) რეზოლუციები. ეს დაგვესმარება უზრუნველეყოთ რომ თავშესაფრების მაძიებლებმა არ დაგვემონ, არ შეუწყონ ხელი გეროროისტულ აქტებს ან არ მიილონ მონაწილეობა ასეთ აქტებში, რათა გეროროისტებმა ბოროტად არ გამოიყენონ ლტოლვილის სგატუსი და პოლიტიკური მოტიეაციის მოთხოვნები არ ჩაითვალოს საფუძვლად ეჭვიგანილი გეროროისტების ექსტრადიციის თხოვნაზე უარის თქმისათვის.

გერორისგთა და გერორისგულ ორგანიზაციათა აქტივების გაყინვა

რეზოლუცია სახელმწიფოებს აკისრებს ვალდებულებას დაუყოვნებლივ გაუყინონ უიონდები და სხვა ფინანსური აქტივები იმ პირებს, ვინც სწადის ან ცდილობს ჩაიღინოს გერორისგული აქტები, მონაწილეობს ამ აქტებში ან ხელს უწყობს მათს ჩადენას. მოვალეობა ვრცელდება ორგანიზაციებზე, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ეკუთვნით ამ პირებს ან აკონტროლებენ ეს პირები. რეზოლუციაში არ არის ნახსენები უშიშროების საბჭოს წინა რეზოლუციები, რომლებმაც დააწესეს აღნიშნულ პირთა და ორგანიზაციათა აქტივების გაყინვის მოვალეობა და არ არის დამოწმებული პირთა თუ ორგანიზაციათა რაიმე სია, რომელიც წინა გადაწყვეტილებათა შესაბამისადაა გამოშვებული. ამის შედეგად გერორისგთა აქტივების გაყინვის საერთო მოვალეობა არ არის დამოკიდებული რეჟიმზე, რომლებიც ამ წინანდელი გადაწყვეტილებებით არის დადგენილი. გერორისგთა აქტივების გაყინვის საერთო მოვალეობა რეზოლუციის მიხედვით იდენტურია მოვალეობისა, რომელსაც შეიცავს კონვენცია იმ ფონდების გაყინვისათვის ზომების მისაღებად, რომლებიც გამოიყენება ან განთავსებულია იმისათვის, რომ ჩაიღინონ გერორისგული აქტები.

რეზოლუცია და კონვენცია მნიშვნელოვან თავისუფლებას ანიჭებენ სახელმწიფოებს გერორისგთა აქტივების გაყინვის, წართმევის და კონფისკაციის შესაფერისი რეჟიმის კონსტრუირებაში.

კონტრგერორისგული კომიტეტი ადგას პოზიციას, რომ რეზოლუცია მოითხოვს იმ პირთა და ორგანიზაციათა აქტივების გაყინვას, რომლებიც ეჭვმიტანილი არიან გერორიზმში, მიუხედავად იმისა, შეყვანილი არიან თუ არა ისინი უშიშროების საბჭოს მიერ დადგენილ სიებში, ან არიან თუ არა იდენტიფიცირებულნი სახელმწიფოების მიერ. მაგრამ იმის გათვალისწინებით, რომ სახელმწიფოებს შორის არ არსებობს გერორიზმის ერთგვაროვანი განსაზღვრება, განსხვავებულია იმათი დაცვის სისტემები, ვისი სახელიც ჩნდება ასეთ სიებში და სახელმწიფოები ხშირად მიდრეკილი არიან გასცენ სრული ფაქტობ-

რევი ინფორმაცია, რომელსაც ემყარება მათი ეჭვები, ღვება საკითხი იმ მოვალეობის მიმართ, რომ გაყინულ იქნეს ეჭვიმგანილ პირთა და ტერორისტთა აქტივები, რომლებიც იდენტიფიცირებული არიან სახელმწიფოების მიერ.

უშიშროების საბჭოს მიერ ეჭვიმგანილ ტერორისტთა სია საერთაშორისო მასშტაბით შეთანხმებული პროცედურის მიხედვით აძლიერებს ამ შეშუოთებას.

1267 (1999) და 1333 (2000) წინა რეზოლუციების მიხედვით უშიშროების საბჭოს მდივანმა, რომელიც ქარტიის მე-7 თავის თანახმად მოქმედებდა, გადაწყვიტა, რომ გაეროს წევრები გაყინავენ მოძრაობა „თალიბანის“ და უსამა ბენ ლადენის, შესაბამისად აგრეთვე იმ იურიდიული პირების აქტივებს, რომლებიც მათ მიერ კონტროლირებულთა რიცხვს ეკუთვნიან და დახასიათებული არიან „სანქციათა კომიტეტის“ (ამჟამად 1267 კომიტეტის) მიერ. 2001 წლის 1373-ე რეზოლუციის საპირისპიროდ ეს რეზოლუციები აწესებენ იმ აქტივის გაყინვის „ავტონომიურ რეჟიმს“, რომლის მიხედვითაც ფონდგასაყინი მოქალაქეებისა და იურიდიული პირების სია გამოდის და მოდიფიცირდება დროდადრო უშიშროების საბჭოს უფლებამოსილებათა შესაბამისად. 1267 კომიტეტს აქვს იგივე შემადგენლობა, რაც უშიშროების საბჭოს. მან გამოუშვა იმ პირთა და ორგანიზაციათა სიები, რომლებიც ეკუთვნიან ან დაკავშირებული არიან მოძრაობა „თალიბანთან“ და „ალ-ქაიდასთან“. 1390 (2002) რეზოლუციის საფუძველზე შედგა ერთი კონსოლიდირებული სია.

ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, რომელთა აქტივები უნდა გაიყინოს, ასახელებს კომიტეტი დახურულ სხლომაზე გაეროს წევრი სახელმწიფოების მიერ წარდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე. შეთავაზებული დამატებები შეძლებისდაგვარად შეაქვთ იმ ინფორმაციის ვიწრო აღწერაში, რომელიც აყალიბებს საფუძველს ან გამართლებას გარკვეული ნაბიჯების გადასადგმელად. მოქალაქენი და იურიდიული პირები შეიძლება შეეცადონ ამოაღებინონ თავი ამ სიიდან კომიტეტის მიერ დადგენილი პროცედურის შესაბამისად. თუ ამას მოისურვებს მოქალაქე ან იურიდიული პირი, მან უნდა სთხოვოს ქვეყნის

მთავრობას ყოველმხრივ განიხილოს რეზიდენციის ან მოქალაქეობის შემთხვევა.

თუ მთავრობა, რომელსაც პეტიცია წარედგინა, იწონებს მას, იგი უნდა შეეცადოს მიაღწიოს გამონაკლისის გამოცხადებას, რომელიც თავდაპირველად მიიღო მთავრობამ.

შეთანხმების არარსებობისას პეტიციის მიმღებ სახელმწიფოს შეუძლია დაიმოწმოს კომიტეტის შემთხვევა (მოგვიანებით—უშიშროების საბჭოზე). შეცვლილი სია მისგან ამოღებული სახელების ჩათვლით, დაუყოვნებლივ ეგზავნებათ გაეროს წევრებს. სია აგრეთვე განთავსდება 1267 კომიტეტის ვებ-საიტზე.

საერთოდ, მუშაობა იმ პირთა და ორგანიზაციათა კონსოლიდირებულ სიასთან, რომლებზეც სანქციები ვრცელდება, უაღრესად საგულდაგულო მიდგომას მოითხოვს. მისი შეესებვის, სიაში გეროორისტთა შესახებ დეგალური ინფორმაციის შეგანის ძალისხმევა — ეს არის არა მარტო სანქციათა კომიტეტის, არამედ, აგრეთვე ყველა წევრი სახელმწიფოს ამოცანა. მუდამ უნდა გვახსოვდეს, რომ აღნიშნული სია იმ ბრძოლის ერთ-ერთი ყველაზე ეფექტიანი ინსტრუმენტია, რომელსაც უშიშროების საბჭო ეწევა საერთაშორისო მშვიდობისა და უშიშროების გადასარჩენად საურთხისაგან, გეროორიზმი რომ უქადის.

კონვენციის დანართები

ჰააგის 1970 წლის 16 დეკემბრის კონვენცია საჰაერო სომალდების საერთაშორისო გატაცებასთან ბრძოლის შესახებ.

კონვენცია სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ. მონრეალი, 1971 წლის 23 სექტემბერი.

კონვენცია საერთაშორისო თვალსაზრისით დაცულ პირთა, მათ შორის, დიპლომატთა წინააღმდეგ დანაშაულობათა თავიდან აცილებისა და დასჯის შესახებ, რომელიც გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ მიიღო 1973 წლის 14 დეკემბერს.

საერთაშორისო კონვენცია მძევალთა აყვანის წინააღმდეგ, რომელიც გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ მიიღო 1979 წლის 17 დეკემბერს.

კონვენცია ბირთვული მასების ფიზიკური დაცვის შესახებ. ვენა, 1980 წლის 3 მარტი.

ოქმი საზღვაო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ. რომი, 1988 წლის 16 მარტი.

ოქმი საერთაშორისო სამოქალაქო ავიაციის მომსახურე აეროპორტებში ღარღვევების უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ, რომელიც დაემატა კონვენციას სამოქალაქო ავიაციის უსაფრთხოების წინააღმდეგ უკანონო აქტებთან ბრძოლის თაობაზე. მონრეალი, 1988 წლის 24 თებერვალი.

ოქმი კონგინენტურ შეღებულ განლაგებული პლაგფორმების უსაფრთხოების წინააღმდეგ უკანონო აქტებთან ბრძოლის შესახებ. რომი, 1988 წლის 10 მარტი.

საერთაშორისო კონვენცია საბომბო ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ, რომელიც გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ მიიღო 1997 წლის 15 დეკემბერს.

§3. პოლიტიკურად ცნობილი პირები (პცპ) და ფულის გათეთრება

ფაგფ-მა 2001 წელს გამოიკვლია პოლიტიკურად ცნობილი პირების (პცპ) პრობლემა და რისკი, რომელსაც ისინი უქმნიან ფინანსურ სექტორს ფულის წმენდის თვალსაზრისით. კერძო საბანკო საქმის სფეროში 2001 წელს მოხდა პცპ-ს ახალი მხილებანი, რომლებიც უკავშირდება კორუფციას მიკუთვნებულ ფინანსურ დანაშაულობებს. გადასინჯული 40 რეკომენდაციის გამოცემის შემდეგ, რომლებშიც დასახულია პცპ შესახები დამატებითი ღონისძიებანი, ფაგფ-მა გადაწყვიტა გამოეკვლია ეს პრობლემა.

ტერმინი პცპ ეხება პირებს, რომლებსაც მინდობილი აქვთ ან წინათ პქონდათ მინდობილი დიდმნიშვნელოვანი საჯარო ფუნქციები. ეს კატეგორია მოიცავს სახელმწიფოთა ან მთავრობათა მეთაურებს, უფროს თანამდებობის პირებს, რომლებიც მოლუაწეობენ სხვადასხვა გვარეობის სამსახურებში, აგრეთვე მათი ოჯახის წევრებს.

თუ პოლიტიკურად ცნობილი პირები ჩაბმული არიან დანაშაულებრივ საქმიანობაში მათი ჩვეულებრივი დისკრეცია მათ შორის საბანკო სფეროში, ძალზე ხშირად დაბრკოლებას უქმნის იმ დანაშაულის გამოძიებას, რომელშიც ისინი არიან ჩათრეულნი. არ არის გამორიცხული, რომ პოლიტიკურად ცნობილი პირები დაკავშირებული არიან გეროორიზმის დაფინანსებასთან. ფაგფის ექსპერტთა მიერ წარმოდგენილი მასალებიდან შეგვიძლია გამოვიგანოთ შემდეგი დასკვნები. ჯერ ერთი იმ ფონდების წყაროებს, რომლებშიც ჯკპ შეიძლება შეეცადოს გაწმინდოს ყული შეადგენენ არა მარტო ქრთამები, უკანონო საკომისიოები და კორუფციასთან უშუალო დაკავშირებული სხვა შემოსულობანი ან პოლიტიკური პარტიების და პროფკავშირების ფონდებიდან მითვისებული თუ ამჟამად მოპარული სახელმწიფო სახსრები, არამედ საგადასახადო მაქინაციებიც. ჯკპ შეიძლება უშუალოდ იყოს გარეული უკანონო საქმიანობის სხვა სახეობებში, როგორც არის ორგანიზებული დამნაშავეობა ან ნარკოტიკების გავრცელება. საერთოდ, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ კორუფცია, კორუმპირებული ჯკპ-პოლიტიკურად ცნობილი ადამიანები ყოველ რეგიონში არიან.

მაგალითი 1. ჯკპ თანაშემწე ათეთრებს ფულს, რომელიც დიდი ოდენობით იშოვა კორუფციის მეშვეობით

“ა“ ქვეყანაში ეიდეომაგნიტოფონით აჩვენეს პრეზიდენტის მრჩეველი “მ“, რომელიც ქრთამს აძლევს ოპოზიციურ პოლიტიკოსს “ზ“-ს გახმაურებულ მოქმედებას, რასაც ფართოდ განიხილავდნენ როგორც შუამავლობას “ა“ ქვეყნის ყოფილი პრეზიდენტის ბურვს უკან, შედეგად მოჰყვა ის, რომ პრეზიდენტმა სპეციალური პროკურორი დანიშნა “ა“ ქვეყანაში მოქალაქე “მ“-სა და მისი პაგრნიორების უკანონო საქმიანობის გამოსაძიებლად. “ვ“ ქვეყანაში ხელისუფალთა მიერ ინიცირებულ გამოძიებას შედეგად მოჰყვა 48 მილიონი აშშ დოლარის გაყინვა, რომელთანაც კავშირი ჰქონდა მოქალაქე “მ“-ს. ამ უკანასკნელმა დაგოვა ქვეყანა და შემთხვევით დააკავეს და გაუკეთეს ექსტრადიცია “ა“ ქვეყანაში. მას ბრალად ედებათ

კორუფციის, ნარკოტიკების გავრცელების დანაშაულობანი, დაუსაბუთებელი გამდიდრება და სხვ.

სსდომის წინ მოქალაქე “ზ” და მისი თანამშრომელი მოქალაქე “უ” დააპატიმრეს ორღერის და “ა” ქვეყნიდან ექსტრადიციის თხოვნის საფუძველზე. მოქალაქე “ზ” და მისი კოლეგები, მათ შორის მოქალაქე “უ” იღებდნენ უკანონო შემოსავალს ამ შემოსევევაში – კონფისკაციაქმნილს, იმ ვბით, რომ მოქალაქე “ზ” ბოროტად იყენებდა თავის ოფიციალურ მდგომარეობას – “ა” ქვეყნის ყოფილი პრეზიდენტის მრჩეველობას. ზოგიერთი თალლითური სქემა შეიკავედა სამხედრო აღჭურვილობის შესყიდვას და სამსახურებრივ კონტაქტებს ავრეთვე კრიმინალურ ინვესტიციებს მთავრობის საპენსიო ფონდში. მოქალაქე “უ” ჩაბმული აღმოჩნდა “ა” ქვეყნის ხაზინიდან, სამხედრო და საპოლიციო საპენსიო ფონდებიდან ფულადი სახსრების ამოღების სქემაში. მოქალაქე “უ“-მ და სხვებმა საპენსიო ფონდების ფულით და საკუთარი სახსრებით იყიდეს “ც” ქვეყნის საბანკო დაწესებულების საკონგროლო პაკეტი, ბანკი “მ”, რომელიც 1999 წელს იყიდა მეორე ბანკმა “ა” ქვეყანაში. ბატონ “უ“-ს ბრალად დაედო მიძალვა “მ” ბანკის სახელით ინვესტიციებისა და უძრავი ქონების მშენებლობის ინვესტიციებისადმი ბანკისა და საპენსიო ფონდის ხარჯზე. იგი ავრეთვე კონგროლს უწვედა ფირმის მშენებლობას, რომელიც სამშენებლო ობიექტებს აგებდა ბანკისათვის. მოქალაქე “უ“-მ შექმნა არხი საპენსიო ფონდების ნამდვილი ხარჯების “გაბერვისა” პროექტებზე – 25% და უწერდა ბანკ “მ“-ს. მოქალაქე “უ“-ს მიერ რეკომენდებულ პროექტებს ავგომაგურად იწონებდნენ საბჭოთა და საპოლიციო საპენსიო ფონდის წევრები.

25-მილიონიანი პროექტი “ვაიბერა“ 8 მილიონი აშშ დოლარით. მოქალაქე “უ“-მ ფარულად გააფორმა და აკონგროლებდა რამდენიმე კომპანიას, რომლებიც გამოიყენებოდა “მ” ბანკისაგან ბროკერული კრედიტებისათვის მსესხებელთა საკომისიო სარგებლის სანაცვლოდ. როდესაც ზოგიერთი კრედიტი გაუფასურდა მოქალაქე “უ“-მ დაბალ ფასად იყიდა გაკოგრებული პროექტები.

ვარდა ამისა, მოქალაქე “უ” და “მ” ბანკის დირექტორთა

საბჭოს წევრები “ა” ქვეყნის მთავრობამ აღჭურვა უფლებამოსილებით, შეესყიდათ სამხედრო თვითმფრინავი ქვეყნისათვის. თვითმფრინავთან დაკავშირებული ორი ვარიანტისათვის “ა” ქვეყნის მთავრობამ ზედმეტი გადაიხადა 150 მილიონი 33-პროცენტიათი თაღლითური დამატებითი ღირებულებისათვის. ეს უკანონო ვარიანტები, როგორც ისინი ამტკიცებდნენ, გადაიგზავნა “მ” ბანკის მეშვეობით, აქედან ისინი მრავალრიცხოვანი ანგარიშების გავლით, რომლებიც სხვადასხვა სახელებზე იყო გახსნილი, გადაეცა უცხოეთის ბანკებში, რათა შეენიღბათ ფულის წარმოშობა. მოქალაქე “უ” სამღვარვარეთის ბანკების ჯგუფს იყენებდა თავისი ფულისა და სხვა კრიმინალური ფულის ნაწილის გასათეთრებლად.

შემდეგი დაკვირვება იმასთან არის დაკავშირებული, რომ „ფინანსური თაზისები“ მეტისმეტად კარგახსნილია ცნობილი პირებისათვის, როგორც თავისი სახელმწიფოს ფარგლებში, ისე საზღვარგარეთ. ჯეკ — ები ძალზე ხშირად იყენებენ შუამავლებს იმისათვის, რომ აწარმოონ თავიანთი ფინანსური საქმეები პოლიტიკურად ცნობილი პირების სახელით. შუამავალთა ასეთი გამოყენება ყოველთვის როდია არალეგალური საქმიანობის ინდიკატორი, იმიტომ, რომ ასეთი შუამავლები ჩვეულებრივ გამოიყენება ხოლმე, როდესაც ჯეკ-ის ბიზნესი ან შემოსავალი სრულიად კანონიერია. მაგრამ ბევრ შემთხვევაში შუამავლებს იყენებენ რათა თავიდან ააცილონ ჯეკ-ს არასასურველი ყურადღება, რომელიც შეიძლება დაბრკოლება გახდეს „ჯეროვანი ყურადღება“ კლიენტის სავალდებულო პრინციპისა. შეგვიძლია დაეასახელოთ კიდევ ერთი შემთხვევა, როდესაც პირი მოქმედებდა ჯეკ-ს სახელით. ან მოვიყვანოთ თვით ჯეკ-ს მაგალითი, რომელსაც ჰქონდა ერთგვარი სპეციალური სტატუსი, ამ შემთხვევაში, დიპლომატიური იმუნიტეტი.

მაგალითი 2. მთავრობის მაღალი თანამდებობის ოფიციალური პირი მითვისებულ ფონდებს წმენდს თავისი ოჯახის წევრების მეშვეობით.

“ა” ქვეყნის მთავრობის ყოფილი მაღალი თანამდებობის მოხელის ოჯახმა, რომელსაც სხვადასხვა პოლიტიკური და აღ-

მინისტრაციული პოსტები ეკავა, დააფუძნა ფონდი “ე” ქვეყანაში, ვადასახადით დაბეგურის მხრივ ხელსაყრელ ფინანსურ ცენტრში. ამასთან, მოსამსახურის ვაკე იყო ძირითადი ბენეფიციარი. ფონდს ჰქონდა ანგარიში “ე” ქვეყანაში, საიდანაც გადმორიცხულ იქნა დაახლოებით 1,5 მილიონი აშშ დოლარი ცოლ-ქმრის ერთობლივ ანგარიშზე, ამ მიზნით, რომ იყო გახსნილი მეზობელი “დ” ქვეყნის საბანკო სტრუქტურულ ქვედანაყოფში. ეს მოძრაობა გახდა საფუძველი მოცემული საბანკო ქვედანაყოფისათვის, შეეღვინა მოხსენება საექვო საქმიანობის შესახებ და წარედგინა იგი ეროვნული ფინანსური დაზვერვისათვის.

გამოძიების დროს, რომელიც საექვო ოპერაციის შესახებ წარმოდგენილი მოხსენების საფუძველზე მოეწყო, გამოირკვა, რომ ამ ანგარიშზე უკვე განხორციელდა მნიშვნელოვანი თანხების ორი საერთაშორისო გადარიცხვა ბანკისაგან, რომელიც “ა” ქვეყანაში მდებარეობდა და ეკუთვნოდა ჯეკ-ს ცოლს და რომ ცოლს ჰქონდა ანგარიშები მეორე ქვეყნის საბანკო დაწესებულებაში; ასევე აღნიშნული იყო გადარიცხვის განმახორციელებელი დაწესებულება. წარმოებული საბანკო ოპერაციის სარწმუნო ეკონომიკური გამართლების არარსებობამ და მიღებულმა ინფორმაციამ საზოგადოებრივი ფონდების მითვისებისათვის მაღალი თანამდებობის მოხელის მიმართ სისხლის სამართლებრივი პროცესის ინიცირების დაწყების შესახებ ნათელი გახადა, რომ ამ შემთხვევაში დადგენილია დანაშაულის ჩადენის შედეგად მიღებული შემოსავლების გათეთრების სისტემა. აღნიშნული მაღალი თანამდებობის პირი შემდეგ დაიკითხა და მოთავსებულ იქნა პოლიციის უბანში სწორედ იმ მომენტში, როდესაც ის-ის იყო უნდა დაეხურა თავისი საბანკო ანგარიში. გამოძიება გრძელდება.

არალეგალური შემოსავლების დაფარვაში ჩაბმული მესამე ქვეყნების გამოყენების გარდა ჯეკ-ები ფონდებს გზავნიან საზღვარგარეთა განყოფილებებისა და ოფშორული ბანკების ქსელის მეშვეობით მათი წარმოშობის ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, რათა საიდუმლოდ შეინახონ შესაბამისი ოპერაციების დეტალები.

სხვა შემთხვევებში მათი ფინანსური ოპერაციები შეიძლება შენიღბული იყოს ისეთი გაუმჭვირვალე სამართლებრივი წარმოშობის სხვადასხვა გიპის დაწესებულებებით, როგორცაა გრასტი. და კვლავ, ფინანსური წარმონაქმნების უნარი, განახორციელონ ჯეროვანი ყურადღების პრინციპი და გამოიყენონ სახელმძღვანელო საწყისი "იყოფე შენი კლიენტი" პაკეტის მიმართ ამ შემთხვევაში სერიოზულად იზღუდება.

მაგალითი 3. სახელმწიფოს კუთვნილი კომპანიის მაღალი თანამდებობის მოსამსახურე ჩაბმულია კორუფციაში მაღალ დონეზე.

მაღალი თანამდებობის სამთავრობო მოსამსახურის "ა"-ს სახელმწიფოს კუთვნილი კომპანიის მუშაკის მიმართ მოწყობილი გამოძიებით დადგინდა, რომ მან მიიღო დამატებითი გადასახდელები მთელ რიგ ანგარიშებზე, რომლებიც ვახსნილი ჰქონდა და რომლებზეც აწარმოებდა ოპერაციებს. მოქალაქე "თ" იყო კომპანია "ა"-ს ვიცე-პრეზიდენტი და მისი ყოველწლიური შემოსავალი 200 ათას აშშ დოლარს აღემატებოდა. გამოძიებამ ცხადყო, რომ მოქალაქე "ა"-ს ჰქონდა 15 საბანკო ანგარიში რამდენიმე ქვეყანაში, რომელთა მეშვეობითაც განხორციელდა ოპერაციები 200 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი ოდენობის თანხებზე. ბატონმა "ა"-მ აღნიშნულ ანგარიშებზე არსებული ფული გამოიყენა იმისათვის, რომ ეყიდა პოლიტიკური გაულენა და ხელში ჩაეგდო მსხვილი კონტრაქტი უცხოეთის მთავრობისაგან "ა" კომპანიის სახელით.

გამოძიებისას აღმოჩნდა, რომ საგრასტო ანგარიში ვახსნილი ყოფილა არხის შესაქმნელად, რომლის მეშვეობითაც გადასახდელები "ა" კომპანიიდან გადაირიცხებოდა მთელ რიგ მცირე ანგარიშებზე, რომლებსაც აკონტროლებდა მოქალაქე "ა", ხოლო შემდეგ გადაირიცხებოდა ამ ანგარიშებიდან ან მოიხსნებოდა. მოხსნილი სახსრები გამოიყენებოდა ქრთამისათვის.

მიმღებები იყვნენ: სახელმწიფოებისა და მთავრობების მეთაურები მაღალი სამსახურების სამთავრობო მოხელენი, სახელმწიფოს კუთვნილი კორპორაციების მაღალი თანამდე-

ბობის მოსამსახურენი, თვალსაჩინო პარტიული მოღვაწენი სხეადასხვა ქვეყნებში, მათი ოჯახის წევრები და "ა"-ს ახლო პარტნიორები.

მოქალაქე "ა"-ს ანგარიშებითან დაკავშირებული ფინანსური ოპერაციების შემდგომმა გამოძიებამ გამოავლინა, რომ საზღვარგარეთის განყოფილება გამოიყენებოდა გადასახდელების წარმოებისა და მიღებისათვის. ანგარიშებიდან ამ რეგულარული საქმიანობის დამატებით ხდებოდა არარეგულარული დეპოზიტების შეგანა ნაღდი ფულით. ხშირად – დღეში ერთხელ და უჩვეულოდ დიდი თანხების მოხსნა ასევე ნაღდი ფულით. დადგინდა, რომ ერთი ანგარიშიდან ექვსი კვირის მანძილზე მოიხსნა ნაღდი ფულით 36 მილიონი აშშ დოლარი. ეს ამკარად შეუთავსებელი იყო ანგარიშების წარმოების მთელ წინა პრაქტიკასთან. გამომძიებელმა პირებმა შეამჩნიეს, რომ ასევე საფუძვლიანად იყო წარმოებული მცირე თანხებით დეპოზიტების ვახსნა, რაც მოწმობდა, რომ "ა" მოქალაქემ იცოდა მოხსენების მოთხოვნები და ცდილობდა თაყი დაეპყრინა. "ა" მოქალაქისაგან გადასახდელების ბენეფიციარმა მულობელებმა განახორციელეს ნაღდი ფულის ელექტრონული გადარიცხვა რამდენიმე ჰკპ-სა და მათი ახლობლებისათვის.

მაღალი თანამდებობის პოლიტიკოსმა, უფროსმა მოსამსახურემ, შეამაჯვალმა "ა" კომპანიისაგან მიიღო 50 მილიონი აშშ დოლარი. შემდეგ შეამაჯვალმა ფული გადარიცხა ორ ანგარიშზე, რომლებიც ოფშორში ჰქონდა; შემდეგ ფულადი სახსრები გადაირიცხა კომპანიის ანგარიშზე, რომელიც ასევე ოფშორში მდებარეობდა. აღმოჩნდა, რომ იგი ყოფილა "ე" ქვეყნის საიდუმლო სამსახურის ყოფილი მეთაური და "ც" ქვეყნის თავდაცვის სამინისტროს სახელმწიფო მდივანი.

ჰკპ-ის ცოლი. ფული გადაირიცხა კომპანიიდან "ა" მოქალაქის კუთვნილ ერთ-ერთ საბანკო ანგარიშზე. მოქალაქე "ა"-მ შემდეგ ფული შეიგანა ადუოკატის კლიენტის ანგარიშზე და ოფშორულ საბანკო ანგარიშზე.

ოფშორული ანგარიშის ბენეფიციარი მულობელი ცოგახნის წინ იყო ჰკპ-ის ყოფილი ცოლი. მოქალაქე "ც". ანგარიში გათვალისწინებული იყო 500 ათასი აშშ დოლარის უძრავი

ქონების შესაძენად, ავტომობილის საყიდლად, ბინის გასარემონტებლად და ერთი თვის ხარჯებისათვის 20 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

პეკ-ის მეგობარი და კოლეგა. “ა” კომპანიამ გადასახდელი შეიგანა საბანკო ანგარიშზე “დ” ქვეყანაში. შემდეგ “დ” ქვეყნის ბანკს მიეცა ინსტრუქცია გადაერიცხა ფული მოქალაქე “ა”-ს კოლეგისათვის. რომელსაც ანგარიში ქქონდა იმავე “დ” ქვეყანაში. კოლეგამ შემდეგ “ისესხა” იგივე რაოდენობის ფული პეკ-საგან.

უაგფ-ის ერთ-ერთი წევრის აზრით, აქ არის ორი ძირითადი ხერხი პეკ-ის უკანონო ფინანსური საქმიანობის გამოვლენისა. პირველი, როდესაც იცვლება მთავრობა პეკ ადგილსამყოფელ ქვეყანაში და მის უკანონო საქმიანობას გამოაუვლენს ახლადმოსული რეჟიმი. ამავე დროს ზოგიერთ შემთხვევაში ბრალდება ან ახალი მთავრობის უკანონო თუ კორუფციული პრაქტიკა წარმოადგენს „პოლიტიკური ანგარიშის გასწორებას“. მეორე ხერხი, რომლის დროსაც შეიძლება გამოვლინდეს პეკ-ს უკანონო ფინანსური ოპერაციები – ეს არის საექვო ან უჩვეულო ოპერაციების შესწავლა, რომლებშიც შეიძლება გარეული აღმოჩნდნენ მისი სახელით მოქმედი პირნი. როდესაც ეს ოპერაციები განიხილება შეამავლებსა და პეკ-ს შორის კავშირის კონტექსტით, რომლის სახელითაც შეუძლია მათ იმოქმედოს, ალბათ, გვმართებს ეჭვი შევიგანოთ ჩაბმული ფონდების ან აქტივების არალეგალურ წყაროში.

იმ პოტენციურ დაბრკოლებათა დამატებით, რომლებიც მიგვანიშნებენ „იყოლე შენი კლიენტი“ პრინციპის განხორციელებაზე ან მათ (მათ კოლეგებს) შორის კავშირის გამოვლენაზე კრიმინალურ საქმიანობასთან, ზოგჯერ საექვო ფინანსური კავშირების გამოძიება შეიძლება გაძნელებული იყოს პეკ-თან დაკავშირებული სპეციფიკური ფაქტორებით. მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანია საჭირო “პოლიტიკური მხარდაჭერის” მოშლა, განსაკუთრებით იმ დროს, როდესაც გამოძიება ავლენს კავშირებს უცხოელ პეკ-სა და მთავრობის მაღალი თანამდებობის მოხელეებს შორის. როგორც ჩანს, საჭირო ინფორმაციის მოპოვების ან უცხოელი კოლეგებისაგან მისი

დროული მიღების უუნარობა ასევე აბრკოლებს აღნიშნულ გამოძიებათა წარმატებით დაგვირგვინებას.

მაგალითი 4. მითვისებული შემოსავლების გათეთრება.

“ი“ ნავთობის მინისტრის, ყოფილი დიქტატორის საბანკო ანგარიშზე, რომლის მუშაობის დროსაც ხლებოდა სამართალდარღვევები, რამდენიმე თვეში შემოვიდა 6 მილიონი. ამან ხელისუფალთ მისცა საფუძველი, ბრალი დაეღოთ მინისტრისათვის.

უინანსური დაბეურვის გამოძიებით გამოვლინდა, რომ ბაგონი “ი“ მოქმედებდა მოგონილი სახელით. ბაგონი “ი“-ს ცოცა ხნის წინ ვახსნილ ანგარიშზე შემოვიდა ჩეკი დაახლოებით 575 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით, როგორც ვითომდა ქონების გაყიდვის თანხა. არადა, თანხის ოდენობა არ შეესაბამებოდა ქონების ფასს.

ფულის გათეთრებასთან და გეროირიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის ღონისძიებათა თვალსაზრისით, რამდენიმე დასკვნა გამომდინარეობს ჯეკ-თან დაკავშირებული დისკუსიიდან. აღინიშნა, რომ მთელი რიგი ექსპერტები, რომლებსაც საქმე აქვთ ჯეკ-ს ფინანსურ საქმიანობასთან, ერთ ასპექტში არიან იგივენი, რაც ფინანსური დაწესებულების ნებისმიერი კლიენტის შემთხვევაში.

1. ამ დაწესებულებებმა ჯეროიანი ყურადღება უნდა გამოიჩინონ როგორც ჯეკ-ების, ისე მათი სახელით მოქმედი პირების მიმართ. იდენტიურად, „იყოფე შენი კლიენტი“ პრინციპს ყველგან განუხრელად უნდა იცავენ.

2. რაც შეეხებათ იმ პირებს, რომლებიც გამოდიან ან გამოიყურებიან ისე, რომ გამოდიან ვისიმე სახელით ან ასრულებენ ფინანსურ ოპერაციებს ან აქვთ აქტივები, უნდა გაირკვეს, არის მოცემული პირი ნამდვილი მფლობელი თუ ბენეფიციარი მფლობელი. აღიძრას საკითხი წარმოშობის ქვეყანაში ჯეკ-ის ყოფნის სიძნელის შესახებ. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ უფროსი ოფიციალური პირები ხშირად იცვლიან ადგილს—ერთი იურისდიქციის ფარგლებშიც კი, ე.ი. ის, ვინც წარმოადგენს ჯეკ-ს მოცემულ მომენტში, შეიძლება არ იყოს ასეთი მომდევნო

მთავრობაში. შეგვიძლია აღვნიშნოთ პრობლემის შესაძლო გადაჭრის ორი გზა; ამასთან აუცილებელია:

შეექმნათ მონაცემების ბაზა, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას ამჟამად მოქმედი უფროსი სამთავრობო მოსაქმის მონაცემების მიხედვით. ეს გადაწყვეტილება შეიძლება იღვალური იყოს, ამავე დროს ასეთი მონაცემთა ბაზის შენარჩუნებას სიძნელეანი ახლავს;

შეინარჩუნოთ მონაცემთა საჭირო ბაზა სახელმწიფო დონეზე და შემდეგ წაეახალისოთ არაფორმალური თანამშრომლობა (მაგალითად, ფინანსურ დაზვერვებს შორის შესაძლო პოლიტიკურად ცნობილი პირებისა და მათი ფინანსური კავშირების თაობაზე ცნობების შესაგროვებლად).

3. ფაგუის ექსპერტებმა დაასკვნეს, რომ გექნიკა, რომელსაც პცუ-ები იყენებენ უკანონო შემოსავლების გასათეთრებლად, ძალიან ჰგავს იმას, რომელიც გამოიყენება ფულის კრიმინალური გათეთრების დროს. ოფიციალური დაწესებულების თვალსაზრისით ეს გექნიკა იგივეა. აღინიშნა, რომ პცუ-ს იყენებდა დამახასიათებელ საბანკო ხერხებს იმისათვის, რომ შეექმნა კომპლექსი – დაზუსტებული ოპერაციების ქსელი უკანონო აქტივების დასაცავად.

იბადება დასკვნა: ფინანსურმა დაწესებულებებმა უნდა შეასრულონ პცუ-ს მიმართ ჯეროვანი ყურადღების პრინციპის უკლებლივ ყველა საჭირო მოთხოვნა, მათ შორის, მისი მოვალეობისა, დანიშნულებისამებრ მოახსენოს ფულის გათეთრების შესახებ.

თავი III.

ფატფ-ის საქმიანობა ტერორიზმის ლაშინანსებათან ბრძოლის ღარგში

§1. ფატფ-ის ზოგადი დახასიათება

ფატფი შეიქმნა 1989 წელს „დიდი შვიდეულის“ ქვეყნების ხელმძღვანელთა გადაწყვეტილებით იმ მიზნით, რომ განეხორციელებინათ საერთაშორისო ძალისხმევის კოორდინაცია უინანსურ სექტორში დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსაულების ლეგალიზაციისადმი წინააღმდეგობის გასაწევად. აგრეთვე აღნიშნულ ღარგში დამატებითი პრევენტული ღონისძიებების შესამუშავებლად.

საერთაშორისო ცხოვრებაში ისეთი პარაორგანიზაციების ფუნქციონირების ფენომენი, რომლებიც თავიანთი ბუნებით არ წარმოადგენენ საერთაშორისო ორგანიზაციებს, საერთაშორისო კონფერენციებს ან ასეთთა შექმნის წინარე ფორმებს, საკმაოდ კარგადაა ცნობილი.

ფატფ-ს არა აქვს წესდება. მისი შექმნისას დათქვეს რომ იგი იმოქმედებს 2004 წლამდე და ამ თარიღის დადგომის შემდეგ მთაერობები გადაწყვეტენ, რა მოიმოქმედონ შემდეგ. როგორც ჩანს, ფატფ-ი იმოქმედებს შემდეგაც, ვინაიდან მის ამოცანებს დაემატა კიდევ ერთი – ტერორიზმის ღაშინანსებასთან ბრძოლა.

ფატფ-ი იკრიბება წელიწადში რამდენჯერმე. მისი ინიციატივის პოლიტიკის ზოგად მიმართულებებს განიხილავენ პლენარულ სხდომებზე. დისკუსიები მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორცაა: ფულის გათეთრების ტენდენციები, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ფატფ-ის ღონისძიებათა, შესრულების მონიტორინგი და საქმიანობა ფულის გათეთრებისადმი წინააღმდეგობისათვის მსოფლიო ქსელის შესაქმნელად.

ფულის გათეთრების გექნიკას ყოველ წელიწადს იკვლევენ ტიპოლოგიის საკითხთა თათბირზე. იგი წარმოადგენს

ფორუმს სამართლის გამოყენების საკითხებზე, რომელზეც იკრიბებიან წვერი ქვეყნებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელი ექსპერტები. საკითხებზე, რომლებიც გარკვეულ რეგიონებს ეხება, დისკუსია მიმდინარეობს სხვადასხვა ჯგუფებში. ჯგუფების ერთი ნაწილი მუშაობს სპეციალურ საკითხებზე, რომლებიც დეტალურ ანალიზს მოითხოვენ. ყოველ ორ წელიწადში ერთხელ ფაგფ-ი აწყობს ფინანსური მომსახურების საკითხებისადმი მიძღვნილ ფორუმს, რომელშიც მონაწილეობენ ფინანსური მომსახურების სექტორის ეროვნული და საერთაშორისო წარმომადგენლები, აგრეთვე სხვა პროფესიონალებისა და ბიზნესმენების წარმომადგენლები.

გადაწყვეტილებანი მიიღება სამდივნოს მიერ მომზადებული დოკუმენტების საფუძველზე, რომლებიც ემყარება დღეგაცაითა წერილობითს და სიგყვიერ მოხსენებებს. გადაწყვეტილების მიღება ეფუძნება კონსენსუსს. ფაგფ-ის ოფიციალური ენებია ინგლისური და ფრანგული.

ფაგფ-ის წევრები არიან 31 სახელმწიფო და ორი რეგიონული ორგანიზაცია. იმისათვის, რომ ქვეყანა შეყვანლ იქნეს წევრთა სიაში, მისი კანონმდებლობა უნდა შეესაბამებოდეს ფაგფ-ის წესებს.

ფაგფ-ის პრეზიდენტი რიგრიგობით ხდება ფაგფ-ის ერთ-ერთი წევრი ქვეყნის მოქალაქე, რომელსაც ეს თანამდებობა უკავია ერთი წლის განმავლობაში. პრეზიდენტის განკარგულებაშია მცირერიცხოვანი სამდივნო, მისი ბინა განთავსებულია პარიზში, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციაში (ეთგო). მიუხედავად იმისა, რომ ფაგფ-ი ეთგო-შია არის განთავსებული, იგი ორგანიზაციულად არ უკავშირდება მას და წარმოადგენს დამოუკიდებელ საერთაშორისო ორგანიზაციას.

ყოველი წლის თებერვალში ფაგფ-ი აქვეყნებს მოხსენებას ფულის წმენდის დარგში გენდენციებისა და კონტროლისძიებათა ტექნიკის განვითარების შესახებ (მოხსენებანი გიპოლოგიის საკითხებზე). იენისის დამლევს ფაგფ-ი გამოსცემს ყოველწლიურ მოხსენებას. სამომავლოდ დასახული მიზნების შესაბამისად ფაგფ-მა გადაწყვიტა გააყართოოს წევრთა შემადგენლობა მო-

ვიერთი სტრატეგიულად დიდმნიშვნელოვანი ქვეყნის ხარჯზე, რომლებიც თვალსაჩინო როლს ასრულებენ თავიანთ რეგიონებში ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის პროცესში.

ფაგფ-ში სახელმწიფოს შესვლის კრიტერიუმებია:

– ფლობდეს შესაბამის პოტენციალს პოლიტიკურ ღონებზე, გაიაროს ყოველწლიური თვითშეფასება და ერთობლივ შეფასებათა ორი რაუნდი;

– იყოს სრული და აქტიური წევრი ფაგფ-ის ტიპის შესაბამისი რეგიონული ორგანოსი, თუ იგი არსებობს, ანდა მზად იყოს ფაგფ-თან ერთად სამუშაოდ ან თუნდაც სათავეში ელგეს ასეთი ორგანოს შექმნას (სადაც იგი არ არსებობს);

– იყოს სტრატეგიული მნიშვნელობის ქვეყანა;

– ცნოს ნარკოტიკების ბრუნვისა და სხვა სისხლისსამართლებრივი ქმედობის გზით ამოგებული ფულის წმენდა მძიმე დანაშაულად;

– მოსთხოვოს ფინანსურ დაწესებულებებს სავალდებულო პირობად თავიანთი კლიენტების იდენტიფიკაცია და შეკვობინება უჩვეულო და საეჭვო ოპერაციების შესახებ;

– გაიაროს ორმხრივი შეფასება, რომელიც აუცილებელია მეთვალყურე ქვეყნისათვის.

1990 წლის აპრილში ე.ი. შექმნიდან ერთი წლის შემდეგ, ფაგფ-მა გამოუშვა 40 რეკომენდაცია, რომლებითაც დააწესა „ბინძური ფულის“ წმენდისადმი წინააღმდეგობის ეროვნული ორგანიზაციის შექმნის საბაზო პრინციპები.

ფაგფ-ის 2003 წლის ივნისის სსლომაზე (ბერლინი), მიღებულ იქნა 40 რეკომენდაციის ახალი რედაქცია, რომელიც მნიშვნელოვანწილად აკონკრეტებს ადრე მოქმედ სტანდარტებს და შემოაქვს ახალი მოთხოვნები დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლის ლეგალიზაციისადმი (გათეთრებისადმი) და გეროროიზმის დაფინანსებისადმი წინააღმდეგობის შესახებ.

ახალი რეკომენდაციები, თუ მათ გამოიყენებენ გეროროიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის 8 სპეციალურ რეკომენდაციასთან ერთად, შეადგენს ფულის წმენდასთან და გეროროიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის ღონისძიებათა ყოვლისმომცველ სისტემას.

ყველაზე მნიშვნელოვანია შემდეგი ცვლილებანი.

რეკომენდაცია 1. ფულის წმენდის დანაშაული.

ქვეყნებმა ყველა მძიმე დანაშაული უნდა გახადონ პრედიკატული ფულის წმენდის დანაშაულისათვის. როგორც, მინიმუმი თითოეულმა ქვეყანამ უნდა დააწესოს პრედიკატულ დანაშაულობებად დანაშაულობათა წრე 20 დანიშნული კატეგორიის დანაშაულობათა ფარგლებში. თუ ქვეყანა პრედიკატულ დანაშაულობებს განსაზღვრავს იმ ზღვარის დამოწმების მეშვეობით, რომელიც უკავშირდება თავისუფლების აღკვეთის ვადას მათს საფუძველში ჩადებული დანაშაულობებისათვის, მაშინ უნდა დაწესდეს გარკვეული ალტერნატიული მინიმალური ზღვრები. უცხოურ ელემენტთან პრედიკატულ ღონისძიებათა ნუსხა უნდა დადგინდეს, ისევე როგორც შიდა დანაშაულობათა შემთხვევაში.

რეკომენდაცია 5. კლიენტის საგულდაგულოდ შემოწმება.

რეკომენდაციების ახალი რელაქცია და ახსნა-განმარტებითი მითითებანი ადგენენ არსებით მოთხოვნებს იმისადმი, რომ ფინანსურმა დაწესებულებებმა უნდა დაადგინონ და შეამოწმონ კლიენტებისა და ბენეფიციარი მფლობელების პიროვნებანი, ამასთან გამოიჩინონ დიდი გულმოდგინება.

ეს მოთხოვნები აწესებენ უფრო მკაცრ და ლეგალიზებულ სტანდარტებს, ითვალისწინებენ მოქნილობის სათანადო ხარისხს და იმყოფებიან მიმდინარე სამრეწველო პრაქტიკის ღონებზე. ძირითად ვალდებულებათა დამატებით რეკომენდაცია ასევე განიხილავს სხვა საკითხებსაც, როგორცაა შემოწმების ღრის ხანგრძლივობა; ღონისძიებანი, რომლებიც უნდა იქნეს მიღებული ფიზიკური და იურიდიული პირების ან წარმონაქმნების მიმართ; შემთხვევები, როდესაც შეიძლება კლიენტების მიმართ გამოყენებულ იქნეს გამარტივებული პროცედურები.

რეკომენდაციები 6 და 7. პირის საჯარო მხილება და შესაბამისი საბანკო საქმიანობა.

უაფთვი მათ მიმართ აწესებს დამატებით ღონისძიებებს საგულდაგულო შემოწმებისათვის ფულის წმენდის ან გერორიზმის დაფინანსების რისკების გამო. ეს ნაბიჯები ხელს შეუწყობს იმ გარემოების უზრუნველყოფას, რომ ფინანსურ ინსტიტუტებს

ექნებათ ინფორმაცია და სისგემები, რომლებიც აუცილებელია მომეგებელი რისკის სიგუაციებში.

რეკომენდაცია 9. მესამე პირებისადმი ნდობა.

ზოგიერთი ქვეყანა თავის ფინანსურ დაწესებულებებს ნებას რთავს მიენდონ ისეთ პირებს, როგორებიც არიან მოსამსახურენი და აგენტები, მოიმოქმედონ ზოგიერთი ღონისძიება კლიენტების მიმართ საგულდაგულო შემოწმებისათვის. ფაგფი აღიარებს, რომ ეს ზოგადი საქმიანი პრაქტიკაა და შესაძლებლად მიიჩნევს, რომ ქვეყნებმა ნება დართონ თავიანთ დაწესებულებებს, ენდონ მესამე პირებს რეკომენდაციების დაცვის პირობით.

რეკომენდაცია 13. ცნობები საექვო ოპერაციების შესახებ.

1996 წლიდან ფაგფი მოითხოვს სავალდებულო შეტყობინებას საექვო ოპერაციების შესახებ, და ამ რეკომენდაციაში შეგანილი ცვლილებები მოხმარდება აღნიშნული მოთხოვნის ზოგიერთი ასპექტის დაზუსტებას. ისინი მოიცავენ:

1) მოთხოვნებს, რომლებიც გამოიყენება როგორც კრიმინალური საქმიანობით მიღებული შემოსავლების, ისე იმ ფულადი სახსრებისადმი, რომლებიც გეროროიზმის დაფინანსებას განეკუთვნება;

2) კრიმინალური საქმიანობით მიღებული შემოსავალი ნიშნავს, როგორც მინიმუმი, პრედიკატულ ღონისძიებათაგან მიღებულ შემოსავალს, რეკომენდაციების შესაბამისად. ფაგფი მოუწოდებს ქვეყნებს სავალდებულოდ გაიხადონ მათი შეტყობინება, ყოველ შემთხვევაში, ფულის წმენდასთან დაკავშირებულ პრედიკატულ დანაშაულობათა დარად;

3) უნდა იყოს პირდაპირ გამოსატყობი სამართლებრივი მოთხოვნა: შეტყობინება საექვო ოპერაციის განხორციელების მცდელობის შესახებ.

რეკომენდაციები 12,16. დანიშნული არაფინანსური ბიზნესი და პროფესიები.

მთელი რიგი წლების განმავლობაში ფაგფი აკვირდებოდა გადანაცვლების ეფექტს, რომლის დროსაც ფულის გამთეთრებელი ისწრაფოდა გამოყენებინა ბიზნესის და პროფესიის სახეობანი ფინანსური სექტორის ფარგლებს გარეთ, დაწესე-

ბული პრევენციული ღონისძიებების გამო. არსებული ინფორმაციის გამოკვლევის შემდეგ შეთანხმდნენ, რომ ბიზნესისა და პროფესიების შემდგომი სახეობანი უნდა მოიცაენდნენ 40 რეკომენდაციას: კაზინოები, უძრავობის აგენტები, დილერები, რომლებიც ძვირფას ლითონებსა და პაგიოსან თვლებზე მუშაობენ, ადვოკატები, ნოგარიუსები, სხვა დამოუკიდებელი იურისტები – პროფესიონალები, ბულალგრები, გრასტული მომსახურების პროვაიდერები.

12 რეკომენდაცია ითვალისწინებს, რომ კლიენტის მიმართ საგულაგულო შემოწმება და აღრიცხვის წარმოების ღონისძიებანი გამოყენებულ უნდა იქნეს ამ სახეობათა ბიზნესისა და პროფესიების შემთხვევაში, თუმცა აღნიშნული მოვალეობა შეზღუდულია სიგუაციებით, როდესაც მზადდება რეკომენდაციებთან დაკავშირებული ოპერაციების შესრულება. 16 რეკომენდაციის შესაბამისად დადგენილია მოვალეობა, დანიშნულებისამებრ მოახსენონ საეკუო ოპერაციების შესახებ, მაგრამ ისე და ისე, გარკვეული ბიზნესისა და პროფესიებისათვის ეს შეზღუდულია სიგუაციებით, როდესაც მზადდება კლიენტისათვის განკუთვნილი ოპერაციების შესრულება. ამის დამატებით რეკომენდაცია ათავისუფლებს გარკვეულ პროფესიებს შეტყობინების მოვალეობისაგან, თუ გამოიყენება დებულება პროფესიული პრივილეგიის ან საიდუმლოობის შესახებ.

რეკომენდაცია 18. „ნაჭუჭ-ბანკი“ (ინგლისური გამოთქმა shell bank – განყოფილება – საფოსტო ყუთი: საზღვარგარეთის განყოფილება (სიგყვა სიგყვით „ნაჭუჭი“), რომელსაც ბანკი იყენებს გარიგებათა რეგისტრაციისათვის ეროვნული რეგულირების გვერდის აელის მიზნით).

ქვეყნებმა არ უნდა დართონ ნება თავიანთ ფინანსურ დაწესებულებებს შექმნან „ნაჭუჭ-ბანკები“ და არ უნდა დაანებონ, იქონიონ საკორესპონდენტო ურთიერთობა ასეთ ბანკებთან.

„ნაჭუჭ-ბანკი“ ინკორპორირებულია ქვეყანაში, რომელშიც მას არ გააჩნია ფიზიკური ყოფნა და რომელიც არ არის აფინირებული ფინანსური ჯგუფით.

რეკომენდაცია 23–25. რეგულირება და ზედამხედველობა.

ყველა ქვეყანას სჭირდება ფინანსურ დაწესებულებათა და

ბიზნესისა და პროფესიების სხვა სახეობათა მიერ თავიანთ ვალდებულებათა შესრულების უზრუნველყოფის აღკვეთაგური ღონისძიებანი.

საჭირო ღონისძიებები გულისხმობენ რისკებს და მარეგულირებელ სტანდარტებს, რომლებიც უკვე არსებობს შესაბამის სექტორებში. საჭირო ღონისძიებანი შეიცავენ შემდეგ დებულებებს:

– ფინანსური ინსტიტუტები და კაზინოები არ უნდა იყოს დამნაშავეთა მულობელობისა და მმართველობის ობიექტი;

– ღონისძიებანი, რომლებიც გამოიყენება ბანკების, საღაშღვევო საზოგადოებებისა და პრუდენციული მიზნით ფასიან ქალაქებთან დაკავშირებული კომპანიების მიმართ, ასევე გამოიყენება, როდესაც ისინი ებრძვიან ფულის გათეთრებას;

– ვალუტის გაცელისა და ფულის გადარიცხვის ბიუროებს, როგორც მინიმუმი, მიღებული უნდა ჰქონდეთ ლიცენზია ან იყვნენ დარეგისტრირებულნი, და მათ კომართ უნდა გარდებოდეს მონიტორინგი, თუ რამდენად შეესაბამებიან არსებულ მოთხოვნებს;

– სხვა ფინანსური ინსტიტუტები უნდა ექვემდებარებოდნენ რეგულირებას და ზედამხედველობას ფულის წმენდის ან გერორიზმის დაფინანსების რისკის გამო;

– კაზინოებმა უნდა მიიღონ ლიცენზია და მათ აუცილებლად უნდა დაუწესდეთ ზედამხედველობა.

ბიზნესისა და პროფესიის სხვა სახეობებს უნდა ჰქონდეთ მონიტორინგისა და იმ მოთხოვნებისადმი შესაბამისობის უზრუნველყოფის ეფექტიანი სისტემები, რომლებსაც უნდა ასრულებდნენ ან სამთავრობო ორგანო, ან თვითრეგულირებადი ორგანიზაცია. ზემოაღნიშნულის დაშატებით, კომპეტენტურმა ორგანოებმა უნდა მიიღონ შესაბამისი ინსტრუქციები.

რეკომენდაცია 26–32. ინსტიტუციური ღონისძიებანი.

ეს რეკომენდაციები მოითხოვს შეიქმნას ფინანსური დამვერვა, რომელიც მიიღებს ცნობებს საექვო ოპერაციების შესახებ, დანიშნაეს სამართალგამოყენებით ღონისძიებებს ფულის წმენდასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან საბრძოლველად და ფინანსური ზედამხედველობის ორგანოები, რომლე-

ბიუ შეასრულებენ შესაბამის როლს ამ ბრძოლაში. აღნიშნულ ორგანოებს უნდა პიონღღეთ ჯეროვანი მოვალეობები და უფლებამოსილებანი, საჭირო რესურსები და ეფექტიანი მექანიზმები თანამშრომლობისა და ინფორმაციისათვის.

რეკომენდაცია 33–34. იურიდიულ პირთა და წარმონაქმნთა გრანსპარენგულობა.

უაგფ-მა ნიაღაგ უნდა გაითვალისწინოს, რომ გრანსპარენგულობის არარსებობა, რომელიც ეხება მუღობეღობას და იურიდიული პირების (ე.ი. კომპანიების) და სამართლებრივი წარმონაქმნებისადმი (ე.ი. გრასგებისადმი) კონგროლს, ფუღის წმენდის გამოძიების პრობლემას წარმოადგენს. სამართლის კომერციული და სხვა დარგების მიერ დაწესებული ღონისძიებანი, რომლებიც ეხება ასეთი ინფორმაციის შეძენას ან ხელმისაწვდომობას ყოველ ქვეყანაში სხვადასხვაა. ამიგომ ეს რეკომენდაციები აწესებენ იმ გარემოების უბრუნველყოფის საკვანძო მიზნებს, რომ აღეკებაგური, ზუსტი და ღროული ინფორმაცია მფლობეღობისა და იურიდიულ პირთა და წარმონაქმნთა მიმართ კონგროლის შესახებ ხელმისაწვდომი იყოს ან მისი მიღება იოღად შეიძლებოღეს. კერძოღ, ქვეყნებს უნდა შეეღლოთ, გამოიზინონ მგკიცე ნება, რათა აქციების გამომშეები კომპანიები არ იქნეს გამოყენებული ფუღის გასათეთრებღად.

რეკომენდაცია 35–40. საერთაშორისო თანამშრომლობა.

რამღენიმე რეკომენდაცია გაღამუშავებული და დაზუსტებულია განაყოფში „საერთაშორისო თანამშრომლობა“. მაგალითაღ, რეკომენდაცია 36 ორმხრივი სამართლებრივი დახმარების შესახებ გაფართოებულია, რათა მოიცივას რამღენიმე კონცეფუცია, რომლებიც ეხება 25 კრიგერიუმს, არამოთანამშრომლე ქვეყნებსა და გერიგორიებს რომ განეკუთვნება.

ყვეღაბე მნიშვნეღოვანი დამაგებაა რეკომენდაცია 40, რომელიც უკავშირღება საერთაშორისო თანამშრომლობას, კერძოღ, ორმხრივი სამართლებრივი დახმარებასა და ექსგრაღიციას. სხვაგვარაღ რომ ვოქვათ, იგი ეხება იმ აღმინისგრაციული და სამართაღგამომყენებული ორგანოების თანამშრომლობას, რომლებიც ებრძვიან ფუღის წმენდასა და გერორიზმის დაფინანსებას, მათ შორის, ეხება ფინანსურ დაზვერვებს.

§2. ფაგფ-ის რვა სპეციალური რეკომენდაცია, რომლებიც გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლას ეხება

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ გააღება გადამწვე-
კეტი ნაბიჯები გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლაში. გა-
ერომ, უწინარეს ყოვლისა, მიიღო საერთაშორისო კონვენცია
გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ (1999წ.), რო-
მელიც ხელმოსაწერად გაიხსნა 1999 წლის 9 დეკემბრიდან.

ფაგფ-ის სამართალშემოქმედებითი საქმიანობა გერორიზ-
მის დაფინანსების წინააღმდეგ, კერძოდ, ფაგფ-ის მიერ მომ-
ზადებული სპეციალური რეკომენდაციები გერორიზმის დაფი-
ნანსებასთან ბრძოლის დარგში, მიზნად ისახავს ამ სფეროში
გაეროს საერთაშორისო-სამართლებრივი საუბუქელის განვი-
თარებას, კონკრეტიზაციასა და დეტალიზაციას.

2001 წლის ოქტომბერში ფაგფ-მა, აღიარა რა გერორიზმის
დაფინანსებასთან ბრძოლის დიდი მნიშვნელობა, შეიმუშავა
რვა სპეციალური რეკომენდაცია გერორიზმის დაფინანსებას-
თან ბრძოლის საკითხებზე.

პირველ რეკომენდაციას ეწოდება „გაეროს ინსტრუმენტ-
ების რატიფიკაცია და შესრულება“. რეკომენდაციაში ხაზგას-
მითაა აღნიშნული, რომ თითოეული ქვეყანა დაუყოვნებლივ
გადადგამს ნაბიჯებს იმისათვის, რომ რატიფიცირებულ იქნას
და მთლიანად შეასრულოს გერორიზმის დაფინანსებასთან
ბრძოლის საერთაშორისო კონვენცია (1999).

ქვეყნებს მოვალეობად ეკისრებათ აგრეთვე დაუყოვნებ-
ლივ შეასრულონ გაეროს უშიშროების საბჭოს ხუთი რეზო-
ლუცია, რომლებიც განეკუთვნება გერორისტული აქტების თა-
ვიდან აცილებასა და ბრძოლას ამ აქტების დაფინანსებასთან:
1267 (1999), 1269 (1999), 1333 (2000), 1373 (2001), 1390 (2001).

მეორე რეკომენდაცია ვახლავთ „გერორიზმის დაფინანსე-
ბისა და მასთან დაკავშირებული ფულის გათეთრების კრიმინა-
ლიზაცია“. რეკომენდაციაში აღნიშნულია, რომ ყოველი ქვეყა-
ნა ვალდებულია დააწესოს სისხლის სამართლის პასუხისმგებ-
ლობა გერორიზმის დაფინანსების, გერორისტული აქტებისა
და გერორისტული ორგანიზაციების შექმნისათვის. ქვეყნებმა

უნდა მონიშნონ, რომ ასეთი დანაშაულობანი ფულის წმენდის დანაშაულობათა შედგენილობის ნიშანია.

მესამე რეკომენდაციაში — „გერორისგთა აქტივების გაყინვა და კონფისკაცია“ ნათქვამია, რომ ყოველი ქვეყანა მოვალეა დაუყოვნებლივ ასრულებდეს გერორისგთა, იმ პირთა ფონდებისა და სხვა აქტივების გაყინვის ღონისძიებებს, ვინც აფინანსებს გერორიზმსა და გერორისგულ ორგანიზაციებს გაეროს რეზოლუციების შესაბამისად, გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის თავიდან აცილებას რომ ეხება. ყოველი ქვეყანა ვალდებულია, აგრეთვე მიიღოს და შეასრულოს ღონისძიებანი, მათ შორის, კანონიერი ხასიათის ღონისძიებანი, რომლებიც კომპეტენტურ ორგანოებს აძლევენ შესაძლებლობას კონფისკაცია გაუკეთონ ქონებას, რომელიც წარმოადგენს გერორიზმის, გერორისგული აქტების ან გერორისგული ორგანიზაციების დასაფინანსებლად გამოყენებულ და მათი დაფინანსებისათვის ასიგნებულ შემოსავლებს.

მეოთხე რეკომენდაციაში — „ცნობები გერორიზმს განკუთვნილი საეჭვო ოპერაციების შესახებ“, აღნიშნულია, რომ თუ ფინანსური ინსტიტუტები ან სხვა ორგანიზაციები ფულის გათეთრებისადმი წინააღდგომის მოვალეობათა შესაბამისად, ეჭვს აიღებენ, რომ ფონდები დაკავშირებულია ან განეკუთვნება გერორიზმის, გერორისგული აქტების ან გერორისგული ორგანიზაციების მიზნით გამოყენებას, მათ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობონ თავიანთი ეჭვები კომპეტენტურ ორგანოებს.

მეხუთე რეკომენდაციაში — „საერთაშორისო თანამშრომლობა“ აღნიშნულია, რომ ყოველი ქვეყანა ვალდებულია აღმოუჩინოს მეორე ქვეყანას არსებული ხელშეკრულების, მორიგების ან სხვა მექანიზმის საფუძველზე ორმხრივი სამართლებრივი დახმარებისა თუ ინფორმაციის გაცვლისათვის მაქსიმალური შესაძლო დახმარება სისხლისსამართლებრივი იძულების და ადმინისტრაციული ღონის გამო ცნობების შეგროვებასთან და გერორიზმის, გერორისგული აქტებისა და გერორისგული ორგანიზაციების დაფინანსების პროცესთან დაკავშირებით. ქვეყანამ უნდა მოიმოქმედოს აგრეთვე ყველა ღონისძიება იმის უზრუნველსაყოფად, რომ იგი არ ვახდეს უსაფრთხო ნავსაყუდე

ლი პირებისათვის, რომელთაც ბრალად ედებათ გეროორიზმის, გეროორისგული აქტების თუ გეროორისგული ორგანიზაციების დაფინანსება და ვალდებულია, თუ შესაძლებელია, იქონიოს პრეკლურები ასეთ პირთა ექსტრადაციისათვის.

მეექვსე რეკომენდაციაში – „ალტერნატიული გადარიცხვა“ აღნიშნულია, რომ თითოეულმა ქვეყანამ უნდა განახორციელოს ღონისძიებანი, რათა ფიზიკური თუ იურიდიული პირი, მათ შორის აგენტები, რომლებიც ეწვეიან მომსახურებას ფულის ან ფასეულობათა გადასაგზავნად, კერძოდ, გადაგზავნას არაფორმალური ფულისა თუ ფასეულობების სისტემების ან ქსელის მეშვეობით უნდა იყენენ ლიცენზირებულნი და რეგისტრირებულნი, ფაგფის ყველა რეკომენდაციის შესაბამისად, რომლებიც გამოიყენება ბანკებისა და არასაბანკო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ. ყოველმა ქვეყანამ უნდა უზრუნველყოს, რომ ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებიც ასრულებენ ამ მომსახურებას უკანონოდ, დაექვემდებარონ ადმინისტრაციულ, სამოქალაქო ან სისხლის სამართლის სანქციებს.

მეშვიდე რეკომენდაციაში – „ელექტრონული გადარიცხვა“ ნათქვამია, რომ ქვეყნები მოვალენი არიან მიიღონ ზომები, რათა ფინანსურ ინსტიტუტებს, მათ შორის ფულადი გზავნილის გამგზავნის შექქონდეთ მუსტი, კონკრეტული ინფორმაცია (სახელი, მისამართი და ანგარიშის ნომერი) იმის შესახებ, თუ ვინ გადარიცხავს ფონდებს და ამასთან დაკავშირებული ცნობები, რომლებიც იგზავნება და ინფორმაცია უნდა რჩებოდეს გზავნილთან ან ერთვოდეს ამ ცნობებს საგადამხდელო ჯაჭვის მეშვეობით.

ქვეყნები ვალდებული არიან მიიღონ ზომები, რათა ფულადი გზავნილების გადამგზავნათა ფინანსური ინსტიტუტები ეწეოდნენ გაფართოებულ შემოწმებას და ახორციელებდნენ მონიტორინგს ფონდების საეჭვო გადარიცხვისაღმი, რომლებიც არ შეიცავენ სრულ ინფორმაციას ფულადი გზავნილის ბრძანების გამკეში პირის შესახებ (სახელი, მისამართი და ანგარიშის ნომერი).

მერვე რეკომენდაციაში – „არაკომერციული ორგანიზაცი-

ები“ აღნიშნულია, რომ ქვეყნები მოვალენი არიან მიმოიხილონ ხოლმე კანონები და წესები, რომლებიც ეხება იურიდიულ პირებს, ვინაიდან ისინი შეიძლება დაკავშირებული იყვნენ გეროორიზმის დაფინანსებასთან. არაკომერციულ ორგანიზაციებს ამ მხრივ განსაკუთრებით მოწყვლადია და ქვეყნებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ არ დაუშვან მათი გამოყენება ამ მიზნით.

§3. სახელმძღვანელო მითითებანი ფაგფ-ის რვა სპეციალური რეკომენდაციის თაობაზე გეროორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ და თვითშეფასების კითხვარი

გეროორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ მიმართული რვა სპეციალური რეკომენდაცია (სრ) მიღებულ იქნა 2001 წლის ოქტომბერში. მათი მიღებისთანავე ფაგფ-მა დაიწყო სპეციალური რეკომენდაციების შესრულების ღონის შეფასება თვითშეფასების შედეგების გამოყენების მეშვეობით. გეროორიზმის დაფინანსების თვითშეფასების კითხვარში წარმოდგენილი იყო პუქტების სერია სპეციალური რეკომენდაციების მიხედვით. კითხვები განკუთვნილია იმ დეტალების დასადგენად, რომლებიც დაგვეხმარება განესაზღვროთ, შეასრულა თუ არა გარკვეულმა ქვეყანამ კონკრეტული სპეციალური რეკომენდაცია.

სპეციალური რეკომენდაციების მიღების მომენტიდან ფაგფ-ს ძალზე ცოტა დრო ჰქონდა საიმისოდ, რომ შეემუშაებინა ასსნა-განმარტებანი, რომლებიც ამ ღონისძიებათა შესრულების გამოცდილებას დაემყარებოდა. აღნიშნული ამოცანის საწყისი ფაზის დამთავრებისას ფაგფ-ის წევრებმა სწორედ ამიგომ გადაწყვიტეს შეემუშაებინა და გამოექვეყნებინათ დამატებითი სახელმძღვანელო მითითებანი ფაგფ-ის არაწევრი ქვეყნებისათვის იმ ზოგიერთი კონვენციის გასაგებად, რომლებიც ჩამოყალიბებულია სპეციალურ რეკომენდაციებში გეროორიზმის დაფინანსების შესახებ და განემარტათ კითხვარის გარკვეული ნაწილები.

სრ-I: გაეროს ინსტრუმენტების რატიფიკაცია და შესრულება რეკომენდაცია შეიცავს ექვს ელემენტს:

– ქვეყნებმა რატიფიკაცია უნდა გაუკეთონ და მთლიანად შეასრულონ გაეროს საერთაშორისო კონვენცია ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ;

– ქვეყნებმა უნდა შეასრულონ გაეროს უშიშროების საბჭოს ხუთი რეზოლუცია: 1267 (1999), 1269 (1999), 1373 (2001) და 1390 (2001). სრ-ს მიზნებისათვის რატიფიკაცია ნიშნავს საჭირო სამართლებრივი და აღმასრულებელი პროცედურების ჩატარებას გაეროს კონვენციის მოწონებისათვის და საჭირო სარატიფიკაციო ინსტრუმენტების ჩაბარებას გაეროში. შესრულება გამოიყენება იმ თვალსაზრისით, რომ იღებენ საჭირო ღონისძიებებს, რომლებიც აღნიშნულია გაეროს კონვენციასა და უშიშროების საბჭოს რეზოლუციაში.

გაეროს კონვენცია გახსნილი იყო ხელმოწერისათვის 2001 წლის 10 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

სრ-II: დაფინანსებისა და მასთან დაკავშირებული ფულის წმენდის კრიმინალიზაცია

რეკომენდაცია შედგება ორი ელემენტისაგან:

– ქვეყნებმა უნდა დააწესონ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა ტერორიზმის, ტერორისტული აქტებისა და ტერორისტული ორგანიზაციების დაფინანსებისათვის;

– ქვეყნებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ასეთი დანაშაულობანი იყოს ფულის გადარიცხვის დანაშაულის შედეგნილობის ნიშანი.

– სრ-II-ის შესრულებისას ქვეყნებმა ან უნდა დაადგინონ სპეციალური სისხლისსამართლებრივი დანაშაულობანი ტერორიზმის დასაფინანსებელი საქმიანობისათვის ან შეადგინონ არსებული სისხლის სამართლის დანაშაულობათა სია, რომლებსაც შეიძლება უმუალო დამოკიდებულება ჰქონდეთ ასეთი შემთხვევებისადმი.

სრ-III. ტერორისტთა აქტივების გაყინვა და კონფისკაცია
რეკომენდაციის არსი ვახლავთ ის, რომ სახელმწიფოს უნდა ჰქონდეს უფლებამოსილება:

გაუყინოს სახსრები ან აქტივები: ა) გერორისგებსა და გერორისგულ ორგანიზაციებს; ბ) იმათ, ვინც აუფინანსებს გერორისგულ აქტებს ან გერორისგულ ორგანიზაციებს.

დააყადაღოს: ა) გერორიზმის ან გერორისგული მოქმედების ჩასადენად განკუთვნილი შემოსულობა; ბ) ქონება, რომელიც გამოიყენება გერორიზმის, გერორისგული აქტების ჩაღენისას ან გერორისგული ორგანიზაციების მიერ და გ) ქონება, რომელიც განკუთვნილია გერორიზმის, გერორისგული აქტების ჩასადენად ან გერორისგული ორგანიზაციების მიერ;

კონფისკირებულ იქნას:

ა) გერორიზმის ან გერორისგული აქტების ჩასადენად განკუთვნილი შემოსულობანი; ბ) ქონება, რომელიც გამოიყენეს გერორიზმის, გერორისგული აქტების ჩასადენად ან გერორისგული ორგანიზაციების მიერ და გ) ქონება, რომელიც განკუთვნილია გერორიზმის, გერორისგული აქტების ჩაღენის ან გერორისგული ორგანიზაციების მიერ გამოყენებისათვის.

გერმინი „ლონისძიებანი“ სრ-III-ის თანახმად, განეკუთვნება მკაფიოდ გამოხატულ ვალდებულებებს (კანონებს ან წესებს), რომლებიც ნებადართულად აცხადებენ ამ სამი სახეობის მოქმედებას. მაგრამ ქვეყნებმა, სადაც უკვე არის კანონები, უნდა უზრუნველყონ სპეციალურ დებულებათა ჩამოყალიბება, რომლებმაც მათ ნება უნდა ღართონ, გაყინონ, დააყადაღონ ან კონფისკაცია გაუკეთონ სახსრებს და აქტივებს რომლებსაც კავშირი აქვთ გერორიზმთან, სამართლებრივი სასამართლო კონტექსტით.

გაყინვის, დაყადაღების ან კონფისკაციის კონცეფციები სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვაა. ზოგადი ხელმძღვანელობის მიზნით გათვალისწინებულია ასეთი გერმინების აღწერილობანი.

გაყინვა. მოცემული რეკომენდაციის კონტექსტით კომპეტენტურ სამთავრობო ან სასამართლო ორგანოს უნდა შეეძლოს, გაყინოს, დაბლოკოს ან დააკავოს სპეციალური სახსრები თუ აქტივები, და ამის შედეგად თავიდან აიცილოს მათი მოძრაობა ან განკარგვა. სახსრები/აქტივები რჩება პირვანდელი მფლობელის ქონებად და შეიძლება მათი მართვა განაგრძოს

ფინანსურმა დაწესებულებამ ან სხვა მმართველმა სტრუქტურამ, რომელსაც მულობელი დანიშნავს.

დაყადაღება. გაყინვასთან ერთად კომპეტენტურ სამთავრობო ან სასამართლო ორგანოებს უნდა შეეძლოთ განახორციელონ მოქმედება ან გამოსცენ ბრძანება, რომელიც შესაძლებლობას იძლევა კონტროლი დაუწესდეთ გარკვეულ სახსრებს ან აქტივებს. ისინი პირვანდელი მულობელის საკუთრებად რჩება, თუმცა კომპეტენტური ორგანო ხშირად იქნება ამ სახსრების თუ აქტივების მულობელი ან მმართველი.

კონფისკაცია (ანუ ჩამორთმევა). კონფისკაციას ანუ ჩამორთმევას შეიძლება ადგილი ექნეს მაშინ, როდესაც კომპეტენტური სამთავრობო ან სასამართლო ორგანოები უბრძანებენ, რომ გარკვეული სახსრების ან აქტივების მულობელობა შეიძლება გადაეცეს სახელმწიფოს. ასეთ შემთხვევაში პირვანდელი პირი კარგავს საკუთრების ყველა უფლებას. კონფისკაცია ან კონფისკაციის თუ ჩამორთმევის ბრძანებები, ჩვეულებრივ, დაკავშირებულია სისხლისსამართლებრივ მსჯავრდებასთან და სასამართლო გადაწყვეტილებასთან.

სრ-IV: შეტყობინება საეჭვო ოპერაციების შესახებ, რომლებიც გერორიზმს განეკუთვნება

რეკომენდაციის არსი ის არის, რომ ქვეყნებმა უნდა დააწესონ მოთხოვნა, ეცნობოთ კომპეტენტურ ორგანოებს:

– როდესაც არის ეჭვი, რომ სახსრები დაკავშირებულია გერორიზმის დაფინანსებასთან;

– როდესაც არის გონივრული საფუძველი ეჭვისა, რომ სახსრები დაკავშირებულია გერორიზმის დაფინანსებასთან.

სრ-IV-სათვის გერმინი „ფინანსური დაწესებულებანი“ განეკუთვნება საბანკო და არასაბანკო ფინანსურ დაწესებულებებს. ფაგფ-ის რეკომენდაციათა შესრულების შეფასების კონტექსტში არსაბანკო ფინანსურ დაწესებულებებს შეაქვთ ფინანსური მომსახურების შემდეგი ტიპები: გაცვლის ბიუროები, ფასიანი ქაღალდების ბროკერები, საღაზღვევო კომპანიები და გადარიცხვის მომსახურება.

გერმინი „ფინანსური დაწესებულებანი“, ასევე გამოიყენე-

ბა იმდაგვარად, რომ იგი ეთანადებოდას ფაგუ-ის 40 რეკომენდაციის ინტერპრეტაციას.

ქვეყნებმა უნდა გააგრძელონ, აგრეთვე მოვალეობანი საექ-
ვო ოპერაციების შეტყობინების შესახებ სხვა პროფესიებისა და
საქმიანობის სხვა გვარეობებზე იმ მხრივ, რაც შეეხება გერო-
რიზმის დაფინანსებას.

გერმინი „კომპეტენტური ორგანო“ სრ-IV-ს მიზნით ნიშ-
ნავს ქვეყნის ფინანსურ დაზვერვას ან სხვა ცენტრალურ ორგა-
ნოს, რომელსაც ქვეყანა აყალიბებს ფულის გათეთრების შესა-
ხებ გახსნილი ინფორმაციის მისაღებად.

რაც შეეხება გერმინებს „ექვის შეტანა“, „ექვის შეტანის გო-
ნივრული საფუძველი“, განსხვავება მდგომარეობს ღონეებში,
აზრობრივ გარკვეულობაში, რომელსაც შეუძლია ჩამოაყალი-
ბოს საფუძველი ოპერაციის შეტყობინებისათვის.

სრ-V: საერთაშორისო თანამშრომლობა

ამ რეკომენდაციის არსი ის გახლავთ, რომ ქვეყნები მოვა-
ლენი არიან:

– ნებადართულად გამოაცხადონ ინფორმაციის გაცელა
სხვა ქვეყნებთან გერორიზმის დაფინანსების თაობაზე სამარ-
თლებრივი დახმარების მექანიზმების მეშვეობით ორმხრივ სა-
ფუძველზე;

– ნებადართულად გამოაცხადონ ინფორმაციის გაცელა
სხვა ქვეყნებთან გერორიზმის დაფინანსების თაობაზე „განსხ-
ვავებული საშუალებებით, არა ნაცვალგების საფუძველზე გა-
წეული სამართლებრივი დახმარების მექანიზმებით“;

– იქონიონ სპეციალური საშუალებანი, რათა არ დაუშვან
„უსაფრთხო თავშესაფრების“ მიცემა პირებისათვის, რომლე-
ბიც ჩაბმული არიან გერორიზმის დაფინანსებაში;

– იქონიონ პროცედურები, რომლებიც დართავენ გერორის-
გულ საქმიანობაში ჩაბმული პირების ექსტრადიციის ნებას;

– ქვეყნებს უნდა ჰქონდეთ კანონმდებლობა ან პროცედურე-
ბი იმისათვის, რომ უზრუნველყონ პოლიტიკური მოტივაციის
მოთხოვნების არცნობა იმ პირთა ექსტრადირების თხოვნაზე
უარის თქმის საფუძველად, რომლებიც ეჭვმიტანილი არიან გე-

რორიზმის დაფინანსებაში. იმისათვის, რომ ჩამოყალიბდეს სიგუაციის მკაფიო სურათი, თითოეულ ქვეყანაში თვითმუფასების მეშვეობით ეწყობა ხელშეწყობის განსხვავება კითხვარის ზოგიერთ პუნქტსა და საერთაშორისო თანამშრომლობას შორის, ერთი მხრივ, „სამართლებრივი დახმარების მექანიზმები – ორმხრივ საფუძველზე“ – ის მეშვეობით, და, მეორე მხრივ უშუალო ორმხრივი სამართლებრივი დახმარებისაგან განსხვავებული საშუალებების მეშვეობით.

სრ-V-ის მიზნებისათვის ტერმინი „ორმხრივი სამართლებრივი დახმარება“ ნიშნავს ხელისუფლებრივ უფლებამოსილებას უპრინციპულ სრული ძალდაუკანებელი სამართლებრივი დახმარება, მათ შორის, მოწმობების წარდგენა, მომზადება გამოსაძიებლად ან მოწმედ გამოსასვლელად, იმ დოკუმენტებისა და ნივთების ძებნა და დაყადაღება, რომლებიც განეკუთვნება სისხლისსამართლებრივ სამართალწარმოებას ან სისხლისსამართლებრივ გამოძიებას, შესაძლებლობას, დაწესდეს უცხოური შეზღუდვა, დაყადაღება, ჩამორთმევა ან ბრძანება სისხლის სამართლის საქმის გამო. ამ შემთხვევაში ორმხრივი სამართლებრივი დახმარება უნდა მოიცავდეს ინფორმაციის გაცვლას კომისიის თანამშრომლობის მეშვეობით (ე.ი. სხვადასხვა ქვეყნების სასამართლო ორგანოებისაგან).

ორმხრივი სამართლებრივი დახმარებისაგან განსხვავებული საშუალებების დახმარებით ინფორმაციის გაცვლა მოიცავს ნებისმიერ ხერხს, რომლებიც განსხვავდება ზემოთ აღწერილებისაგან. ამ კატეგორიაში შედის გაცვლა, რომელიც ხდება ფინანსურ დაზვერვებსა ან სხვა სააგენტოებს შორის, რომლებიც თანამშრომლობენ ერთმანეთთან ურთიერთგაგების მემორანდუმის, წერილების გაცვლის საფუძველზე და ა.შ.

რაც შეეხება სრ-V-ის სამ უკანასკნელ დოკუმენტს, ეს კონვენციები უნდა გავიგოთ როგორც გაეროს შესაბამის დოკუმენტებს მიკუთვნებული. საქმე ეხება 1373-ე რეზოლუციას, §1. (უსაფრთხო თავშესაფრები), მუხ. 11 გაეროს კონვენციისა (ექსტრადიცი), მუხ. 14 გაეროს კონვენციისა (პოლიტიკური მოტივაციის უარი და ფაქტორები როდესაც საქმე ეხება ექსტრადიციას).

გერმინი „იძულებითი ღონისძიებანი“, როგორც ეს განსაზღვრულია სრ-V-ში განეკუთვნება მხოლოდ გამოძიებათა გიპს, ცნობების შეგროვებას, რასაც აწყობენ სარეგულაციო ან აღმინისგრატიული ორგანოები, რომლებსაც აქვთ უფლება-მოსილება, გარკვეულ ქვეყნებში აწარმოონ ასეთი საქმიანობა გეროორიზმის დაფინანსების მიმართ.

სრ-VI. ალგერნატიული გადარიცხვა

რეკომენდაცია შეიცავს სამ ელემენტს:

ქვეყნები მოვალენი არიან მოითხოვონ ფულის ან ფასეულობების გადაგზავნის მომსახურების გამწევი (ფუგ მომსახურება) პირების ან იურიდიული პირების ლიცენზირება ან რეგისტრაცია, მათ შორის, იმ მომსახურებისა, რომლის გაწევა ხდება არაფორმალური სისტემების ან ქსელის მეშვეობით;

ქვეყნებმა უნდა უზრუნველყონ რომ ფუგ მომსახურება სრულდებოდეს ფაგფ-ის რეკომენდაციების შესაბამისად;

ქვეყნებმა უნდა დააწესონ სანქციები ფუგ მომსახურებისათვის, მათ შორის, არაფორმალური სისტემების ან ქსელის მეშვეობით გაწეული მომსახურებისათვის, რომელიც არ უზრუნველყოფს ლიცენზირების/რეგისტრაციის შემოღებას და რომლებიც ეწინააღმდეგება ფაგფ-ის შესაბამის რეკომენდაციებს. ფულისა და ფასეულობების გადაგზავნის სისტემა მიდრეკილი აღმოჩნდა ფულის გათეთრების ან გეროორიზმის დაფინანსების მიზნით გამოყენებისადმი. სრ-VI-ის მიზანია უზრუნველყოს, რომ ქვეყნებმა გაითვალისწინონ ღონისძიებანი ფულის ან ფასეულობების გადაგზავნის ყველა სისტემაში ფულის გათეთრებისა და გეროორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ. იმისათვის, რომ ნათელეყოთ წარმოდგენა თვითმეფასების მეშვეობით ყოველ ქვეყანაში არსებული სიგუაციის შესახებ, განხორციელდა შესაბამისი ხელოვნური დაყოფა გადაგზავნის ფორმალურ და არაფორმალურ სისტემებს შორის.

გერმინები „ფულის გადაგზავნა“ ან „გადაგზავნის მომსახურება“ ეხება ფინანსურ მომსახურებას, რომელსაც ხშირად უწევს მოქალაქეებს გარკვეული არასაბანკო დაწესებულება, როდესაც ფულადი სახსრები მოქალაქეებს ან ორგანიზაციებს

ევგავნებათ ამ მიზნით დანიშნული ქსელის ან სარეგულირებელი საბანკო სისტემის მეშვეობით. ფაგუის რეკომენდაციებისადმი შესაბამისობის მიღწევის მიზნით ფულადი თანხების გამგზავნის გარკვეულ კატეგორიად შეკავით არასაბანკო საფინანსო დაწესებულებებს. იგი განიხილება, როგორც სარეგულირებელი ფინანსური სექტორის ნაწილი. მიუხედავად ამისა, ასეთი მომსახურება გამოიყენება ფულის წმენდის ან გერორიზმის დაფინანსების ზოგიერთ ოპერაციაში სშირად როგორც ნაწილი გადარიცხვის მნიშვნელოვანი ალტერნატიული სისტემის ანუ იაგაკქვემა საბანკო სისტემისა.

გერმინი „ფულის ან სახსრების გადაგზავნის არაფორმალური სისტემა“ ასევე განეკუთვნება ფინანსურ მომსახურებას, რომლის დროსაც ფულადი სახსრები ერთი გეოგრაფიული ადგილიდან წარიმართება მეორეში.

მაგრამ შემდეგ ქვეყნებში ეს არაფორმალური სისტემები ტრადიციულად ფუნქციონირებენ სარეგულირებელი ფინანსური სექტორის ფარგლებს გარეთ, ზემოთ აღწერილი ფუგ მომსახურების “ფორმალური” სისტემისაგან განსხვავებით.

არაფორმალური სისტემების ზოგიერთი მაგალითი მოიცავს პარალელურ საბანკო სისტემას ამერიკაში (პესოს გაცვლის შავი ბაზარი, ჰაუალას სისტემა – ახლო და შუა აღმოსავლეთში, ჰუნდი – სამხრეთ აზიის ქვეყნებში, ჩინეთსა და აღმოსავლეთ აზიაში).

ლიცენზირება ნიშნავს მოთხოვნას, შეიძინო ნებართვა მთავრობის ორგანოსაგან ფუგ-ს მომსახურების შესრულების მიზნით.

რეგისტრაცია ნიშნავს მოთხოვნას დარეგისტრირდე ანუ შეყვანილ იქნე ფუგ-ს მომსახურების გამწვევ პირთა სიაში, რათა განახორციელო ბიზნესი.

სრ-VII. ელექტრონული გადარიცხვა

რეკომენდაციით გათვალისწინებულია, ქვეყნებმა მოითხოვონ, რომ:

– ფინანსურმა ინსტიტუტებმა შეიგანონ ინფორმაცია პირვანდელი პირის ფულადი სახსრების გადარიცხვის შესახებ,

რომლებიც იგზავნება ქვეყნის შიგნით ან ქვეყნიდან;

– ფინანსურმა დაწესებულებებმა დაიგოვონ ინფორმაცია პირვანდელი პირის ფულადი სახსრების გადარიცხვის შესახებ. ამასთან, შეიტანონ გადარიცხვის პროცესის თითოეული ფაზა;

– ფინანსურმა დაწესებულებებმა უყურო ყურადღებით გამოიკვლიონ და განახორციელონ ფულადი სახსრების გადარიცხვის მონიტორინგი, როდესაც არ არსებობს სრული ინფორმაცია პირვანდელი პირის შესახებ.

სრ-VII საგანგებოდ ეხება ფინანსური დაწესებულებების სამ კატეგორიას (ბანკებს და ფუჯ გაცელისა და მომსახურების გაწევის ბიუროებს), თუმცა ფინანსური ბიზნესის სხვა სახეობანი, მაგალითად, ფასიანი ქაღალდების ბროკერები, დამზღვევი ბროკერები შეიძლება მიღრეკილი იყვნენ ასეთი მოთხოვნებისაღმდეგ გარკვეულ ქვეყნებში.

საქეიალურ რეკომენდაციაში პირვანდელი პირის ამსახველი ზუსტი და მნიშვნელოვანი ინფორმაციის გიპთია ნუსხა არ არის ამომწურავი (ე. ი. სახელი, მისამართი, ანგარიშის ნომერი). ზოგიერთ ქვეყანაში ღროებითი კლიენტის შემთხვევაში, მაგალითად, არ არის საჭირო ანგარიშის ნომრის მითითება. გარკვეულ ქვეყნებში ინფორმაცია ეროვნული იდენტიფიკაციის ან დაბადების თარიღისა და ადგილის შესახებ ასევე შეიძლება საჭირო გახდეს, როგორც ინფორმაცია პირვანდელი პირის შესახებ.

ტერმინი „გაფართოებული შემოწმება სრ-VII მიზნებისათვის“ ნიშნავს ოპერაციების უფრო ღეტალურ შემოწმებას. განსაზღვრონ, შეიძლება თუ არა ოპერაციასთან დაკავშირებულმა ზოგიერთმა ასპექტმა გამოიწვიოს ეჭვები (მაგალითად, ქვეყანა ცნობილია იმით, რომ უსაფრთხო თავშესაფრებს ანიჭებს ტერორისტებს ან ტერორისტულ ორგანიზაციებს) და ამის შედეგად გაამართლონ შეტყობინება კომპეტენტურ ორგანოში.

სრ-VIII: არაკომერციული ორგანიზაციები

სრ-VIII-ის მიზანია უზრუნველყოს, რომ იურიდიული პირები, სხვა სამართლებრივი წარმონაქმნები და განსაკუთრებით არაკომერციული ორგანიზაციები ვერ გამოიყენონ ტერორის-

გებმა მათი საქმიანობის დაფინანსების დასაფარავად ან განხორციელების საშუალებად. ეს რეკომენდაცია შეიცავს ორ ძირითად ღებულებას:

ქვეყნები ვალდებული არიან მიმოიხილონ ორგანიზაციების, მეტადრე არაკომერციული ორგანიზაციების სამართლებრივი რეჟიმი იმისათვის, რომ თავიდან აიცილონ მათი გამოყენება გერორიზმის დაფინანსების მიზნით;

არაკომერციული ორგანიზაციების მიმართ ქვეყნებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ასეთ ორგანიზაციებს არ იყენებდნენ გერორიზმის დაფინანსების შესანიღბად ან ასეთი დაფინანსების საქმიანობის განსახორციელებლად, იმისათვის, რომ თავიდან აიცილონ გაყინვის ღონისძიებანი ან დამალონ კანონიერი ფულადი სახსრების გადახრა გერორისგული ორგანიზაციების მხარეს.

როგორც აღინიშნა, სრ-VIII-ის მიზანია, უზრუნველყონ, რომ იურიდიული პირები, სხვა სამართლებრივი წარმონაქმნები და არაკომერციული ორგანიზაციები არ გამოიყენონ გერორისგებმა თავიანთი მიზნებისათვის. იურიდიულ პირებს აქვთ სხვადასხვა ფორმები, რომლებიც სხვადასხვა ქვეყანაში განსხვავდება ერთმანეთისაგან. ასევე ხარისხი რომლითაც ორგანიზაციის გარკვეული გიპი შეიძლება მიდრეკილი იყოს გერორიზმის დაფინანსებაში გამოყენებისაკენ შეიძლება განსხვავებოდეს. ამიგომ იურიდიული პირებისა და სხვა სამართლებრივი წარმონაქმნების ჩამონათვალი წარმოდგენილია კითხვარში როგორც ცდა, შეგვიქმნას ნათელი წარმოდგენა ცალკეულ ქვეყნებში არსებულ სიგუაყიაზე. ჩამონათვალი ეფუძნება იმ გიპის ორგანიზაციებს, რომლებიც განიხილება ფულის წმენდაში და/ან გერორიზმის დაფინანსების საქმიანობაში წინათ ჩაბმულ ორგანიზაციებად. ცალკეული კატეგორიები შეიძლება ემთხვეოდნენ ერთმანეთს და ზოგ შემთხვევაში ქვეყანას შეიძლება არ ქქონდეს კითხვარში მითითებული ყველა ეს კატეგორია.

ანალოგიურად საჭიროა აღინიშნოს, რომ არაკომერციული ორგანიზაცია – სრ-VIII-ის ყურადღების აქცენტირების განსაკუთრებული ობიექტი შეიძლება არსებობდეს სამართლებრივი ფორმებით, რომლებიც განსხვავდება ერთმანეთისაგან სხვა-

დასხვა ქვეყანაში. გარდა ამისა, ფორმის არჩევა კითხვარში განხორციელდა ქვეყნების განზრახვით, გამოეყვლინათ იურიდიული პირნი ან წარმონაქმნები, რომლებიც შეესაბამებიან მათ ინდივიდუალურ სიტუაციას.

გერმინი „არაკომერციული ორგანიზაცია“ შეიძლება ფართო თვალსაზრისით გავიგოთ, როგორც იურიდიულ პირთა იმ ტიპების შემცველი, რომლებიც ჩამოყალიბდა საქველმოქმედო, რელიგიური, საგანმანათლებლო, სოციალური მიზნების ან სხვა სახის „კარგი სამუშაო“ შესრულებისათვის. დამატებით, ასეთი იურიდიული პირების შემოსავალი ან საქმიანობა არ უნდა ანიჭებდეს უპირატესობას რომელიმე კერძო აქციონერს ან მოქალაქეს, და ისინი შეიძლება შეიზღუდოს პოლიტიკურ საქმიანობაში არსებითი ჩაბმით. ბევრ ქვეყანაში არაკომერციული ორგანიზაციები გათავისუფლებული არიან ფინანსური ვალდებულებებისაგან.

ფაგფ-ი განაგრძობდა მუშაობას რვა სპეციალური რეკომენდაციის დეტალიზაციისათვის. მან უწინარეს ყოვლისა, მიიღო გადაწყვეტილება შეემუშაებინა სახელმძღვანელო სრ-VIII-ისათვის („არაკომერციული ორგანიზაციები“). სახელმძღვანელოში განსაკუთრებული ყურადღება ემთობა იმას, თუ როგორ დაეიცვათ საქველმოქმედო ფონდები გეროორიზმის დასაფინანსებლად გამოყენებისა და დაფარვისაგან. მან აგრეთვე 2002 წლის ოქტომბერში მიიღო დოკუმენტი სრ-VIII-სათვის საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ, სადაც სხვა ღონისძიებებთან ერთად წამოყენებულია გარკვეული სტრატეგია არაკომერციული ორგანიზაციებისათვის, რომელიც მოიცავს საქმიანობის პროგრამის შემოწმებას და ფინანსური ტრანსპარენტულობის უზრუნველყოფას.

სრ-VIII-თან დაკავშირებული საკითხების ფართო კომპლექსის გამო ფაგფ-ი განაგრძობს ამ რეკომენდაციის რეალიზაციის გზების კვლევას და როგორც ჩანს, ახლო მომავალში წარმოადგენს დამატებით სახელმძღვანელოს ამ საგანთან დაკავშირებით.

ფაგფ-მა გამოსცა აგრეთვე ახსნა-განმარტებითი მითითებანი და დოკუმენტი სრ-VI-სათვის საუკეთესო პრაქტიკის შესა-

ხებ (“ალტერნატიული გადაგზავნა“) შესაბამისად 2003 წლის თებერვალსა და 2003 წლის ივნისში. მათ სიცხალე შეაქვო ფულისა და ფასეულობების გადაგზავნის ყველა სისტემის რეგისტრაციისა და ლიცენზიის მიღების საჭიროებაში, უქვემდებარებენ მათ მომსახურებას ფაგფ-ის 40 შესაბამისი რეკომენდაციის ვალდებულებათა ფართო წრეს. სრ-VI-ის სახელმძღვანელო ითვალისწინებს ძალზე მნიშვნელოვან ელემენტს გერო-რიზმის დაფინანსების თაჲიდან აცილებაში – საგაღამხდლო ნაკადების გრანსპარენტულობის გაძლიერებას ფულისა და ფასეულობების გადაგზავნის ყველა ფორმის მათ შორის იმა-თი მეშეეობით, რომლებიც გრადიციულად მოქმედებენ ფინანსური სისტემის ფარგლებს გარეთ.

2003 წლის თებერვალში ფაგფ-მა მიიღო სრ-VII-ის ახსნა-განმარტებითი მითითებანი („ელექტრონული გადაგზავნა“). ამ მითითებებში მოცემულია სპეციალური სახელმძღვანელო დებულება იმის შესახებ, თუ როგორ უზრუნველფყოთ, რომ ძირითადი ინფორმაცია ელექტრონული გაღარიცხეების პირ-ვანდელი მიმწოდებლების შესახებ დაუყოვნებლიე მიეწოდოთ სამართალდამცეელ ორგანოებს, ფინანსურ დაზვერეებსა და ფინანსურ ინსტიტუტებს.

როგორც ამ სახელმძღვანელოს მომზადების ნაწილი, ფაგფ-მა გაითვალისწინა საჯარო კონსულტაციის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც კერძო ფინანსური სექტორის დაინ-გერესებულ მხარეებს მიენიკებოდა შესაძლებლობა განემარ-ტა ახსნა-განმარტებითი მნიშვნელობა. ქვეყნებს 2003 წლის თებერვლამდე მთლიანად უნდა შეესრულებინათ სრ-VII იმ ფაქტის ასალიარებლად, რომ მათ არ სჭირდებათ დრო, რათა შეიგანონ შესაბამისი ცვლილებები საკანონმდებლო ნორმებ-სა და პრინციპებში და ნება დართონ ფინანსურ ინსტიტუტებს მოახდინონ მათი სისტემებისა და პროცედურების საჭირო ადაკაცია.

გერო-რიზმის დაფინანსების თაობაზე რვა სპეციალური რე-კომენდაციის მიღების შემდეგ ფაგფ-მა დაიწყო ფაგფ-ის წევრ-თა მიერ სპეციალური რეკომენდაციების შესრულების შეფასე-ბა რისთვისაც მოაწყო თეითშეფასებანი. შეფასება ეწეობოდა

კითხვარების მეშვეობით, რომლებიც შეიცავენ კითხვების სერიას თითოეული სრ-სათვის.

თვითშეფასება გამოიყენებოდა იმისათვის, რომ განესაზღვრათ შესაბამისობა 40 რეკომენდაციასთან, კითხვები განკუთვნილი იყო იმ ღეგალების გამოკვლენისათვის, რომლებიც ხელს შეუწყობენ იმის დადგენას, ნამდვილად ასრულებს თუ არა ქვეყანა გარკვეულ სპეციალურ რეკომენდაციას. კითხვარმა გაითვალისწინა უშიშროების საბჭოს სანქციათა კომიტეტის მიერ გამოშვებული სახელმძღვანელოს დამოწმება, რომელიც აწესებს მონიტორინგს 1373 (2001) რეზოლუციის შესასრულებლად. ამ პირველი თვითშეფასების შედეგები გამოქვეყნდა ყოველწლიურ მოხსენებაში (2001, 2002 წ.წ.)

2002–2003 წ.წ. ფაგფ-ის წევრები განაგრძობდნენ თავიანთ ძალისხმევას სრ-VIII-ის შესრულებისათვის. ამჟამად ფაგფ-ის წევრთა სამ მეთხედზე მეტი მთლიანად შეესაბამება სრ-II-ს, სრ-III-ს და სრ-IV-ს.

ცალკეული წევრების მიერ სრ-VI, VII და სრ-VIII-ის შესრულებაში შეძენილი გამოცდილება დაეხმარა ფაგფ-ს მიენიჭებინა სათანადო ფორმა ამ რეკომენდაციების მიხედვით გამოშვებული სახელმძღვანელოსათვის, და უზრუნველყო შემდგომი პროგრესი როდესაც წევრებმა ახსნა–განმარტებითი კომენტარებისა და საუკეთესო პრაქტიკის გამოყენებით შეიმუშავეს ღონისძიებანი.

ფაგფ-ის წევრებმა მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგეს წინ, სრ-I-ის მთლიანი შესრულების გზით. თუ 2002 წელს მხოლოდ ოთხმა წევრმა რაგიფიკაციაყო გაეროს კონვენცია ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის შესახებ (1999), 2003 წელს ფაგფ-ის 21 წევრმა რაგიფიკაცია გაუკეთა ამ კონვენციას. მაგრამ სრ-I-თან შესაბამისობის ღონე მთლიანად ჯერ–ჯერობით ვერ არის მაღალი იმიტომ, რომ ფაგფ-ის წევრ მრავალ ქვეყანას ჯერაც არ შეუსრულებია გაეროს სხვადასხვა რეზოლუციები.

რაც შეეხება შესაბამისობას სრ-VIII-ის ნლობისადმი, ფაგფ-ის წევრები კვლავინდებურად განიხილავენ ამ ამოცანის მიღწევის საუკეთესო გზას, ითვალისწინებენ, რა ფაგფ-ის მიერ გამოშვებულ დოკუმენტს საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ (2002

წ.). ფაგფუ-ი, ალბათ განგრძობს კრიტერიუმების კვლევას მეფასებისათვის ამ რეკომენდაციის სახელმძღვანელოს შემდგომი სრულყოფის კონტექსტით.

2002 წლის თებერვალში ფაგფუ-ის ინიციატივით მოეწყო თვითმეფასება ფაგფუ-ის არაწვერი ქვეყნებისათვის. ოქტომბერში 100-მდე არაწვერმა ქვეყანამ წარმოადგინა პასუხები. ეს მასალა ფაგფუ-მა გააანალიზა იმავე პროცედურის გამოყენებით, რომლითაც სარგებლობდა ფაგფუ-ის წვერი ქვეყნებისა და იმ ქვეყნების კითხვარების ანალიზის დროს. რომლებიც ფაგფუ-ის გიპის რეგიონულ ორგანიზაციებს განეკუთვნება.

რვა სპეციალური რეკომენდაციის შესრულების დონე ძლიერ განსხვავდება ფაგფუ-ის არაწვერებს შორის. იმ დროს, როდესაც მთელ რიგ ქვეყნებს იდენტური შედეგები აქვთ როგორც ფაგფუ-ის წვერი ქვეყნების შემთხვევაში, ბევრი სხვა ჯერ მხოლოდ გზის დასაწყისშია. სულ რამდენიმე ქვეყნის წინაშე დგას ორმაგი ამოცანა: შემოიღონ ფულის წმენდისადმი წინააღმდეგობის ეფექტიანი პროგრამები და ამავე დროს განახორციელონ ღონისძიებანი ფულის წმენდის წინააღმდეგ საბრძოლველად. ამ მიზნით ფაგფუ-მა 2002–2003 წ.წ. გამოიყენა რა კითხვარები ფაგფუ-ის არაწვერი ქვეყნების თვითმეფასების შესახებ დაიწყო მათთვის გექნიკური დახმარების გაწევა რვა სპეციალური რეკომენდაციის შესასრულებლად. ამ დარგში მუშაობა წარმოებს მჭიდრო თანამშრომლობით გაეროს უშიშროების საბჭოს ტერორიზმისადმი წინააღმდეგობის კონტრტერორისტულ კომიტეტთან, საერთაშორისო საჰალუგო ფონდთან, მსოფლიო ბანკთან და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან მჭიდრო თანამშრომლობით.

ტერორიზმის დაუინანსების წინააღმდეგ ძალისხმევის მობილიზაცია ფაგფუ-ისა და მისი არაწვერებისათვის მჭიდროდ უკავშირდება თანამშრომლობას ფაგფუ-სა და საერთაშორისო გაერთიანებას შორის. 2002–2005 წ.წ. ფაგფუ-ი კვლავინდებურად უთმობდა ყურადღებას ფაგფუ-ის გიპის რეგიონულ ორგანიზაციებთან, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და იმ გიპის გაერთიანებათა პარაორგანიზაციებთან თანამშრომლობის

განვითარების საჭიროებას, როგორც არის გაერო, ეკონომიკის ჯგუფი, ოცთა ჯგუფი (ფინანსთა მინისტრები და ცენტრალური ბანკების მმართველთა მოადგილეები), აგრეთვე საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები, რომელთა როლი სულ უფრო ძლიერდება ფულის წმენდისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში.

ფატფ-ი ასორციელებს საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან და მსოფლიო ბანკთან თანამშრომლობის პოლიტიკას იმისათვის, რომ მთლიანად სრულდებოდეს 40 რეკომენდაცია და რვა სპეციალური რეკომენდაცია. 2003 წლის მანძილზე ფატფ-მა და ამ საერთაშორისო ორგანიზაციებმა გამოიყენეს ბოგადი მეთოდოლოგია იმისათვის, რომ შეეფასებინათ თუ რამდენად შეესაბამებიან ფულის წმენდისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის სტანდარტებს.

ეს პროცესი ახლა შეგვიძლია მივიჩნიოთ უაღრესად თანადროულად, თუ გავითვალისწინებთ, რომ 1990 წელს მიღებული და პირველად 1996 წელს გადასინჯული 40 რეკომენდაცია 2003 წლის ივნისში კელაჟ განახლდა.

§4. არაკომერციული ორგანიზაციები და მათი კავშირი ტერორიზმის დაფინანსებასთან

ფატფ-მა პირველად გამოიკვლია ტერორიზმის დასაფინანსებლად არაკომერციულ ორგანიზაციათა გამოყენების მეთოდები და ტენდენციები (გიპოლოგია) 2002–2003 წლებში. ამ პერიოდში ფატფ-მა შეძლო გამოეჩანა რამდენიმე წინასწარი დასკვნა. შემდეგ ფატფ-მა თავის მოხსენებაში გააფართოვა და გააღრმავა ამ დარგში მიმდინარე კვლევის არე და წარმოადგინა დეტალური დასკვნები.

მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ მეტი წილი ქვეყნები შემოთიებას გამოთქვამენ იმ სიძნელეების გამო, რომლებსაც აწყდებიან ტერორიზმის დაფინანსების გამოვლენაში არაკომერციულ ორგანიზაციათა გამოყენების გზით. მთლიანად დადასტურდა, რომ ასეთი ორგანიზაციები დიდმნიშვნელოვან

სოციალურ და ფინანსურ როლს ასრულებენ საზოგადოებაში და, ამკარაა რომ ამ როლს არაეინ არ აყენებს ეჭვექეემ. მიუხედავად ამისა, არაკომერციულ ორგანიზაციათა ფონდების თუნდაც მცირედი პროცენტის გაღასვლა გეროორიზმის მხარდაჭერად მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს. მაშასადამე, შეზღუდული ცოდნა იმის შესახებ, თუ რამდენად უწევენ ამ სექტორს ექსპლუატაციას გეროორისტები მიხსნულ უნდა იქნეს მთელი საერთაშორისო გაერ- თიანების სერიოზული შემყო- თების საგნად.

არაკომერციულ ორგანიზაციებს (აკო) აქვთ ბევრი თავისებუ- რება რომლებიც მათი მიღრეკილს ხდის გეროორიზმის დაფინან- სების მხრივ მდგომარეობის ბოროტად გამოყენებისადმი. ისინი სარგებლობენ საზოგადოების ნდობით, ხელი მიუწვდებიან ფონდების მნიშვნელოვან წყაროებზე და, უწინარესად, ნაღდ ფულზე. შემდეგ, ამ ორგანიზაციათაგან ზოგიერთს ახასიათებს გლობალური ყოფნა, რაც ანიჭებს მათ ჩარჩოებს ეროვნული და საერთაშორისო ოპერაციებისა და ფინანსური გრანსაქციე- ბისათვის ხშირად იმ რაიონების ფარგლებში ან მახლობლად, რომლებიც ყველაზე მეტად ქმნიან საფრთხეს, გამოყენებულ იქ- ნენ გეროორისტული საქმიანობის მიზნით. და ბოლოს, ქვეყნისა და აკო-ს სამართლებრივი ფორმის კვალობაზე ისინი ხშირად უმნიშვნელოდ ექვემდებარებიან სამართლებრივ რეგულირე- ბას, ან ეს რეგულირება საერთოდ არ იგრძნობა (მაგალითად, რეგისტრაცია, ჩანაწერების წარმოება, მოხსენება და მონიტო- რინგი), და ძალზე ცოტა დაბრკოლება აქვთ მათი შექმნისათ- ვის (მაგალითად, მათ შეიძლება არ გააჩნდეთ გამოცდილება ან პირვანდელი კაპიტალი, არა აქვთ საფუძვლები მოსამსახუ- რეთა საჭირო შემოწმებისათვის და სხვ.).

აკო-ს შუამდგომლობით სახსრების შეგროვების მეთოდები
ფაგფ-ში წარმოდგენილი მასალები მოწმობენ, რომ აკო შეიძლება გამოყენებულ იქნეს სხვადასხვა გზით და სხვადასხ- ვა მიზნით გეროორიზმის დაფინანსების ფარგლებში. უწინარეს ყოვლისა, აკო შეიძლება გამოიყენონ გეროორისტებმა და გე- როორისტულმა ორგანიზაციებმა სახსრების შეგროვებისათვის,

როგორც ეს ყოფილა ბევრი დიდი აკოს შექმისხევეაში, რომელ-
თა სახსრებიც გაყინულ იქნა 1373—ე რეზოლუციის საფუძველ-
ზე. ხშირად ეს ორგანიზაციები იყენებენ ბეგარის გადახდისაგან
განთავისუფლებული საქველმოქმედო ორგანიზაციების მიღე-
ბულ სტატუსს. უფრო მეტიც, ამ ორგანიზაციათაგან ზოგიერთი
მიმართავს აგრესიულ მეთოდებს საზოგადოებისაგან დიდი
ოდენობის შემოწირულობის მისაღებად, სხვა შემთხვევებში
ისინი ისახავენ დიდი მასშტაბის ინტერესებს, განსაკუთრებით,
სპეციფიკური ეთნიკური ან რელიგიური თემების ფარგლებში.

მთელი რიგი ექსპერტები აღნიშნავენ, თუ რაოდენ დიდი
მნიშვნელობა აქვს ნაღდი ფულის არაფორმალურ შეგროვე-
ბას ბევრ ეთნიკურ ან რელიგიურ თემში, მაგრამ, ამავე დროს,
დიდისიძნელეებია ამ ფულადი სახსრების საგულდაგულო მო-
ნიტორინგში. საესებით შესაძლებელია, რომ აღნიშნული სახ-
სრების მეტი ნაწილი იკრიბება და გამოიყენება სრულიად კა-
ნიონიერი საქველმოქმედო მიზნებისათვის, მაგრამ ბოროტგა-
მოყენების პოტენციალი მაინც აშკარად არსებობს.

აკო—ს მეშვეობით ფულადი სახსრების მოზიდვა

რეგისტრაციაში გატარებული საქველმოქმედო ორგანიზა-
ცია, რომელიც ბაეშეების სასარგებლოდ ეწეოდა ქველმოქმე-
დებას, იყენებდა ვიდეოკასეტებს, რომლებზეც გამოსახული
იყვნენ „რელიგიური მებრძოლები“ და მათი ბრძოლა სხვადას-
ხვა ქვეყანაში საზარელი ურჩხულების გრძფიკულ სახეებთან
ერთად, რომლებიც მხეცურ ქმელობას სჩადიოდნენ ამ ორგა-
ნიზაციის წევრების მიმართ. ასეთები შეიცაუდნენ მოწოდებას,
გაეგზავნათ შეწირულება საფოსტო ყუთში, რათა დახმარე-
ბოდნენ “ბრძოლას“. ეს კასეტები ფართოდ ვრცელდებოდა რე-
გიონების რელიგიურ წარმონაქმნებს შორის. საფოსტო ყუთის
იგივე ნომერი ასოცირებული იყო შემდგომ მოწოდებასთან
ქურნალებში, რომლებიც აქვეყნებდნენ გაუარდნლი ექსტრე-
მისტების სტატიებს.

აკო ასევე შეიძლება გამოიყენონ გეროორისტებმა ფულადი
სახსრების გადაადგილებისათვის. ამ შემთხვევაში გეროორის-
ტები იყენებენ იმ ფაქტს, რომ ფინანსური გრანსაქციები, რო-

მელთა მემვეობითაც ეუქტიანად ხდება ფულადი სახსრების გადაგანა ერთი გეოგრაფიული ადგილიდან მეორეში, ხშირად ეროვნული საზღვრების გადაღმა, განიხილება, როგორც გარკვეული ტიპის საქველმოქმედო ორგანიზაციების ნორმალური ბიზნესი. ზოგიერთ ქვეყანაში აკო-ს სამართლებრივ ფორმას და ძირითად მიზანს საგულდაგულოდ არჩევენ, რათა შემდეგ არ დაექვემდებარონ სამართლებრივ რეგულირებას და მონიგორინგს (მაგალითად, კულტურული ასოციაციები, რომლებსაც ზოგიერთ ქვეყანაში აუფუნებენ მკვიდრი ეთნიკური თემები). ზოგიერთი მაგალითი გააქვრეს ცალკეულმა ლელეგაციებმა, როდესაც გარკვეული ორგანიზაციების ქსელები სხვადასხვა ქვეყანაში დაარსდა გარკვეული ეთნიკური საზოგადოების ფარგლებში და შემდეგ ფუნქციონირებდა ფულადი სახსრების არალეგალური ალტერნატიული გადარიცხვისათვის. თუმცა გაურკვეველია არის თუ არა ამ წარმონაქმნთაგან რომელიმე უშუალოდ დაკავშირებული გერორიზმის დაფინანსებასთან ქსელის სტრუქტურა ინტერესს იწვევს უსკეულო მახასიათებლებითა და პოტენციალით სხვადასხვა ბოროტგამოყენებისათვის. ამ “ფულადი სახსრების არალეგალურ გადამრიცხველებს” შეუძლიათ გამოიყენონ საბანკო ანგარიშები ნაღდი ფულის შესაგროვებლად. ზოგიერთ შემთხვევაში ამ ოპერაციებს საეჭვოდ მიიჩნევენ კომპეტენტური ორგანოები იმის გამო, რომ მათ განკარგულებაში არსებული ნაღდი ფულის თანხები არ შეესაბამებოდა გარკვეული თემის ცხოვრების მოკრძალებულ პირობებს.

გემონათქვამის საილუსტრაციოდ შეგვიძლია მოვიყვანოთ შემდეგი მაგალითები:

აკო გამოყენებულ იქნა ფულის გადასარიცხად ეჭვიგანილი გერორისტებისათვის. ქვეყნის ფინანსურმა დაზვერვამ გაეროს უშიშროების საბჭოსაგან მიიღო ახალი ინფორმაცია, რომელიც ეხებოდა კონსოლიდირებულ ფურცელს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს რომ ახასიათებდა. სიაში აღნიშნული ერთ-ერთი ორგანიზაცია თავის ოპერაციებს აწარმოებდა სხვადასხვა ვარიანტით ერთი და იგივე სახელწოდებით სხვადასხვა ქვეყანაში. აღწერილი იყო საგადასახადო დაბეგერი-

საგან განთავისუფლებული აკო, რომელიც მიზნად ისახავდა კუმანიტარულ ღონისძიებათა გატარებას მთელ მსოფლიოში დახმარების გასაწევად. გაეროს ფურცელში აღნიშნულ აკო-ს ფილიალების ბევრ ადგილს შორის რამდენიმე მისამართი იყო “ა” ქვეყანაში.

ფინანსურმა დაბვერვამ აკო-ს საეჭვო ოპერაციის მონაცემები მიიღო ერთ-ერთ მისამართზე, რომელიც გაეროს სიებში იყო მითითებული. მოხსენებაში აღნიშნული იყო საბანკო ანგარიშები და სამი მოქალაქე მაკონგროლებელი ფუნქციებით “ა” მისამართზე. ერთ-ერთი მოქალაქეს “ა“-ს ჰქონდა მისამართი, რომელიც მოხსენიებული იყო გაეროს ფურცელში აღნიშნულთა შორის, ხოლო ორ სხვა მოქალაქეს მისამართები ჰქონდათ ორ სხვა ქვეყანაში.

ფინანსური დაბვერვის მიერ განსორციელებული ძებნის შედეგად აღმოჩნდა, რომ მოქალაქე “ა” დაკავშირებული იყო ამ ორგანიზაციებთან, აგრეთვე ოთხ საერთაშორისო აკო-სთან. ფინანსური დაბვერვის მიერ მიღებულ მოხსენებებში ლაპარაკი იყო იმ მრავალი ელექტრონული გადარიცხვის დეტალებზე, გარკვეული ადგილებიდან რომ გაიგზავნა აღნიშნული საქველმოქმედო ორგანიზაციის ფილიალებსა და “ა” მოქალაქისათვის.

ანდა, ავიღოთ მეორე მაგალითი, რომელიც უკავშირდება აკო-ს გამოყენებას არალეგალური გადარიცხვისათვის. იმიგრანტთა ვარკვეული თემის წევრთა მიერ დაფუძნებული საქველმოქმედო ორგანიზაციების (დაახლოებით 215 აკო) ქსელის სისხლისსამართლებრივ გამოძიებას შედეგად მოჰყვა იმის გამოვლენა, რომ ქსელი რეგულარულად რიცხავს ფულის დიდ თანხებს რამდენიმე ანგარიშზე მეორე ქვეყანაში. მოხსენებანი ბანკებისაგან საეჭვო ოპერაციების შესახებ ყურადღებას ამახვილებდნენ უჩვეულოდ დიდ თანხებზე აღნიშნულ მიზანთან და ამ ორგანიზაციების საქმიანობასთან შედარებით. წინასწარი ანალიზის შემდეგ ცხადი გახდა, რომ ამ ორგანიზაციის მიერ განსორციელებული ოპერაციების ერთ-ერთი ბენეფიციარი იყო გაეროს უშიშროების საბჭოს სიაში მოხსენიებული კომპანია. ფინანსურმა დაბვერვამ საქმე შემდგომი გამოძიებისათვის წარუდგინა სამართალდამცველ ორგანოებს.

თუმცა, ამ ორგანიზაციების აღნიშნული მიზანი საქველმოქმედო იყო, ძნელი ასახსნელია გადარიცხვების ოდენობა და სიხშირე (ორივე—საბანკო ანგარიშების მეშვეობით და — ფულადი სახსრების გადარიცხვის მომსახურების გამოყენებით). სამი წლის განმავლობაში 35 არაკომერციულმა ორგანიზაციამ საზღვარგარეთ გადარიცხა 100 მილიონი აშშ დოლარი. ქსელი შედგებოდა მთელ ქვეყანაში განლაგებული მნიშვნელოვანი რაოდენობის ორგანიზაციებისაგან, რომლებიც კონცენტრირებული იყვნენ ქალაქებში, სადაც ყველაზე მრავალრიცხოვანი იგივე იმიგრანტული თემი ცხოვრობდა. სისხლისსამართლებრივმა გამოძიებამ ცხადყო, რომ არაკომერციული ორგანიზაცია იყო საფარი გადარიცხვის ალტერნატიული სისტემისათვის. მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ კიდევ ნაადრევია საბოლოო დასკვნის გამოგანა ამ ქსელების ფონდების წყაროსა და აღნიშნულების შესახებ, ყოველ შემთხვევაში, არის ეჭვები, რომ იმიგრანტთა აღნიშნული გაერთიანების მეშვეობით მოზიდულ ფონდებს ჰქონდათ საგულდაგულოდ შემუშავებული გეგმა, გაეწიათ მხარდაჭერა გეროორისგული აქტივისათვის.

და ბოლოს, აკო შეიძლება გამოყენებულ იქნეს გეროორისგთა უშუალო მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად. მათი ოპერაციების დასაყარავედ. ამ გიპის გეროორისგული ბოროტგამოყენებანი ხშირია იმ არაკომერციულ ორგანიზაციებს შორის, რომლებსაც აქვთ ბევრ ქვეყანაში მოქმედი რამდენიმე ფილიალი.

მოვიყვანთ მაგალითს, რომელიც დაკავშირებულია არაკომერციული ორგანიზაციის გამოყენებასთან ძალადი თანამდებობის პირების მიერ ფულადი სახსრების გადაცემისათვის. აკო დარევისტრიდა “ა” ქვეყანაში როგორც გადასახადის გადახდისაგან განთავისუფლებული საქველმოქმედო ორგანიზაცია, რომლის მიზანი იყო მთელ მსოფლიოში განხორციელებინა კუმანიტარული დახმარების პროექტები. თუმცა, აკო ინკორპორირებული იყო “ა” ქვეყანაში, იგი მოქმედებდა სხვადასხვა ადგილას და იყენებდა ოდნავ შეცვლილ სახელწოდებებს.

ფინანსური და საქმიანი ჩანაწერების ხელში ჩაგდება მოხერხდა აკო—ს სათაო ოფისში და მთავარი აღმასრულებელი მოსამსახურისა და დირექტორთა საბჭოს წევრის სახლებში.

იმავე დღეს “ა” ქვეყანამ გასცა ორდერი აქტივებისა და ჩანაწერების ბლოკირებისათვის, რომლებიც შემდგომ გამოძიებას ექვემდებარებოდა. თერთმეტი თვის შემდეგ “ა” სახელმწიფომ აკო—ს საქმიანობის ამსახველი მასალები წარუდგინა გაეროს უშიშროების საბჭოს შესაბამისი რეზოლუციების მიხედვით დახასიათებისათვის — გეროორისტული ორგანიზაციისადმი მხარდაჭერის გამო.

“ა” ქვეყანამ ბრალად დასდო აკო—ს მთავარ აღმასრულებელ მოსამსახურეს თაღლითობა, მონაწილეობა ორგანიზებულ დანაშაულში, რომელიც უკავშირდებოდა გეროორისტული ორგანიზაციების სასარგებლოდ 315 ათასი აშშ დოლარი შემოწირულობის გადარიცხვას. ამ მოქმედების წინ იყო მტკიცებულებანი, რომ აკო უწევდა როგორც პირდაპირ, ისე არაპირდაპირ მხარდაჭერას გეროორისტულ ორგანიზაციას.

ბოროტგამოყენებათა კატეგორიები

არაკომერციული ორგანიზაციების თაობაზე ფაგფის მუშაობის დიდმნიშვნელოვანი დასკვნა არის ის, რომ ამ ორგანიზაციათა სხვადასხვა კატეგორიას ახასიათებს რისკების სხვადასხვაგვარი ჯგუფები და ისინი განსხვავდებიან უჩვეულო მახასიათებლებით, რომლებიც შეიძლება აღმოჩენილ და გამოყენებულ იქნეს გეროორიზმის დაფინანსების იდენტიფიკაციის დროს. უაღრესად საჭიროა ერთმანეთისაგან განვასხვაოთ აკო, რომელიც ოფიციალურად არის რეგისტრირებული როგორც საქველმოქმედო ორგანიზაცია და შემდეგ იყენებს თავის სტატუსს ფულადი სახსრების გადასარიცხად, იმ არაკომერციული ორგანიზაციისაგან, რომელიც ასრულებს ნაკლებად “ხილულ”, ფუნქციებს და ხშირად გაურბის რეგისტრაციას ან თავს იძერწის გადასახადის გადახდისაგან. არცთუ იშვიათად დაურეგისტრირებელი არაკომერციული ორგანიზაციები, რომლებიც ფულად სახსრებს იღებენ გარკვეული ეთნიკური სათვისტომოებისაგან ან უწევენ მათ ასეთ მომსახურებას, შეიძლება ცნობილი იყვნენ როგორც კულტურული ასოციაციები ან ორგანიზაციები რომლებიც უფრო სათვისტომოების სპეციალურ საკითხებზე მუშაობენ, ვიდრე ქველმოქმედებაზე.

უნდა განვასხვაოთ ერთმანეთისგან აკო-ები, რომლებიც საერთაშორისო ორგანიზაციებად ფუნქციონირებენ, და აკო-ები, რომლებიც ლოკალური თვალსაზრისით მოქმედებენ. არსებობს მცდარი გაგება იმისა, რომ აკო-ს მხრივ შეიძლება ბოროტგამოყენებას ექნეს ადგილი მხოლოდ საერთაშორისო თვალსაზრისით, აკო გამოიყენება ფულადი სახსრების შეგროვებისათვის ღონისძიებებში, და შემდეგ ეს ფულადი სახსრები საზღვარგარეთ ეგზავნებათ გეროორისტულ ჯგუფებს მესამე ქვეყნებში. თუმცა საერთაშორისო საქმიანობა შეიძლება უფრო მიდრეკილი იყოს სხვადასხვა ბოროტგამოყენებისადმი, გეროორიზმის დაფინანსებას შეიძლება ასევე ადგილი ექნეს არაკომერციულ ორგანიზაციებში, რომლებიც მხოლოდ და მხოლოდ ეროვნული საზღვრების ფარგლებში მუშაობენ. ქვეყნებს, რომლებიც აწყდებიან შინაგანი გეროორიზმის პრობლემას, აქვთ თავიანთი საზღვრების ფარგლებში მოქმედი არაკომერციული ორგანიზაციების მნიშვნელოვანი გამოცდილება, რომელთა მხრივ სხვადასხვა ბოროტგამოყენებებს შედეგად მოსდევს ლოკალური გეროორისტული ჯგუფების დაფინანსება.

მცდარია კონცეფცია, თითქოს გეროორისტთა ბოროტგამოყენებანი არაკომერციული ორგანიზაციების მიმართ განეკუთვნება მხოლოდ და მხოლოდ რელიგიურ ექსტრემიზმს.

მეორე განმასხვავებელი ნიშანი, რომელიც უნდა გვახსოვდეს, ეხება არაკომერციულ ორგანიზაციასა და მის ღონისძიების თანამონაწილეობის სხვადასხვა ღონეებს. იმ დროს, როდესაც მეგწილ შემთხვევებში გეროორიზმის დაფინანსებაში ჩათრევა ხდებოდა აკო-ს კორუმპირებული ან თანამონაწილე მენეჯმენტით, შეიძლება ვილაპარაკოთ მეგწილ ყოვლად უღანაშაულო არაკომერციულ ორგანიზაციებზე, რომლებსაც ექსპლუატაციას უწევდა რამდენიმე შეღწეული ელემენტი, სწორედ ისინი წარმართავენ არასწორი გზით აკო-ს ფულად სახსრებს.

გერორიზმის დაფინანსების აღმოჩენა აკო-ს სექტორში

აღნიშნულმა გიპოლოგიებმა ექსპერტები მიიყვანეს იმ დასკვნამდე, რომ გერორიზმის დაფინანსებასთან აკო-ს შესაძლო კავშირის აღმოსაჩენად ყველაზე კარგი მეთოდია სპეცსამსახურების ან პოლიციის საქმიანობა, რომელიც ემყარება ურთიერთობას სხვა აკო-ებთან (ოპერატიული, ფინანსური მენეჯმენტის ან პერსონალის მეშვეობით) ან თუნდაც მოქალაქეების მეშვეობით, რომლებიც იქამდე უკვე ეჭვიმგანილი იყვნენ გერორისგულ საქმიანობასა და გერორიზმის დაფინანსებაში. ზოგიერთ შემთხვევაში აკო-ს ღირექტორებს ან მმართველებს შეიძლება უკვე ჰქონდეთ ექსტრემიზმის ან სისხლისსამართლებრივი ისტორია, ანდა გერორიზმთან დაკავშირებული ჩანაწერი. სხვა შემთხვევებში კავშირები შეიძლება დამყარდეს კარგად ცნობილ გერორისგულ ორგანიზაციებთან ან სხვა აკო-ებთან, რომლებიც უკვე მოხსენიებული ყოფილან გაეროს ან ცალკეული ქვეყნების მიერ შედგენილ სხვადასხვა სიებში. საეჭვო საქმიანობაში აკო-ს შესაძლო ჩათრევით თემის შემოთება შეიძლება ასევე თავისი როლი შეასრულოს შესაძლო ბოროტმოქმედებათა აღმოჩენაში.

ფინანსური ინსტიტუტების საეჭვო ოპერაციების შეტყობინებას და შემდგომ ანალიზს ფინანსური დაზვერვების ან სამართალდამცველი ორგანოების მიერ შეუძლია ასევე დიდმნიშვნელოვანი როლი შეასრულოს, გარკვეულ შემთხვევებში, აკო-ს საეჭვო ბოროტგამოყენების გამოვლენაში. ზოგიერთ შემთხვევაში მოხსენებებს აკო-ს უჩვეულო საქმიანობასთან დაკავშირებული საეჭვო ოპერაციების შესახებ შედეგად მოსდევს გამოძიების ინიცირება, მაშინ, როდესაც, სხვა შემთხვევებში შეტყობინებისა და ფინანსურ დაზვერვათა ანალიზის სისტემას წვლილი შეაქვს მიმდინარე გამოძიების განვითარებაში. (შეღამხედველობის ან საგადასახადო დაზვერვის იმ ორგანოების მონიტორინგის საქმიანობას, რომლებიც პასუხს აგებენ არაკომერციული ორგანიზაციებისადმი ზეღამხედველობისათვის, შეიძლება ასევე მოჰყვეს საქველმოქმედო სექტორში გერორიზმის დაფინანსების შემთხვევების იდენტიფიკაცია. ეს ორგანოები ზოგჯერ დიდმნიშვნელოვან როლს ასრულებენ შე-

საბაზისი მიდგომების განვითარებაში, ვინაიდან შეუძლიათ შეიმუშაონ საკითხები, რომლებიც აუცილებელია დადგეს ღღის წესრიგში, ან ინსპექტირება გაუწიონ იურიდიულ პირებს, გაუზიარონ ინფორმაცია სამართალდამცველ აგენტებს. ექსპერტები იზიარებენ იმ აზრს, რომ აღმოჩენის ამ მექანიზმთაგან თითოეულს აქვს თავისი პასუხსაგები ფუნქცია, რომელიც შეიძლება კოლექტიურად განხორციელდეს. საქველმოქმედო ორგანიზაციათა გეროორისგული ბოროტგამოყენების პოტენციალის აღმოჩენისა და ინფორმაციის წყაროების მიგნების შესაძლო მექანიზმების მრავალფეროვნება განსაკუთრებით წარმოაჩენს, რაოდენ დიდი მნიშვნელობა ენიჭება სამართალდამცველ ორგანოებს შორის ინფორმაციის გაცვლის ეფექტიანი მოწყობილობის კონსტრუირებას.

გაფრთხილების ინდიკატორები

საექვო გეროორისგულ ორგანიზაციებთან ან სხვა არაკომერციულ ორგანიზაციებთან კავშირის გარდა ექსპერტებმა აგრეთვე იდენტიფიკაცია გაუკეთეს მთელ რიგ ინდივიდუალურ მახასიათებლებს, ანუ „წითელი აღმებს“ ამ უჩვეულო მახასიათებელთაგან ზოგი შეიძლება განსაკუთრებით სასარგებლო იყოს ფინანსური ინსტიტუტებისათვის, ზოგი კი ზედაშხედველობისა და გამოძიების ორგანოებისათვის.

საქეციფიკურ ფინანსურ მახასიათებლებს განეკუთვნება:

შესაბამობა მოზიდული ან გადაადგილებული ფულადი სახსრების წყაროებსა და თანხას შორის ისეთ სიტუაციებში, როდესაც დიდი ფულადი თანხები მოზიდულია თემებში, რომლებსაც ძალზე მოკრძალებული ცხოვრების დონე აქვთ;

შეუსაბამობა, ერთი მხრივ, ოპერაციის სახეობასა და სიდიდეს, და, მეორე მხრივ, არაკომერციული ორგანიზაციის საქმიანობის აღნიშნულ მიზანსა და სახეობას შორის. მაგალითად, როგორც უკვე აღინიშნა, კულტურული ასოციაცია, რომელიც ათი წლის არსებობის შემდეგ ხსნის ანგარიშს მუსიკალური ფესტივალებისაგან გადმოსარიცხი შემოსულობისათვის და ფულის დიდი თანხების დეპოზიტებს ანგარიშებზე;

აკო-ს ანგარიშზე ფინანსური ოპერაციების სიხშირისა და

თანხების უეცარი გადიდება ან პირიქით, ე.ი., როდესაც აკო—ს ანგარიშზე ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში ხელუხლებლად არის ფულადი სახსრები.

დიდი მასშტაბის აუხსნელი ოპერაციები აკო—ს ნაღდი ფულთ;

იმ შემოწირულობათა არარსებობა, რომლებიც, ჩვეულებრივ, შემოაქვთ აკო—ს წარმოშობის ქვეყანაში მყოფ ღონიორებს;

სხვა მახასიათებლები;

უცხოელი ღირექტორების არსებობა, განსაკუთრებით ასეთი ღირექტორების წარმოშობის ქვეყანაში დიდი მასშტაბის ოპერაციებთან კომბინაციით, თუ დანიშნულების პუნქტი დიდი რისკით ხასიათდება;

გაუგებარი კავშირების მქონე დიდძალი აკო—ების არსებობა, მაგალითად, როდესაც რამდენიმე აკო ფულს ურიცხავს ერთმანეთს ან ცელის ერთსა და იგივე მისამართებს მმართველებსა და პერსონალს, ან დიდი რაოდენობის აკო—ები განეკუთვნებიან ერთსა და იგივე გაერთიანებას და სარგებლობენ ერთი და იგივე მომსახურებით;

უმნიშვნელო მასშტაბის აკო—ები, ანუ თავიანთ მიზნებთან და ფინანსურ ნაკადებთან შედარებით მათ ჰყავთ მცირერიცხოვანი შტატი ან საერთოდ არ გააჩნიათ არაერთარი შტატი, ოფისი და ტელეფონის ნომრები;

ოპერაციები ან გრანსაქციები მაღალი რისკის ქვეყანაში ან იქიდან, რა თქმა უნდა, შეიძლება ასევე მივიჩნიოთ საგულდაგულო შემოწმების არგუმენტად, რომელიც შეიძლება იყოს კრიტერიუმი საზღვარგარეთელო ორგანოს ან სხვა კომპეტენტურ ხელისუფალთა ყურადღების ინიცირებისა.

სხვადასხვა საზღვარგარეთელო სისტემები და მიდგომები

ექსპერტებმა გამოიგანეს დასკვნა: იმისათვის, რომ აკო უფრო მეტად იყოს დაკული ტერორიზმის დაფინანსების მიზნით ბოროტგამოყენებისაგან, აუცილებელია დამატებითი ღონისძიებანი. მაგრამ ასეთ ღონისძიებათა ხარისხი და ბუნება უნდა განისაზღვროს. ამ დარგში ერთიანი მკაფიო მიმართულების

ნაწილობრივ არარსებობას გამოხატავს ის ფაქტი, რომ არსებობს მნიშვნელოვანი განსხვავება სხვადასხვა ქვეყანაში, იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ ახორციელებენ ისინი ზედამხედველობას და როგორ უზრუნველყოფენ გრანსპარენტულობას აკო—ს სექტორში. მაგალითად, ზოგიერთ ქვეყანას აქვს აკო—სადმი აქტიური სამთავრობო ზედამხედველობის ძველი ტრადიცია, მაშინ, როდესაც სხვა ქვეყნებში დიდ ყურადღებას ანიჭებენ სისხლისსამართლებრივ გამოძიებას და ჩანაწერების წარმოების დეტალურ მოთხოვნებს. რიგ ქვეყნებს დანერგილი აქვთ რეგულირების სისტემები, რომლებიც მოიცავენ ჩანაწერების წარმოებისა და მოხსენების, საგარეო აუდიტის, ლიცენზირების, ბანკების მიერ ნებადართული ანგარიშების სავალდებულო გამოყენების, საერთაშორისო გრანსაქციების ნებართვების დეტალურ მოთხოვნებს, აგრეთვე დაწერილობით მოთხოვნებს ბანკებისადმი კლიენტების საგულდაგულო შემოწმების შესახებ (აკო—სთან მიმართებით).

ქვეყნებს შორის მიდგომების განსხვავება უმთავრესად განეკუთვნება სხვადასხვა ფილოსოფიებს საქველმოქმედო და სხვაგვარი გიპის არაკომერციული ორგანიზაციების რეგულირებაში მთავრობის როლის მიმართ. ზოგიერთი ქვეყანა მიიჩნევს, რომ დონორების დაცვა კანონიერი არგუმენტია აკო—ს ზედამხედველობის და ყოველმხრივი სახელმწიფოებრივი რეგულირებისათვის. მეორენი მიიჩნევენ, რომ დონორების დაცვა, უწინარეს ყოვლისა, იმათი მოვალეობაა, ვისაც წვლილი შეაქვთ აკო—ში. ანუ ევალეობათ კერძო ორგანიზაციებს, რომლებიც პასუხს აგებენ ზედამხედველობისათვის.

ბევრ ქვეყანაში არის იმ აკო—ების რეგულირებისა და ზედამხედველობის გარკვეული სახეობა, რომლებიც მთლიანად ან ნაწილობრივ არიან განთავისუფლებულნი საფინანსო ორგანოების მიერ დაბეგვრისაგან. ზოგიერთ ქვეყანაში ეს ორგანოები დიდმნიშვნელოვან და აქტიურ როლსაც კი ასრულებენ ასეთი ორგანიზაციების მიმართ ზედამხედველობის საქმეში. მაგალითად, ფინანსურ ორგანოებს შეუძლიათ მიიღონ დეტალური ყოველწლიური მოხსენებანი თითოეული დარეგისტრირებული არაკომერციული ორგანიზაციისათვის და შემდეგ, და-

ინტერესებულ პირთა თხოვნით, წარადგინონ ინფორმაცია.

სხვა ქვეყნებში სახელმწიფო რეგულირება და ზედამხედველობა უმთავრესად ხორციელდება გარკვეული ტიპის იურიდიულ პირთა მთლიანობის დაცვის მიმართულებით, რობლებსაც აქვთ სპეციალური ლიცენზია საქველმოქმედო ორგანიზაციათა დიდი თანხების მართვისათვის.

და ბოლოს, არაკომერციულ ორგანიზაციათა სფეროში ზედამხედველობის გაძლიერების მეორე არგუმენტია ბოროტგამოყენებათა თავიდან აცილება იმ საქმეში, რომელიც ეხება არა მარტო გერორიზმის დაფინანსებას, არამედ აგრეთვე ფულის წმენდასა და თაღლითობას.

მეგ წილ სახელმწიფოებს შეუძლიათ გამოიყენონ მხოლოდ თავიანთი რესურსების ნაწილი იმისათვის, რომ არეგულირონ და ზედმხედველობა გაუწიონ აკო-ს სექტორს, რომლებიც ხშირად შედგება ასიათასობით ორგანიზაციისაგან, ეროვნული პროდუქტის მნიშვნელოვან პროცენტს რომ ოპერირებენ. ზოგჯერ აკო-ს სექტორს მთელ რიგ ქვეყნებში, კერძოდ, განვითარებადს სახელმწიფოებში, გაცილებით უფრო მეტი ეკონომიკური წონა და მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე საჯარო სექტორს. მეგ წილ ქვეყნებში აკო-ების საერთო რაოდენობის მნიშვნელოვანი ნაწილი (90%-მდე) შედგება ძალზე პაგარა ორგანიზაციებისაგან. მათთვის შესაძლოა, ძნელი საქმეა მიღონ გვირთი, რომელიც ეკისრებათ სახელმწიფო რეგულირების დეგალიზებული მოთხოვნების შესაბამისად. ასეთი დებულებების მაგალითია რელიგიურ ორგანიზაციათა სპეციალური სტატუსი ან ასოციაციათა თავისუფლება.

ექსპერტებმა საჭიროდ მიიჩნიეს განვითარდეს ან გაფართოვდეს ინფორმაციის გაცვლის მექანიზმები, როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო დონეზე. ეროვნულ დონეზე თანამშრომლობის ორგანიზაციისათვის მხარს უჭერენ იმ აზრს, რომ შეიქმნას „მოქმედების ეროვნული ჯგუფი“, რომელიც წარმოადგენს სამართალდამცველ სააგენტოებს, დაზვერვის ორგანოებს, აკო-სადმი ზედამხედველობისათვის პასუხისმგებელ პირებს და ფისკალურ ორგანოებს.

ასეთი მოქმედების ჯგუფს შეეძლება:

შეამოწმოს და შეაფასოს გეროორიზმის დაფინანსების რისკი აკო-ს სექტორში;

შეიმუშაოს რეკომენდაციები ბელაბხელებლობის ეუფექტიანი ვონიერული მექანიზმების შესაფერისი განვითარების ან გაფართოების შესახებ, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ეს რისკი;

გაცვალოს ინფორმაცია მოცემულ სექტორში საქმიანობის პოტენციური ან საეჭვო სახეობის თაობაზე.

ინფორმაციის საერთშორისო გაცვლისა და კოორდინაციისათვის ექსპერტებს საჭიროდ მიაჩნიათ ინფორმაციის აქტიური და სწრაფი გაცვლა პარტნიორებს შორის (ე.ი. არა მარტო ფინანსურ დაბევერებს შორის, არამედ აგრეთვე ფინანსურ დაბევერებსა და მარეგულირებელ სამართალგამომყენებელ ორგანოებს შორის).

ფაგფ-ის კვლევითი საქმიანობა, რომელსაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს არაკომერციულ ორგანიზაციათა გამოყენების გზით გეროორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღმდეგობის საქმეში, ღიდ ყურადღებას იმსახურებს ყველა იმ ორგანიზაციის მხრივ, რომლებიც ბრძოლას ეწევიან ამ ბოროტების წინააღმდეგ.

§5. ფინანსური ინსტიტუტების ხელმძღვანელობა გეროორისგული ფინანსური საქმიანობის გამოსავლენად

2001 წლის 29–30 ოქტომბრის ექსტრაორდინარულ პლენარულ სხდომაზე ფულის წმენდის წინააღმდეგ სამოქმედო პროგრამის მიმღებმა ფინანსურმა ჯგუფმა გამოიგანა გადაწყვეტილება შეემუშაებინათ სპეციალური ინსტრუქცია ფინანსური დაწესებულებებისათვის იმ გექნიკისა და მექანიზმების გამოსავლენად, რომლებიც გამოიყენებოდა მართლსაწინააღმდეგო ფინანსური საქმიანობისათვის. ფაგფ-მა შეკრიბა წვერი ქვეყნების ექსპერტები, რათა შეეგროვებინა ინფორმაცია და შეესწავლა საკითხი ფულის წმენდის მეთოდების მეშვეობით გეროორიზმის დაფინანსებისა და გენდენციების შესახებ. ამ მუშაობის ერთ-ერთი ამოცანა იყო ისეთი ინსტრუქ-

ციის შექმნა ფინანსური დაწესებულებებისათვის, რომლებიც შეიძლება გამოქვეყნებულიყო ფაგფის ყოველწლიურ მოხსენებასთან ერთად ფულის წმენდის მეთოდებისა და გენდენციების შესახებ. მოცემული დოკუმენტის მოსამზადებლად გამოყენება ფინანსურ დაზვერვათა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციათა ეგმონგის ჯგუფის მასალები. მასში შესული ინფორმაცია წარმოადგენს პირველ ცდას ინსტრუქციის შემუშავებისა ამ დარგის ფინანსური დაწესებულებებისათვის. ასეთი ინსტრუქციის მიზანია გამოირიცხოს ფინანსურ დაწესებულებათა მიერ გეროორისტია სახსრების განზრახ დამალვა და ასეთი სახსრების მოძრაობა. ამ შემთხვევაში ფინანსურ დაწესებულებებს შეეძლება დაიცვან თავი ამ საქმიანობაში ჩათრევა-გამოყენებისაგან და მიიღონ საჭირო ინფორმაცია და ცოდნა იმის შესახებ, თუ როგორ შეიძლება იყენებდნენ ფინანსურ სისტემას თავიანთი მიზნების მისაღწევად გეროორისტები, მათი დამქაშები და, საერთოდ ისინი, ვინც მხარს უჭერენ გეროორიზმს.

აღნიშნული დოკუმენტები შეიცავენ გეროორიზმის დაფინანსების ხერხების ზოგად მახასიათებლებს. დართული მაგალითები ნათლად აშუქებენ მეთოდებს, რომელთა მეშვეობითაც კომპეგენტურ სამართალგამომყენებელ ორგანოებს ან ფინანსურ დაზვერვებს შეუძლიათ, გამოავლინონ გეროორიზმის დაფინანსების კავშირები ფინანსურ დაწესებულებათა მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე.

გეროორიზმის დაფინანსება და ფინანსურ დაწესებულებათა რისკი

ფინანსური დაწესებულებანი, რომლებიც ოპერაციას ასრულებენ და იციან, რომ ფინანსური რესურსები ან მოზიდული ქონება ეკუთვნის ან ექვემდებარება გეროორისტების თუ გეროორისტული ორგანიზაციების კონტროლს ან რომ ოპერაცია დაკავშირებულია ანდა, შეიძლება გამოყენებულ იქნეს გეროორისტული საქმიანობისათვის, შესაძლოა სისხლისსამართლებრივ დანაშაულს სჩადიან მრავალი ქვეყნის კანონების მიხედვით.

ასეთი დანაშაული შეიძლება არსებობდეს მიუხედავად იმისა, იყო ოპერაციაში ჩაბმული აქტივები სისხლისსამართლებრივი საქმიანობით მიღებული შემოსავალი თუ ისინი ამოგებულ იქნა კანონიერი საქმიანობის საფუძველზე, მაგრამ განკუთვნილი იყო გერორიზმის მხარდასაჭერად გამოყენებისათვის.

მიუხედავად იმისა, აქვთ თუ არა ფინანსურ რესურსებს განსახორციელებელ ოპერაციაში რაიმე დამოკიდებულება გერორისტებთან, დამოკიდებულების არსებობა ასეთ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებთან (პარტნიორებთან) შეიძლება გარკვეულ პირობებში ფინანსურ დაწესებულებას დაუჯდეს მნიშვნელოვანი სარეპუტაციო, საოპერაციო ან სამართლებრივი რისკის ფასად.

მოქმედი მოთხოვნების გაძლიერება

ამ სახელმძღვანელოში მოყვანილი ფაქტორების განხილვა მიზნად ისახავს გამოვალენით, შევავსოთ და/ან გავაძლიეროთ უკვე არსებული მოთხოვნები ჯეროვანი საგულდაგულო შემოწმების შესახებ ეროვნული პროგრამებით დაკისრებულ პროცედურასთან და მიმდინარე პოლიტიკასთან ერთად, იმ ფულის წინააღმდეგ, რომელიც გერორიზმის დასაფინანსებლად არის განკუთვნილი. მაგრამ აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმძღვანელო არ ახდენს სამართლის დამატებითი ნორმების კონსტიტუირებას. იგი წარმოადგენს ფაგფ-ის წევრი ქვეყნების ოპერატიულ ექსპერტთა რეკომენდაციას იმ ფინანსურ ოპერაციებთან დაკავშირებული ფაქტორების მიმართ, რომლებიც გამომწვევია დანაშაულებრივ საქმიანობაზე. ფაგფ-ი ურჩევს ყველა ფინანსურ დაწესებულებას მხედველობაში მიიღონ ეს ფაქტორები იმ პოლიტიკასთან და პროცედურასთან ერთად, რომლებიც უკვე მიღებულია სარეპუტაციო რისკების მინიმიზაციის ხელშემწყობი კანონებისა და წესების შესაბამისად. უნდა აღინიშნოს, რომ მაშინ, როდესაც ამ დოკუმენტში აღნიშნული მასასიათებლები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საგანგებოდ გერორიზმის დაფინანსებისადმი წინააღმდეგობის მიზნით, მათი უმრავლესობით შეგვიძლია ვისარგებლოთ მთლიანად საეჭვო

ოპერაციების იდენტიფიკაციის დროს. ბევრი ქვეყნის უინანსურმა ინსტიტუტებმა შეიძლება უკვე იცოდნენ ეს მახასიათებლები არსებული კონსტრუქციული ახსნა-განმარტებებისა და სხვა წყაროების საფუძველზე.

ასეთი სახელმძღვანელოს წარდგენა მსოფლიო გაერთიანებისათვის მოწმობს, რომ ფაგუს გადაწყვეტილი აქვს მტკიცედ იმოქმედოს სისხლის სამართლებრივი, ადმინისტრაციული და სამოქალაქო კანონების, აგრეთვე იმ შესაბამისი სანქციების განუსრელი გამოყენების საქმეში, რომლებიც უინანსურ დაწესებულებებს შეიძლება წარედგინოს ადგილსამყოფელ ქვეყანაში. მაგრამ აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მოცემული სახელმძღვანელო ვერ შეცვლის ვერაფრითარ ვალდებულებებს, რომლებიც მიმდინარე ეროვნული კანონებიდან და წესებიდან გამომდინარეობენ. კერძოდ, ამ სახელმძღვანელოთი შემოთავაზებული ღონისძიებების შესრულება არ უნდა იქნეს კონსტრუქციული როგორც სავალდებულო – უინანსურ დაწესებულებათა ნებისმიერი მოქმედებისაგან დასაცავად, რომელიც ქვეყანას შეუძლია მიიღოს. ეს ინსტრუქცია, რომელიც გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციათა შესრულების შემადგენელი ნაწილია, არ გამოდევნის და არ ამოდიფიცირებს ეროვნული ან რეგიონული ორგანოების მიერ დაკისრებულ მოთხოვნებს, რომლებიც მოგვიწოდებენ გაუუყინოთ აქტივები ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, რომლებიც ეჭვიგანილი არიან ტერორისტობაში, ან უკავშირდებიან მათ.

განსაზღვრა, როდის არის საჭირო შემოწმების გაძლიერება

უინანსური ინსტიტუტები უნდა ავითარებდნენ პრაქტიკას და პროცედურებს, რომლებიც ხელს შეწყობენ იმ ოპერაციების გამოვლენას და არდაშვებას, რომლებშიც შეიძლება ჩათრეული აღმოჩნდეს ტერორიზმის დასაუინანსებლად გამოყენებული რესურსები. ზოგიერთი ოპერაციის მიმართ განსახორციელებელი გაძლიერებული შემოწმება გამოიყურება როგორც უინანსური დაწესებულების მიერ გამოყენებული პოლიტიკა და პროცედურა ფულის წმენდის წინააღდგომისა და მას უნდა

მიემართოთ მაშინ, როდესაც ეს აუცილებელია, საეჭვო ან უჩვეულო ფინანსური საქმიანობის მიმართ, მოხსენების არსებული რეკომენდების შესაბამისად.

მაგალითი 1. საეჭვო ოპერაციის შესახები მოხსენებით გამოაშკარავებული საფარი საეჭვო კავშირების მქონე ფიზიკური პირისათვის.

ფინანსურმა დაზვერვამ “ა” ქვეყანაში ადგილობრივი ფინანსური დაწესებულებისაგან მიიღო მოხსენება საეჭვო ოპერაციის შესახებ, რომელშიც გამოყენებულ იქნა მეზობელ ქვეყანაში მცხოვრები ფიზიკური პირის ანგარიში. ეს პირი ხელმძღვანელობდა ევროპულ კომპანიას და ვაგზავნა ორი განაცხადი კრედიტების მისაღებად დაწესებულების სახელით, რომელმაც გამოგზავნა ამის შესახებ შეტყობინება. განაცხადი ეხებოდა სესხს რამდენიმე მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. ამ ფულით მოცემულ პირს ვითომდა განზრახული ჰქონდა ეყიდა მდიდრული ობიექტები “ა” ქვეყანაში. ბანკმა არც ერთი კრედიტი არ გასცა. ფინანსური დაზვერვის მიერ მოწოდებულმა ანალიზმა ცხადყო, რომ ფინანსურ რესურსებს, რომლებიც თითქოს სასტუმროების შესასყიდად იყო გამოყოფილი, უნდა გაეეღო იმ კომპანიების ანგარიშებზე, რომლებიც მოცემულ პირს წარმოადგენდნენ. ერთ-ერთ კომპანიას, რომელიც ყიდვის ოპერაციას ახორციელებდა, სათავეში ედგა მეორე ქვეყნის მოქალაქე. მეორე მოქალაქე წარმოადგენდა კომპანიების ჯგუფს, რომელთა საქმიანობაც ფოკუსირებული იყო სასტუმროებსა და ფუფუნების სავაჭროებზე. იგი აცხადებდა, რომ არის უძრავი ქონების ბოლო მყიდველი. ფინანსური დაზვერვის მიერ მოწოდებული ანალიზის საფუძველზე აღმოჩნდა, რომ პირი, რომელიც ფიგურირებდა მოხსენებაში საეჭვო ოპერაციის შესახებ, მოქმედებდა მეორე პირის დასაფარავად. ეს უკანასკნელი და მისი ოჯახის წევრები ეჭვმიტანილნი ვახდნენ ტერორისტებთან კავშირში.

მეთოდები, რომლებიც ფინანსურმა დაწესებულებამ აირჩია აღნიშნული სახელმძღვანელოს გამოყენებისათვის, შეიძლება განსხვავდებოდეს თითოეული დაწესებულებისათვის რისკის

ხარისხის კვალობაზე. ისინი შეიძლება ასევე განსხვავდებოდეს თითოეული შემთხვევის ინდივიდუალური ფაქტორების კვალობაზე.

ფინანსურმა დაწესებულებებმა უნდა მიიღონ გონივრული გადაწყვეტილებანი ამ დარგში პოლიტიკისა და პროცედურის შესრულებისა და მოდიფიკაციის შესახებ. არ შეიძლება სახელმძღვანელოს ინტერპრეტირება ისე, რომ მან დააბნიოს ან შეზღუდოს ფინანსური დაწესებულება ბიზნესის განსორციელებაში კანონმორჩილ კლიენტთან. იგი განკუთვნილია მხოლოდ და მხოლოდ როგორც საშუალება, რომელიც დახმარებას გაუწევს ფინანსურ დაწესებულებას იმის განსასაზღვრავად, ესაჭიროება თუ არა მოცემულ ოპერაციას დამატებითი შემოწმება.

მაგალითი 2. მოქალაქის ანგარიშთან დაკავშირებული საქმიანობა და გაეროს მიერ შედგენილ სიაში შეტანა, რომელიც ცხადყოფს გერორისგულ საქმიანობასთან შესაძლო კავშირს.

მებობელ ქვეყანაში მცხოვრებ მოქალაქეს ჰქონდა დეპოზიტური ანგარიში მოთხოვნამდე და შემნახველი ანგარიში “ნ” ქვეყანაში. ანგარიშის მომსახურე ბანკმა ყურადღება მიაქცია იმას, რომ ანგარიშიდან თანდათან იხსნებოდა ფინანსური რესურსები 2001 წლის აპრილის ბოლოდან დაწყებული და გადაწყვიტა ვანეხორციელებინა ანგარიშების უფრო საგულდაგულო მონიტორინგი. ბანკს კიდევ უფრო გაუძლიერდა ეჭვი, როდესაც ანგარიშის მფლობელის იდენტური სახელი გაჩნდა ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა კონსოლიდირებულ სიაში, რომელიც გამოუშვა გაეროს უშიშროების საბჭოს ავღანეთის საკითხთა კომიტეტმა. ბანკმა დაუყოვნებლივ აცნობა ამის შესახებ ფინანსურ დაზვერვას გაეროს უშიშროების საბჭოს 1333-ე (2000) რეზოლუციის შესაბამისად.

ამ უკანასკნელმა გააანალიზა ფინანსების მოძრაობა, რომელიც მოქალაქის ანგარიშს ეხებოდა, რისთვისაც გამოიყენა ბანკისაგან გამოთხოვილი მონაცემები. აღმოჩნდა, რომ ორივე ანგარიში მოქალაქეს ვახსნილი ჰქონდა 1990 წელს, ეჭვები გამოიწვია ძირითადად იმან, რომ ანგარიშის შექმნა ხდებოდა ნაღდი ფულით შეტანილი ანაბრებით. 2000 წლის მარტში

მოქალაქემ განახორციელა მნიშვნელოვანი გადარიცხვა თავისი შემნახველი ანგარიშიდან თავისივე საჩუქო ანგარიშზე; ეს ფონდები გამოყენებულ იქნა სიცოცხლის დაზღვევის ერთჯერადი პოლისის ასანამზაურებლად და დეპოზიტური სერტიფიკატის შესაძენად.

2001 წლის აპრილის შუა რიცხვებიდან მოქალაქემ განახორციელა რამდენიმე მსხვილი გადარიცხვა თავისი შემნახველი ანგარიშიდან დეპოზიტურ ანგარიშზე. ეს ფინანსური რესურსები მოქალაქემ გადარიცხა საზღვარგარეთ იმ კომპანიების ანგარიშებზე, რომლებიც მემობელ ქვეყნებში და სხვა რეგიონებში მღებარეობდნენ.

2001 წლის მაის-ივნისში მოქალაქემ გაყიდა წინათ ნაყიდი დეპოზიტური სერტიფიკატი, ხოლო შემდეგ გადარიცხა ფულადი სახსრები აზიაში მღებარე კომპანიის და მისი წარმოშობის ქვეყანაში მყოფი კომპანიის ანგარიშზე. მოქალაქემ აგრეთვე გაანაღდა თავისი სიცოცხლის დაზღვევის პოლისი ვადის ვასელის დადგომის წინ და გადაიგანა მისი ღირებულება წარმოშობის ქვეყნის ბანკის ანგარიშზე. უკანასკნელი ოპერაცია შესრულდა 2001 წლის 30 აგვისტოს, ცოგა ხნით ადრე 2001 წლის 11 სექტემბრამდე, როდესაც შეერთებულ შტატებში გეროროისტული თავდასხმები განხორციელდა. ბევრი კომპანია რომელთა ანგარიშებზეც ღიდძალი თანხები გადაირიცხა, გამოიჩნდა ფინანსური დაზვერვის ფაილებზე. ამ შემთხვევის გამოძიება ჯერ კიდევ გრძელდება.

საჭიროა აგრეთვე ვალიაროთ, რომ ფინანსურ დაწესებულებებს, როგორც ჩანს, გეროროიზმის დაფინანსების აღმოჩენის უნარი არ შესწევთ. მართლაც, ერთადერთი შემთხვევა, როდესაც ფინანსურ დაწესებულებას შეუძლია ნამდვილად მოახდინოს გეროროიზმის დაფინანსების იდენტიფიცირება, რომელიც განსხვავდება ფინანსური სისტემის სხვაგვარი უკანონო გამოყენებისაგან, — ეს არის, როდესაც ცნობილი გეროროისტი ან გეროროისტული ორგანიზაცია ხსნიან ანგარიშს. მაგრამ ფინანსურ დაწესებულებას ძალუძს გამოავლინოს საეჭვო ოპერაციები თუ ამის შესახებ იუწყებოდნენ და შემდეგ დადასტურდა მათი კავშირი გეროროიზმის დაფინანსებასთან. გარკვეული

ტიპის სისხლისსამართლებრივ ან გეროორისტულ საქმიანობასთან ოპერაციის მიკუთვნების განსაზღვრება შედის ხელისუფლების სამართალგამომყენებელი ორგანოს ან ფინანსური დაზვერვის კომპეტენციაში. ამრიგად, ფინანსურ დაწესებულებებს არ სჭირდებათ განსაზღვრონ წყაროს კანონიერება ან ფინანსური რესურსების დანიშნულება. ამის მაგივრად მათ უნდა დაადგინონ, არის ოპერაცია უჩვეულო, საეჭვო თუ სისხლის სამართლებრივ ან გეროორისტულ საქმიანობაზე მიმანიშნებელი.

გეროორიზმის დაფინანსების მახასიათებლები

გეროორიზმის ძირითად მიზანს ერთ-ერთი დეფინიციის შესაბამისად წარმოადგენს ის, რომ დააშინოს მოსახლეობა, ან აიძულოს მთაერობა თუ საერთაშორისო ორგანიზაცია, შეასრულოს რაიმე მოქმედება ან თავი შეიკავონ მისი შესრულები-საგან და პირიქით, თუ ფინანსური ოპერაცია დანაშაულებრივ საქმიანობის სხვა სახეობის საერთო მიზანია. იმ დროს, როდესაც განსხვავება ამ საქმიანობის მიმართულებათაგან თითოეულის საბოლოო მიზნებში გარკვეულწილად შეიძლება ამკარა იყოს, გეროორისტულ ორგანიზაციებს უცილობლად სჭირდებათ ფინანსური მხარდაჭერა თავიანთი დანაშაულებრივი ამოცანების მისაღწევად. წარმატებულ გეროორისტულ ჯგუფს, ისევე როგორც ნებისმიერ დანაშაულებრივ ორგანიზაციას, უნდა შეეძლოს აავგოს და შეინარჩუნოს ეფექტიანი ფინანსური სტრუქტურა. ამის გამო, მან უნდა განავითაროს დაფინანსების წყაროები, ფინანსური რესურსების წმენდის მეთოდები და შემდეგ იპოვოს გზები, თუ როგორ მოიხმაროს ეს რესურსები გეროორისტული აქტების ჩასაღწენად საჭირო მაგერიალურ საშუალებათა შეძენისათვის.

გეროორისტული ფინანსური რესურსების წყაროები

ექსპერტები მიიჩნევენ, რომ გეროორიზმის დაფინანსება ხორციელდება ორი წყაროდან. პირველი წყარო – ეს არის ფინანსური მხარდაჭერა, რომელსაც უზრუნველყოფენ სახელმწი-

ფოები ან საკმაოდ მსხვილი ინფრასტრუქტურების მქონე ორგანიზაციები, რომლებსაც შეუძლიათ შეავროვიონ და შეძლევ გერორისტული ორგანიზაციებისათვის ხელმისაწვდომი გახადონ ფინანსური რესურსები. სახელმწიფოს მიერ დასპონსორებული გერორიზმის მასშტაბი, ზოგიერთი ექსპერტის მონაცემების თანახმად, ბოლო წლებში შემცირდა, მაგრამ გამალებით იცვლება სხვა ტიპის მხარდაჭერით. ცალკეულ ფიზიკურ პირს, რომელსაც საკმარისი მაგერიალური რესურსები აქვს, შეუძლია ასევე გაუწიოს არსებითი ფინანსური მხარდაჭერა გერორისტულ ჯგუფებს, მაგალითად, უსამა ბენ ლადენმა მნიშვნელოვანი თანხები შეიტანა გერორისტული „ალ-ქაიდას“ შექმნასა და მხარდაჭერაში.

მაგალითი 3. ალმასების საეაჭრო კომპანია, შეიძლება, დაკავშირებული ყოფილიყო გერორისტთა დაფინანსების ორგანიზაციასთან.

„ც“ ქვეყნის ფინანსურმა დაზვერვამ მიიღო სხვადასხვა ბანკების მოსხენებანი რამდენიმე საეჭყო ოპერაციის თაობაზე, რომლებიც ეხებოდა ორ მოქალაქეს და ალმასების საეაჭრო კომპანიას. მოქალაქეები და კომპანია იყენენ ანგარიშების მფლობელები სხვადასხვა ბანკებში. რამდენიმე თვის მანძილზე განხორციელდა მრავალი გადარიცხვა კომპანიის ანგარიშებზე საზღვარგარეთიდან, ამ ორი მოქალაქის ანგარიშებიდან. უფრო მეტიც, ცოცა ხანში ანგარიშის გახსნის შემდეგ ერთ-ერთმა მოქალაქემ მიიღო რამდენიმე ჩეკი დიდძალ თანხაზე აშშ დოლარებით.

ფინანსური დაზვერვის მიერ მიღებული ინფორმაციის შესაბამისად კომპანიის ერთ-ერთ ანგარიშზე გაჩნდა კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული მსხვილი დეპოზიტი. „ც“ ქვეყნის მოქალაქეს, რომელიც აფრიკაში ცხოვრობდა, ანგარიში ჰქონდა „ც“ ქვეყნის მეორე ბანკში. მოეწყო რამდენიმე გადარიცხვა საზღვარგარეთ ამ ანგარიშის გამოყენებით. უცხოეთის სახელმწიფოებიდან გადარიცხვები წარმოებდა ძირითადად აშშ დოლარებით. ისინი კონვერტირებულ იქნა ადგილობრივ ვალუტად და შემდეგ გადაირიცხა ანგარიშებზე,

რომლებიც ეკუთვნოდა საეკვო ოპერაციის ერთ-ერთ სუბიექტს, "ე" ქვეყანაში.

ფინანსური დაზვერვის მიერ მიღებულმა ინფორმაციამ ცხადყო, რომ ამ მოქალაქესთან და ალმასების ბრუნვასთან დაკავშირებული გამოძიება დაიწყო აფრიკაში. ალმასების საეაჭრო კომპანიის მიერ ფინანსური რესურსების ფართო გადარიცხვები უმთავრესად ხორციელდებოდა ერთი და იგივე პირის მიმართ, რომელიც სხვა რეგიონში ცხოვრობდა. პოლიციის წყაროებმა აღმოაჩინეს, რომ ეს პირი და მოქალაქე, რომელმაც ჩეკი გაანაღდა, ეჭმიგანილი არიან ერთ-ერთი აფრიკული ქვეყნის მუამბოხეთა არმიისაგან ალმასების შესყიდვაში და შემდეგ ეს ძვირფასეულობა კონტრაბანდით გადაიტანეს "ე" ქვეყანაში გერორისგული ორგანიზაციის სახელით. ფინანსური დაზვერვის შემდგომმა კვლევამ გამოაქვინა კავშირი საეკვო ოპერაციის შესახებ მიღებული შეგუობინების სუბიექტებს, მოქალაქეებსა და კომპანიებს შორის, რომლებიც უკვე დაკავშირებული იყვნენ ფინანსური რესურსების წმენდასთან ორგანიზებული დამნაშავეობისათვის. საქმის გამოძიება ვრძელდება.

გერორისგული ორგანიზაციებისათვის ფინანსური რესურსების მეორე წყაროა სხვადასხვა სახეობის საქმიანობით მიღებული შემოსავალი. როგორც დანაშაულებრივი ორგანიზაციების შემთხვევაში, გერორისგული ორგანიზაციების შემოსავალი შეიძლება ამოგებულ იქნეს დანაშაულიდან ან სხვაგვარი უკანონო საქმიანობიდან. მაგალითად, გერორისგულ ჯგუფს გარკვეულ რეგიონში შეუძლია "თავი ირჩინოს" ადამიანთა გაგაცებისა და გამოძალვის მეშვეობით. გარდა ამისა, გერორისგული ჯგუფები შეიძლება მისდევდნენ ფართო მასშტაბის კონტრაბანდას, თაღლითობის სხვადასხვა სახეობებს (მაგალითად, საკრედიტო ბარათების, საქველმოქმედო საქმიანობის, ქურდობის, ძარცვა-გლეჯისა და ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის გამოყენებით). გერორისგული ჯგუფების დაფინანსება, დანაშაულებრივი ორგანიზაციებისაგან განსხვავებით, შეიძლება ასევე შეიცავდეს შემოსავლებს, რომლებიც მიიღება კანონიერი წყაროებიდან ან კანონიერი და დამოუკიდებელი საქმიანობის კომბინაციიდან.

მართლაც, კანონიერი წყაროებიდან მიღებული დაფინანსება ძირეულად განსხვავდება გეროორისტულ ჯგუფსა და გრადიციულ ლანაშაულებრივ ორგანიზაციებს შორის.

საქველმოქმედო საზოგადოებებისა და ორგანიზაციების საქმიანობა ერთ-ერთი ყველაზე ეფექტიანი საშუალებაა გეროორიზმის მხარდასაჭერად ფინანსური რესურსების მოზიდვისა. ხშირად ფინანსური რესურსების ასეთი მოზიდვა ხორციელდება იმ ორგანიზაციების სახელით, რომლებსაც ქველმოქმედთა და დახმარების გამწვითა სტატუსი აქვთ. ზოგჯერ ეს შეიძლება გამიზნული იყოს გარკვეულ თემზე. თემის ზოგიერთი წევრი შეცდომაში შეჰყავს იმას, რომ მოცემული ორგანიზაცია მოქმედებს ვითომდა კეთილშობილური მიზნით. ხშირ შემთხვევებში საქველმოქმედო საზოგადოებები რომლებშიც შეწირულება შედის, სინამდვილეში კანონიერია, ვინაიდან ნაწილობრივ ასრულებენ განკუთვნილ ფუნქციებს.

მაგრამ, ორგანიზაციის წევრთა უმრავლესობას არა აქვს წარმოდგენა იმაზე, რომ საქველმოქმედო ორგანიზაციის მიერ მოზიდული ფულადი სახსრების ნაწილი გეროორისტულ მიზნებს ხმარდება. მაგალითად, ერთი ქვეყნის გეროორისტული მოძრაობის მომხრეებს შეუძლიათ განახორციელონ კანონიერი საქმიანობა მეორე ქვეყანაში, რათა მოიპოვონ ფინანსური რესურსები. ისინი გამოიყენებიან მოცემული ქვეყნის იმიგრანტული თემის ფარგლებში არსებულ დაწესებულებებში შესაღწევად და კონგროლის ხელში ჩასაგდებად. ფულის მოზიდვის ზოგიერთი სპეციფიკური მეთოდი შეიძლება მოიცავდეს მოსაკრებლებს წევრობისა და ხელმოწერისათვის, რაიმე გამოცემების გაყიდვას; კულტურულ და სოციალურ ღონისძიებათა ორგანიზაციასა და მოწყობას; სათხოვრებს, რომლებიც მიმართულია თემის ფარგლებში “კარიდან კარამდე”; მიმართვებს საზოგადოების მდიდარი წევრებისადმი, შემოწირულობის სახით გადაურიცხონ თავიანთი შემოსავლის ნაწილი პირადი ანგარიშებიდან ა.შ.

გერორისგებთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წმენდა

მეთოდები, რომლებსაც გერორისგები და მათი თანამშრომელები იყენებენ არალეგალური წყაროებიდან ფინანსური რესურსების მოსაზიდად, ნაკლებად განსხვავდება მეთოდებისაგან, რომლებითაც გრადიციული დანაშაულებრივი ორგანიზაციები სარგებლობენ. თუმცა, ლოგიკურად გამოიყურება, რომ კანონიერი წყაროებიდან ფინანსური რესურსების მიღებას გათეთრება არ უნდა სჭირდებოდეს, მიუხედავად ამისა, გერორისგული ჯგუფები ხშირად ჩქმალავენ ან ნილბავენ ერთმანეთს შორის და კანონიერ წყაროებთან არსებულ კავშირს. ამას თან სდევს ის, რომ გერორისგულ ჯგუფებს უხდებათ ამ ფულადი სახსრების წმენდის იგივე გზების პოვნა, რათა შეეძლოთ მათი გამოყენება ხელისუფალთა განსაკუთრებული ყურადღების მიუპყრობლად. გერორისგებთან დაკავშირებული ფინანსური საქმიანობის კვლევისას ფაგფის ექსპერტებმა გამოიგანეს დასკვნა: რომ გერორისგები და მათი მხარდამჭერი ორგანიზაციები იყენებენ იგივე მეთოდებს, რასაც დანაშაულებრივი ჯგუფები, ფულის გათეთრებასთან დაკავშირებულ ნაწილში. ბოგიერთი მეთოდი, რომლებსაც სხვადასხვა გერორისგული ჯგუფები იყენებენ, მოიცავს ნაღდი ფულადი სახსრების კონტრაბანდას (შიკრიკების ან, ღიდძალი რაოდენობის ნაღდი ფულისათვის – საგრანსპორტო საშუალებების გამოყენებას); საბანკო ანგარიშებიდან მოხსნას; სხვადასხვა გიპის ფულადი ინსტრუმენტების, მაგალითად, საბანკო ჩეკების საკრედიტო და სადებიტო ბარათებისა და ელექტრონული გზაენილების შეძენას. ცნობილია, აგრეთვე შემთხვევები, როდესაც გერორისგები ფულადი სახსრების შესავსებად იყენებდნენ იაგაკქვეშა საბანკო სისტემას, კერძოდ, ჰავალას სისტემას.

მაგალითი 4. ნაღდი ფულის დეპოზიტები არაკომერციული ორგანიზაციის ანგარიშზე, როგორც ამტკიცებენ, ხმარდებოდა გერორისგული ჯგუფის დაფინანსებას;

ფინანსურმა დაზვერვამ “ლ” ბანკისაგან მიიღო ცნობა იმ ანგარიშიდან განხორციელებული საექვო ოპერაციის შესახებ, რომე-

ლიც ჰქონდა ოფშორულ საინვესტიციო კომპანიას. ბანკს ეჭვები გაუჩნდა მას შემდეგ, რაც კომპანიის მენეჯერმა რამდენჯერმე შეიგანა ანგარიშზე ნაღდი ფულის მსხვილი ანაბრები სხვადასხვაგვარი ვალუტით. კლიენტის მტკიცების თანახმად ეს ფულადი სახსრები განკუთვნილი იყო მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სფეროს კომპანიების დასაფინანსებლად. ფინანსურმა დაბეურვამ ინფორმაცია გამოითხოვა რამდენიმე ფინანსური დაწესებულებისაგან. ამ ინფორმაციის ანალიზის მეშვეობით დაასკვნეს, რომ ოფშორული საინვესტიციო კომპანიის მენეჯერები ცხოვრობდნენ “ლ” ქვეყანასა და მის მეზობელ სახელმწიფოში. მათ ვახსნეს ანგარიშები “ლ” ქვეყნის სხვადასხვა ბანკებში მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სფეროს კომპანიისა და არაკომერციული ორგანიზაციის ანგარიშებზე, რომელიც ჩაბმული იყო კულტურული საქმიანობის დაფინანსებაში.

ფინანსური დაბეურვის მიერ მოწყობილი ანალიზის თანახმად, ოფშორული კომპანიის მენეჯერებმა და რამდენიმე სხვა კლიენტმა ნაღდი ფული შეიგანეს ანგარიშებზე. ეს სახსრები განკუთვნილი იყო ვითომდა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სფეროში გასახორციელებელი პროექტების დასაფინანსებლად. შემდგომში ანალიზმა ცხადყო, რომ ანგარიში რომლის მფლობელიც იყო არაკომერციული ორგანიზაცია, თითქმის ყოველდღიურად ივსებოდა მესამე პირების წერილ-წერილი ანაბრებით. ორგანიზაციის მენეჯერმა აღნიშნა, რომ ანგარიშზე შეგანილი ფული შემოდის ან ამ არაკომერციული ორგანიზაციის წევრებისაგან კულტურული საქმიანობის დასაფინანსებლად.

განსხვავება კანონიერად და უკანონოდ შეძენილ შემოსავალს შორის აყენებს სამართლებრივ პრობლემას – “წმენდა-საწინაღო” საშუალებების გამოყენებას გეროორიზმის დაფინანსების მიმართ.

ფულის წმენდა შეიძლება განისაზღვროს როგორც პროცესი, რომლის დროსაც, დანაშაულებრივი საქმიანობის მეშვეობით ნაშონი ფულადი სახსრები მოძრაობს ან ინიღბება, რათა მიიჩქმალოს კავშირი დანაშაულსა და მიღებულ ფულად სახსრებს შორის. საქველმოქმედო ორგანიზაციათა მექანიზმიდან გეროორისტების მიერ შემოსავლის ამოგების საბოლოო მიზანია რესურსების მიღე-

ბა თაჲიანთი ოპერაციების მხარდასაჭერად და განსახორციელებლად. მთელ რიგ ქვეყნებში გეროროიზმის დაფინანსება შეიძლება არ შეიცავდეს პრელიკატულ დანაშაულად ფულის გათეთრებას, და ამიგომ შეუძლებელია, გამოყენებულ იქნეს პრევენტული და რეპრესიული ღონისძიებანი, რომლებიც გეროროისტული საქმიანობის წინააღდგომისათვის იქნება გამიზნული.

როდესაც გეროროისტები ან გეროროისტული ორგანიზაციები ფინანსურ მხარდაჭერას იღებენ კანონიერი წყაროებიდან (შემოწირულობა, პუბლიკაციების გაყიდვა და ა.შ.) არსებობს გარკვეული ფაქტორები, რომლებიც აძნელებენ ამ ფინანსური რესურსების აღმოჩენას. მაგალითად, საქველმოქმედო ან არაკომერციულ ორგანიზაციებს, სხვა იურიდიულ პირებს, როგორც აღინიშნა, შეუძლიათ დიდმნიშვნელოვანი როლი შეასრულონ გეროროისტული ჯგუფების დაფინანსებაში.

ისეთი ფაქტორები, როგორიც არის, მაგალითად, ოპერაციების სიდიდე და ბუნება, აძნელებს გეროროიზმის დაფინანსების წყაროების აღმოჩენას. ფაგფ-ის ზოგიერთი ექსპერტი აღნიშნავს, რომ გეროროისტული იერიშის განსახორციელებლად საჭირო დაფინანსება ყოველთვის როდი მოითხოვს ფულის დიდ თანსებს, ხოლო მათთან დაკავშირებული ოპერაციები, ჩვეულებრივ, არ არის კომპლექსური. მაგალითად, 2001 წლის 11 სექტემბრის ამბების წინ და ამ ამბების დროს აშშ-ში თვითმფრინავების გამგაცებელთა ფინანსური კავშირების კვლევამ ცხადყო, რომ ცალკეული ფულადი ოპერაციები წერილმანი იყო, ე.ი. ჩამორჩებოდა ჩვეულებრივ ოპერაციებს და მეტ წილ შემთხვევებში შედგებოდა ელექტრონული გზავნილებისაგან. უცხოელი სტუდენტები, ფულს იღებდნენ თაჲიანთი მშობლებებისაგან ან სასწავლო ფანგების ფორმით. ამიგომ აღნიშნული ოპერაციები არ მოითხოვდა ფინანსური დაწესებულებების მიერ დამატებით შემოწმებას.

ფინანსური ოპერაციები, რომლებიც გაცხოველებულ ყურადღებას მოითხოვენ

ფინანსური დაწესებულებები ჩახედული უნდა იყვნენ ცალკეულ ოპერაციათა ელემენტების საქმეში, რომლებიც მიანიშ-

ნებენ, რა ფინანსური რესურსებია მოქცეული გეროროიზმის დაფინანსებაში. შემუშავებულია პოტენციურად საეჭვო ანუ უჩვეულო საქმიანობის მახასიათებლები, რომლებიც ასახავენ ოპერაციათა გიჟებს, ფინანსურ დაწესებულებათა დამაგებიითი შემოწმების მიზგზი შეიძლებოდა რომ გამხდარიყო. ეს ფურცლები არ არის ამომწურავი და არ ცელის საეჭვო ან უჩვეულო ოპერაციების შესახებ არსებულ ცნობებთან დაკავშირებულ რომელიმე სამართლებრივ ვალდებულებას, რომლებიც შეიძლება ხელისუფლების ეროვნული ორგანოების მიერ დაკისრებული პქონდეს შესაბამის კომპეგენგურ ორგანოებს. მახასიათებელთა ფურცელი მხედველობაში უნდა მიიღონ ფინანსურმა დაწესებულებებმა სხვა ინფორმაციასთან ერთად (მათ შორის, იმ პირთა შესახებ არსებული ინფორმაცია, რომლებიც ექვემიგანილი არიან გეროროისგული საქმიანობის განხორციელებაზე, გეროროისგული ჯგუფების, მათი დამქაშებისა და იურიდიული პირების შესახებ, რომელსაც გაერო ან სხვა ეროვნული ორგანიზაცია აერცელებს). ასეთი ოპერაციების ხასიათისა და მათში ჩაბმული მხარეების შესახებ, ისევე, როგორც ნებისმიერი სხვა ინსგრუქცია, რომელიც წარმოდგენილია ყულის წმენდის წინააღმდეგ მოქმედი ორგანოების მიერ. ამ ფურცელში აღწერილი ერთი ან რამდენიმე ფაქტორის არსებობა შეიძლება ეს ოპერაციის გაძლიერებული შემოწმების საფუძველი გახდეს.

ფინანსურმა დაწესებულებებმა ყურადღება უნდა მიაქციონ:

1. ანგარიშებს, რომლებზეც მოდის შესაბამისი პერიოდული ანაბრები და რომლებიც "თელემენ" სხვა პერიოდებში. ეს ანგარიშები შემდეგ გამოიყენება ისეთი ფინანსური საფუძელის შესაქმნელად, რომელიც კანონიერად გამოიყურება და რომლის მეშვეობითაც სრულდება დამაგებითი თაღლითური საქმიანობა.

„მთელემარე ანგარიშზე“, რომელიც მინიმალურ თანხას შეიცავს, მოულოდნელად მოდის ანაბარი ან ანაბრების სერია, შემდეგ ანგარიშიდან რეგულარულად იხსნება ნაღდი ფული, და ეს გრძელდება მანამ, სანამ გაღმორიცხული თანხა მთლიან-

ნად არ მოიხსნება ან არ მინიმიზდება;

კლიენტი უარს ამბობს, ანგარიშის გახსნისას წარმოადგინოს ფინანსური ინსტიტუტისათვის საჭირო ინფორმაცია, ცდილობს შეამციროს მინიმალური მასშტაბით გათვალისწინებული ინფორმაციის დონე, ან წარმოადგინოს ინფორმაცია, რომლის მცდარ წარმოდგენას ქმნის ან ძნელი შესამოწმებელია;

ანგარიში, რომლისთვისაც რამდენიმე პირს აქვს ხელმოწერის უფლება. ამ პირებს, ერთი შეხედვით, არაერთი დამოკიდებულება არა აქვთ ერთმანეთთან;

იურიდიული პირის მიერ გახსნილი ანგარიში, რომელსაც აქვს იგივე მისამართი, რაც სხვა იურიდიულ პირებს, მაგრამ რომლებისთვისაც ერთსა და იმავე პირს ან პირებს აქვთ ხელმოწერის უფლება, როდესაც არ არსებობს ეკონომიკური ან სამართლებრივი საფუძვლები ასეთი გადაწყვეტისათვის (მაგალითად, პირები არიან შემადგენელ კომპანიებში შემავალი ორგანიზაციების ხელმძღვანელები და მათი შგაბ-ბინა ერთადგილას მდებარეობს და ა.შ.);

ანგარიში გახსნილია ახლახან გაფორმებული იურიდიული პირის სახელზე, რომელზეც შეგანილია მოსალოდნელზე უფრო მაღალი დონის დეპოზიტი ამ იურიდიული პირის შემოსავლებთან შედარებით;

რამდენიმე ანგარიში გახსნილია ერთი და იგივე პირის მიერ და ამ ანგარიშებში შეგანილია მრავალრიცხოვანი წვრილ-წვრილი ანაბრები, მაგრამ ერთად აღებულნი, ისინი განუზომლად უფრო მეგია, ვიდრე კლიენტის მოსალოდნელი შემოსავალი;

ანგარიში გახსნილია იურიდიული პირის, ასოციაციის ან საქველმოქმედო საზოგადოების სახელზე, რომლებიც შეიძლება დაკავშირებული იყვნენ გერორისგულ ორგანიზაციასთან, და ცხადყოფს უულადი სახსრების უფრო მნიშვნელოვან მოძრაობას, ვიდრე ეს შეიძლებოდა ყოფილიყო მოსალოდნელი შემოსავლის დონეზე.

2. როცა ანგარიშებიდან იხსნება:

დეპოზიტები იურიდიული პირისათვის, რომელიც მისდევს ბიზნესს, იმ უულად ინსტრუმენტებთან კომბინაციაში, რომე-

ლიც არ არის გიპიური საქმიანობისათვის, ნორმალურად რომ უკავშირდება ასეთ ბიზნესს, მაგალითად, ლეკოზიტები, რომლებიც მოიცავენ შერეულ ბიზნესს, ხელფასს, ჩეკებს, გამიზნულია სოციალური უზრუნველყოფისათვის;

ხდება მსხვილი ნაღდი თანხების მოხსნა ბიზნეს-ანგარიშიდან, არის დაკავშირებული ნაღდი ფულის ოპერაციებთან;

ნაღდი ფულის მსხვილი ლეკოზიტები ფიზიკური ან იურიდიული პირის ანგარიშზე, როდესაც ამ პირთა უჩვეულო საქმიანი აქტიურობა ნორმალურად შეიძლება ხორციელდებოდეს ჩეკების მეშვეობით ან სხვა საგადამხდელო ინსტრუმენტების დაშხმარებით;

ლეკოზიტების ჩანაცვლება ხდება ნაღდი თანხებით და ფულადი ინსტრუმენტებით ანგარიშზე, რომელზეც ასეთ ოპერაციებს, როგორც ჩანს, არა აქვს დამოკიდებულება ანგარიშის ნორმალურ გამოყენებასთან;

მრავალრიცხოვანი ოპერაციები, შესრულებული ერთსა და იმავე დღეს ფინანსური დაწესებულების ერთსა და იგივე ფილიალში, ოღონდ – სხვადასხვა მოღარეთა გამოყენების აშკარა მცდელობით;

ხდება ლეკოზიტების სტრუქტურირება ერთი და იგივე ფინანსური დაწესებულების შემადგენელი ფილიალების მეშვეობით ფიზიკური პირის ან მოქალაქეთა ჯგუფის მიერ, რომლებიც ერთ ფილიალში ერთსა და იმავე დროს ჩნდებიან;

ლეკოზიტები ან ნაღდი ფული იხსნება ისეთი თანხებით, რომლებიც მუდმივად ნაკლებია იდენტიფიკაციის ღონესთან ან მოხსენებულ ოდენობასთან შედარებით;

გაუანგარიშებელი სახსრების წარდგენა ოპერაციისათვის – ოპერაციის გაანგარიშების შემდეგ მცირდება იმაზე ნაკლები თანხით, რომელიც იწვევს შეგყობინების ან იდენტიფიკაციის მოთხოვნების მოქმედებას;

ლეკოზიტი ან შემადგენელი ფულადი ინსტრუმენტების მოხსნა იმ თანხების ოდენობით, რომლებიც მუდმივად ნაკლებია იდენტიფიკაციის ღონესთან და შეგყობინებულ ოდენობასთან შედარებით, განსაკუთრებით, თუ ფულადი ინსტრუმენტები თანამიმდევრულად არის დანომრილი.

3. ელექტრონულ გადარიცხვებზე:

ელექტრონული გადარიცხვა ხდება რამდენიმე თანხით, ამკარად იმის მცდელობით, რომ თავიდან აიცილონ იდენტიფიკაციის ან შეგყობინების მოთხოვნის მოქმედება;

შემთხვევები ელექტრონული გადარიცხვისა პირისათვის, სადაც ინფორმაცია თავდაპირველი პირის ან იმ პირის შესახებ, რომლის სახელითაც სრულდება ოპერაცია, არ ყოფილა წარმოდგენილი ელექტრონულ გზავნილთან ერთად (როდესაც ასეთი ინფორმაციის შეგანა სავალდებულო იყო);

პირადი ან ბიზნეს-ანგარიშების შემადგენლობათა, არაკომერციული ან საქველმოქმედო ორგანიზაციების ანგარიშების გამოყენება ფულადი თანხების შეგროვებისა და მცირე რაოდენობის უცხოელი ბენეფიციარებისათვის შემდგომი დაუყოვნებლივი ან ხანმოკლე შუალედის გასულის შემდეგ გადანაწილების მიზნით;

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაზე, რომლებიც სრულდება კლიენტის სახელით მესამე მხარის მიერ ფულადი სახსრების ელექტრონული გადარიცხვების კვალდაკვალ იმ ადგილებში, რომლებიც ამკარად არ არის დაკავშირებული კლიენტის ბიზნესთან, ან იმ ქვეყნებში, რომლებიც განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვენ.

4. კლიენტის ან მისი ბიზნესის მახასიათებლებზე:

ბიზნესისაგან მიღებული ფინანსური რესურსები ეკუთვნით ერთი და იგივე წარმოშობის მოქალაქეებს ან პირებს, რომლებიც შემოსავალს იღებენ ერთი და იგივე სახეობათა ბიზნესისაგან. არიან იმ ქვეყნების მოქალაქენი, რომლებიც განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვენ;

მისამართების შეგყობინება მოქალაქეებისათვის, რომლებიც ჩაბმული არიან ნაღდ ფულთან ოპერაციებში, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც მისამართი იშავდროულად არის სამუშაო ადგილი და /ან საეჭვოა, შეესაბამებოდეს აღნიშნულ სამუშაო ადგილს (მაგალითად, სტუდენტების ან უმუშევრებისათვის და ა.შ.);

ოპერაციის შემსრულებელი მოქალაქის მუშაობის აღნიშნული ადგილი არ შეესაბამება აქტივობის ღონეს ან გიჟს, მაგა-

ლითად, სტუდენტი ან უმუშევარი მოქალაქე, რომელიც იღებს ან გზავნის დიდ თანხებს მრავალრიცხოვანი გეოგრაფიულად დაშორებული მისამართებით, უშუალოდ ელექტრონული გადარიცხვის გამოყენების მეშვეობით, ან რეგულარულად ხსნის დიდძალ ნაღდ თანხებს;

არაკომერციული და საქველმოქმედო ორგანიზაციების მიმართ, რომელთა ფინანსური ოპერაციები არ გამოიყურება ლოგიკური ეკონომიკური მიზნის მქონედ ან რომლებსაც არა აქვთ კავშირი ამ ორგანიზაციის განსაზღვრულ ამოცანებთან და შესასრულებელი ოპერაციების სხვა მონაწილეებთან;

შენახვის დეპოზიტური ბოქსი, რომელიც გახსნილია ფიზიკური პირის სახელზე, როდესაც ასეთი კლიენტის საქმიანობის სახეობანი უცნობია ან ასეთი საქმიანობა არ ჰგავს დასაბუთებულს შესაძლებელი ბოქსის გამოყენებისათვის;

აუხსნელი შეუსაბამობა წარმოიშობა კლიენტის იდენტიფიკაციისა და შემოწმების პროცესში (მაგალითად, წინა ან ამჟამინდელი ბინადრობის ქვეყნის, პასპორტის ვამპეში ქვეყნის მიმართ, ქვეყნებში ჩასვლის მიმართ პასპორტის ან თანდართული დოკუმენტების შესაბამისად, რომლებიც ადასტურებენ მოქალაქის სახელს, მისამართს და დაბადების ადგილს).

5. შემფოთების გამომწვევ ადგილებთან დაკავშირებულ ოპერაციებზე:

– ოპერაციებზე უცხოური ვალუტის გამოყენებით, რომლებიც ერთმანეთს მიჰყვება ღროის ხანმოკლე ინტერვალებით ელექტრონული გადარიცხვების გზით განსაკუთრებული რისკის ადგილებში (მაგალითად, ქვეყნებში, რომლებსაც ასეთებად ახასიათებენ ხელისუფლების ეროვნული ორგანოები, ქვეყნებსა და ტერიტორიებში, რომლებიც ფაგფ-თან არ თანამშრომლობენ და ა.შ.);

– ოპერაციები დეპოზიტებზე, რომლებიც ერთმანეთს მიჰყვება ღროის ხანმოკლე ინტერვალებით ელექტრონული გადარიცხვების გზით განსაკუთრებული შემფოთების ადგილებში (მაგალითად, ქვეყნებში, რომლებსაც ასეთებად ახასიათებენ ხელისუფლების ეროვნული ორგანოები, ქვეყნებსა და ტერიტორიებში, რომლებიც ფაგფ-თან არ თანამშრომლობენ და ა.შ.);

– ბიზნეს–ანგარიშზე, რომელზეც გადის დიდი რაოდენობის ფულადი სახსრები ელექტრონული გზაენილების გამოყენებით, რომლებიც აშკარად არ შეესაბამება საქმიან ან ეკონომიკურ მიზანს, მეტადრე, როდესაც ეს საქმიანობა ხორციელდება განსაკუთრებული შემოთხების ადგილებში;

– მრავალრიცხოვანი ანგარიშების გამოყენება ფინანსური რესურსების შესაგროვებლად და გადასანაწილებლად მცირე რაოდენობის უცხოელი ბენეფიციარების – განსაკუთრებული შემოთხების ადგილებში მყოფი მოქალაქეებისა, თუ ორგანიზაციებისათვის;

– კლიენტის მიერ საკრედიტო ინსტრუმენტის შექმნა ან ისეთი კომერციული ოპერაციების წამოწყება, რომლებიც მოიცავენ ფინანსური რესურსების მოძრაობას განსაკუთრებული შემოთხების ადგილებში, როდესაც არ არსებობს ლოგიკური და ეკონომიკური საფუძვლები ასეთ ადგილებთან კავშირის დასამყარებლად;

– ანგარიშების გახსნა ფინანსური ინსტიტუტების მიერ იმ ადგილებისათვის, რომლებიც განსაკუთრებულ შემოთხებას იწვევენ;

– საერთაშორისო გზაენილებათა გავზავნა ან მიღება ადგილებიდან, რომლებიც განსაკუთრებულ შემოთხებას იწვევენ.

თავი IV.

სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოების საერთაშორისო ასოციაციისა და ზასნიანი ქალაქების კომისიათა საერთაშორისო ორგანიზაციის სამართალშემოქმედებითი საქმიანობა

**§1. სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოთა
საერთაშორისო ასოციაციის სახელმძღვანელო
მითითებანი ფულის გათეთრებისადმი წინააღდგომის
შესახებ სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებისა
და სადაზღვევო საზოგადოებებისათვის**

ამჟამად ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა შემუშავებული ჯგუფი (ფაგფ-ი) აქტიურ მუშაობას ეწევა მოცემულ დარგში, თანამოქმედებს გაეროს სისტემის ორგანიზაციებთან და სხვა საერთაშორისო დაწესებულებებთან და პარაორგანიზაციებთან, მათ შორის, სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოთა საერთაშორისო ასოციაციასთან (შემდეგ – ასოციაციად წოდებულთან).

სახელმძღვანელო მითითებანი მომზადებულია დაზღვევის სფეროში თაღლითობის საკითხთა ქვეკომიტეტის მიერ და მოწონებულია გოკიოში 2002 წლის 9 იანვარს.

სახელმძღვანელო მითითებანი შედგება წინათქმის, 13 კარისა და ხუთი დანართისაგან.

მითითებებში ნათქვამია, რომ ფინანსური კომპანიები, მათ შორის სადაზღვევო საზოგადოებანი გახდნენ ფულის გათეთრების ოპერაციების ერთ-ერთი ძირითადი ობიექტები იმის გამო, რომ შეთავაზებული მომსახურება და ინვესტიციები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ფულის წმენდისა და ფულადი შემოსავლის წყაროთა შენიღბვის მიზნით.

ასოციაციამ წამოაყენა ოთხი ძირითადი პრინციპი, რომლე-

ბიცი უნდა დაიცვან სადაზღვევო კომპანიებმა:

– გამოიყენონ კანონმდებლობა ფულის წმენდის წინააღმდეგ;

– იცნობდნენ თავიანთ კლიენტს;

– ითანამშრომლონ კანონმდებლობის განმასრუციებელ ორგანოებთან, სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებთან, სხვა სამართალდამცველ და საზედამხედველო ინსტიტუტებთან;

– გააგარონ პოლიტიკა ფულის წმენდის წინააღმდეგ და იქონიონ სწავლების პროგრამა და პროცედურა.

იმისათვის, რომ თავიდან ავიცილოთ და აღმოვაჩინოთ ფულის წმენდა სადაზღვევო ორგანიზაციებში, ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებს ჰქონდეთ შესაძლებლობა, განახორციელონ:

– ვიზიტები კანონებისა და წესების დაცვის შესამოწმებლად, სადაზღვევო საზოგადოების ყველა დავითრისა და ჩანაწერების გამოსაკვლევადა;

– გაევალონ დოკუმენტაცია სადაზღვევო ზედამხედველობის ეროვნულ და საერთაშორისო ორგანოებთან, ზედამხედველობის სხვა ფინანსურ სამსახურებთან, აგრეთვე გამოძიების ორგანოებთან.

ლიცენზირების პერიოდში სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანო უნდა ითვალისწინებდეს ფულის წმენდის წინააღმდეგ დამზღვევის ღონისძიებათა ეფექტიანობის ღონეს. ამასთან, ინფორმაციის საიდუმლოება დაცული უნდა იყოს და არ გათქვან შესამე მხარესთან. პირებს, რომლებიც ხელმძღვანელობას აცნობებენ თავიანთ ეჭვებს, რომ მოცემული პირი ფულს ათეთრებს, უნდა ჰქონდეთ იმპუნიტეტი თავიანთი კომენტარების გამო ღვენის თავიდან ასაცილებლად.

მოცემული დებულებანი ეხება, უწინარეს ყოვლისა, სიცოცხლის დაზღვევას, სადაც კირატესად ხორციელდება ფულის წმენდა. მაგრამ ფულის წმენდა შეიძლება ხდებოდეს დაზღვევის სხვა სფეროებშიც. უკანონოდ შეძენილი სახსრები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს აქტივების შესაძენად, რათა დამზღვევისაგან მიიღონ „სუფთა ფული“.

სადაზღვევო შუამავლები დიდმნიშვნელოვან როლს უნდა ასრულებდნენ ფულის გათეთრების წინააღმდეგობაში. საჭიროა აღინიშნოს, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა ენიჭება იმას, რომ დაზღვევი შუამავალი იცნობდეს თავის კლიენტს და იცოდეს ფულის წმენდაში დახმარების გაწევის შედეგები.

არსებობს ფულის წმენდის სამი სტადია:

განთავსება. კრიმინალური შემოსავლის ფიზიკური განკარგვა ფაქტობრივი თვალსაზრისით. მეტი წილი მძიმე დანაშაულობების დროს (არა მარტო ნარკოტიკების გავრცელებისას) შემოსავალი იღებს ნაღდი ფულის ფორმას, რომელიც გათეთრებელს სურს განათავსოს ფინანსურ სისტემაში.

გამოყოფა, ე.ი. კრიმინალური შემოსავლების გამოცალკეება წყაროსაგან მოცემული პირის მიერ იმ ოპერაციების განხორციელების მეშვეობით, რომლებიც განკუთვნილია აუდიტორული კვლევის დაფარვისა და ოპერაციისათვის მოჩვენებითი კანონიერების სახის მინიჭების მიზნით.

ინტეგრაცია. სტადია, რომელზეც კრიმინალური შემოსავლები განიხილება როგორც კანონიერი. თუ გამოყოფა წარმატებული იყო, ინტეგრაციის დროს კრიმინალურ შემოსავლებს ისე აბანდებენ ეკონომიკაში, რომ ისინი კანონიერ ფონდებად ან აქტივებად გამოიყურება. იმისათვის, რომ წარმატებით განხორციელდეს ფულის გათეთრება, „ქაღალდის კვალი“ უნდა აღმოიფხვრას ან, სულ ცოცხად დაწესდეს რთული მეთვალყურეობა. ეს შეიძლება გაკეთდეს ფინანსურ სისტემაში დანერგვით ან მოცემული ქვეყნის ვალუტის უკანონო გატანით. სადაზღვევო სისტემის ფარგლებში ფულის გათეთრებელს შეიძლება მოსამსახურებმა თანამშრომლობა აიძულონ.

ქვეყნიდან ვალუტის უკანონო გატანა, განსაკუთრებით ისეთ ქვეყნებში, სადაც საიდუმლოობის მკაცრ სტანდარტებს იცავენ, შემდეგ კი ფულის გელეგრაფით გადარიცხვა წარმოშობის ქვეყნის ფინანსურ დაწესებულებებში ჩვეულებრივი მეთოდია.

ფულის გათეთრების ყველაზე გავრცელებულ ფორმას წარმოადგენს ის, რომ სადაზღვევო საზოგადოებას მიმართავენ წინადადებით დადოს სიცოცხლის დაზღვევის კონტრაქტი ერ-

თჯერადი პრემიით: სიცოცხლის ზოგადი დაზღვევის პოლისი, რომლის მიხედვითაც კლიენტს გადახდება მსხვილი ერთჯერადი თანხა ხელშეკრულების მოქმედების დაწყებისას. ფულის გამთეთრებელი შემდეგ ფულს უკან იბრუნებს სადაზღვევო კონტრაქტის ვადის გასვლამდე მისი მოქმედების ცალმხრივი შეწყვეტის გზით.

კონტრაქტით, რომელიც უპირატესია ფულის წმენდისათვის, მაგალითად, რენტის კონტრაქტი, ე.ი. სადაზღვევო კომპანიასთან დადებული შეთანხმება, რომლის მიხედვითაც ფიზიკური პირი – ანუ იტანტი იძენს უფლებას რეგულარულად შემოსულ თანხებზე გარკვეული დროიდან, მაგალითად, პენსიაზე (ხშირად სამისდღემშიოდ) გასვლიდან დაწყებული.

ფულის გათეთრება სხვა სახეობათა დაზღვევის დროს ხდება ფიქციური მოთხოვნების გამოყენების მეშვეობით (ფულის გამთეთრებლები იძენენ კანონიერ ბიზნესს ხანძრის გაჩენის ან სხვა ხერხების მეშვეობით, რომლებიც იძლევა ფიქციურ უფლებას, მოითხოვონ თავიანთი ინვესტიციების ნაწილის ანაზღაურება). დაზღვევის სხვა სახეობების დროს (რომლებიც არ არის დაკავშირებული სიცოცხლის დაზღვევასთან) ფულის გათეთრების ჩვეულებრივ ფორმას წარმოადგენს ხელახალი დაზღვევის გამოყენება. ხელახალი დაზღვევის მონაცემებს, ჩვეულებრივ, კავშირი აქვს ფულის გამთეთრებელთან (ანდა, გავლენის თუ აფილირების მეშვეობით).

არსებობს ფულის გათეთრების განსაკუთრებული შემთხვევებიც. 1990 წელს დიდ ბრიტანეთში სადაზღვევო აგენტს ბრალად დაედო ფულის გათეთრების კანონის დარღვევა. სადაზღვევო აგენტი ჩაბმული იყო ფულის გათეთრების სქემაში, რომლის მიხედვითაც 1,5 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი თავდაპირველად შეგანილ იქნა ინგლისის ერთ-ერთ ბანკში. “გამოყოფის” პროცესი მოიცავდა სადაზღვევო პოლისის შექმნას დაზღვევის მთელი ვადის მანძილზე ერთი სადაზღვევო პრემიის გადახდით. სადაზღვევო აგენტი გახდა მაღალი თანამდებობის პირი თავის სადაზღვევო კომპანიაში და მოგვიანებით დააჯილდოვეს კიდევ ენერგიული ძალისხმევისათვის.

სადაზღვევო ბიზნესის გარდა ფულის გათეთრების კანონის

დარღვევა დაედო ბრალად ზელამხედველობის განმახორციელებელ პირსაც. ამ შემთხვევამ ცხადყო, თუ როგორ ხდებოდა ფულის გათეთრება სადაზღვეო ბიზნესში; კორუპირებულ მოსამსახურესთან პირშეკერისას მას შეუძლია ჩრდილი მიაყენოს სადაზღვეო კომპანიას და გამოიწვიოს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა.

ანდა, ავიღოთ მეორე მაგალითი. ადგილობრივმა ხელისუფლებმა გამოიძიეს ნარკოტიკების გავრცელებისაგან მიღებული ნაღდი ფულის დაბანდება. ნაღდი ფული შეგანილ იქნა რამდენიმე საბანკო ანგარიშზე და შემდეგ გადაიტანეს ანგარიშზე მეორე ქვეყანაში, ამის მერე ნარკოტიკების გამაერცელებელმა დადო სიცოცხლის დაზღვევის ხელშეკრულება 76 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით. პოლისის საფასურის გადახდა მოხდა ორი ცალკეული საგელეგრაფო გზავნილით საზღვარგარეთის ანგარიშებიდან. იგულისხმებოდა, რომ ასანაზღაურებლად გამოყენებული სახსრები შემოვიდა საზღვარგარეთის ინვესტიციებიდან. გამაერცელებლის დაჰაგიმრების დროს დამზღვევემა მიიღო ინსტრუქცია, ვადამდე შეეწყვიტა პოლისი და დაებრუნებინა დაზღვევის თანხა.

სახელმძღვანელო მითითებებში ნათქვამია, რომ დამზღვევეებს დიდი სიფხიზლის გამოჩენა მართებთ.

სადაზღვეო საბოგადოებები ნიადაგ უნდა იჩენდნენ სიფხიზლეს, რათა არ გამოაყენებინონ თავი კრიმინალური სამყაროს წარმომადგენლებს ფულის გათეთრების მიზნით. სიფხიზლის მოვალეობა გულისხმობს შემდეგს:

- შემოწმებათა მოწყობას;
- იდენტიფიკაციის შემოწმებას;
- კლიენტების საეჭვო ოპერაციების გამოვლენას და შეტყობინებას;
- აღრიცხვის წარმოებას;
- სწავლებას.

ყველა სადაზღვეო კომპანიას უნდა ჰქონდეს ფულის გათეთრებისადმი წინააღდგომის ეფექტიანი პროგრამები, რომლებიც შესაძლებლობას მისცემს:

- დამზღვევის შემთხვევაში ხელი შეუწყოს მჭიდრო სამუ-

შაო კავშირს რისკის მკისრებელ პირსა და საქმის გამოძიებულ პირს შორის;

– განსაზღვროს (ან მიიღოს დასტური) სადაზღვევო პოლისების შესაბამის მფლობელთა ჭეშმარიტი იდენტურობა, და იქ, სადაც სადაზღვევო პოლისზე განმცხადებელი მოქმედებს სხვა პირის სახელით, მიიღოს ზომები პრინციპალის ინდენტურობის შესამოწმებლად;

– გამოაუღინოს და შეაგყობინოს საეჭვო ოპერაციები სამართალდამცველ ორგანოებსა და სადაზღვევო ბელამხედველობის ორგანოებს;

– აწარმოოს აღრიცხვა;

– გაუძღვეს პერსონალის სწავლებას (პერსონალს უნდა ჰქონდეს მომზადების უფრო მაღალი დონე);

– მკიდროდ ითანამშრომლოს სამართალდამცველ ორგანოებთან და სადაზღვევო დაზვერვის ორგანოებთან საკითხებზე, რომლებიც სიფხიბლის პოლიტიკას შეეხება;

– უზრუნველყოს, რომ შინაგანი აუდიტი და შესაბამისი განყოფილებანი რეგულარულად აწყობდნენ სიფხიბლის სისტემის მონიტორინგს;

– დარწმუნდეს ყველა შესაბამისი კანონისა და წესის დაცვაში;

– დანიშნოს მოსამსახურე, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება მიმდინარე წესების ყოველდღიური დაცვისათვის. მსხვილ სადაზღვევო კომპანიებს უნდა ჰქავდეთ საგანგებოდ გამოყოფილი მოსამსახურე, რომელიც მათ აცნობებს ფულის გათეთრების შესახებ;

– დააწესოს მაღალი ეთიკური სტანდარტები სადაზღვევო ბიზნესში და მოითხოვოს იმ კანონებისა და წესების დაცვა, რომლებიც არეგულირებენ ფინანსურ ოპერაციებს;

– უზრუნველყოს თანამშრომლობა სამართალდამცველ ორგანოებთან სამართლის გამოყენებასთან დაკავშირებით.

სადაზღვევო საზოგადოებამ არ უნდა დაამყაროს საქმიანი ურთიერთობა და არ უნდა განახორციელოს მნიშვნელოვანი ოპერაციები (15 ათას აშშ დოლარზე მეტი ოდენობისა), თუ შესრულებული არ არის ბემოაღნიშნული მოთხოვნები.

სიუზიზმის გამოყენების სისტემამ საშუალება უნდა მისცეს საკვანძო პერსონალს, ეფექტიანად რეაგირებდეს საეჭვო შემთხვევებსა და გარემოებებზე, შეაგყობინოს ისინი ორგანიზაციის შესაბამის პერსონალს.

სწავლების არსებითი ნაწილია ის, რომ საკვანძო პერსონალმა უნდა მიიღოს მიმდინარე ინსტრუქციების ასლები, რომლებიც ეხება დადასტურების შემოწმებას და აღრიცხვის წარმოებას სახელმძღვანელოს მოცემულ მითითებებში შესული რეკომენდაციების საფუძველზე.

სადაზღვევო საზოგადოება, რომელიც პიროვნების შემოწმებას ახორციელებს, უნდა დაკმაყოფილდეს იმით, რომ სადაზღვევო ბიზნესის განაცხადს მიკუთვნებული ყოველი სუბიექტი ნამდვილად არსებობს. დაზღვევის ერთობლივი განაცხადების შემოწმების ყველა სუბიექტი უნდა დადასტურდეს. გარდა ამისა, იქ, სადაც ინსტრუქცია გულისხმობს შემოწმების სუბიექტების დიდ რაოდენობას (მაგალითად, სიცოცხლის ჯგუფური დაზღვევის შემთხვევაში) შეიძლება საკმარისი იყოს მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობის პირთა შემოწმება, მაგალითად, ძირითადი აქციონერების, კომპანიების მთავარი დირექტორებისა და ა.შ. ზოგიერთ ქვეყანაში არსებობს ისეთი ინსტიტუტები, როგორც არის ტრესტი, ნომინალური კომპანიები და "უასაღური კომპანიები", რაც ძალზე აძნელებს შემოწმების პროცესს. ამ შემთხვევებში შემოწმება უნდა მოიცავდეს მართლურთიერთობის არსის შეფასებას, ე.ი. მარწმუნებლების, რწმუნებული პირების და სარგებელშემქმნი პირებისა .

სადაზღვევო საზოგადოებამ, უწინარეს ყოვლისა, უნდა განახორციელოს შემოწმება იმ მხარეების მიმართ, ვინც დაზღვევის ხელშეკრულებაში შემოდის. ხშირ შემთხვევებში ეს შეიძლება იყვნენ პრინციპალები (მაგალითად, მფლობელები – ბენეფიციარები, მარწმუნებლები, მაკონტროლებელი აქციონერები, დირექტორები, ძირითადი სარგებელშემქმნი). თუ ეს ასეა, უნდა დადგინდეს პრინციპალებსა და პოლისების მფლობელებს შორის კავშირების ბუნება და შეგროვდეს ცნობები ყოფილი პრინციპალის შესახებ, განსაკუთრებით, თუ პოლისების მფლობელები მიჩვეული არიან მათი ინსტრუქციებით მოქმედებას.

თუ მოითხოვენ, საკომისიო სარგებლისა და გადასახდელთა სხვა სახეობების მიხედვით ფული ეძლევათ არა პოლისის მფლობელებს, არამედ სხვა პირებს (პარგნიორობის, კომპანიის ჩათვლით და ა.შ.), მაშინ ფულის მიმღებნი ხდებიან შემოწმების სუბიექტები.

ნებისმიერი ხელახალი დაზღვევა, ანუ რეგროცესია, ექვემდებარება შემოწმებას, რათა დავრწმუნდეთ, რომ კეთილსინდისიერმა ხელახალმა დამზღვევმა ფული გადაიხადა რისკის შესაბამისი განაკვეთების მიხედვით.

შემოწმების განხორციელების საუკეთესო დროა შესვლამდელი პერიოდი ანუ ცალკეული ოპერაციის ან საქმიანი კავშირის დასაწყისი, ამიგომ შემოწმება უნდა დამთავრდეს იქამდე, სანამ ოპერაცია განხორციელდება. თუ რაიმე მიზეზით საჭიროა დაიდოს შესაბამისი სადაზღვევო კონტრაქტი შემოწმების დასრულებამდე, ეს უნდა მოხდეს მკაცრი კონტროლის პირობებში, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს, რომ არანაირი ფონდი არ მოხვდეს მესამე ქვეყნის ხელში. ალტერნატიულად საკვანძო შტაგის უფროს წევრს შეუძლია მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება. მისი მიღება არ დელეგირდება. ასეთი გადაწყვეტილების მიღების შესახებ უნდა გაკეთდეს ჩანაწერი.

ერთხელ დაწყებული შემოწმება უნდა წარმოებდეს გადაწყვეტილების მიღებამდე. თუ საეარაულო პოლისის მფლობელი ისწრაფვის მიიღოს დადებითი პასუხი განაცხადზე, საკვანძო შტაგს შეუძლია ან არ შეუძლია ჩათვალოს, რომ ეს საეჭვოა.

ილენტიფიკაციის შესაძლო მისაღები დოკუმენტაცია, რომელიც აუცილებლად უნდა იქნეს მიღებული, — ეს არის დოკუმენტაცია შემოწმების სუბიექტის შესახებ. წარმოდგენამ ცნობილი და პაგიესაცეში პოლისის მფლობელის და/ან საკვანძო შტაგის წევრის პიროვნების შესახებ ხშირად შეიძლება სასარგებლო დახმარება გაგვიწიოს, მაგრამ ეს როდი ხსნის სუბიექტის შემოწმების საჭიროებას, როგორც ამას მოითხოვს სახელმძღვანელო საწყისები. საჭიროა, ნებისმიერ შემთხვევაში გვეჩინდეს წარმოდგენა შემოწმების სუბიექტის სრული სახელისა და მუდმივი მისამართის შესახებ და — რაც შეიძლება სრული შესაბამისი ინფორმაცია.

აუცილებელია გვექონდეს შემდეგი ინფორმაცია პირის შესახებ:

- სრული სახელი;
- დაბადების თარიღი და ადგილი;
- ეროვნება;
- ამჟამინდელი მუღმიეი მისამართი, მათ შორის, საფოსტო ინდექსი;

- გელეფონი, ფაქსის ნომერი და ელექტრონული ფოსტის მისამართი;

- საქმიანობის სახეობა, დამქირავებლის სახელი (თუ პირი დამოუკიდებელია, ე.ი. არის ის პირი, რომელმაც “თვითონ დაქირავა თავისი თავი”);

- ხელმოწერის ნიმუში.

საყოველთაოდ არის აღიარებული, რომ სხვადასხვა ქვეყანაში არსებობს სხვადასხვა დოკუმენტები პიროვნების დასადგენად. ზოგიერთი მათგანში მოქალაქეებს არ გააჩნიათ ეროვნული იდენტიფიკაციის ბარათები, და ბევრ მოქალაქეს არა აქვს პასპორტი. იმისათვის, რომ დავადგინოთ პიროვნება, მიზანშეწონილია განისაზღვროს შემდეგი დოკუმენტები:

- თანამედროვე ძალაში იმყოფება პასპორტი;

- ეროვნული იდენტიფიკაციის ბარათი;

- სამხედრო იდენტიფიკაციის ბარათი;

- ფოტოსურათიანი მძღოლის უფლება.

დოკუმენტები უნდა იყოს ხელმოწერილი. დოკუმენტებს, რომლებიც შეიძლება შექმნილ იქნეს ნებისმიერი პირისათვის, უნდა მოეკიდოთ კრიტიკულად; ასეთ საბუთებს განეკუთვნება:

- დაბადების მოწმობა;

- პირადობის მოწმობა, რომელიც გამოშვებულია განმცხადებლის დამქირავებლის მიერ, მაშინაც კი, თუ მას დაკრული აქვს ფოტოსურათი;

- საკრედიტო ბარათები;

- ბარათი ბიზნესის შესახებ;

- ეროვნული სამედიცინო ან სადაზღვევო ბარათები;

- უფოტოსურათო მძღოლის უფლება;

- დროებითი მძღოლის უფლება;

- სტუდენტის უფლება.

რაც შეეხება კომპანიებს, პარტნიორობასა და სხვა ინსტიტუტებს, სახელმძღვანელო მითითებებში აღინიშნება, რომ საკმარისი შემოწმება საჭიროა, რათა დაერწმუნდეთ, რომ იურიდიული პირის სახელით მოქმედ ინდივიდულებს აქვთ საამისო უფლება. განსაკუთრებული სიფრთხილე გვმართებს, თუ იურიდიული პირი ახალია ან თუ მასში ცოტახნის წინ მოხდა ცვლილებები საკუთრების უფლებაში.

იურიდიული პირის დოკუმენტების ყველა ხელმომწერი პირი სათანადოდ უნდა იყოს აკრედიტებული ამ იურიდიული პირის მიერ. საჭიროა საგულდაგულოდ შემოწმდეს შემდეგი საბუთები:

- ინკორპორაციის სერტიფიკატი;
- ბენეფიციარი მფლობელის ან იმ პირის სახელი და მისამართი, რომლის ინსტრუქციების მიხედვითაც ხელმომწერს ენიჭება მოქმედების უფლება;
- დაფუძნების დოკუმენტები მემორანდუმი და ასოციაციის წესდება;
- ასლი დოკუმენტისა, რომელიც აგენტს ანიჭებს უფლებამოსილებას, განასორციელოს გარკვეული მოქმედება პრინციპალის ინტერესებისათვის;
- ხელმოწერილი დოკუმენტი ბიზნესის გვარეობის ამსახველი ინფორმაციით;
- თუ საჭიროა გარკვეული ინფორმაცია მეორე ინსტიტუტისაგან, იგი წარმოდგენილი უნდა იქნეს;
- პარტნიორობის შეთანხმება.

თუ საქმე ეხება გრასტს ან სხვა იდენტურ ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმებს, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს იურიდიული პირის ორგანიზაციული ფორმისა და არსის გარკვევას. რამდენადაც სამართლებრივი კონტროლი სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვაგვარია. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ასეთი დოკუმენტაციის გაცემის ადგილს (ქვეყანას) და გაცემის საფუძველს.

სახელმძღვანელო მითითებებში არის ცალკე კარი, რომელიც ეძღვნება შემოწმებას განსაკუთრებულ შემთხვევებში, მაგალითად, კლიენტის მიერ დაზღვევის კონტრაქტის მოქმე-

ლების ცალმხრივ ნაადრევ შეწყვეტას შემოწმებამდე. თუ ოპერაცია წარმოადგენს მნიშვნელოვან ერთჯერად ოპერაციას ან იგი განხორციელდა საქმიანი მართლურთიერთობის ფარგლებში, კლიენტის შემოწმება უნდა დამთავრდეს იქამდე, სანამ კლიენტი მიიღებდეს თანხას, რომელიც სადამღვევო კომპანიამ უნდა გადაუხადოს პოლისის მფლობელს მის მიერ დამღვევის ხელშეკრულების შეწყვეტის შემთხვევაში ამ ხელშეკრულების ვადის გასვლამდე.

სიცოცხლის დამზღვევი შემოწმების გონიერული ზომების მიმღებად განიხილება, თუ: პოლისის მფლობელს გადასახდელი მიეცა კროსირებული ჩეკით, რომელსაც ანაზღაურების მხრივ შეზღუდვა აქვს;

საბანკო ანგარიშზე, პოლისის მფლობელის სახელზე ელექტრონული საშუალებებით არის გადმორიცხული სახსრები.

მეორე შემთხვევა დაკავშირებულია “სვიგჩ” ოპერაციასთან. მნიშვნელოვანი ერთჯერადი ოპერაცია არ იწვევს შემოწმების მოთხოვნას თუ იგი წარმოადგენს “სვიგჩს“, რომლის დროსაც ყველა თანხა პირდაპირ გაიცემა დამღვევის მეორე პოლისზე, რომელსაც თავისთავად შემდგომში უფლებაზე ნაადრევი უარის თქმისას შეიძლება მოჰყვეს შედეგი ან პრემია გადახდილ იქნეს იმავე კლიენტის სახელით ან გაიცეს გადასახდელი მის სასარგებლოდ, რის შესახებაც წარმოებს ჩანაწერი.

ლოკუმენტი შეიცავს მითითებებს საეჭვო ოპერაციების ამოცნობისა და შეტყობინების თაობაზე.

საეჭვო ოპერაციის ამოცნობის დიდმნიშვნელოვანი პირობაა საკმარისი ცოდნა კლიენტის შესახებ, რათა ამოიცინო, რომ ოპერაცია ან ოპერაციების სერია უჩვეულოა.

თუმცა, სახელმძღვანელო მითითებებს აქვთ ახალ საქმიან ურთიერთობებსა და ოპერაციებზე ყურადღების ფოკუსირების გენდენცია, სადამღვევო ორგანოებს სიფხიმზე მართებთ პოლისების არსებული მფლობელების ფინანსური ნაკადების კავშირების მიმართ, განსაკუთრებით იქ, სადაც ხდება მნიშვნელოვანი მოულოდნელი და აუხსნელი ცვლილებები პოლისის მფლობელის ანგარიშის მდგომარეობაში (მაგალითად, ნაადრევი უარის თქმა უფლებაზე).

საექვო ოპერაციები შეიძლება დაექვემდებაროს შემდგომ კატეგორიათაგან ერთ-ერთს ან რამდენიმეს:

– კლიენტის განსაკუთრებული უჩვეულო ფინანსური საქმიანობა საკუთარი ჩვეულებრივი საქმიანობის კონტექსტით;

– ნებისმიერი უჩვეულო ოპერაცია მისი ჩვეულებრივი ფინანსური საქმიანობის პროცესში;

– უჩვეულოდ დაკავშირებული ოპერაციები;

– სადამღვევო პოლისის ნებისმიერი უჩვეულო ან ხელსაყრელ პირობებს მოკლებული ვადამდელი გამოსყიდვა;

– შუამავლის ნებისმიერი მოულოდნელი საქმიანობა ჩვეულებრივი ოპერაციის ან ფინანსური საქმიანობის პროცესში, როგორც არის, მაგალითად, გადასახდელები მოთხოვნების მიხედვით ან უჩვეულო შუამავლის საკომისიო სარგებლის დიდი თანხები;

– გადახდის ნებისმიერი უჩვეულო მეთოდი.

სახელმძღვანელო მითითებებში ნათქვამია, რომ უმჯობესია ეჭვი მივიტანოთ კრიმინალურ ქმედობაზე, ვიდრე საერთოდ არ ვიცოდეთ, ამა თუ იმ კლიენტს მიუძღვის, თუ არ მიუძღვის ბრალი.

საექვო ოპერაციების შესახებ შეგყობინების თაობაზე დოკუმენტი ითვალისწინებს, რომ სადამღვევო ძალისხმევის შედეგად:

– საკევანძო პერსონალმა იცოდეს ვის უნდა შეაგყობინოს თავისი ეჭვები;

– არსებობდეს ასეთი ეჭვების იმ მოსამსახურისათვის დაუყოვნებელი შეგყობინების მკაფიო პროცედურა, რომელიც პასუხს აგებს სამართლის დაცვისათვის;

– საკევანძო პერსონალი თავის ეჭვებს გათეთრების შესახებ აგყობინებდეს უშუალოდ თავის მოსამსახურეს, რომელიც პასუხს აგებს სამართლის დაცვისათვის. საექვო კლიენტის ან საექვო ოპერაციის თაობაზე შეგყობინების მიღებისას პასუხისმგებელმა პირმა უნდა განსაზღვროს აქვს თუ არა ასეთ შეგყობინებაში არსებულ ინფორმაციას ეჭვის საფუძველი. ამ პირმა უნდა გამოიკვლიოს დეტალები, რათა შემდეგ დაადგინოს უნდა წარედგინოს თუ არა მოხსენება სამართალდამცველ ორგანოებს.

სადაზღვევო საზოგადოების უფროსი ხელმძღვანელობა და ღირექტორთა საბჭო რეგულარულად უნდა იქნენ ინფორმირებულინი ყველა გარემოების შესახებ, რომლებიც განეკუთვნება ფულის გათეთრებისადმი წინააღღვომის ღონისძიებებს, რათა სადაზღვევო კომპანია ეფექტიანად ასრულებდეს ამ ღონისძიებებს. მას რეგულარულად უნდა მისდიოდეს ინფორმაცია, ეჭვმიტანილია თუ არა სადაზღვევო კომპანია, რომ იგი გამოიყენება ფულის გასათეთრებლად.

თუ სადაზღვევო კომპანიის ფილიალი ან განყოფილება სხვადასხვა ქვეყნებში მდებარეობენ, მან უნდა შეაგყობინოს გამოძიების ღოკუმენტირების სახელმწიფოს სამართალდამცველ ორგანოებსა და სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოებს მათთვის განკუთვნილი ცნობების მომზადება /არმომზადების მიზეზები. ეს ღოკუმენტები უნდა ინახებოდეს სულ ცოგა 5 წლის განმავლობაში (საეარაულო ვადა).

საეჭვო ოპერაციების მაგალითები:

– განაცხადი პოლისზე მიღებულია პოგენციური კლიენტისაგან, რომელიც შორს იმყოფება, სადაც მას შეიძლებოდა მიელო ანალოგიური პოლისი (ე.ი. "სახლისაგან უფრო ახლოს");

– ბიზნესის განაცხადი იმყოფება პოლისის მფლობელის ბიზნესის ჩვეულებრივ ფარგლებს გარეთ;

– არ არის საკმარისი, ან ყოენდება იმ ინფორმაციის წარღვენა, რომელიც აუცილებელია შემოწმების დასრულებისათვის;

– ნებისმიერი ოპერაცია, სადაც მხარე არ იხსნება;

– სადაზღვევო კომპანიასა და კლიენტს შორის სამართლებრივი კავშირის ნაადრევი შეწყვეტა;

– მოთხოვნა მსხვილი შესყიდვის შესახებ, რომელიც ითვალისწინებს მთელი კუთვნილი თანხის ერთღროულად გადახდას;

– ცდილობენ გამოიყენონ მესამე ქვეყნის ჩეკი პოლისის შეთავაზებული შესყიდვისათვის;

– სადაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი არ იჩენს ინტერესს პოლისის მიმართ, მაგრამ ამ ინტერესს იჩენს კონტრაქტის ვადამდელი შეწყვეტისადმი;

– სადაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი ცდილობს, გამოიყენოს ნაღდი ფული, რათა დაასრულოს შეთავაზებული ოპე-

რაცია, იმ დროს, როდესაც ამ სახეობის საქმიანი ოპერაცია შეიძლება შესრულდეს ჩეკის ან სხვა საგადაამხდელი დოკუმენტის მეშვეობით;

– სადაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი ითხოვს, გადახდა განხორციელდეს ერთი თანხით საგელეგრაფო გზავნილის მეშვეობით ან უცხოური ვალუტით;

– სადაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელს აღმოაჩნდება პოლისის რამდენიმე ინსტიტუტში;

– განმცხადებელი სადაზღვევო ბიზნესისათვის ყიდულობს პოლისს ისეთი თანხით, რომელიც აშკარად აღემატება კლიენტის სახსრებს;

– სადაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი აწესებს მნიშვნელოვან სადაზღვევო პოლისს და ხანმოკლე დროის მანძილზე აუქმებს პოლისს, ითხოვს დაუბრუნონ სახსრები ნაღდი ფულით;

– სადაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელს სურს ისესხოს მაქსიმალური თანხა დაზღვევისათვის ნაღდი ფულით, როდესაც დაზღვევა ერთჯერადი პრემიით წარმოებს, ცოცხა ხანში მას შემდეგ, რაც გაისტუმრებს პოლისის ღირებულებას;

– სადაზღვევო ბიზნესის განმცხადებელი იყენებს საფოსტო მისამართს იმ ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, სადაც იმყოფებიან სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოები და სადაც აღმოჩნდება, რომ მისი გელეფონი არ მუშაობს, როდესაც სურთ დაუკავშირდნენ და შეამოწმონ.

სიფრთხილე გვმართებს კომპანიების იმ მოსამსახურეებისა და აგენტების მიმართ, ვინც:

– უეცრად იწყებს ხელგამლილ ცხოვრებას და არ იღებს შევებულებას;

– აჩვენებს გაუმართლებელ ზრდას გაყიდვებში;

– აჭარბებს ერთჯერადი პრემიის მაღალ ღირებულებას;

– იყენებს თავის მისამართებს “კლიენტის დოკუმენტაციის მისაგანად“;

– უარს ამბობს თავისი უფლებებისა და მოვალეობების შეცვლაზე, მაგალითად, სამსახურებრივ დაწინაურებაზე.

ცნობებს, რომლებმაც შეიძლება ხელი შეუწყოს საექვო ოპერაციების იდენტიფიცირებას, განეკუთვნება ცნობები პოლისე-

ბის შეწყვეტის შესახებ, ე.ი. ის ცნობები, რომლებიც აიდენტიფიცირებენ აღნიშნულ პოლისებს, გარკვეული ვადის მანძილზე. ცნობის დეტალები მოიცავს ფულად თანხას, რომელიც დაუბრუნდება პოლისის მფლობელს სადაზღვევო შემთხვევის დადგომის შემთხვევაში, გაყიდვის აგენტის უკუუარობას, პოლისის ფაქტობრივ ვადას.

სახელმძღვანელო მითითებანი შეეაფასა აგრეთვე აღრიცხვის წესებს. მას დაზღვევი აწარმოებს სადაზღვევო კომპანიასა და კლიენტს შორის მართლურთიერთობის შეწყვეტის შემდეგ. სიცოცხლის დაზღვევი კომპანიების შემთხვევაში შეწყვეტად იგულისხმება პოლისის ნამდვილი ვადამდელი შეწყვეტა. ფაქტის 12 რეკომენდაცია გვეუბნება, რომ საფინანსო დაწესებულება მოვალეა, სულ ცოცხალი წელიწადს აწარმოებდეს ოპერაციების აღრიცხვის საჭირო მონაცემებს, რათა შეასრულოს სამართალდამცემი ორგანოების თხოვნა.

ზოგიერთ ქვეყანაში საეალღებულოდ არის მიჩნეული აღრიცხვის მონაცემების წარმოების ვადები, მაგალითად, ხუთი წელი სიცოცხლის დაზღვევის შესახებ პოლისის ვადის გასვლის შემდეგ და ხუთი წელი პოლისის ვადის გასვლის თარიღის შემდეგ იმ პოლისების შემთხვევაში, რომლებიც არ არის დაკავშირებული სიცოცხლის დაზღვევასთან.

რაც შეეხება მონაცემებს ოპერაციების შესახებ, დაზღვევებმა უნდა უზრუნველყონ:

პირველადი დოკუმენტაციის, მათ შორის იმ ოპერაციების ხელმისაწვდომობა, რომლებიც დასრულებულია, კლიენტის ფინანსური შეფასება, კლიენტის საჭიროებათა ანალიზი, მარეგულირებელი დოკუმენტაციის ასლები, გადახდის მეთოდების დეტალები, უპირატესობათა აღწერა დაზღვევის მიერ განხორციელებული შემოწმების დოკუმენტების ასლები.

ყველა იმ მონაცემის ხელმისაწვდომობა, რომლებიც დაკავშირებულია კონგრაქტის არსებობასთან.

გრძელვადიანი დაზღვევის შემთხვევაში აღრიცხვის მონაცემები შედგება დოკუმენტური მოწმობებისაგან, რომლებსაც დაზღვევი აგროვებს ან დაზღვევის სახელით გროვდება ხელშეკრულების ძალაში შესვლასა და მის დასრულებას შორის.

თუ სააგენტომ შეწყვიტა არსებობა, მაშინ პასუხისმგებლობა ასეთი მონაცემების ხელშეუხებლობისათვის აკისრია ღამბლევს, როგორც სადაზღვევო პროდუქტების პროვაიდერს.

შემოწმების შესახებ მონაცემები, როგორც წესი, შეიცავენ:

– შემოწმების სუბიექტის იდენტიფიკაციის შესახებ მიღებული მოწმობების ბუნების აღწერილობას;

– თვით მოწმობას ან ასლს, თუ მოწმობა არ არის, ინფორმაციას, სად ვიშოვოთ ასლი.

ოპერაციათა შესახებ მონაცემები, როგორც წესი, შედგება დეტალებისაგან:

– პიროვნების, მათ შორის პოლისების მფლობელთა და სხვა იმ მხარეთა (მაგალითად, შუამავალთა) დადგენისა სახელისა და მისამართის ჩათვლით, რომლებიც დაკავშირებული არიან დაზღვევის ხელშეკრულებასთან;

– ოპერაციებისა, რომლებიც მოიცავენ: ასეთი ოპერაციების ბუნებას, კონტრაქტის ფასს, ფონდების დანიშნულებას, შეთანხმებას ინსტრუქციებისა და უფლებამოსილების შესახებ, საბუღალტრო დავთრებს, ოპერაციის თარიღს, ფორმას (ნაღდი ფული, ჩეკი), რომლითაც სთავაზობენ და ანაზღაურებენ ფინანსურ სახსრებს.

დაწესებულებას მთელი მონაცემები უნდა ჰქონდეს:

– პირვანდელი ფორმით;

– მიკროფილმებით;

– ელექტრონული სახით.

სადაზღვევო კომპანია უნდა აწარმოებდეს იურიდიული ცნობების რეესტრს. რეესტრი წარმოებს ცალკე აღრიცხვის მონაცემებისაგან და შეიცავს სულ ცოტა შემდეგ ინფორმაციას:

– ცნობის სახეობას და თარიღებს;

– სახელს და სააგენტოს, რომელმაც ცნობა გასცა;

– უფლებამოსილებებს;

– პოლისების შესახებ დეტალებს.

სადაზღვევო გეადაზღვევლობის ორგანოები ვალდებული არიან:

– უზრუნველყონ პროცედურა რომლის მიხედვითაც გაგზავნიან ფულის წმენდის ამსახველ ინფორმაციას სადაზღვევო

კომპანიები, აუდიტორები, აქტუარები სამართალდამცველ ორგანოებში;

- განახორციელონ სადაზღვევო კომპანიების ინსპექცია;
- მიიღონ აუდიტორებისა და აქტუარებისაგან ცნობები ფულის გათეთრების შესახებ;
- ნიადაგ იქონიონ კავშირი სამართალდამცველ ორგანოებთან.

დაზღვევასთან დაკავშირებული ყველა ინსტიტუტი ვალდებულია უზრუნველყოს, რომ საკვანძო პერსონალი იღებდეს სრულ განათლებას:

- შესაბამისი კანონების;
- სიუხიზლის პოლიტიკისა და სისტემის;
- საექვო ოპერაციათა ამოცნობის;
- შესაბამისი კანონებითა და წესებით დადგენილი საკვანძო პერსონალის პირადი მოვალეობების დარგში.

მითითებანი, რომლებიც აქ განვიხილეთ, არ არის ამომწურავი და არ აგარებს სავალდებულო ხასიათს. სხვადასხვა ქვეყნებში ისინი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს შესაბამისი რეკომენდაციების მოსამზადებლად სადაზღვევო კომპანიებისათვის.

§2. კლიენტისა და ბენეფიციარული მფლობელობის იდენტიფიკაციის პრინციპები ფასიანი ქაღალდების დარგში

კლიენტისა და ბენეფიციარი მფლობელობის იდენტიფიკაცია და შემოწმება „იყოფე შენი კლიენტი“, აგრეთვე ჩანაწერების წარმოება შეაღწენს პროცესს „ჯეროვანი ყურადღება – კლიენტს“ (შემდეგ – ჯყკ პროცესი) ან „კლიენტის საგულდაგულო შემოწმება“ (შემდეგ – კსშ პროცესი).

ჯყკ პროცესი საკვანძო კომპონენტია მარეგულირებელი მოთხოვნებისა ფასიანი ქაღალდების დარგში, რომელიც განკუთვნილია რეგულირების ძირითადი მიზნების მისაღწევად ფასიანი ქაღალდების, ბაზრების სიწმინდის, ეფექტიანობისა და გრანსპარენტულობის უზრუნველყოფი ინვესტიციების

დაცვის და ფასიანი ქაღალდების არალეგალური გამოყენების თავიდან აცილების ღარგში. ეს მიზნები მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ფართო თვალსაზრისით ჯყკ პროცესთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულებისას, რომელსაც უნდა ატარებდნენ ნებადართული ფასიანი ქაღალდების მომსახურების პროვაიდერები (შემდეგ – პროვაიდერები), კლიენტის იდენტიფიკაციისა და ბენეფიციარული მფლობელობის შემოწმების, აგრეთვე “იკოლე შენი კლიენტი” მოთხოვნის განხორციელებისათვის.

სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მოქმედების ჯგუფის (ფაგფ-ი), ფასიანი ქაღალდების კომისიათა საერთაშორისო ორგანიზაციის (კომისია) მუშაობის პროცესში 2001 წლის ოქტომბერში დაარსდა კლიენტის და ბენეფიციარული მფლობელობის საიდენტიფიკაციოდ მოქმედების ჯგუფი (მოქმედების ჯგუფი) იმისათვის, რომ შეესწავლათ კლიენტებისა და ბენეფიციარი მფლობელების იდენტიფიკაციასთან დაკავშირებული რეგულირების არსებული რეკიმები და განეფიტარებინათ პრინციპები, რომლებიც არეგულირებენ ჯყკ პროცესის ასექტებს, პროცესისა, რომელიც ფასიანი ქაღალდების რეგულირების ერთ-ერთი ქვაკუთხედი. კომისიის წევრ ქვეყნებში არსებული რეკიმების მოქმედების ჯგუფის მიმოხილვის ანალიზში გამოავლინა, რომ იმ დროს, როდესაც არსებობს სხვადასხვაგვარი მიდგომები კლიენტისა და ბენეფიციარი მფლობელის იდენტიფიკაციისადმი კომისიის წევრებს შორის სამართლებრივი ჩარჩოების განსხვავების გამო, მაინც არის რაღაც საერთო ნიშნები. ისინი მოიცავენ მოთხოვნებს, რომ აიძულონ პროვაიდერი მოახდინოს თავისი კლიენტებისა და ბენეფიციარი მფლობელების იდენტიფიცირება, მიიღოს ადეკვატური ინფორმაცია თავისი კლიენტების პირობებისა და საინვესტიციო მიზნების შესახებ, აგრეთვე აწარმოოს ჩანაწერები ამ ინფორმაციის თაობაზე.

თუმცა, აღნიშნული პრინციპების ძირითადი ნიშნები მიზნად ისახავს ფასიანი ქაღალდების დაცვას ბაზარზე თაღლითობისა და ბოროტგამოყენების შემთხვევებისაგან. ჯყკ პროცესის გამოყენებას ფასიანი ქაღალდების ღარგში ასევე შეაქვს

წვლილი იმ პოლიტიკის მიზნების მიღწევაში, რომელიც განეკუთვნება ისეთი მოვლენების არალეგალური კანონსაწინააღმდეგო გამოყენების თავიდან აცილებას ფასიანი ქაღალდების დარგში, როგორც არის ფულის გათეთრება და გერორიზმის დაფინანსება, რომლებიც მთლიანად განეკუთვნება სხვა ორგანოების კომპეტენციას.

ეფექტიან ჯყკ პროცესს შეუძლია დაგვეხმაროს, რათა დაევაბრკოლოთ და აღმოვაჩინოთ ფასიანი ქაღალდების კანონების, კოდექსების დებულებებისა და წესების დარღვევები და შევამციროთ ფასიანი ქაღალდების არალეგალური გამოყენების რისკი. კომისიის წევრი ქვეყნები იზიარებენ ამ მოვად დებულებებს.

პრინციპები, რომლებიც ქვემოთ არის განხილული, დაგვეხმარება ავრეთვე დაეიცვათ ფასიანი ქაღალდების რეგულაციორები და ისინი დიდმნიშვნელოვან პარამეტრს წარმოადგენენ.

პრინციპი 1. კლიენტის იდენტიფიკაცია და შემოწმება

როდესაც ნებადართული ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერები კლიენტთან საქმიან კავშირს ამყარებენ, მოვალენი არიან იდენტიფიკაციაჰყონ და შეამოწმონ კლიენტის პიროვნება, გამოიყენონ დოკუმენტებისა და ინფორმაციის საიმელო დამოუკიდებელი წყაროები.

კლიენტის იდენტიფიკაცია და შემოწმება ხელს უწყობს ფასიანი ქაღალდების დარგში კანონსაწინააღმდეგო ბიოროგამოყენების თავიდან აცილებას, აღმოჩენას და დვენას. ეფექტიანი იდენტიფიკაციისა და შემოწმების პროცედურები აუცილებელია იმისათვის, რომ დაიცვან ინვესტორები და ხელი შეუწყონ ბაზრების მთლიანობას.

კლიენტის იდენტიფიკაციისა და შემოწმების პროცედურები სათანადოდ უნდა იყოს დოკუმენტირებული და უზრუნველყოფდეს გონივრულ საფუძველს პროვაიდერებისათვის, რომ ისინი დარწმუნდნენ თითოეული კლიენტის უგყუარ იდენტურობაში. მათ უნდა მოახდინონ კლიენტების იდენტიფიცირება საქმიანი ურთიერთობის დამყარებამდე ან დამყარებისას (ეს მაშინ,

როდესაც კლიენტის ანგარიში გახსნილია ან კლიენტმა შეიძინა უფლებამოსილება მოახდინოს გრანსაქცია ანგარიშის მიმართ) და შეამოწმოს პათი იდენტიფიკაცია რაც შეიძლება სწრაფად, იქამდე ან იმის შემდეგ, რაც დამყარდება, საქმიანი დამოკიდებულება, რათა დარწმუნდეს, რომ რისკები ეფექტიანად იმართება.

პროვაიდერებმა ასევე უნდა მიიღონ რისკის მართვის პროცედურა იმისათვის, რომ განახორციელონ ანგარიშების მონიტორინგი, კლიენტის იდენტიფიკაციის შემოწმებისას მხედველობაში იქნეს მიღებული ანგარიშის პირობები, რომელთა დროს კლიენტს შეუძლია გამოიყენოს საქმიანი ურთიერთობა იდენტიფიკაციის შემოწმების წინ.

არსებული კლიენტების შემთხვევაში პროვაიდერებმა უნდა მიიღონ ჯყკ პროცესი მათ მიმართ, როდესაც არსებობს კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის ეჭვი და /ან როდესაც პროვაიდერს აეჭვებს კლიენტის იდენტიფიკაციის შესახებ თავდაპირველად შეძენილი ინფორმაციის უტყუარობა ან ადეკვატურობა.

რისკის საფუძველზე კლიენტების იდენტიფიკაციისა და იდენტიფიკაციის შემოწმების დროს პროვაიდერს შეუძლია დააწესოს ასეთი რისკის განსაზღვრის კრიტერიუმები და უნდა შეეძლოს, დაადასტუროს ასეთი კრიტერიუმი თავისი რეგულატორის წინაშე. იქ, სადაც ფასიან ქაღალდებთან კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის რისკი დაბალია, ე.ი. სადაც კლიენტის იდენტიფიკაციის ამსახველი ინფორმაცია საჯაროდ არის ცნობილი, გონივრულია, პროვაიდერს ნება დაერთოს გამოიყენოს გამარტივებული და შეკვეცილი ღონისძიებანი, როდესაც ხდება იდენტიფიკაცია და მოწმდება კლიენტის პიროვნების იდენტიფიკაცია. კლიენტების მაგალითები, სადაც გამოიყენება პიროვნების იდენტიფიკაციის გამარტივებული და შეკვეცილი ღონისძიებანი, მოიცავს:

– ფინანსურ ინსტიტუტებს, რომლებსაც ეხებათ ამ პრინციპების შესაბამისი მოთხოვნები და რომლებიც ექვემდებარებიან ზედამხედველობას ამ მოთხოვნების შესაბამისობისადმი;

– საჯარო კომპანიებს, რომლებსაც ეხება მოთხოვნები გახსნის შესახებ;

– სამთავრობო ორგანზაციებს ან საწარმოებს.

იქ, სადაც არასწორი ილენტიფიკაციის ან ფასიანი ქალაღლე-ბით კანონსაწინააღმღეგო საქმიანობის რისკი მაღალია, პრო-ვაიდერებმა უნდა მიიღონ უფრო მკაცრი ღონისძიებანი კლი-ენტის ილენტიფიკაციის უზრუნველსაყოფად. მაღალი რისკის ანგარიშების მაგალითები, შექმნილ გარემოებთა კვალობაზე, შეიძლება მოიცავდნენ:

– იმ პირთა მაგალითებს, ვისაც მნიშვნელოვანი პოლიტიკუ-რი პოსტები უკავიათ;

– ანგარიშებს რთული კორპორაციული სტრუქტურების მქონე იურიდიული პირებისათვის;

– ანგარიშებს იმ ქვეყნებიდან ჩამოსული მოქალაქეებისათ-ვის, რომლებიც განიხილება არაადეკვატურად რეგულირებუ-ლად;

– ანგარიშებს იმ ქვეყნებიდან ჩამოსული რეზიდენტებისათ-ვის, რომლებიც განიხილება არაადეკვატურად რეგულირებუ-ლად;

– ანგარიშებს პროვაიდერებისათვის, რომლებიც ფუნქციონ-ირებენ ქვეყნებში, არაადეკვატურად რეგულირებულად რომ განიხილება;

– ანგარიშებს დაურეგისტრირებელი ან არარეგულირება-დი საინვესტიციო ფონდებისათვის;

– „ომნიბუსის“ გიპის საზღვართშორის ანგარიშებს გარკვე-ული საინვესტიციო ფონდებისათვის.

პროვაიდერებმა უნდა განსაზღვრონ, რა მხარეები არიან ჩაბმული გრასგში, რაც საჭიროა ილენტიფიკაციისა და შე-მოწმებისათვის, ამასთან, გაითვალისწინონ სამართლებრივი სისგემის ნიშნები, მომსახურების გიპი, რომელიც უნდა იქნეს წარმოდგენილი და კლიენტის გიპი. ეს უნდა გაკეთდეს რისკზე დაფუძნებული მიდგომის მეშვეობით.

თუ ქვეყნის სამართლებრივი სისგემა არ ცნობს გრასგს სამართლებრივ ფორმად, მაშინ პროვაიდერებმა უნდა მიმარ-თონ გრასგის უცხოური მხარეების (ნღობით აღჭურვილ პი-რის, მარწმუნებლისა და ბენეფიციარის) მიმართ ილენტიფიკა-ციის და შემოწმების პროცედურებს.

რეკომენდებული მოქმედება:

– პროვაიდერებმა არ უნდა აწარმოონ ანონიმური ანგარიშები ან ანგარიშები ფიქციური სახელებით;

– პროვაიდერებს უნდა ჰქონდეთ წერილობითი, ფორმის პოლიტიკა ჯყკ პროცესის მიმართ; ეს პოლიტიკა უნდა სარგებლობდეს უფროსი მოსამსახურეების მოწონებით;

– ღონისძიებანი, რომელთა განხორციელება მართებთ პროვაიდერებს, უნდა ესაგყვისებოდეს წესებს, რომლებიც არეგულირებენ ფასიან ქალაქებს, სხვა კომპეტენცურ ორგანოებს ან თვითრეგულირებად ორგანიზაციებს;

– როდესაც იხსნება ანგარიში, უნდა დაიდოს წერილობითი კონტრაქტი, სანამ მომსახურება განხორციელდებოდეს, თუ ეს შესაძლებელია;

– ჯყკ სპეციალური პროცედურები, რომლებიც ემყარება კლიენტის ტიპს რისკზე დაფუძნებული მიდგომის განხორციელებისას, განხილულ უნდა იქნეს ფიზიკური პირების, იურიდიული პირების, ადგილობრივი მოქალაქეების, უცხოელების მიმართ გამოყენებისათვის;

– კლიენტის იდენტიფიკაციისა და შემოწმების პროცესები საგულდაგულოდ უნდა იყოს დოკუმენტირებული ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში.

პროვაიდერებს შეუძლიათ დაეყრდნონ დოკუმენტებს, აგრეთვე არადოკუმენტურ მეთოდებს ან ორივეს კომბინაციას, რათა მოახდინონ კლიენტთა იდენტიფიცირება და შეამოწმონ მათი იდენტურობა:

1) ფიზიკური პირების მიმართ საიმედო მეთოდებით ნაგულისხმევია:

– ვადაგაუსულელი იდენტიფიკაცია, გაცემული სამთავრობო ორგანოს მიერ, რომელიც მოწმობს კლიენტის ეროვნებას ან საცხოვრებელ ადგილს, ფოტოსურათით ან დაცვის სხვა იდენტური საშუალებებით, როგორც არის მძღოლის უფლება ან პასპორტი;

– კლიენტის დამოუკიდებლად დამოწმებული იდენტურობა კლიენტის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის შედარებით იმ ინფორმაციასთან, რომელიც აღებულია მონაცემების საჯარო

ბამიდან ან სხვა წყაროებიდან;

– სხვა ფინანსური ინსტიტუტებისაგან მიღებული შესაბამისი ცნობები;

– მოპოვებული ცნობები აღრიცხვის მდგომარეობის შესახებ;

– შეხვედრები კრებებზე, ინტერვიუები, შინ სტუმრობა, წინანდელი საქმიანი ურთიერთობანი;

2) ორგანიზაციების მიმართ საიმედო მეთოდები შეიძლება ითვალისწინებდნენ:

– იურიდიული პირის სამართლებრივი სტატუსის ან განათლების შესახებ იდენტიური მოწმობის ან ინკორპორაციის მოწმობის, აგრეთვე იმ ინფორმაციის მოპოვებას, რომელიც ეხება კლიენტის სახელს, ნდობით აღჭურვილი პირების სახელებს, სამართლებრივ ფორმას, მისამართს, დირექტორებსა და ლოკუმენტებს, რომლებიც ამოწმებენ პირის უფლებამოსილებას, აკისრებენ შესაბამის ვალდებულებებს იურიდიულ პირს ან წარმონაქმნს;

– გაგების ფორმირებას კონტროლის სტრუქტურისა და მფლობელობის შესახებ;

– აქციების საკონტროლო პაკეტის მფლობელ ფიზიკურ პირთა იდენტიფიკაციას და იმ ფიზიკურ პირთა იდენტიფიკაციას, რომლებიც მოიცავენ იურიდიული პირის ან წარმონაქმნის მენჯემენტს.

ყველა საჭირო ლოკუმენტი უნდა იყოს საიმედო და მიღებული იმ წყაროდან, რომელიც არ არის დამოკიდებული კლიენტზე.

პრინციპი 1 “ა”. „ომნიბუს“ – ანგარიშები

ნებადართული ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებს უნდა პქონდეთ სპეციალური ჯეკ პოლიტიკა „ომნის-ბუს“ ანგარიშების მიმართ.

„ომნიბუს“ – ანგარიშები წარმოადგენს ანგარიშებს, რომლებიც დაწესებულია ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ან მათი სახელით იმისათვის, რომ მონაწილეობდნენ ფასიანი ქაღალდების ოპერაციებში თავისი კლიენტების სახელით.

როდესაც წესდება „ომნიბუს“ – ანგარიში, პროვაიდერები ახორციელებენ თავიანთი კლიენტის – მეორე ფინანსური ინსტიტუტის იდენტიფიკაციას და შემოწმებას 1-ლი პრინციპის შესაბამისი პროცედურის მეშვეობით. როდესაც კლიენტი ხსნის „ომნიბუს“ – ანგარიშს ადგილობრივ ფინანსურ დაწესებულებაში მარეგულირებელი საბედამხედველო რეჟიმის შესაბამისად, რომელიც პროვაიდერების მიმართ გამოყენებულ რეჟიმის შესადარია, კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის რისკი მცირეა. გამარტივებული და შეკვეცილი იდენტიფიკაციისა და შემოწმების გამოყენება შეიძლება მისაღები იყოს.

მაგრამ თუ კლიენტი „ომნიბუს“ – ანგარიშს ხსნის უცხოურ ფინანსურ დაწესებულებაში, რისკები ზოგ შემთხვევაში განიხილება როგორც პოტენციურად უფრო მაღალი, ამ შემთხვევაში უმჯობესია გაფართოებული პროცედურა.

პროვაიდერები ჯერ გაფართოებულ პროცედურას იყენებენ „ომნიბუს“ – ანგარიშების მიმართ უცხოური ფინანსური დაწესებულებებისათვის. ამ გაფართოებულ პროცედურაში შედის:

- საკმარისი ინფორმაციის შეგროვება სხვა ფინანსური დაწესებულებების თაობაზე, რათა გაიგონ მისი ბიზნესი და განსაზღვრონ არსებული ინფორმაციის მიხედვით მისი პროფესიული რეპუტაცია;

- შეაფასონ ფინანსური დაწესებულების ჯერ პროცესის აღეკვამობა;

- ცნობები იმის შესახებ, აქვს თუ არა ფინანსურ ინსტიტუტს ფიზიკური ყოფნა ქვეყანაში, რომელშიც იგი ინკორპორირებულია, იმის გათვალისწინებით, რომ პროვაიდერებმა არ უნდა დააწესონ „ომნიბუს“ – ანგარიში ფინანსური ინსტიტუტისათვის, რომელსაც არ გააჩნია ფიზიკური ყოფნა ქვეყანაში და არ არის აფილირებული ფინანსურ ჯგუფთან, რომელსაც ასეთი ყოფნა აქვს;

- რეგულირებული და საბედამხედველო რეჟიმის შეფასება ქვეყანაში, რომელშიც იმყოფება მეორე ფინანსური დაწესებულება, იმის განსაზღვრავად ექვემდებარება თუ არა კლიენტი ჯერ საკმარისი პროცესის სტანდარტებს;

– უეროსი მოსამსახურის მოწონების მოპოვება ახალი „ომნიბუს“ – ანგარიშიდან გამომდინარე ურთიერთობის დამყარებაზე.

თითოეული ინსტიტუტის შესაბამის მოვალეობათა დოკუმენტირება.

პრინციპი 2. ბენეფიციარული მფლობელობის იდენტიფიკაცია

პროვაიდერებმა უნდა მოიპოვონ საკმარისი ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ მოახდინონ კლიენტისაგან განსხვავებული მხარის იდენტიფიცირება, და ის მხარე, იდენტიფიცირებულ უნდა იქნეს 1 “ა” პრინციპებში ჩამოყალიბებული კრიტერიუმების შესაბამისად დადგენილი იდენტიფიცირებისა და შემოწმების პროცედურის გამოყენებით. რისკზე დაფუძნებული მიდგომის მეშვეობით პროვაიდერებს უნდა ჰქონდეთ გონივრული საფუძველი, ირწმუნონ, რომ განსაზღვრულია ნამდვილი მფლობელობის ბენეფიციარი.

როდესაც დადგენილია საქმიანი მართლურთიერთობა, შეიძლება ბუსტად დადგინდეს, მოქმედებს ყველა კლიენტი თავისი ხარჯით, თუ მეორე მხარის ან მხარეების სასარგებლოდ (ბენეფიციარი მფლობელებისა და წარმომადგენლების სასარგებლოდ). პროვაიდერებმა უნდა მიიღონ ზომები რათა იდენტიფიკაციაჰყონ და შეამოწმონ კლიენტის ანგარიშების ბენეფიციარი მფლობელები, მათ შორის, გამოიყენონ გონივრული ღონისძიებანი რათა გაარკვიონ იმ კლიენტების მფლობელობა და კონტროლის სტრუქტურა, რომლებიც არ არიან ფიზიკური პირები. მათ შორის, მიმართონ რეკომენდებულ მოქმედებას. პროვაიდერებმა უნდა გადადგან ნაბიჯები იურიდიულ პირთა ბენეფიციარი მფლობელის იდენტიფიცირების მიზნით, ისინი მოიცავენ:

- კორპორაციულ სტრუქტურებს;
- პარტნიორობას;
- კომპანიებს, რომლებიც აქციებს უშეებენ წარმომადგენლისათვის განკუთვნილი ფორმით;
- დაურეგისტრირებელ ან დაურეგულირებელ საინვესტიციო ფონდებს;

- მაღალლევერიჯულ ინსტიტუტებს;
- ერთობლივ საწარმოებს;
- გრასტებს.

გარდა ამისა, აქ შეღის დაეალების ხელშეკრულებანი. ამასთან:

პროვაიდერებმა უნდა მოახდინონ სამართლებრივი ინსტიტუტების მულობელთა იდენტიფიცირება და შემოწმება;

კლიენტმა უნდა დაამოწმოს პროვაიდერის წინაშე იმ პირთა არსებობა და იდენტიფიცირება, რომლებიც ახორციელებენ სრულ ეუქტიან კონტროლს იურიდიული პირების ან წარმონაქმნისადმი (მაგალითად, აქციონერების, კომპანიის მოსამსახურეებისა და ა.შ.); ამასთან, კლიენტმა წინასწარ უნდა გაუხსნას ინფორმაცია პროვაიდერებს;

პროვაიდერებმა უნდა შეიძინონ იმ სამართლებრივი დოკუმენტების ასლები, რომლებიც მოწმობენ სამართლებრივი ინსტიტუტების კარგი მდგომარეობის არსებობას;

თუ კლიენტს ან მულობელს აქვს აქციების საკონტროლო პაკეტი ლისტინგურ კომპანიაში ან რეგულირებულ თუ რეგისტრირებულ საინვესტიციო ფონდში, ისეთივე კოლექტიური საინვესტიციო სქემა ორმხრივი ფონდის ან სასაქონლო პულის დროს, რომლებიც ექვემდებარებიან გახსნის აღეკვადურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს, მაშინ არ არის საეაღდებულო ამ იურიდიული პირის სტრუქტურული ქვედანაყოფის მულობელის თუ მონაწილის, რომელიმე აქციონერის უცილობელი ინდეტიფიცირება და იდენტიფიცირების შემოწმება.

პრინციპი 3. „იცოდე შენი კლიენტი“ („იშკ“)

უასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებმა ყოველი კლიენტისაგან უნდა მოიპოვონ ინფორმაცია კლიენტის პიროვნებისა და მომსახურებასთან დაკავშირებული საინვესტიციო მიზნების შესახებ, რომლებიც მათ უნდა წარედგინოს და გამოიჩინონ ჯეროვანი ყურადღება კლიენტის ანგარიშების მიმართ.

პროვაიდერებმა უნდა მოიპოვონ ინფორმაცია თავიანთი კლიენტის პირობების შესახებ, მათ შორის, ფინანსური საფუძ-

ველი და ბიზნესის ამოცანები, რათა შეიქმნან ზოგადი წარმოდგენა, რომელიც გახდება საფუძველი მოთხოვნისა “იშკ”. ეს ინფორმაცია უნდა წარმოადგინოს კლიენტმა იმისათვის, რომ დაიწყოს ჩანაწერის წარმოება, რომელიც შეიძლება გახდეს მოცემულ კლიენტთან დაკავშირებული რისკის ხარისხის განსაზღვრის ხელშეწყობი ფაქტორი. ამ ინფორმაციის დაბაგვებით პროვაიდერს შეუძლია უზრუნველყოს, რომ კლიენტმა მიიღოს ადეკვატური რისკის გახსნა და პროვაიდერს აქვს საქმარისი საფუძველი ჯეროვანი გულმოდგინების გამოჩენისათვის. ამასთან, პროვაიდერებმა, ავრეთვე უნდა:

- განახორციელონ “იშკ” პროცესი საქმიანი ურთიერთობის დამყარების მომენტიდან ბოლომდე.

- გულდასმით გამოიკვლიონ ამ ურთიერთობის მთელი მიმდინარეობის მანძილზე შესრულებული ოპერაციები, რათა დარწმუნდნენ, რომ ისინი ეთანადება კლიენტების დაწესებულების, კლიენტის ბიზნესის ხასიათსა და რისკს, გაითვალისწინონ, როდესაც ეს აუცილებელია, კლიენტის ფონდების წყარო. იქ, სადაც პროვაიდერის საქმიანობა მოიცავს ინვენსტიციების საკითხებზე კონსულტაციის გაწევას ძალზე ღირებული მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ ამ კონსულტაციამ გაითვალისწინოს კლიენტის მოთხოვნებისა და პირობების ვაგება.

გარდა ამისა, პროვაიდერებმა უნდა:

- უზრუნველყონ “იშკ” პროცედურის შესრულება თითოეული კლიენტის მიხედვით, რათა დარწმუნდნენ, რომ ოპერაციის შესრულება ესაგყვისება კლიენტის ცოდნას, კლიენტის ბიზნესს, რისკს და თუ ეს აუცილებელია, ფონდების წყაროებსაც;

- გასწიონ კონსულტაცია ინვენსტიციებზე, გარანტიაკონ, რომ კონსულტაცია შესაფერისია, ეფუძნება კლიენტის მოთხოვნილებათა ჯეროვან ვაგებას. ინფორმაცია, რომელიც პროვაიდერს შეუძლია მოიპოვოს, მოიცავს:

- მოსალოდნელი ოპერაციების ტიპებს, ფონდების წყაროს;
- მიმდინარე გამოთვლილ შემოსავალს და წმინდა ღირებულებას, წინანდელ საინვენსტიციო გამოცდილებას, ინვენსტიციის მიზნებს, წინანდელ გამოცდილებას სხვა პროვაიდერებთან ურთიერთობისას.

პროვაიდერებმა უნდა დაადგინონ მკაფიო პოლიტიკა წერილობითი ფორმით იმისათვის, რომ განსაზღვრონ კლიენტები და საქმიანობა, რომელსაც განიხილავენ მაღალ თუ დაბალ რისკთან დაკავშირებულად.

რისკის ფაქტორებს შორის, რომლებიც პროვაიდერმა უნდა მიიღოს მხედველობაში, შედის:

– პოლიტიკურად ცნობილი პირები (პკპ);

– რესურსების წარმოშობა;

იმ საქმიანობის სახეობა, რომელსაც კლიენტი ახორციელებს;

– საჯარო რეპუტაცია;

– კლიენტის ბინადრობის ქვეყანა.

იმისათვის, რომ განახორციელონ “იშკ” პროცესის შეფასება, პროვაიდერებმა უნდა შეასრულონ შემდეგი:

– მოიპოვონ ინფორმაცია კლიენტის შესახებ, რათა შეეძლოს, დაადგინონ მისი მახასიათებლები;

– დააკლასიფიცირონ კლიენტი და მისი მოსალოდნელი ოპერაციები, რომლებსაც დაბალი ან მაღალი რისკი ექნება;

– გააანალიზონ და შეამოწმონ კლიენტის მიერ განხორციელებული ოპერაციები, თუ ისინი განიხილება დაბალი ან მაღალი რისკის მქონედ;

– გააანალიზონ კლიენტების ოპერაციები მათი მახასიათებლების შესაბამისად.

პრინციპი 4. მონაცემების აღრიცხვის წარმოება

ნებადართული ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებმა უნდა შეინახონ ჯყკ პროცესის აღრიცხვის მონაცემები სულ ცოტა ხუთ წელიწადს მას შემდეგ, რაც საქმიანი ურთიერთობა შეწყდა.

აღრიცხვის მონაცემების წარმოება დიდმნიშვნელოვან როლს ასრულებს. აღრიცხვის მონაცემები უნდა იყოს საკმარისი თავისი შინაარსის მიხედვით. მათი კონტექსტი და სტრუქტურა უნდა უზრუნველყოფდეს მოწმობას კლიენტებისა და ბუნეფიციარი მულობელების და კლიენტთა ბიზნესის მოდელის

ილენგურობის შესახებ, შესრულებული ოპერაციების მონაცემების ჩათვლით.

ამასთან, პროვაიდერებმა უნდა:

– დაადგინონ მკაფიო პოლიტიკა და პროცედურები წერილობითი ფორმით, რათა გარანტირებული იყოს მთელი იმ ინფორმაციის მთლიანობა, უსაფრთხოება, საიმედოობა, კონფიდენციალობა და საფუძვლიანობა, რომელიც ეხება ჯყკ პროცესს;

– შეინახონ, სულ ცოგა ხუთი წლის განმავლობაში მთელი საჭირო მონაცემები, რიგორც ადგილობრივი, ისე საერთაშორისო ოპერაციების შესახებ, რათა შეაძლებინონ მათ ინფორმაციის წარდგენა კომპეტენტური ორგანოების მოთხოვნით. ასეთი მონაცემები საკმარისი უნდა იყოს ცალკეული ოპერაციების აღდგენისათვის (თანხებისა და ვალუტის სახეობების ჩათვლით, რათა წარმოადგინონ, როცა ეს აუცილებელია, მოწმობა გამოძიებისა და დენისათვის სისხლისსამართლებრივი, სამოქალაქო და ადმინისტრაციული წესით.

პრინციპი 5. მესამე პირთა ნდობა

ამ პრინციპის არსია: ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებს შეუძლიათ გამოიყენონ საიმედო მესამე მხარეები, რათა მათ შეასრულონ “იშკ” პროცესიდან გამომდინარე მოვალეობანი იმ პირობით, რომ აღნიშნული პრინციპის მიხედვით გათვალისწინებული მოთხოვნები შესრულდება.

საიმედო მესამე მხარეები შეადგენენ ფინანსური ორგანიზაციების ფართო ნუსხას. სრული პასუხისმგებლობა “იშკ” პროცესის ინფორმაციის თაობაზე ეკისრება პროვაიდერებს.

პრინციპი 6. ჯყკ პროცესის წარუმატებელი შესრულება

ამ პრინციპის არსი გახლავთ ის, რომ ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერებმა უნდა დაადგინონ მკაფიო პოლიტიკა წერილობითი ფორმით, რათა განსაზღვრონ, რა მოქმედება უნდა განხორციელდეს იმ შემთხვევაში, თუ პროცესი წარმატებით ვერ დასრულდება ან როდესაც გაჩნდება კანონსაწინააღმდეგო საქმიანობის ეჭვი.

პრინციპი 7. რეგულატორის როლი

რეგულატორს უნდა ჰქონდეს ადეკვატური უფლებამოსილება, რათა დაადგინოს წინასწარი პირობები ყველა პრინციპის შესრულებისათვის, განახორციელოს მონიტორინგი, უზრუნველყოს ფასიანი ქაღალდების მომსახურე პროვაიდერთა შესაბამისობა ჯეკ პროცესის მოვალეობებისა და იმ იდენტიფიცირებულ პირთა მოთხოვნებისადმი, რომლებიც ბენეფიციარულ საფუძველზე ფლობენ ან აკონტროლებენ ფასიანი ქაღალდების ანგარიშებს.

პრინციპი 8. თანამშრომლობა

ეს პრინციპი განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს. მისგან გამომდინარეობს, რომ იმან, ვინც არეგულირებს, უნდა შეაფასოს საკანონმდებლო ჩარჩოები თავის ქვეყანაში, განსაზღვროს, არის თუ არა საჭირო ორგანო სხვა უცხოურ მარეგულირებელ ორგანოებთან თანამშრომლობისა და ინფორმაციის გაცვლისათვის და საჭიროების კვალობაზე იმუშაოს ადგილობრივ ხელისუფლებთან იმისათვის, რომ მოახდინოს იდენტიფიცირება და აღმოუხვრას ასეთი თანამშრომლობის დაბრკოლებანი.

კომისიის წევრებმა უნდა მოიმოქმედონ ზომები, რათა დაიყვან 2002 წლის მაისში მიღებული მრავალმხრივი მემორანდუმი ურთიერთგაგების შესახებ, რომელიც შეეხება კონსულტაციებს, თანამშრომლობას და ინფორმაციის გაცვლას და უნდა ითანამშრომლონ თავიანთ უცხოელ პარტნიორებთან სრული მოცულობით მემორანდუმის შესაბამისად.

მარეგულირებელ ორგანიზაციებს უნდა მიეცეთ სტიმული იმისათვის, რომ შევიდნენ მემორანდუმში სხვა მარეგულირებელ ორგანოებთან ურთიერთგაგების შესახებ, ფორმალურ და არაფორმალურ შეთანხმებებში ინფორმაციის გაცვლის შესახებ, თუ საჭიროა, ქვეყნის სახელისუფლებო ორგანოებთან, რომლებიც არ არიან კომისიის წევრები ან ხელი არ მოუწერიათ ამ მემორანდუმისათვის, რათა უზრუნველყონ ინფორმაციის გაცვლის მოცულობის შემდგომი შესრულება და საერთო შორისო თანამშრომლობა.

მარეგულირებელი ორგანიზაცია უნდა ესწრაფოდეს თავის უფლებამოსილებათა გამოყენებას, რათა გამოითხოვოს ადგილობრივი ხელისუფლებისა და სამთავრობო აგენტებისაგან მათ ქვეყანაში ნებისმიერი ინფორმაცია და დოკუმენტაცია, რომელიც აუცილებელია უცხოელ პარგნიორთა მოთხოვნებზე პასუხის გასაცემად, ამასთან დაკავშირებით მარეგულირებელ ორგანიზაციებს უნდა:

– ჰქონდეთ უფლებამოსილება, მოიპოვონ და გაცვალონ ინფორმაცია უცხოელ პარგნიორებთან ჯეკ პროცესის შესახებ, როდესაც ინფორმაცია გამოითხოვება სამართლებრივი არსებით;

– ესწრაფოდნენ ჯეკ პროცესის შესახებ ინფორმაციის გაცვლის მექანიზმის ამოქმედებას;

– ისწრაფოდნენ უზრუნველყონ, რომ ადგილობრივი კანონები საიდუმლოობის შესახებ ან წესები და დებულებანი არ უშლიდნენ ხელს კლიენტის იდენტიფიკაციის შესახებ ინფორმაციის შეგროვებას ან გადაცემას;

– დააწესონ კონკრული და დამკავი ღონისძიებანი, რათა უზრუნველყონ, უცხოეთის მარეგულირებელი ორგანიზაციებიდან არის თუ არა მიღებული, რომ ინფორმაცია ჯეკ პროცესის შესახებ, გამოიყენებოდეს ნებადამრთველი წესით, ესაგყვისებოდეს მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება საიდუმლოობას და ინფორმაციის გაცვლას.

კომისიის წევრთა მიერ მიღებული პრინციპები, რომლებიც შეეხება კლიენტისა და ბენეფიციარი მფლობელის იდენტიფიკაციის პრინციპებს ფასიანი ქაღალდების დარგში, დიდმნიშვნელოვანი მოვლენაა. იგი საიმედოდ გადაულობავს გზას თაღლითურ მოქმედებას ფულის გათეთრებისათვის და გერორიზმის დაფინანსებას ფასიანი ქაღალდების დარგში.

თავი V.

ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ღონისძიებანი, რომლებსაც ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ საბრძოლველად ახორციელებენ საერთაშორისო სავალუტო ფონდი და მსოფლიო ბანკი

აშშ-ში 2001 წლის 11 სექტემბრის ამბების შემდეგ საერთაშორისო სავალუტო ფონდმა მიიღო საგანგებო ღონისძიებანი თავის უფლებამოსილებათა და სპეციალიზაციის სფეროთა ფარგლებში ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისათვის საერთაშორისო ძალისხმევის აქტივიზაციაში თავისი პოტენციური წვლილის გადასასინჯად. კერძოდ, ფონდმა ხაზი გაუსვა, რომ იმ დროს, როდესაც ასეთ ღონისძიებათა შესრულებისათვის ძირითადი პასუხისმგებლობა უნდა ეკისრებოდეთ თითოეული ქვეყნის მთავრობებს, ფინანსურ დაწესებულებებსა და მოქალაქეებს, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი შეძლებდა კოორდინაცია გაეწია ამ მუშაობისათვის და ძირითადი ყურადღება დაეთმო საერთაშორისო საფინანსო სისტემის საიმედოობისა და სტაბილურობის უზრუნველყოფისათვის, იმუშაებდა რა მჭიდრო თანამშრომლობით ფაგფ-თან, ნორმატივების დამწესებელ სხვა ორგანიზაციებთან და მსოფლიო ბანკთან. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საქმიანობა წარიმართება დარგებში, რომლებსაც უშუალო დამოკიდებულება აქვთ მაკროეკონომიკურ სიტუაციასთან, სადაც არსებობს ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების მნიშვნელოვანი რისკი. მაგრამ საერთაშორისო სავალუტო ფონდი როდი იმუშაებებს სამართალ-გამოყენების საკითხთა გადასაწყვეტად.

2001 წლის ნოემბერში საერთაშორისო სავალუტო-საფინანსო კომიტეტმა (ფონდის ხელმძღვანელმა ორგანომ) მოიწონა ინტენსიფიცირებული მუშაობის გეგმა, რომელიც უკავშირდე-

ბა ფონდის მონაწილეობას ფულის გათეთრებისა და გერო-რიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებში. პროგრამა, რომელიც ხორციელდება მჭიდრო კოორდინაციით მსოფლიო ბანკის დამატებით ღონისძიებებთან ერთად ხელს უწყობს წვერ სახელმწიფოებს შეძლებისდაგვარად დაეხმარონ ხელისუფალთ, ამოსწიონ ხუთ წლამდე პერიოდის აუდიტორულ შემოწმებათა მასალები.

საერთაშორისო საეკონომიკო ფონდი, მსოფლიო ბანკი, ფაგფუი და სხვა ორგანიზაციები, რომლებიც სტანდარტებს აწესებენ (ეგმონგის ჯგუფი, ბაბელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტი, ფასიანი ქაღალდების კომისიათა საერთაშორისო ორგანიზაცია და სადამხედელო ზედამხედველობის ორგანოთა საერთაშორისო ასოციაცია) ამუშავებენ კომპლექსური შეფასების მოგად მეთოდოლოგიას ფულის გათეთრების და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა გლობალური სტანდარტის კომპლექსური შეფასებისათვის.

ფონდმა გაააქტიურა მუშაობა წვერ სახელმწიფოებში მოქმედ შეფასებათა მოსაწყობად, ასეთი ბრძოლის რეჟიმებს რომ ასახავდნენ, ფინანსური სექტორის საკუთარ შეფასებათა კონტექსტით (რომლებიც ჩვეულებრივ, მსოფლიო ბანკთან თანამშრომლობით ეწყობა), აგრეთვე ოფშორული ფინანსური ცენტრების შეფასებათა კვალობაზე. ეს შეფასებანი, რომლებიც რეჟიმებში არსებულ პოტენციურ ნაკლივანებათა გამოვლენას ემსახურება, ხშირად ხელს უწყობს ქვეყნებს, განამტკიცონ თავიანთი სისტემები, მაგალითად, იმ გზით, რომ სრულყოფილი კანონმდებლობა ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის საკითხებზე და განამტკიცონ შესაბამისი ინსტიტუტები. ასეთ შეფასებათა რაოდენობა იზრდება და 2002 წელს ისინი დაახლოებით 30-40 იურისდიქციაში მოიცავდნენ დასაბუთებულ რეჟიმებს.

საეკონომიკო ფონდმა და მსოფლიო ბანკმა გაზარდეს ამ დარგში გამართული ტექნიკური კონსულტაციების რიცხვი, ისინი დახმარებას უწევენ ქვეყნებს ოპტიმალური საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის კანონმდებლობის

მომზადებაში, აგრეთვე ამ ბრძოლაში ჩაბმული ინსტიტუტების განმტკიცებაში, ისეთებისა, როგორც არის ფინანსური სექტორისადმი ზედამხედველობის ორგანოები და ფინანსურ დაზვერვათა ორგანოები. 2001 წლის 11 სექტემბრიდან მოყოლებული, ფონდმა და მსოფლიო ბანკმა დახმარება გაუწიეს 24 ქვეყანას იმ ბრძოლის განმტკიცებაში, რომელსაც ისინი ეწევიან ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ. ზოგჯერ ეს დახმარება იღებდა რეგიონული პროექტების ფორმას, როგორც არის საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ხელშეწყობა ფინანსური დაზვერვის სამსახურების შესაქმნელად წყნარი ოკეანის რეგიონის კუნძულ-სახელმწიფოთა ჯგუფისათვის და მრავალპროფილიანი რეგაონული სემინარის ორგანიზაცია ასეთი ბრძოლის დარგში კადრების მოსამზადებლად სამხრეთ ამერიკის ქვეყნებისათვის. ვარდა ამისა, ფონდმა და მსოფლიო ბანკმა გამართეს მთელი რიგი შეხვედრები და თათბირები ტექნიკური დახმარების კოორდინაციის ხელშეწყობის მიზნით ფულის გათეთრებასთან და ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის მონაწილე მრავალმხრივ და რეგიონულ ორგანიზაციებს, აგრეთვე იმ წამყვან ორგანიზაციებს შორის, რომლებიც დახმარების გაწევის საკითხებზე მუშაობენ.

საერთაშორისო სავალუტო ფონდი და სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები განიხილავენ ფულის გათეთრებასთან და ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის დარგში გასაგარებელი პოლიტიკის ღონისძიებებს იმ კონსულტაციების ფარგლებში, რომლებიც მიმდინარეობს ფონდსა და თითოეულ წევრ სახელმწიფოს შორის მოცემულ რეგიონში ეკონომიკურ საკითხებსა და ეკონომიკური პოლიტიკის ღონისძიებებზე. ასეთი განხილვის მეოხებით წევრი ქვეყნების მთავრობებს მუდმივად ამყოფებენ დარგში სავალუტო ფონდის საქმიანობის კურსში და უსახავენ ორიენტირებს თავიანთი საკუთარი ინიციატივების განხილვისას. ისინი აგრეთვე ქვეყნებს შესაძლებლობას აძლევენ, უჩვენონ საერთაშორისო გაერთიანებას ფულის გათეთრებასთან და ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის თავიანთი სისტემის ძალა. მაგალითად, 2002 წელს

ამშ-ში მე-4 მუხლის შესაბამისად გამართული კონსულტაციების დროს ხელისუფლებმა მონაწილეებს აცნობეს, რომ 2001 წლის ოქტომბერში მიღებულ იქნა ახალი კანონმდებლობა – ამშ კანონი პატრიოტიზმის შესახებ. კანონი ითვალისწინებს სამართალდამცველ ორგანოებს, რეგულირების ორგანოებსა და ფინანსურ დაწესებულებებს შორის ინფორმაციის გაცვლის სისტემის შექმნას; არეგულირებს ახალ უფლებამოსილებებს გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის მიმართ, აგრეთვე განამტკიცებს და აფართოებს მოთხოვნებს ანგარიშგებისადმი უფლის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის დარგში.

ფონდი და მსოფლიო ბანკი ეწევიან კვლევას ისეთ საკითხებზე, როგორც არის ფულის წმენდის ეკონომიკური შედეგები და იმ არაოფიციალური სისტემების ფუნქციონირება, რომლებიც წარმართავენ სახსრების გადარიცხვას სხვადასხვა განვითარებად ქვეყნებსა და ინდუსტრიულად განვითარებულ სახელმწიფოებს შორის.

2004 წელს მომზადდა მეთოდოლოგია ფაგფ-ის 40 რეკომენდაციასა და 8 სპეციალურ რეკომენდაციას შორის შესაბამისობის შესაფასებლად (ბრძოლა ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ). ეს მეთოდოლოგია მოიცავს შეფასების კრიტერიუმებს, რომლებიც განკუთვნილია აღნიშნული რეკომენდაციებისადმი ქვეყნის შესაბამისობის განსასაზღვრავად, წარმოადგენს საკვანძო ინსტრუმენტს ექსპერტთა დასახმარებლად, რომლებიც ამზადებენ ლეტალურ მოხსენებებს იმ სისტემისა და მექანიზმების იდენტიფიკაციის შესაფასებლად, ქვეყნებმა რომ შეიმუშავეს ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან საბრძოლველად. მეთოდოლოგია ასევე სასარგებლოა იმ ქვეყნებისათვის, რომლებიც აწყობენ საკუთარი სისტემის მიმოხილვას, გექნიკური დახმარების პროექტებთან დაკავშირებული სისტემის ჩათვლით, აგრეთვე გამოხატავენ ფაგფ-ის რეკომენდაციებით დაღეგნილ პრინციპებს.

მოკლედ განვიხილოთ ინსტრუქცია არსებითი კრიტერიუმების, დამატებითი ელემენტებისა და რეგიონების საკითხებზე ზოგადი ინტერპრეტაციით, იმ ბრძოლის სტანდარტებს რომ

ეხება, რომელიც წარმოებს ფულის გათეთრებისა და გერო-რიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ.

ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის ჩარჩოების აღეკვატურობის შეფასება დამოკიდებულია ადგილობრივი და საერთაშორისო გარემოებების არსებობაზე. ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების ტექნიკა ბევრ დროს მოითხოვს და ამდენად აღნიშნული სფეროს პოლიტიკას და საუკეთესო პრაქტიკას ასევე დასჭირდება სრულყოფა და ადაპტაცია, რათა გაუმკლავდეს ახალ საფრთხეებს.

ფაგფ-ის რეკომენდაციები ითვალისწინებენ საერთაშორისო სტანდარტებს ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისათვის, სტანდარტებს, რომლებიც ყველა ჯგუფისათვის გამოდგება. მაგრამ პირებმა, შეფასებებს რომ იძლევიან, უნდა იცოდნენ, რომ ფულის გათეთრებისა და გერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის საკანონმდებლო, საინსტიტუციო და საშეღამხედველო ჩარჩოები შეიძლება განსხვავდებოდეს ერთმანეთისაგან. იმ პირობით, რომ ფაგფ-ის რეკომენდაციები დაკულია, მისაღებაა, რომ ქვეყნები ასრულებდნენ საერთაშორისო სტანდარტებს მათი ეროვნული, საკანონმდებლო და საინსტიტუციო სისტემების შესაბამისად, მაშინაც კი, როდესაც მეთოდები, რომელთა მეშვეობითაც მიიღწევა ისინი, განსხვავდება ერთმანეთისაგან. ამ მხრივ შემუშავებულმა პირებმა უნდა იცოდნენ თითოეული ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების დონე, მისი ადმინისტრაციული რესურსები და განსხვავებული კულტურული და სამართლებრივი პირობები. გარდა ამისა, მოხსენებანი უნდა ითვალისწინებდნენ შეფასებისათვის საჭირო კონტექსტს და ჰქონდეთ აღნიშვნა გარკვეული პროგრესისა, რომელიც შეიმჩნევა ამ მეთოდოლოგიის კრიტერიუმებისა და სტანდარტების დაცვაში.

არსებითი კრიტერიუმები ისეთი ელემენტებია, რომელთა არსებობა ცხადყოფს თითოეული რეკომენდაციის შესაბამისობას სავალდებულო ელემენტებისადმი, კრიტერიუმები უნდა შეფასდეს, დაინომროს თითოეული რეკომენდაციისათვის

რიგითობის მიხედვით, ამასთან, კრიტერიუმების რიგითობას არა აქვს მნიშვნელობა. ზოგიერთ შემთხვევაში გათვალისწინებულია კვლევა კრიტერიუმების შეფასების დიდმნიშვნელოვანი ასპექტების იდენტიფიკაციაში დახმარების მიზნით. ამას გარდა, უნდა გავითვალისწინოთ, რომ სიგუაცია შეიძლება გამოყენებულ იქნეს კრიტერიუმების მოთხოვნები, ხოლო მეორისათვის – შეიძლება დაეუშვათ გამონაკლისი. ყოველ ჯერზე უნდა გავითვალისწინოთ, რა ხარისხით ესადაგება ეროვნული ღონისძიებანი გარკვეულ კრიტერიუმებს. ყოველ რეკომენდაციაში დადგენილია შესაბამისობის ოთხი შესაძლო დონე: „შეესაბამება“, „ძირითადად შეესაბამება“, „ნაწილობრივ შეესაბამება“, „არ შეესაბამება“. გამონაკლის შემთხვევებში რეკომენდაციამ შეიძლება დაადგინოს: „არ გამოიყენება“. ეს დებულება ეფუძნება არსებითს კრიტერიუმებს და შემდეგნაირად განისაზღვრება:

შეესაბამება	რეკომენდაცია მთლიანად სრულდება ყველა დადგენილი კრიტერიუმის მიმართ
ძირითადად შეესაბამება	არის მხოლოდ უმნიშვნელო ნაკლოვანებანი, არსებითი კრიტერიუმების მნიშვნელოვანი უმრავლესობა კი თმლიანად სრულდება
ნაწილობრივ შეესაბამება	ქვეყანამ განახორციელა ერთგვარი არსებითი დასაბუთება და შეესაბამება ზოგიერთ არსებითს კრიტერიუმს
არ შეესაბამება	შეიმჩნევა მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებანი, კრიტერიუმების უმრავლესობა არ სრულდება
არ გამოიყენება	მოთხოვნის ან კრიტერიუმთა ნაწილის გამოყენება ვერ ხერხდება ქვეყნის სტრუქტურული, სამართლებრივი ნიშნების გამო, მაგალითად, ფინანსური დაწესებულების გარკვეული სახეობა ქვეყანაში არ არსებობს

შემფასებელმა პირებმა უნდა მიმოიხილონ, რამდენად შეესაბამება კანონები და წესები გარკვეულ სტანდარტს და არსებობს თუ არა ამ კანონების ადეკვატური მოცულობა და შესრულების შესაძლებლობა.

ქვეყნები უნდა იქნენ მიჩნეული კრიტერიუმების სრულად

შესაბამისად, თუ უულის გათეთრებასთან და გეროორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის კანონები, წესები ან საშუალებები ძალაშია ქვეყანაში ვიზიტის დროს ან იმ პერიოდში, დაუყოვნებლივ რომ მოაქცევა ვიზიტს და ვიზიტის დამთავრებამდე.

კანონები, რომლებიც უულის გათეთრებასთან და გეროორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის პრევენტულ ღონისძიებებს აკისრებენ საბანკო და სადაზღვევო სექტორს და ფასიანი ქაღალდების სექტორს, უნდა სრულდებოდეს და ინერგებოდეს ზედამხედველობის პროცესის მეშვეობით. ამ სექტორებში დაცული უნდა იყოს ზედამხედველობის ძირითადი პრინციპები, რომლებიც შეიმუშავეს სადაზღვევო ზედამხედველობის ორგანოთა საერთაშორისო ასოციაციის ბაზელის კომიტეტი და უფასიანი ქაღალდების კომისიათა საერთაშორისო ორგანიზაციამ. გარკვეული საკითხების მიმართ ეს პრინციპები შეიძლება ნაწილობრივ გამოგოვებულ იქნეს ან დაემაგოს მოთხოვნებს, რომლებიც აღნიშნულ პრინციპებში არის დაწესებული. შემუშავებულ პირებს უნდა ჰქონდეთ დამოკიდებულება ძირითადი პრინციპების ან სხვა პრინციპების თუ იმ სტანდარტების მიმართ გამოტანილ შეფასებებთან და დასკვნებთან, რომლებიც ზედამხედველობის ორგანოების მიერ არის შემუშავებული. დამატებითი ელემენტები გვევლინება ისეთ ელემენტებად, რომლებიც აძლიერებენ სისტემას და ამდენად, შეიძლება სასურველი იყოს. ისინი გამომდინარეობენ ფაგფის რეკომენდაციათა არასავალდებულო ელემენტებიდან ან უკეთესი პრაქტიკიდან და სხვა ინსტრუქციებიდან, რომლებიც გამოცემულია ფაგფის ან სხვა ისეთი საერთაშორისო ორგანოების მიერ, როგორც არის ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტი.

თუმცა, დამატებითი ელემენტები ყოველმხრივი შეფასების ნაწილს აყალიბებენ, ისინი არ არის სავალდებულო და არ გამოიყენება შეფასების მიზნით. სრულ გარკვევამდე დამატებითი ელემენტები საკითხებად არის ჩამოყალიბებული. შემუშავებული პირები განიხილავენ და განმარტავენ ღონისძიებებს, რომლებიც შეიძლებოდა მიეღოთ და არ მიუღიათ ქვეყნის გარკვეული პირობების მიმართ.

იღენგური გზით შემუშავებულ პირებს შეიძლება ექნეთ დისკ-

რეცია, აღნიშნონ სხვა საკითხები, რომლებსაც ისინი აიღენტი-
ფიცირებენ როგორც ფულის წმენდასთან ბრძოლის სისტემის
გამაძლიერებლად ან ისეთებად, რომლებსაც შეუძლიათ გააძ-
ლიერონ იგი.

უაგფ-ის რეკომენდაციებიდან განსაზღვრებათა სრული ნუს-
ხა ღამაგებით გერმინებთან ერთად მოცემულია სპეციალურ
დანართში. შემუშავებულმა პირებმა უნდა იცოდნენ ამ გერმი-
ნების მნიშვნელობა, განსაკუთრებით ისეთებისა, რომლებიც
გამოიყენება მედიკალინაში, როგორც არის “ფინანსური
ბიზნესი”, “გერორიზმის დაფინანსება”, “იურიდიული პირი” და
“იურიდიული წარმონაქმნები”, “ფინანსური დაწესებულება”
და ა.შ., თითოეული რეკომენდაციისა და თითოეული არსებო-
თი კრიტერიუმისათვის, სადაც ფინანსურ დაწესებულებას მო-
ეხოსოვება განახორციელოს გარკვეული მოქმედება. პირებმა,
რომლებიც შეუასებას განსაზღვრავენ, უნდა გამოიგანონ სწო-
რი დასკვნები იმის საფუძველზე, რომ ფინანსური დაწესებულე-
ბანი უნდა შეესაბამებოდნენ ყველა სპეციალურ მოთხოვნას.

თავი VI.

ეკონომიკის განვითარების უზრუნველყოფის და უზრუნველყოფის საკანონმდებლო და უზრუნველყოფის მონიტორინგის კომიტეტის პირველი აქტივობები

უკანასკნელი წლების მანძილზე ფულის გათეთრებასთან და გერორიზმის დაუზრუნველებასთან ბრძოლის აუცილებლობის გამო შეიქმნა მთელი რიგი ეროვნული სპეციალიზებული სააგენტოები, რომლებსაც უზრუნველყოფის დაწესებულებანი ეწოდება. ამ დაწესებულებებმა ყურადღება მიიპყრეს, უწინარესად, ფულის წმენდასთან საბრძოლველად განკუთვნილი პროგრამების შესრულებაში შეტანილი დიდმნიშვნელოვანი წვლილით, ე.ი. ისინი შესაძლებელს ხდიან სწრაფად მოხდეს ინფორმაციის გაცემა უზრუნველყოფის ინსტიტუტებსა და სამართალდამცემ (პლენელ) ორგანოებს შორის, აგრეთვე სასაქონლო-ფორმებს შორის. უზრუნველყოფის დაწესებულებათა შექმნა განპირობებულია ორი მთავარი მიზეზით.

პირველი მიზეზი უკავშირდება სამართლის გამოყენებას. მეტმა წილმა ქვეყნებმა განახორციელეს ფულის გათეთრებასთან ბრძოლის ღონისძიებანი უკვე არსებულ სამართალდამცემ უზრუნველყოფის სისტემებთან ერთად. გარკვეულმა ქვეყნებმა მათი ზომის და შესაძლოა, ფულის წმენდის გამოძიების სიძნელეების გამო გამოიგანეს დასკვნა, რომ უნდა შეიქმნათ ცენტრები უზრუნველყოფის ინფორმაციისათვის. ამ იმპულსის შედეგად გაჩენილი სააგენტოები განკუთვნილი იყო, უწინარესად, სამართალდამცემ უზრუნველყოფის ან სასამართლო ორგანოების ძალისხმევის მხარდასაჭერად, რომლებიც მოქმედებდნენ ერთად, ზოგჯერ კონკურენტული იურისდიქციული კომპეტენციით, ფულის წმენდის გამოძიებაში.

მეორე მიზეზი ეხება ოპერაციების გახსნას – ფაგფის 40 რეკომენდაციისა და სხვა რეგიონული ინიციატივების მეშვეობით – საუკეთესო ოპერაციების გამოვლენას, რომლებიც უკვე გახდა

შეზღვევითი ნაწილი ფულის წმენდის აღმოსაჩენად მიმდინარე ძალისხმევით. ოპერაციების გახსნის სისტემის შექმნისას ზოგიერთმა ქვეყანამ ლოგიკურად მიიჩნია ამ ძალისხმევის ცენტრალიზაცია ფინანსური ოპერაციის შეუასების მისაღებად და დასამუშაველად.

ამრიგად, შექმნილი ფინანსური დაზვერვები ხშირად ასრულებენ ბუფერის როლს ფინანსურ სექტორისა და სამართალდამცველ და სამართალგამომყენებელ (მღვენელ) ორგანოებს შორის. ფინანსური დაზვერვა გველინება შუამაველად კერძო და სახელმწიფო სექტორებს შორის და ეს იწვევს ნდობას მთლიანად წმენდასაწინააღმდეგო სისტემის მიმართ.

ყოფა ხნის შემდეგ ფინანსურ დაზვერვებს დაეკისრათ გახსნის ფუნქციებიც.

ფულის წმენდის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხების მიმართ ზედამხედველობის უფლებამოსილება, ასევე ხდება მთელი რიგი დაზვერვების ფუნქცია.

მიუხედავად იმისა, რომ ფინანსური დაზვერვები გასული საუკუნის 90-იანი წლების პირველი ხუთი წლის მანძილზე ჩამოყალიბდა მსოფლიოს რამდენიმე ქვეყანაში, მათი შექმნა მაინც იყო, ერთი შეხედვით, იზოლირებული ფენომენი, რომელიც იმ ქვეყნების სპეციფიკურ მოთხოვნილებებს განეკუთვნება, სადაც ისინი შეიქმნა.

1995 წლიდან მთელმა რიგმა ფინანსურმა დაზვერვებმა დაიწყეს მუშაობა პარაორგანიზაციასთან ერთად, რომელიც ეკომონგის ჯგუფის სახელით არის ცნობილი. ჯგუფის მიზანია უზრუნველყოს ფინანსურ დაზვერვათა ფორუმი ფულის წმენდისადმი წინააღმდეგობის შესაბამისი ეროვნული პროგრამების მხარდაჭერის სრულყოფის მიზნით. ეს მხარდაჭერა მოიცავს ფინანსური სადაზვერვო ინფორმაციის გაცვლის გაფართოებას და სისტემატიზაციას, ასეთი ორგანიზაციების პერსონალის ცოდნის, გამოცდილებისა და უნარ-ჩვევების გაუმჯობესებას და ფინანსური დაზვერვების ეფექტიანი კავშირების დამყარებას.

ეკომონგის ჯგუფის პირველი თათბირი, რომელიც 1995 წლის 9 ივნისს გაიმართა, გახდა კულმინაცია რამდენიმე წლის ინ-

გენსიური ეროვნული საერთაშორისო წინააღმდეგობისა ფულის წმენდისადმი. მთელმა რიგმა ლოკუმენტებმა (ვენის კონვენცია, ბაზელის განცხადება "ათთა ჯგუფის" პრინციპების შესახებ და უფრო ცნობილი - ფაგფ-ის 40 რეკომენდაცია ფულის წმენდასთან დაკავშირებულ საკითხებზე) ღიდალ დააწინაურა საერთაშორისო თანამშრომლობა ამ დარგში.

ეროვნული ფინანსური დაზვერვები უფრო აქტიურად წარმომადგენლობდნენ თავიანთ ქვეყნებს საერთაშორისო კონფერენციებზე ფულის გათეთრების საკითხის შესახებ და სემინარებზე. ეს შესაძლებელი გახდა არაფორმალური კონგრეგაციების მეოხებით, რომლებიც ფინანსური დაზვერვების წარმომადგენელთა შორის დამკვიდრდა ფაგფ-ის სხვადასხვა ორგანოებში.

თუმცა, ფინანსური დაზვერვები განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან სიდიდით, სტრუქტურითა და პასუხისმგებლობით, მათ ყველა საერთო მიზანი აქვთ ფულის წმენდის წინააღმდეგ ბრძოლაში. ამიგომ ეგმონგის ჯგუფის მიზანია, ეძებოს და განავითაროს ჯგუფის მონაწილეებს შორის უფრო ეფექტიანი პრაქტიკული თანამშრომლობის გზები, მეტადრე, ინფორმაციისა და გამოცდილების გაზიარების დარგში. ამ და სხვა საკითხების კვლევა პრიორიტეტულად ცნეს ეგმონგის ჯგუფის პარიზის (1995 წლის 30 ნოემბრის) მეორე, შემდეგ კი სან-ფრანცისკოს (1996 წლის 22-23 აპრილის) მესამე თათბირზე სამუშაო ორგანოებმა, რომლებიც ბრიუსელის დახურულ პირველდაწყებით კონფერენციაზე ჩამოყალიბდა. ამ სამუშაო ჯგუფებმა გაამახვილეს ყურადღება სამ დარგზე: სამართალზე, ტექნოლოგიასა და სწავლებებზე.

ეგმონგის ჯგუფის მეოთხე თათბირი მიმდინარეობდა 1996 წლის 21-22 ნოემბერს რომში, 30-ზე მეტმა ქვეყანამ მოაუღინა წარმომადგენლები ამ თათბირზე, ოთხთა საერთაშორისო ორგანიზაციასთან ერთად. ეგმონგის ჯგუფმა გადადგა ნაბიჯი წინ, რათა გამსდარიყო ძირითადი დაწესებულება, რომელიც წარმართავდა თანამშრომლობას ფინანსურ დაზვერვებს შორის. ჯგუფი იკვლევდა სხვადასხვა ფინანსური დაზვერვისა და მსგავსი სააგენტოების ფუნქციებს, რათა გამოეველინა მათი შე-

მაკაეშირებელი საერთო ნიშნები.

შემუშავდა ფინანსური დაზვერვის გოგადი განსაზღვრება, სახელდობრ: ცენტრალური ეროვნული სააგენტო, რომელიც პასუხს აგებს იმ გახსნილი ფინანსური ინფორმაციის მიღების (რამდენადაც ეს ნებადართული და მოთხოვნილია), ანალიზისა და კომპიუტერული ორგანოებს შორის გავრცელებისათვის, რომელიც ეხება ექვემიგანილ დანაშაულებრივ შემოსავალს ან გამოთხოვილია ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად, რათა წინააღმდეგეს ფულის წმენდას.

ფინანსური დაზვერვის განსასაზღვრავად ერთ-ერთი მიზანი იყო მისი გამოყოფა სხვა კომპონენტებისაგან, რომლებიც გამოიყენება წმენდის საწინააღმდეგო ბრძოლაში. ეს განსაზღვრება გვეხმარება გავიგოთ ის არსებითი განსხვავება, რომლითაც გამოირჩევა ევმონგის ჯგუფი ფაგფისა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებისაგან, რომლებსაც საქმე აქვთ ფულის გათეთრებასთან, არის საკმაოდ სპეციფიკური, რათა გაემიჯნოთ ეს სააგენტო და სხვა სახელმწიფო ორგანოები, აგრეთვე საკმაოდ გოგადი დეფინიცია, რომელიც მოიცავს ამ დაწესებულების მომცველ მრავალ ვარიანტს. განსაზღვრების შემუშავებისას ევმონგის ჯგუფი ცდილობდა, თავიდან აეცილებინა რომელიმე ტიპის სტრუქტურების (მაგალითად, პოლიციის, სამართალდამცველი ადმინისტრაციული ან სარეგულაციო ორგანოების) ხაზგასმით წარმოჩენა. მას შემდეგ, რაც ევმონგის ჯგუფმა მიიღო ასეთი დეფინიცია, იგი იქცა სტანდარტად, რომელიც გამოიყენება ახლად შექმნილი დაწესებულებისათვის.

ევმონგის ჯგუფის მეხუთე თათბირი მიმდინარეობდა 1997 წლის 23-24 ივნისს მადრიდში. თათბირში მონაწილეობა მიიღო 35 სახელმწიფომ და 5 საერთაშორისო ორგანიზაციამ. ევმონგის ჯგუფმა გადადგა დიდმნიშვნელოვანი ნაბიჯები სხვადასხვა დარგში. მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანია ჯგუფის მიერ მიღებული განცხადება მიზნის შესახებ – ლოკუმენტი, რომელშიც აღწერილია გაწეული მუშაობა, აგრეთვე მიმდინარე მიზნები ფულის წმენდის წინააღმდეგ ეროვნული და საერთაშორისო ძალისხმევის ფარგლებში. რომში მიღებული დე-

ფინიციამ გამოიყენეს თათბირის მონაწილე ყველა სააგენტოს მიმართ, 28 მათგანი მის შესაბამისად ცნეს და ეს ღუფინიციამ ინკორპორირებულ იქნა მიზნის განცხადებაში.

თათბირზე და თათბირის შემდეგ დაიწყო ეგმონგის ჯგუფის პერსონალის სწავლების ყოველმხრივი პროგრამის ჩამოყალიბება.

და ბოლოს, ეგმონგის ჯგუფმა გადაწყვიტა შეესწავლა ფინანსურ დაზვერვებს შორის ინფორმაციის გაცვლის სრულყოფის გზები და საბოლოოდ, შეექმნა უფრო ფორმალიზებული სტრუქტურა თვით ჯგუფისათვის.

ეგმონგის ჯგუფის შექმნის პლენარული თათბირი მიმდინარეობდა 1998 წლის 30 ივნისს-1 ივლისს ბუენოს-აირესში. თათბირის დამთავრების შემდეგ გაიმართა ფინანსურ დაზვერვათა მეთაურების სხდომა, ჯგუფმა გამოიტანა დასკვნა, რომ 10 კანდიდატი შესაბამეობა ეგმონგის ჯგუფის ღუფინიციას. პლენარული სხდომის დროს ეგმონგის ჯგუფი დაეთანხმა, ჩამოეყალიბებინა მეოთხე სამუშაო ჯგუფი (საგარეო ურთიერთობისა), რომლის საქმიანობაც დაუკავშირდებოდა ფინანსურ დაზვერვათა განვითარების ადრეულ სტადიებს. ასევე განიხილეს აღმასრულებელი სამდივნოს შექმნისა და ფინანსურ დაზვერვებს შორის ფინანსური ინფორმაციის გაცვლისათვის სტანდარტული წესების დადგენის საკითხები და სამუშაო ჯგუფებს დაევალებათ საკითხის შემდგომი შესწავლა.

ეგმონგის ჯგუფის მეშვიდე პლენარული თათბირი მიმდინარეობდა 1999 წლის 26-28 მაისს ბრაგისლავაში. სახელმწიფოების მეთაურთა მეორე სხდომის დროს ათი კანდიდატი მიიღეს ეგმონგის ჯგუფში. გადაწყდა აგრეთვე, რომ ტექნოლოგიური სამუშაო ჯგუფი შეერწყმის სასწავლო სამუშაო ჯგუფს და დაერქმევა ახალი სახელი – სასწავლო საკომუნიკაციო სამუშაო ჯგუფი.

მერვე პლენარული თათბირი 2000 წლის 14-17 მარტს მოეწყო პანამაში. განხილულ უმნიშვნელოვანეს საკითხებს შორის, იყო სასწავლო გეგმის განერცობა-განვითარება ფინანსური დაზვერვისათვის.

ფინანსურ დაზვერვათა მეთაურების მუხვედრის დროს წვერებმა მიიღეს ფინანსურ დაზვერვათა წვერობის ხუთი კანდი-

დაგი ეგმონგის ჯგუფში და გაერთიანების წევრთა რიცხვმა 53-ს მიაღწია.

2001 წლის 14 და 15 ივნისს პლენარული თათბირი გაიმართა ქაავაში. ამ თათბირის დროს ეგმონგის ჯგუფის წევრებმა მიიღეს მიზნის განცხადების დამატება და დანართი. ამ დანართს ეწოდა “ფულის წმენდის შემთხვევებისათვის ფინანსურ დაზვერვებს შორის ინფორმაციის გაცვლის პრინციპები”.

ამჟამად ეგმონგის ჯგუფი 69 ქვეყნის ფინანსურ დაზვერვებს აერთიანებს.

მიზნის განცხადებაში აღნიშნულია თითოეული ფინანსური დაზვერვის უფლება, ითანამშრომლოს დამატებითი პირობებით, რისი მოთხოვნაც შეესაბამება ეროვნულ კანონმდებლობას.

ფინანსურმა დაზვერვებმა დათქვეს შემდეგი პრიორიტეტული მიზნები:

- შესაბამის ვალდებულებათა განსაზღვრა, რომლებიც საჭიროა მონაწილის სტატუსის მისაღებად, ფინანსური დაზვერვის გემოაღნიშნული დეფინიციის მიხედვით;

- დახმარება მთავრობებთან ფინანსური დაზვერვების ორგანიზაციაში;

- ინფორმაციის გაცვლა ურთიერთდახმარებისას ან შეთანხმების საფუძველზე;

- იმ ვებ-საიტის მისაწვდომობა, რომელსაც უზრუნველყოფს ორგანიზაცია “ეგმონგი” ყველა ფინანსური დაზვერვისათვის;

- სწავლების პროგრამების განვითარება, რეგიონული სემინარების ორგანიზაცია და პერსონალის გაცვლა;

- ეგმონგის ჯგუფის მართვის უწყვეტობის შენარჩუნება, პლენარული სხდომების რეგულარობისა და მოწყობის ადგილის დაგეგმვა;

- იმ პროცედურის დანერგვა, რომლის მეშვეობითაც შეიძლება მიღებულ იქნეს გადაწყვეტილებანი იმის შესახებ, თუ რამდენად შეესაბამება ზოგიერთი სააგენტო განსაზღვრებას “ფინანსური დაზვერვა”;

- დამატებითი სამუშაო ქვეჯგუფების შექმნა;

- მასალების მომზადება პრემენგაციებზე და ჯგუფებში გამოსაყენებლად.

სამუშაო სამართლებრივმა ჯგუფმა შეიმუშავა სპეციალური პროცედურა ამა თუ იმ ორგანიზაციის ფინანსურ დაზვერვად ცნობისა.

იმის კვალობაზე, თუ როგორ ხდება სპეციალური ჯგუფისათვის ცნობილი ფულის წმენდისადმი წინააღდგომის ეროვნული ორგანოს საქმიანობა, რომელიც შეესაბამება გემოაღნიშნულ დეფინიციას, იგი მიიღებს ადეკვატურ საიდენტიფიკაციო ინფორმაციას, ეროვნული ფინანსური დაზვერვის სახელწოდებას და მისამართს, საკონტაქტო პირი – როგორც წესი, ეს არის ორგანიზაციის მეთაური, და კანონმდებლობა, რომელიც ორგანიზაციულ სტრუქტურას და ფულის წმენდას განეკუთვნება.

საგარეო ურთიერთობის სამუშაო ჯგუფი, მისი წევრები იღებენ გადაწყვეტილებას, რათა ინფორმაცია გაუგზავნონ სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფის თავმჯდომარეს, რომელიც თავის მხრივ, იღებს გადაწყვეტილებას პოტენციურ ფინანსურ დაზვერვაში წერილის გაგზავნის შესახებ. წერილი შეიცავს მიზნის განცხადების ასლს, მოკლე ინფორმაციას ეგმონგის ჯგუფის შესახებ და კითხვარს. ორგანიზაციის ხელმძღვანელს ასევე სთავაზობენ, უპასუხოს იმ კითხვებს, თუ რამდენად შეესაბამება მოცემული დაზვერვა მიზნის განცხადებაში წარმოდგენილს და რამდენად არის დაინტერესებული იმით, რომ მოცემული ჯგუფის წევრი გახდეს. დადებითი პასუხის მიღების შემთხვევაში მოცემული ორგანიზაციის ხელმძღვანელს სთხოვენ, წარუდგინოს შეესებული კითხვარი და სხვა დოკუმენტაცია სამართლებრივ სამუშაო ჯგუფს. კითხვარი გამოიყენება როგორც ამ პროცედურის, ისე უკვე აღიარებული ფინანსური დაზვერვის მიმდინარე ინფორმაციის შეგროვებისათვის. კითხვარის ასლები არის ეგმონგის ჯგუფის უსაფრთხო ქსელში.

სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფი ასრულებს სპონსორის როლს ფინანსური დაზვერვის მონაწილეობის კანდიდატისათვის. “სპონსორის” მოვალეობებში შედის კანდიდატის გარკვეული ხელმძღვანელობა და მისი სახელით გამოსვლა სამუშაო ჯგუფის სხდომების დროს. შესაბამის ფორმალობათა შესრულების შემდეგ სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფის თავმჯდომარე

რეს შეაქვს კანდიდატის საკითხი სამუშაო ჯგუფის მომდევნო სხდომაზე განხილვის დღის წესრიგში.

თუ სამართლებრივი სამუშაო ჯგუფი გამოიგანს დასკვნას, რომ კანდიდატი ნამდვილად შეეფერება დადგენილ დეფინიციას, იგი რეკომენდაციას აძლევს ფინანსურ დაზვერვათა მეთაურებს, მიიღონ იგი წევრად. მომდევნო პლენარულ სხდომაზე დაზვერვათა მეთაურებს გამოაქვთ საბოლოო გადაწყვეტილება, შეესაბამება თუ არა მოცემული კანდიდატი დადგენილ დეფინიციას.

შიდა ადმინისტრაციული საკითხების გარდა, ეგმონტის ჯგუფის ძირითადი ამოცანა 2002-2003 წლებში იყო ფინანსურ დაზვერვათა განვითარება მსოფლიოს წამყვან ინდუსტრიულ ქვეყნებში, სადაც ისინი არ არის. ჯგუფმა ყურადღება გაამახვილა ინფორმაციის გაცვლის საკითხზე.

ფინანსური დაზვერვების სპეციალიზებული ხასიათის მიუხედავად, ღღემდე ხდება ხოლმე გაუგებრობა და აღრევა ფინანსურ დაზვერვებსა და სხვა ოფიციალურ ორგანიზაციებს შორის, როგორც ჩანს, მათი მსგავსი უფლებამოსილებების გამო. მაგალითად, პოლიციურ დაწესებულებებს, რომლებიც ფინანსური “თეთრსაყელოიანთა” ჩადენილი დანაშაულობების, მათ შორის, ფულის წმენდის ოპერაციების გამოძიების მიზნით შეიქმნა. ძალზე ხშირად აიგივებენ ფინანსური გამოძიების დაწესებულებებთან „ფინანსური დაზვერვის“ აკრონიმით. ეს დაწესებულებანი, უდავოდ, ასრულებენ დიდმნიშვნელოვან როლს თავიანთ ქვეყნებში საყოველთაო წინააღმდეგობაში ანტიგამწმენდი საქმიანობისადმი. მაგრამ ისეთი დახასიათება, როგორიც არის “ფინანსური დაზვერვა”, ყოველთვის როდი ნიშნავს, რომ ეს დაწესებულებანი ეგმონტის ჯგუფის მიერ განსაზღვრულ ფუნქციებს ასრულებენ.

ფინანსური დაზვერვა არის ცენტრალური დაწესებულება, რომელიც გარკვეული გზით ავლენს ფინანსურ ინფორმაციას და წარუდგენს შესაბამის სამთავრობო ორგანოს, რათა მხარი დაუჭიროს ეროვნულ ბრძოლას ფულის წმენდის წინააღმდეგ. თუმცა დეფინიცია ადგენს, რომ ფინანსური დაზვერვების მიერ გაწეული საქმიანობა მოიცავს ინფორმაციის მიღებას,

ანალიზს და განხილვას, ეს არ გამოირიცხავს მეორე საქმიანობას, რომელიც ასევე შეიძლება შესრულდეს.

მაშასადამე, ფინანსურ დაზვერვას შეუძლია სავარაუდოდ შეასრულოს დეფინიციაში მოხსენებული საქმიანობა, აგრეთვე აწარმოოს გამოძიება და /ან ღეენა გახსნაში მითითებული დარღვევებისა.

რაც შეეხება სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობას, ეკმონგის ჯგუფს ყველაზე მჭიდრო ურთიერთობა ჩამოუყალიბდა ფაგფ-თან. 2002 წლის თებერვლიდან ჯგუფს ამ უკანასკნელში მეთვალყურეობის სტატუსი აქვს. 2002 წელს ფაგფ-მა მოამზადა ინსტრუქცია ფინანსური ინსტიტუტებისათვის გერიგორიული ფინანსური საქმიანობის გამოსავლენად. მოცემული დოკუმენტის მომზადებისას ფართოდ იქნა გამოყენებული ეკმონგის ფინანსური დაზვერვების ჯგუფის მასალები.

ასეთი ინსტრუქციის მიზანია, გამოირიცხოს ფინანსური დაწესებულებების მიერ გერორისგთა სახსრების წინასწარ-განუმზრახველი დაფარვა და ასეთი სახსრების მოძრაობა. ამის შედეგად, ფინანსურ დაწესებულებებს შეეძლება, დაიცვან თავი ამ საქმიანობაში სხვათა მიერ გამოყენებისაგან და მიიღებენ საჭირო ინფორმაციას და ცოდნას იმის შესახებ, თუ როგორ შეუძლიათ გერორისგებსა და გერორიზმის მხარდამჭერთ მოიხმარონ ფინანსური სისგემა თავიანთი მიზნებისათვის.

მოვიყვანთ მაგალითს, სადაც ფიგურირებს ერთ-ერთი ეროვნული ფინანსური დაზვერვა, რომელიც ეკმონგის ჯგუფში შედის. მაგალითი ეხება მოქალაქის ანგარიშთან დაკავშირებულ საქმიანობას და შეგანას გაეროს მიერ შედგენილ სიაში, რომელიც ცხადყოფს შესაძლო კავშირს გერორისგულ საქმიანობასთან.

მოქალაქე ცხოვრობდა მეზობელ ქვეყანაში, მაგრამ ჰქონდა დეპოზიტი ანგარიში მოთხოვნამდე და შემნახველი ანგარიში „ნ“ ქვეყანაში. ანგარიშის მომსახურე ბანკმა მიაქცია ყურადღება ანგარიშებიდან ფინანსური რესურსების თანდათან მოხსნას 2001 წლის აპრილის ბოლოდან და გადაწყვიტა განეხორციელებინა ანგარიშების მონიგორინგი უფრო საგულ-

დაგულოდ. შემდგომში ბანკს კიდევ უფრო მეტად გაუძლიერდა ეჭვები, როდესაც ანგარიშის მფლობელის სახელის იდენტიფიკაციის სახელი გაჩნდა ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა კონსოლიდირებულ სიაში, გაეროს უშიშროების საბჭოს ავღანეთის საკითხთა კომიტეტმა რომ გამოეშვა. ბანკმა დაუყოვნებლივ აცნობა ეს ფინანსურ დაზვერვას. ამ უკანასკნელმა გააანალიზა მოქალაქის ანგარიშთან დაკავშირებული ფინანსების მოძრაობა, გამოიყენა რა ბანკისაგან გამოთხოვილი მონაცემები, აღმოჩნდა, რომ ორივე ანგარიში მოქალაქეს 1990 წელს პქონდა გახსნილი და ეჭვები, ძირითადად, იმან გამოიწვია, რომ ანგარიში ივსებოდა ნაღდი ფულის ანაბრებით. 2000 წლის მარტში მოქალაქემ მნიშვნელოვანი თანხა გადარიცხა თავისი შემნახველი ანგარიშიდან თავისივე საჩუკო ანგარიშზე. ეს ფონდები მოხმარდა სიცოცხლის დაზღვევის ერთდროული პოლისის ღირებულების გასტუმრებას და დეპოზიტური სერტიფიკატის შექმნას.

2001 წლის აპრილის შუა რიცხვებში მოქალაქემ განახორციელა რამდენიმე მსხვილი გადარიცხვა თავისი შემნახველი ანგარიშიდან დეპოზიტურ ანგარიშზე. ეს ფინანსური რესურსები გადარიცხულ იქნა საზღვარგარეთ მოქალაქეებისა და კომპანიებისათვის, რომლებიც მეზობელ ქვეყნებსა და სხვა რეგიონებში იყო განლაგებული.

2001 წლის მაის-ივნისში მოქალაქემ გაყიდა ცოცხალი ხანით ადრე შეძენილი სერტიფიკატი, შემდეგ კი ფულადი სახსრები გადარიცხა აზიაში განლაგებული კომპანიებისა და იმ კომპანიის ანგარიშებზე, რომელიც თავისი წარმოშობის ქვეყანაში იმყოფებოდა. მოქალაქემ ასევე გაანაღდა სიცოცხლის დაზღვევის პოლისი ვადის გასვლის თარიღის წინ და მისი ღირებულება გადარიცხა თავისი წარმოშობის ქვეყნის ბანკის ანგარიშებზე. უკანასკნელი ოპერაცია შესრულდა 2001 წლის 30 აგვისტოს. ე.ი. სულ ცოცხალი ხანით ადრე 2001 წლის 11 სექტემბრის ამბებამდე, როცა გეროროისტული აქტები მოხდა შეერთებულ შტატებში. ფულადი გზავნილების მიმღებ კომპანიათაგან ბევრი გაჩნდა ფინანსური დაზვერვის ფაილზე. ამ შემთხვევის გამოძიება ჯერ არ დასრულებულა.

ღასკვნა

თანამედროვე საერთაშორისო საჯარო სამართალი ძირითადად არეგულირებს სახელმწიფოებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების ურთიერთობებს და ემსახურება ამ სუბიექტებს შორის კონფლიქტების გადაწყვეტას. საერთაშორისო საჯარო სამართალი კონკრეტულ ადამიანს კარგ ხანს აღიქვამდა მხოლოდ როგორც ნაწილს თავისი სახელმწიფოს ხალხისა. მე-19 საუკუნის შუა ხანებში საერთაშორისო-სამართლებრივ რეგულირებაში გაჩნდა ჰუმანისტურ ღირებულებათა ცნება და პირველად დაეთმო ყურადღება ადამიანს. გადამწყვეტი გარღვევა მიღწეულ იქნა მეორე მსოფლიო ომის დამთავრების შემდეგ: ყოველი ადამიანი გახდა საერთაშორისო უფლებების უშუალო შემცველი და სულ ცოცხა ხნის წინ – საერთაშორისო მოვალეობათა ადრესატი: ეს ეხება სასჯელს ქმედობისათვის, რომელიც არღვევს საერთაშორისო საჯარო სამართლის ნორმებს. ნებისმიერ შემთხვევაში იგულისხმება მძლავრი სახელმწიფო აპარატი, რომელმაც უნდა დაიცვას ადამიანის უფლებები და არ დაანებოს ინდივიდუმს, ბოროტად გამოიყენოს მინიჭებული უფლებები. გერორისტულმა აქტებმა ნათლად ცხადყვეს, რომ მარტოოდენ სახელმწიფოს როდი აქვს ძალაუფლება. გექნიკური პროგრესითა და გლობალიზაციით მოცულმა მსოფლიომ ცალკეული ადამიანები და კერძო ორგანიზაციები აღჭურვა დაშინებისა და ძალის გამოყენების კოლოსალური პოტენციური შესაძლებლობებით.

აქტუალურად დგება კითხვა: იპოვის საერთაშორისო საჯარო სამართალი ეფექტიან სამართლებრივ ინსტრუმენტებს მოცემული პირობების გადაჭრისათვის?

საერთაშორისო კონვენცია ტერორიზმის დაზინანსების აღკვეთის შესახებ

მიღებულია გაეროს გენერალური ასამბლეის მიერ 1999
წლის 9 დეკემბრის რეზოლუციით.

პრეამბულა

ამ კონვენციის ხელმომწერი სახელმწიფოები

ითვალისწინებენ რა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ქარტიას საერთაშორისო მშვიდობისა და უშიშროების შენარჩუნების, სახელმწიფოთა შორის კეთილმეზობლური და მეგობრული ურთიერთობისა და თანამშრომლობის ხელშეწყობის შესახებ, უკიდურესად შეშფოთებული არიან ყველა ფორმისა და სახის ტერორიზმის აქტების ესკალაციით მთელ მსოფლიოში, იცავენ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ორმოცდაათი წლისთავის აღსანიშნავ იუბილეზე მიღებულ დეკლარაციას, რომელიც მედის გენერალური ასამბლეის 1995 წლის 24 ოქტომბრის № 50/6 რეზოლუციაში, აგრეთვე იცავენ, გენერალური ასამბლეის ყველა შესაბამის რეზოლუციას, მათ შორის, 1994 წლის 9 დეკემბრის რეზოლუციას და მის დანართს საერთაშორისო ტერორიზმის აღმოსაფხვრელი ღონისძიებების შესახებ დეკლარაციაზე, რომლითაც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წევრმა ქვეყნებმა საბეიშოდ დაადასტურეს, რომ ერთმნიშვნელოვნად გმობენ ტერორიზმის ყველა აქტს, მეთოდსა და პრაქტიკას, მიაჩნიათ ისინი დანაშაულებრივ და სრულიად გაუმართლებელ ქმედებად, მიუხედავად იმისა, სად და ვის მიერაა ჩადენილი ის, მათ შორის იმ აქტებს, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან მეგობრულ ურთიერთობას ქვეყნებს და ხალხებს შორის, ემუქრებიან სახელმწიფოთა ერთიანობას და უშიშროებას.

აღნიშნავენ, რომ საერთაშორისო ტერორიზმის აღმოფხვრის შესახებ დეკლარაციამ სტიმული მისცა სახელმწიფოებს,

რათა სასწრაფოდ გადახედონ არსებულ საერთაშორისო სამართლებრივ ნორმებს გეროორიზმის ყველა ფორმისა და გამოვლინების თავიდან აცილების, აღკვეთისა და აღმოფხვრის შესახებ, იმ მიზნით, რომ ამ საკითხის ყველა ასპექტის შესაბამისად შეიქმნას ყოვლისმომცველი სამართლებრივი სისტემა, იცავენ გენერალური ასამბლეის 1996 წლის 17 დეკემბრის № 51/210 რეზოლუციის მე-3 პუნქტის (ე) ქვეპუნქტს, რომლითაც ასამბლეამ მოუწოდა ყველა სახელმწიფოს განახორციელოს ღონისძიებანი, კერძოდ სათანადო შიდა ღონისძიებანი, გეროორისტებისა და გეროორისტული ორგანიზაციების დაფინანსების თავიდან ასაცილებლად და მის საწინააღმდეგოდ. ამასთან, მნიშვნელობა არა აქვს პირდაპირი გზით ხდება ეს დაფინანსება, თუ ორგანიზაციების საშუალებით, რომლებსაც აქვთ ან აცხადებენ, რომ აქვთ საქველმოქმედო, სოციალური ან კულტურული მიზნები, ან რომლებიც თავად არიან ჩაბმული არალეგალურ საქმიანობაში, როგორც არის იარაღით არალეგალური ვაჭრობა, ნარკოტიკების გაყიდვა და რეკეტი, სხვა პირთა ექსპლუატაცია გეროორისტული საქმიანობის დაფინანსების მიზნით. სადაც საჭიროა უნდა განხორციელდეს მარეგულირებელი ღონისძიებანი გეროორისტული მიზნებისათვის განკუთვნილი ფულადი სახსრების შესაჩერებლად, რამაც არ უნდა შეაფერხოს ლეგალური კაპიტალის თავისუფალი მოძრაობა და ინტენსიური სახე მიეცეს ინფორმაციის გაცვლას ამგვარი ფულადი სახსრების საერთაშორისო მოძრაობის შესახებ.

იცავენ, აგრეთვე, გენერალური ასამბლეის 1997 წლის 15 დეკემბრის № 52/165 რეზოლუციას, რომლითაც ასამბლეა, კერძოდ, მოუწოდებს სახელმწიფოებს განიხილონ იმ ღონისძიებათა შესაძლებლობა, რომლებიც დაფიქსირებულია მისი 1996 წლის 17 დეკემბრის № 51/210 რეზოლუციის 3 (ა)-დან (ე) პუნქტამდე.

იცავენ, აგრეთვე, გენერალური ასამბლეის 1998 წლის 8 დეკემბრის № 53/108 რეზოლუციას, რომლითაც ასამბლეამ მიიღო გადაწყვეტილება გენერალური ასამბლეის 1996 წლის 17 დეკემბრის რეზოლუციის საფუძველზე შექმნილ საგანგებო კომიტეტს შეემუშავებინა საერთაშორისო კონვენციის პროექტი,

გერორისტების დაფინანსების აღკვეთის შესახებ, რომელიც შეაქვებდა ამასთან დაკავშირებულ საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებს.

ითვალისწინებენ, რომ გერორიზმის დაფინანსება მთელი საერთაშორისო საზოგადოებრიობის სერიოზულ შეშფოთებას იწვევს.

აღნიშნავენ, რომ საერთაშორისო გერორიზმის აქტების რაოდენობა და მათი სიძლიერე დამოკიდებულია იმ დაფინანსებაზე, რასაც გერორისტები მოიპოვებენ.

აღნიშნავენ აგრეთვე, რომ არსებული მრავალმხრივი სამართლებრივი აქტები სათანადოდ ვერ არეგულირებს ამგვარ დაფინანსებას.

დარწმუნებული არიან, რომ არსებობს აუცილებლობა განმტკიცდეს სახელმწიფოებს შორის საერთაშორისო თანამშრომლობა, რათა დაისახოს და განხორციელდეს ქმედითი ღონისძიებანი გერორიზმის დაფინანსების თავიდან ასაცილებლად, ასევე მის აღსაკვეთად ამგვარი აქტების ჩამდენთა სამართალში მიცემისა და დასჯის გზით.

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი 1

მოცემული კონვენციის მიზნებისათვის:

1. “ფონდები” ნიშნავს ყველა სახის და ნებისმიერი გზით მოპოვებულ, მაგერიალურ და არამაგერიალურ, მოძრავ და უძრავ აქტივებს, და ნებისმიერი ფორმის იურიდიულ დოკუმენტს, მათ შორის ელექტრონულსა და ციფრულს, რომელიც ამგვარ აქტივებზე საკუთრების უფლებას ან მათში წილობრივ მონაწილეობას მოწმობს, რაც მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) საბანკო კრედიტებს, სამგზავრო ჩეკებს, საბანკო ჩეკებს, ფულად გზავნილებებს, აქციებს, ფასიან ქაღალდებს, ობლიგაციებს, ტრატებს, აკრედიტივებს.

2. “სახელმწიფო ან სამთავრობო შენობა” ნიშნავს ნებისმიერ მუდმივ ან დროებით შენობას ან საგრანსპორტო საშუალებას, რომელიც გამოიყენება ან დაკავებულია სახელმწიფოს

წარმომადგენლების, მთავრობის წევრების, საკანონმდებლო ხელისუფლების ან სასამართლოს წევრების, თანამდებობის პირების მიერ, ან სახელმწიფო ან ხელისუფლების სხვა ორგანოების მოხელეების თუ სამთავრობათაშორისო ორგანიზაციების თანამდებობის პირების მიერ, თავიანთ ოფიციალურ მოვალეობებთან დაკავშირებით.

3. “შემოსავალი” ნიშნავს ნებისმიერ ფონდს წარმოებულს, ან მოპოვებულს, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, მე-2-ით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის გზით.

მუხლი 2

1. წინამდებარე კონვენციის თანახმად ნებისმიერი პირის მიერ დანაშაული ჩადენილად ითვლება, თუ ეს პირი რაიმე გზით, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, უკანონოდ და საკუთარი ნებით, უზრუნველყოფს ან ავროვებს ფონდებს იმ განზრახვით, რომ მათ გამოიყენებენ, ან იცის, რომ მათ მთლიანად ან ნაწილობრივ გამოიყენებენ, რათა განახორციელონ:

ა) აქტი, რომელიც წარმოადგენს დანართში ჩამოთვლილი რომელიმე შეთანხმებით გათვალისწინებულ დანაშაულს; ან

ბ) ნებისმიერი სხვა აქტი, რომელიც გამოიწვევს მშვიდობიანი მოქალაქის ან სხვა ნებისმიერი პირის დალუქვას, ან სხეულის სერიოზულ დაზიანებას, რომელიც შეიარაღებული კონფლიქტის დროს აქტიურ მონაწილეობას არ იღებს საომარ მოქმედებებში, თუკი ამგვარი აქტი თავისი ხასიათით, ან კონტექსტით, მიზნად ისახავს მოსახლეობის დაზიანებას, ან მთავრობის ან საერთაშორისო ორგანიზაციის იძულებას, რომ მათ ჩაადენინოს ან არ ჩაადენინოს რაიმე ქმედება.

2 ა) სარაგირთმის სიგელების შენახვის, მიღების, დამტკიცების ან ხელშეკრულებასთან შეერთების დროს სახელმწიფოს, რომელიც არ წარმოადგენს დანართში ჩამოთვლილი შეთანხმებების მონაწილე მხარეს, შეუძლია განაცხადოს, რომ წინამდებარე კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოს მიმართ გამოყენების დროს ეს შეთანხმება არ უნდა მიიჩნიონ იმ დანართში ჩართულად, რომელიც ნახსენებია პირველი პუნქტის ა) ქვეპუნქტში. დეკლარაცია კარგავს თავის ძალას, როგორც

კი ეს სახელმწიფო შეუერთდება შეთანხმებას და აცნობებს ამ ფაქტის შესახებ ნდობით აღჭურვილ პირს;

ბ) როდესაც შეთანხმების მონაწილე სახელმწიფო წყვეტს დანართში ჩამოთვლილ შეთანხმებაში მონაწილეობას, მას შეუძლია გააკეთოს შესაბამისი განცხადება, როგორც ეს ამ შეთანხმებასთან მიმართებაში არის გათვალისწინებული წინამდებარე მუხლით.

3. ქმედებისათვის, რომელიც 1-ლი პუნქტის თანახმად დანაშაულს წარმოადგენს, აუცილებელი არ არის ფონდები ფაქტობრივად იყოს გამოყენებული იმ დანაშაულის ჩასაღენად, რომელიც ნახსენებია 1-ლ პუნქტსა და ა) და ბ) ქვეპუნქტებში.

4. ნებისმიერი პირის მიერ დანაშაული ჩადენილად ითვლება, თუ ის ცდილობს ჩაიდინოს დანაშაული, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია წინამდებარე მუხლის 1-ლ პუნქტში.

5. ნებისმიერი პირის მიერ დანაშაული ჩადენილად ითვლება, თუ ეს პირი:

ა) არის დანაშაულის თანამონაწილე, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია წინამდებარე მუხლის 1-ლ ან მე-4 პუნქტებში;

ბ) ახდენს დანაშაულის ორგანიზებას ან ხელმძღვანელობს მას, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია წინამდებარე მუხლის 1-ლ ან მე-4 პუნქტებში;

გ) წვლილი შეაქვს ერთი ან რამდენიმე დანაშაულის ჩადენაში ერთი მიზნით გაერთიანებული ხალხის ჯგუფის სამუალებით, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია წინამდებარე მუხლის 1-ლ ან მე-4 პუნქტებში. ამგვარი წვლილის შეტანას წინასწარ განზრახული ხასიათი უნდა ჰქონდეს და:

I. მიზნად ისახავდეს ჯგუფის დანაშაულებრივი საქმიანობის ან დანაშაულებრივი მიზნის ხელშეწყობას, თუკი ამგვარი საქმიანობა ან მიზანი გულისხმობს დანაშაულის ჩადენას, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია წინამდებარე მუხლის 1-ლ პუნქტში; ან

II. წვლილი შეაქვს, როცა იცის, რომ ჯგუფი მიზნად ისახავს დანაშაულის ჩადენას, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია წინამდებარე მუხლის 1-ლ პუნქტში;

მუხლი 3

ეს კონვენცია არ ითვალისწინებს შემთხვევას, როცა დანაშაული ერთ სახელმწიფოშია ჩადენილი, დანაშაულის საეარაულო ჩამდენი ამ სახელმწიფოს მოქალაქეა და იმყოფება მის გერიგორიაზე და სხვა არც ერთ სახელმწიფოს არ გააჩნია საფუძველი მე-7 მუხლის 1-ლი პუნქტის, ან მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად განახორციელოს იურისდიქცია, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა გამოიყენება მე-12 და მე-18 მუხლების დებულებები.

მუხლი 4

კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო განახორციელებს საჭირო ღონისძიებებს, რათა:

ა) ამ ქვეყნის კანონმდებლობის თანახმად აღიაროს სისხლის სამართლის დანაშაულად მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულობანი;

ბ) მიუსადაგოს ამგვარ დანაშაულობებს შესაბამისი სასჯელი, რომლითაც გათვალისწინებული იქნება მათი სერიოზული ხასიათი.

მუხლი 5

1. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო, ქვეყნის კანონმდებლობის თანახმად, განახორციელებს ღონისძიებებს, რათა თავის გერიგორიაზე განლაგებულ იურიდიულ პირებს, ან ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებულ იურიდიულ პირებს დააკისროს პასუხისმგებლობა, თუკი ამ იურიდიული პირის ხელმძღვანელმა ან მაკონტროლებელმა ორგანომ, ამ ფუნქციის შესრულების დროს ჩაიღინა მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული. მსგავსი პასუხისმგებლობა ატარებს სისხლის სამართლის, სამოქალაქო ან აღმინისგრაიულ ხასიათს.

2. იურიდიულ პირებზე დაკისრებული პასუხისმგებლობა დანაშაულის ჩამდენ პირებს არ ათავისუფლებს პირადი პასუხისმგებლობისაგან.

3. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო უმ-

რუნველყოფს, რომ 1-ლი პუნქტის თანახმად პასუხისმგებელი იურიდიული პირები დაექვემდებარონ სისხლის სამართლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციულ სანქციებს, რომლებიც იქნება ქმედითი, თანაზომიერი და ხელს ააღებინებს მათ დანაშაულის ჩადენაზე. ამაში შეიძლება შევიდეს ფულადი სანქციები.

მუხლი 6

კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო, საჭიროებისამებრ, მიიღებს ზომებს შიდა კანონმდებლობის დონეზე, რათა უზრუნველყოს, რომ წინამდებარე კონვენციის ფარგლებით გათვალისწინებულ სისხლის სამართლის აქტებს არც ერთ შემთხვევაში არ მოეძებნოს გამართლება პოლიტიკური, იდეოლოგიური, რასობრივი, ეთნიკური, რელიგიური ან სხვა მსგავსი მოსაზრებით.

მუხლი 7

1. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო, საჭიროებისამებრ, მიიღებს ზომებს, რათა განახორციელოს თავისი იურისდიქცია მე-2 მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულობებზე, როცა:

ა) დანაშაული ჩადენილია ამ სახელმწიფოს ტერიტორიაზე;

ბ) დანაშაული ჩადენილია საჰაერო ხომალდზე, რომელიც მისი დროით დაფრინავს, ან თვითმფრინავში, რომელიც დანაშაულის ჩადენის მომენტისათვის რეგისტრირებული იყო მისი კანონების შესაბამისად;

გ) დანაშაული ჩადენილია ამ სახელმწიფოს მოქალაქის მიერ.

2. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო გააერცულებს თავის იურისდიქციას ამგვარ დანაშაულზე, როდესაც:

ა) დანაშაული მიმართული იყო ან დასრულდა მე-2 მუხლით, 1-ლი მუხლის ა) ან ბ) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენით ამ სახელმწიფოს ტერიტორიაზე ან მისი მოქალაქის წინააღმდეგ;

ბ) დანაშაული მიმართული იყო ან დასრულდა მე-2 მუხ-

ლით, 1-ლი მუხლის ა) ან ბ) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენით მისი სახელმწიფო ან სამთავრობო შენობის საზღვარგარეთ, მათ შორის ამ ქვეყნის დიპლომატიური და საკონსულო შენობების დაზიანების მიზნით;

ვ) დანაშაული მიმართული იყო ან დასრულდა მე-2 მუხლით, 1-ლი მუხლის ა) ან ბ) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული იმ დანაშაულის ჩადენით, რომელიც მიზნად ისახავს აიძულოს ეს სახელმწიფო გააკეთოს ან არ გააკეთოს რაიმე;

დ) დანაშაული ჩადენილია მოქალაქეობის არ მქონე პირის მიერ, რომელიც ცხოვრობს ამ სახელმწიფოში;

ე) დანაშაული ჩადენილია თვითმფრინავის ბორცზე, რომელსაც ექსპლუატაციას უწევს ამ სახელმწიფოს მთავრობა.

3. ამ კონვენციის რაგიფიკაციის, მიღების, დამტკიცების ან მასთან შეერთების შემთხვევაში, კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო აცნობებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს მე-2 მუხლის თანახმად მის მიერ ჩამოყალიბებული იურისდიქციის შესახებ. მასში ცვლილებების შეტანის შემთხვევაში, კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო დაუყოვნებლივ შეაგყობინებს გენერალურ მდივანს ამის თაობაზე.

4. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო გააგარებს აუცილებელ ღონისძიებებს მისი იურისდიქციის გასაფრცელებლად მე-2 მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულებებზე, იმ პირობით, რომ სავარაუდო დამნაშავე იმყოფება მის ტერიტორიაზე და ეს სახელმწიფო არ მოახდენს ამ პიროვნების ექსტრადიციას სხვა სახელმწიფოში, რომელმაც თავისი იურისდიქცია ჩამოაყალიბა 1-ლი ან მე-2 მუხლების შესაბამისად.

5. თუკი ერთზე მეტი სახელმწიფო აცხადებს პრეტენზიას იურისდიქციის გაფრცელებაზე 1-ლი ან მე-2 მუხლის შესაბამისად განსაზღვრულ დანაშაულზე, ეს სახელმწიფოები ესწრაფვიან, რომ მოახდინონ თავიანთი მოქმედების კოორდინაცია, კერძოდ იმ ნაწილში, რომელიც ეხება სისხლისსამართლებრივ დევნას და ერთმანეთისთვის სამართლებრივი ხასიათის დახმარების გაწევის მეთოდებს.

6. საერთაშორისო სამართლის ზოგადი ნორმებისათვის

ზიანის მიუყენებლად, ეს კონვენცია არ გამოორიცხავს ნებისმიერი სისხლის სამართლებრივი იურისდიქციის გამოყენებას, რომელიც კონვენციის მონაწილე სახელმწიფომ ქვეყანაში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად შემოიღო.

მუხლი 8

1. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო, საკუთარი კანონმდებლობის პრინციპების შესაბამისად, მიიღებს სათანადო ზომებს, რათა შესაძლო კონფისკაციის მიზნით გამოამქლავოს, მიაკელიოს, გაყინოს ან ყადაღა დაადოს ნებისმიერ ფონდს, რომელიც გამოიყენება ანდა გამოყოფილია მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის მიზნით, ისევე როგორც ამგვარი დანაშაულის ჩადენის შედეგად მოპოვებულ ფონდებს.

2. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო, საკუთარი კანონმდებლობის პრინციპების შესაბამისად, მიიღებს სათანადო ზომებს, რათა მოახდინოს იმ ნებისმიერი ფონდის კონფისკაცია, რომელიც გამოიყენება ანდა გამოყოფილია მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის მიზნით და ამგვარი დანაშაულის ჩადენის შედეგად მოპოვებული ფონდების კონფისკაცია.

3. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო განიხილავს საკითხს ხელშეკრულების დადების შესახებ კონვენციის მონაწილე სხვა სახელმწიფოებთან ამ მუხლში ნახსენები ჩამორთმეული ფონდების გაყოფის შესახებ რეგულარულად ან შემთხვევიდან შემთხვევამდე.

4. კონვენციის მონაწილე თითოეული სახელმწიფო განიხილავს შესაძლებლობას შექმნას ისეთი მექანიზმი, რომლის საშუალებითაც ამ მუხლში ნახსენები ჩამორთმეული ფონდები გამოიყენებული იქნება მე-2 მუხლში და 1-ლი მუხლის ა) ან ბ) ქვეპუნქტში გათვალისწინებული დანაშაულის მსხვერპლთათვის ან მათი ოჯახის წევრებისთვის ზარალის ანაზღაურების მიზნით.

5. ამ მუხლის დებულებები განხორციელდება იმ მესამე მხარისათვის ზიანის მიუყენებლად, რომელიც მოქმედებს კეთილსინდისიერებისა და სამართლიანობის პრინციპების თანახმად.

მუხლი 9

1. როდესაც კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო მიიღებს ინფორმაციას, რომ მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის საეარაუდოდ ჩამდენი პირი შეიძლება მის გერიგორიაზე იმყოფებოდეს, შეიმუშავებს სათანადო ზომებს, რათა თავისი ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად გამოიძიოს ინფორმაციაში მითითებული ფაქტები.

2. როდესაც კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო დარწმუნდება, რომ ამას გარემოება მოითხოვს, სახელმწიფო, რომლის გერიგორიაზეც დამნაშავე ან საეარაუდო დამნაშავე იმყოფება, განახორციელებს სათანადო ღონისძიებებს თავისი კანონმდებლობის შესაბამისად, რათა უზრუნველყოს ამ პიროვნების სასამართლოსთვის გადაცემა ან ექსტრადიცია.

3. ნებისმიერ პირს, ვის მიმართაც განხორციელდება მე-2 პარაგრაფში ნახსენები ზომები, უფლება აქვს:

ა) დაუყოვნებლივ დაუკავშირდეს იმ ქვეყნის უახლოეს წარმომადგენლობას, რომლის მოქალაქეც არის ან რომელიც უფლებამოსილია რამენაირად დაიცვას მისი უფლებები, ან თუ ეს პირი მოქალაქეობის არმქონე ადამიანია, იმ სახელმწიფოს, სადაც იგი ჩვეულებრივ ცხოვრობს;

ბ) შეხვდეს თავისი ქვეყნის წარმომადგენელს;

გ) მიიღოს ინფორმაცია ამ მუხლის ა) და ბ) ქვეპუნქტით განსაზღვრული მისი უფლებების შესახებ.

4. მე-3 პუნქტში ნახსენები უფლებების რეალიზაცია უნდა მოხდეს იმ სახელმწიფოს კანონებისა და ნორმების შესაბამისად, რომლის გერიგორიაზეც დამნაშავე ან საეარაუდო დამნაშავე იმყოფება, იმ პირობით, რომ აღნიშნული კანონები და ნორმები საშუალებას იძლევიან სრულად განხორციელდეს მიზნები, რასაც ემსახურება მე-3 პუნქტით განსაზღვრული უფლებები.

5. მე-3 და მე-4 პუნქტების დებულებები უფლებას უტოვებს კონვენციის მონაწილე ნებისმიერ სახელმწიფოს, რომელიც პრეგენზიას აცხადებს იურისდიქციის მიმართ მე-7 მუხლის, 1-ლი პუნქტის ბ) ქვეპუნქტის ან მე-2 პუნქტის ბ) ქვეპუნქტის თანახმად, მოიწვიოს წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტე-

ტი, რომელიც დაუკავშირდება და მოინახულებს საეარაულო დამნაშავეს.

6. როდესაც კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო წინამდებარე მუხლის თანახმად აპატიმრებს გარკვეულ პირს, მან დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს უმუხლოდ ან გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის სამუალებით კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებს, რომლებმაც დაადგინეს იურისდიქცია მე-7 მუხლის 1-ლი ან მე-2 პუნქტების მიხედვით და თუ ისინი მიზანშეწონილად ჩათვლიან, ნებისმიერ სხვა დაინტერესებულ სახელმწიფოს ამ პირის პატიმრობაში ყოფნის ფაქტის და იმ გარემოებათა შესახებ, რომლებიც ამ პიროვნების დაკავებას დაედო საფუძველად. სახელმწიფომ, რომელიც აწარმოებს გამოძიებას, როგორც 1-ლ პუნქტშია ჩამოყალიბებული, სასწრაფოდ უნდა შეატყობინოს მოკვლეული ფაქტების შესახებ კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებს და მიუთითოს, აპირებს თუ არა საკუთარი იურისდიქციის განხორციელებას.

მუხლი 10

1. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო, რომლის ტერიტორიაზე იმყოფება საეარაულო დამნაშავე, მე-7 მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, თუკი არ ახდენს ასეთი პირის ექსტრადიციას, ვალდებულია გამოწვევას ვარაუდს, იმის მიუხედავად, თუ რა დანაშაულია ჩადენილი და იყო თუ არა ეს დანაშაული ჩადენილი მის ტერიტორიაზე, დაუყოვნებლივ გადასცემს საქმეს კომპეტენტურ ორგანოებს სასამართლო პროცესის შემდგომით მართლმსაჯულების აღსრულების მიზნით, რაც ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად უნდა მოხდეს. აღნიშნული ორგანოები მიიღებენ იგივე გადაწყვეტილებას, როგორსაც ქვეყნის კანონმდებლობის თანახმად მიიღებდნენ მძიმე დანაშაულის შემთხვევაში.

2. ყოველთვის, როცა კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოს საკუთარი ქვეყნის კანონმდებლობა უფლებას ანიჭებს მოახდინოს თავისი მოქალაქის ექსტრადიციას ან სხვაგვარი გადაცემა, იმ პირობით, რომ ამ პირს დააბრუნებენ აღნიშნულ ქვეყანაში

სასამართლო პროცესის შედეგად დაკისრებული სასჯელის მოსახდელად, რისთვისაც ექსტრადიცია და დამნაშავეის გადაცემა მოხდა. ხსენებული სახელმწიფო და ისიც, ვინც ექსტრადიციას ითხოვს, თანხმდებიან ამ და სხვა პირობებზე, რასაც საჭიროდ მიიჩნევენ, ამგვარი პირობითი ექსტრადიცია ან გადაცემა საკმარისი უნდა იყოს პირველ პუნქტში ჩამოყალიბებული ვალდებულების შესასრულებლად.

მუხლი 11

1. მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული დანაშაულობანი მიიჩნევა ექსტრადიციის შესახებ შეთანხმებაში შესაგან დანაშაულებად, რომელიც წინამდებარე კონვენციის ძალაში შესვლამდე დაიღო კონვენციის მონაწილე ქვეყნებს შორის. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები კისრულობენ ვალდებულებას, რომ ექსტრადიციის შესახებ ყველა შეთანხმებაში, რომელიც მათ შორის გაფორმდება, ამგვარ დანაშაულებს მიაკუთვნებენ იმ დანაშაულებს, რომლებიც ექსტრადიციას ექვემდებარება.

2. როდესაც კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო, რომელიც ექსტრადიციას ახდენს იმ პირობით, რომ არსებობს შესაბამისი შეთანხმება, იღებს მოთხოვნას ექსტრადიციის შესახებ კონვენციის მონაწილე მეორე სახელმწიფოსგან, რომელთანაც არა აქვს გაფორმებული შეთანხმება ექსტრადიციის შესახებ, პირველ სახელმწიფოს საკუთარი არჩევანის თანახმად შეუძლია წინამდებარე კონვენცია იურიდიულ საფუძველად მიიჩნიოს ექსტრადიციისთვის იმ დანაშაულობებთან მიმართებაში, რომლებიც ჩამოყალიბებულია მე-2 მუხლში. ასეთ შემთხვევაში ექსტრადიცია უნდა დაექვემდებაროს პირობებს, რომლებიც გათვალისწინებულია პირველი სახელმწიფოს კანონმდებლობით.

3. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები, რომლებიც ახდენენ ექსტრადიციას ისე, რომ მათ შორის არ არსებობს შესაბამისი შეთანხმება, აღიარებენ, რომ დანაშაულობანი, ჩამოყალიბებული მე-2 მუხლში, ექვემდებარება ექსტრადიციას იმ სახელმწიფოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებით, რომელსაც მოსთხოვს ექსტრადიცია.

4. თუ საჭიროა, მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული დანაშაულობანი კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოების მიერ უნდა განიხილებოდეს როგორც ჩაღწევილად არა იმ ადგილზე, სადაც დანაშაული მოხდა, არამედ იმ ქვეყნის ტერიტორიაზეც, რომელმაც მე-7 მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტების შესაბამისად განსაზღვრა თავისი იურისდიქცია.

5. ექსტრადიციის შესახებ შეთანხმებების ყველა დებულება და კონვენციის მონაწილე ქვეყნების ყველა ღონისძიება, რომელიც დაკავშირებულია მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებულ დანაშაულობებთან უნდა შეიცვალოს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც ისინი შეუთავსებელია წინამდებარე კონვენციასთან.

მუხლი 12

1. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებმა დიდი დახმარება უნდა გაუწიონ ერთმანეთს სისხლისსამართლებრივ გამოძიებაში, ან ექსტრადიციის პროცედურებში მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებულ დანაშაულობებთან მიმართებაში, რაც გულისხმობს მათ ხელთ არსებული და სასამართლო პროცესის ჩასაგარებლად საჭირო მტკიცებულებების მიწოდებას.

2. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებმა არ უნდა უარყონ კანონიერი ურთიერთდახმარების შესახებ მოთხოვნა საბანკო საიდუმლოების დაცვის მოტივით.

3. მხარემ, რომელიც ითხოვს, არ უნდა გადასცეს სხვას ან გამოიყენოს ინფორმაცია ან მტკიცებულება, მოწოდებული მხარის მიერ, რომელსაც ეს მოთხოვნა წაუყენეს, გამოძიების, მართლმსაჯულების აღსრულების ან სასამართლო პროცესის მიზნებისათვის, გარდა იმ მიზნებისა, რომლებიც აღნიშნულია თხოვნაში, თუ არ არსებობს ინფორმაციის მიწოდებული მხარის თანხმობა.

4. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებს შეუძლიათ განიხილონ მექანიზმის შექმნის საკითხი, რომელიც საშუალებას მისცემს მათ გაცვალონ ინფორმაცია ან მტკიცებულებები, დაკავშირებული სისხლისსამართლებრივი, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის განსაზღვრასთან მე-5 მუხლის თანახმად.

5. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებმა უნდა განახორციელონ დაკისრებული ვალდებულებები 1-ლი და მე-2 პუნქტების თანახმად და ყველა შეთანხმების თუ კანონიერი ურთიერთდახმარების შესახებ დაგეგმილი ღონისძიების შესაბამისად. თუ ასეთი შეთანხმება ან ღონისძიება არ არსებობს, კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები დაეხმარებიან ერთმანეთს თავიანთი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 13

ექსტრადიციის ან ერთმანეთისათვის იურიდიული დახმარების გაწევის მიზნებისათვის მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული არც ერთი დანაშაული არ უნდა იყოს განხილული როგორც ფინანსური დანაშაული. შესაბამისად, კონვენციის მონაწილე სახელმწიფომ არ უნდა უარყოს მოთხოვნა ექსტრადიციის ან იურიდიული დახმარების გაწევის შესახებ მხოლოდ და მხოლოდ იმ საფუძველზე, რომ იგი დაკავშირებულია ფინანსურ დანაშაულთან.

მუხლი 14

ექსტრადიციის ან ერთმანეთისათვის იურიდიული დახმარების გაწევის მიზნებისათვის მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული არც ერთი დანაშაული არ განიხილება როგორც პოლიტიკური ან ისეთი დანაშაული, რომელიც დაკავშირებულია პოლიტიკურ დანაშაულთან ან გამოწვეულია პოლიტიკური მოტივებით. შესაბამისად ექსტრადიციის ან იურიდიული დახმარების გაწევის შესახებ მოთხოვნა, რომელიც გამოწვეულია ამგვარი დანაშაულით, არ უნდა იყოს უარყოფილი მხოლოდ იმ მიზეზით, რომ ის ეხება პოლიტიკურ დანაშაულს ან დანაშაულს, რომელიც დაკავშირებულია პოლიტიკურ დანაშაულთან ან გამოწვეულია პოლიტიკური მოტივებით.

მუხლი 15

ამ კონვენციის არც ერთი დებულება არ უნდა იყოს ისე გაგებული, როგორც ექსტრადიციის ან ერთმანეთისათვის იურიდიული დახმარების გაწევის ვალდებულების დაკისრება,

თუკი სახელმწიფოს, რომლის მიმართაც მოთხოვნა გაკეთდა, საკმარისი საფუძველი აქვს იფიქროს, რომ მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებულ დანაშაულებთან დაკავშირებით ექსტრადიციის ან იურიდიული დახმარების მოთხოვნა მიმზნად ისახავს პიროვნების სისხლისსამართლებრივ დევნას ან დასჯას მისი რასის, რელიგიის, ეროვნების, ეთნიკური წარმოშობის, პოლიტიკური შეხედულებების გამო, ან ეს მოთხოვნა ზიანს მიაყენებს ამ პიროვნებას ზემოთ ჩამოთვლილი რომელიმე მიზეზის გამო.

მუხლი 16

1. ის პირი, რომელსაც აპატიმრებენ ან იხდის სასჯელს კონვენციის მონაწილე ერთი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე და მის გადაცემას კონვენციის მონაწილე მეორე სახელმწიფო ითხოვს იდენტიფიკაციის, ჩვენების მიცემის ან სხვაგვარი სამსახურის გასაწევად, რათა მოიპოვოს მტკიცებულება გამოძიების, ან დანაშაულის სისხლისსამართლებრივი დევნის მიზნით, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია მე-2 მუხლში, შეიძლება გადაცემული იყოს, თუკი დაკმაყოფილებულია შემდეგი პირობები:

აღნიშნულ პიროვნებას მიაწოდეს სათანადო ინფორმაცია და იგი თანახმაა;

ორივე სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანოები შეთანხმდნენ შესაბამის პირობებზე.

2. ამ მუხლის მიზნებისათვის:

ა) სახელმწიფო, რომელსაც აღნიშნული პირი გადაეცა, უფლებამოსილი და ვალდებულია პატიმრობაში ამყოფოს გადაცემული პირი, თუ სახელმწიფო, რომელმაც იგი გადასცა სხვა რამეს არ ითხოვს;

ბ) სახელმწიფო, რომელსაც ზემოხსენებული პირი გადასცეს, წინასწარი შეთანხმების საფუძველზე დაუყოვნებლივ ასრულებს ვალდებულებას, რომ დააბრუნოს იგი იმ სახელმწიფოს საპატიმრობაში, საიდანაც მისი გადმოყვანა მოხდა, ან სხვაგვარად მოიქცეს, თუ ამ სახელმწიფოების კომპეტენტურ ორგანოებს შორის სხვაგვარი შეთანხმება არსებობს;

გ) სახელმწიფო, რომელსაც გადაეცა აღნიშნული პირი, არ მოსთხოვს სახელმწიფოს, რომელმაც იგი გადასცა, რომ

მის დასაბრუნებლად ექსტრადიციის პროცედურას მიმართოს;
დ) გადაცემულ პირს სასჯელის მოხდის დროში ჩაეთვლება ის დრო, რომელიც მან მეორე სახელმწიფოს საპატიმროში გაატარა;

3. თუ სახელმწიფო, რომელმაც წინამდებარე მუხლის შესაბამისად ეს პირი მეორე სახელმწიფოს უნდა გადასცეს, თანახმაა, ეს პირი, მიუხედავად მისი მოქალაქეობისა, არ დაექვემდებარება იმ სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, რომელსაც იგი გადასცეს, სისხლისამართლებრივ დევნას ან დაპატიმრებას, ან პირადი თავისუფლების მიმართ სხვაგვარი აღმკვეთი ღონისძიების გამოყენებას იმ ქმედობებთან ან ბრალდებებთან დაკავშირებით, რომელიც ჩადენილი იყო მანამ, სანამ ეს პირი დატოვებდა იმ სახელმწიფოს ტერიტორიას, რომელმაც იგი გადასცა.

მუხლი 17

ნებისმიერი პირი, რომელიც ამ კონვენციის თანახმად პატიმრობაშია აყვანილი, ან რომლის მიმართ სხვა ღონისძიებებია გატარებული ან სხვა მართლმსაჯულებრივი პროცედურაა განხორციელებული, გარანტირებული უნდა იყოს, რომ სამართლიანად მოექცევიან და ისარგებლებს ყველა უფლებითა და გარანტიით, რასაც უზრუნველყოფს იმ სახელმწიფოს კანონმდებლობა, რომლის ტერიტორიაზეც ის იმყოფება და მასზე გავრცელდება საერთაშორისო სამართლის შესაბამისი დებულებები, მათ შორის ადამიანთა უფლებების შესახებ საერთაშორისო კანონი.

მუხლი 18

1. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები ითანამშრომლებენ მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებულ დანაშაულობათა თავიდან ასაცილებლად და მიიღებენ ისეთ ზომებს, რომელთა მიღებაც პრაქტიკულად არის შესაძლებელი, რაც, სხვათა შორის, გულისხმობს საჭიროების შემთხვევაში საშინაო კანონმდებლობის მიღებას მათ ტერიტორიაზე და მის ფარგლებს გარეთ დანაშაულების ჩადენის თავიდან ასაცილებლად და მისთვის წინააღმდეგობის გასაწევად, კერძოდ:

ზომების მიღებას თავიანთ გერიგორიებზე იმ პირებისა და ორგანიზაციების არაკანონიერი საქმიანობის ასაკრძალად, რომლებიც შეგნებულად წაახალისებენ, უბიძგებენ, ორგანიზებას უკეთებენ ან ჩაბმული არიან მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული დანაშაულის ჩაღენაში;

ზომების მიღებას, რაც ფინანსური დაწესებულებებისა და სხვა პროფესიების წარმომადგენლებისაგან, ვინც ფინანსურ გარიგებებთან არის დაკავშირებული, მოითხოვს ყველაზე ქმედითი ღონისძიებების გატარებას თავიანთი ჩვეულებრივი ან შემთხვევითი კლიენტების იდენტიფიკაციის მიზნით, აგრეთვე, იმ კლიენტების საიდენტიფიკაციოდ, ვისი ინტერესისთვისაც არის გახსნილი ანგარიშები და საგანგებო ყურადღება დაუთმონ უჩვეულო ან საეჭვო გარიგებებს და განაცხადონ გარიგებების შესახებ, რომლებიც დანაშაულებრივ საქმიანობას უკავშირდება. ამ მიზნით კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები იმსჯელებენ:

ისეთი წესების შემოღებაზე, რომლებიც კრძალავს ანგარიშების გახსნას, თუკი მათი მფლობელები ან ბენეფიციარები დაუდგენელი პირები არიან, ან მათი იდენტიფიკაცია შეუძლებელია და ისეთი ღონისძიებების გატარებაზე, რომლებიც უზრუნველყოფს ზემოთხსენებული ინსტიტუტების მიერ მსგავსი გარიგებების მიღმა მდგომი პირების დადგენას და იდენტიფიკაციას;

იურიდიული პირების იდენტიფიკაციის თაობაზე, რაც ფინანსური ინსტიტუტებისაგან ისეთი ზომების მიღებას მოითხოვს, რომლის ძალითაც შესაძლებელია კლიენტის იურიდიული არსებობის და სტრუქტურის დადგენა რეგისტრაციის შესახებ მტკიცებულების მოპოვებით სახელმწიფო რეესტრის, ან თავად კლიენტის, ან ამ ორივეს საშუალებით. ეს მოიცავს ინფორმაციას, დაკავშირებულს კლიენტის რეკვიზიტებთან: დასახელება, იურიდიული ფორმა, მისამართი, დირექტივები და დებულებები, რომლებიც სავალდებულოა ამ იურიდიული პირისთვის;

წესების შემოღების თაობაზე, რომლებიც ფინანსურ ინსტიტუტებს ვალდებულებას აკისრებს სასწრაფოდ შეაგყობინონ კომპეტენტურ ორგანოებს ყველა რთული, უჩვეულოდ მას-

შტაბური ან უცნაური გარიგების შესახებ, რომელიც არ ისახავს მიზნად აშკარად ეკონომიკურ ან თვალსაჩინოდ კანონიერ მიზნებს, ისე, რომ არ ჰქონდეთ სისხლის ან სამოქალაქო სამართლის პასუხისმგებლობის მიში, თუკი ინფორმაციის გაუმქლავებლობის შესახებ წესს კეთილი განზრახვით დაარღვევენ;

ფინანსური ინსტიტუტებისათვის მოთხოვნის თაობაზე, რომ სულ მცირე ხუთი წელი შეინახონ საშინაო და საგარეო გარიგებების შესახებ დოკუმენტები.

2. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები კვლავაც ითანამშრომლებენ მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული დანაშაულების თავიდან ასაცილებლად და გაითვალისწინებენ აგრეთვე:

გარკვეული ზომების მიღებას ბელადმხედველობის დაწესების მიზნით, მაგალითად, ფულის გადარიცხვით დასაქმებული ყველა დაწესებულების ლიცენზირებას;

სათანადო ზომების მიღებას, რათა მეთვალყურეობა გაეწიოს ნაღდი ფულისა და წარმომდგენზე გაცემული დოკუმენტების საზღვარზე მოძრაობას მკაცრი კონტროლის დაწესებასთან ერთად უზრუნველყოფენ ინფორმაციის სწორ გამოყენებას და კაპიტალის მოძრაობის თავისუფლებას.

3. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები კვლავაც ითანამშრომლებენ მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული დანაშაულობათა თავიდან ასაცილებლად, გაცვლიან მუსგ ინფორმაციას თავიანთი კანონმდებლობის შესაბამისად და მოახდენენ ადმინისტრაციული და სხვა ღონისძიებების კოორდინაციას, კერძოდ

დააარსებენ და აამუშავებენ კომუნიკაციის არხებს და სამსახურებს თავიანთ კომპეტენტურ დაწესებულებებს შორის, რათა ხელი შეუწყონ მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებული დანაშაულების შესახებ ინფორმაციის უსაფრთხო და სწრაფ გაცვლას;

იტანამშრომლებენ ერთმანეთთან მე-2 მუხლში ჩამოყალიბებულ დანაშაულებთან დაკავშირებული ცნობების შეკრების დროს, რომელიც ეხება:

იმ პირების ვინაობის, ადგილსამყოფელის და საქმიანობის დადგენას, ვისზეც ეჭვობენ, რომ ჩაბმული არიან მსგავს დანაშაულებრივ საქმიანობაში;

ფონდების მოძრაობას, რომელიც დაკავშირებულია ამგვარ დანაშაულობათა ჩადენასთან.

4. კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებს შეუძლიათ გაეცვალონ ინფორმაცია კრიმინალური პოლიციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ინტერპოლი) საშუალებით.

მუხლი 19

კონვენციის მონაწილე სახელმწიფო, რომელშიც მიმდინარეობს პროცესი სავარაუდო დამნაშავეის წინააღმდეგ, ქვეყანაში მოქმედი კანონმდებლობის ან სათანადო პროცედურების შესაბამისად შეაგვიბინებს პროცესის საბოლოო შედეგებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს, ხოლო ეს უკანასკნელი გადასცემს ინფორმაციას კონვენციის მონაწილე სხვა სახელმწიფოებს.

მუხლი 20

კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები შეასრულებენ ამ კონვენციით მათზე დაკისრებულ ვალდებულებებს სუვერენული თანასწორობის, გერიგორიული მთლიანობის და სხვა სახელმწიფოების საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპების შესაბამისად.

მუხლი 21

ამ კონვენციის არც ერთი დებულება არ ახდენს გავლენას სახელმწიფოებისა და პიროვნებების სხვა უფლებებსა და მოვალეობებზე, რომლებიც განსაზღვრულია საერთაშორისო სამართლით, კერძოდ, გაერთიანებული ერების ქარტიით, საერთაშორისო ჰუმანიტარული კანონით, სხვა მსგავსი კონვენციებით.

მუხლი 22

ამ კონვენციის არც ერთი დებულება არ ანიჭებს უფლებას კონვენციის მონაწილე რომელიმე სახელმწიფოს, მეორე სახელმწიფოს გერიგორიაზე გაავრცელოს იურისდიქცია ან შეასრულოს ფუნქცია, რომელიც ამ მეორე სახელმწიფოს ხელი-

სუფლების ექსკლუზიურ უფლებას წარმოადგენს, მინიჭებულს მისი ქვეყნის კანონმდებლობით.

მუხლი 23

1. დანართი შეიძლება შესწორდეს და მას შეიძლება დაემატოს სათანადო შეთანხმებები, რომლებიც:

– გახსნილია მონაწილეობის მისაღებად ყველა სახელმწიფოსთვის;

– ძალაშია შესული;

– რაგიფიცირებულია, მიღებულია, დამტკიცებულია, ან მიღებულია სულ მცირე ოცდაორი სახელმწიფოს მიერ, რომელიც მონაწილეობს წინამდებარე კონვენციაში.

2. ამ კონვენციის ძალაში შესვლის შემდეგ კონვენციის მონაწილე ნებისმიერ სახელმწიფოს შეუძლია შეიგანოს წინადადება შესწორების შესახებ. ნებისმიერი წინადადება შესწორების შესახებ წერილობითი ფორმით უნდა ეცნობოს დეპოზიტარს. ეს უკანასკნელი კონვენციის მონაწილე ყველა სახელმწიფოს გაუგზავნის წინადადებებს, რომლებიც შეესაბამება 1-ლი მუხლის მოთხოვნებს და შეაჯერებს მათ აზრს იმის თაობაზე, მიიღონ თუ არა შესწორება.

3. შემოთავაზებული შესწორება მიჩნეული იქნება მიღებულად, თუ კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოების სულ მცირე ერთი მესამედი არ წავა მისი მიღების წინააღმდეგ წერილობითი ფორმით არაუგვიანეს 180 დღისა მის ცირკულაციამდე.

4. დანართის დამტკიცებული შესწორება ძალაში შედის რაგიფიკაციის ოცდამეორე სიგელის დეპონირებიდან და ამ შესწორების მიღებიდან ან დამტკიცებიდან 30 დღის შემდეგ, კონვენციის მონაწილე ყველა სახელმწიფოსთვის, რომელმაც მოახდინა ამ სიგელის დეპონირება. თითოეული სახელმწიფოსათვის, რომელიც ახდენს შესწორების რაგიფიკაციას, მიღებას ან დამტკიცებას ოცდამეორე სიგელის დეპონირების შემდეგ, შესწორება ძალაში შედის ოცდამეათე დღეს სახელმწიფოს მიერ რაგიფიკაციის სიგელის დეპონირების, მიღების ან დამტკიცებიდან.

მუხლი 24

1. ნებისმიერი დავა კონვენციის მონაწილე ორ ან მეტ სახელმწიფოს შორის, რომელიც ამ კონვენციის ინტერპრეტაციას ან გამოყენებას ეხება და მოლაპარაკების გზით დროულად ვერ მოგვარდა, ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნით უნდა გადაეცეს საარბიტრაჟო სასამართლოს. თუ განაცხადის შეგანიდან ექვსი თვის განმავლობაში მხარეები ვერ შეთანხმდებიან არბიტრაჟის გამართვის ორგანიზაციულ საკითხებზე, რომელიმე მათგანს შეუძლია გადაიგანოს დავა მართლმსაჯულების საერთაშორისო სასამართლოში, აღნიშნული სასამართლოს წესდების თანახმად შედგენილი განაცხადით.

2. კონვენციის მონაწილე თითოეულ სახელმწიფოს ამ კონვენციის ხელმოწერის, რატიფიკაციის, მიღების, დამტკიცების ან მასთან შეერთების დროს შეუძლია განაცხადოს, რომ არ მიაჩნია თაღი ვალდებულად პირველი პუნქტის თანახმად. არც სხვა სახელმწიფოები იქნებიან პირველი პუნქტის თანახმად ვალდებული იმ სახელმწიფოს მიმართ, რომელიც ამგვარ პირობას წამოაყენებს.

3. ნებისმიერ სახელმწიფოს, რომელიც დამატებით შესწორებას აკეთებს მე-2 მუხლის მიმართ, შეუძლია სასურველ დროს მოხსნას ეს შესწორება, რის შესახებაც შეატყობინებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს.

მუხლი 25

1. ამ კონვენციაზე ხელის მოწერა შეუძლია ყველა სახელმწიფოს 2000 წლის 10 იანვრიდან 2001 წლის 31 დეკემბრამდე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ნიუ-იორკის შტაბბინაში.

2. ეს კონვენცია უნდა იყოს რატიფიცირებული, მიღებული და დამტკიცებული. სარატიფიკაციო სიგელები, მიღებისა და დამტკიცების დოკუმენტები დეკონირებული უნდა იყოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან.

3. ამ კონვენციას შეუძლია შეუერთდეს ნებისმიერი სახელმწიფო და ამის შესაბამისი დოკუმენტები დეკონირებული უნდა იყოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან.

მუხლი 26

1. ეს კონვენცია ძალაში შედის ოცდამეორე სარატიფიკაციო სიგელის მიღების, დამტკიცების ან კონვენციასთან შეერთების დოკუმენტების გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან დეკონირებიდან ოცდამეათე დღეს.

2. თითოეული სახელმწიფოსთვის, რომელიც ახდენს ამ კონვენციის რატიფიკაციას, მიღებას, დამტკიცებას, ან მასთან შეერთებას, კონვენცია ძალაში შედის სარატიფიკაციო სიგელის, მიღების, დამტკიცების ან კონვენციასთან შეერთების დოკუმენტების დეკონირებიდან ოცდამეათე დღეს.

მუხლი 27

1. კონვენციის მონაწილე ნებისმიერ სახელმწიფოს შეუძლია მოახდინოს ამ კონვენციის დენონსირება, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნისთვის წერილობითი შეტყობინების გაგზავნის გზით.

2. დენონსირება ძალაში შედის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის მიერ შესაბამისი შეტყობინების მიღებიდან ერთი წლის შემდეგ.

მუხლი 28

ამ კონვენციის დედანი, რომლის არაბული, ჩინური, ინგლისური, ფრანგული, რუსული და ესპანური ტექსტები თანაბრად ავთენტიკურია, დეკონირებულ უნდა იყოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან, რომელიც სერტიფიცირებულ ასლებს გაუგზავნის ყველა სახელმწიფოს.

შესაბამისი მთავრობების მიერ უფლებამოსილმა პირებმა ხელი მოაწერეს ამ კონვენციას, რომელიც ნებადართულია ხელმოსაწერად 2000 წლის 10 იანვრამდე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ნიუ-იორკის შტაბბინაში.

გამოყენებული ლიტერატურისა და წყაროების სია

I. საერთაშორისო ორგანიზაციათა დოკუმენტები რუსულ ენაზე:

Док. ООН A/comf./203PM: 1. Одиннадцатый конгресс Организации Объединенных нации по предупреждению преступности и уголовного правосудия, Бангкок, 18-25 апреля 2003 г.

Док. ООН. Доклад специального комитета, учрежденного Резолюцией 51/210 Генеральной Ассамблеи от 17 декабря 1996 г. Шестая сессия (28 декабря _ 1 февраля 2002 г.). Генеральная Ассамблея Официальный отчет пятьдесят седьмой сессии. Дополнение №37 (A/57/37):

Управление ООН по наркотикам и преступности. Борьба с международным терроризмом: вклад Организации Объединенных Нации, 2003 г.

конвенция ООН о борьбе против незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ 1988 г.

Док. ООН. S/Res/1566 (2004). Резолюция 1566 (2004)б принятая Советом Безопасности на его 5053-м заседании 8 октября 2004 г.

ქართულ ენაზე:

საერთაშორისო კონვენცია ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის შესახებ. 1999 წლის 9 დეკემბერი.

ინგლისურ ენაზე:

Doc. S/2004/276.

Doc. S/2004/345.

Doc. S/2004/24.

FATF. Report on Money laundering Typologies. P., 3 February 2001.

FATF. Annual report. 2002-2003. 20 June 2003.

FATF. Группа по разработке финансовых мер борьбы с отмыванием денег. Сорок рекомендации, 1996.

FATF. The Forty recommendation. 20 June 2003.

FATF. Special recommendations on Terrorists financing. 31 October 2001.

FATF. non-profit organization and Links to Terrorists financing/ Report on money laundering typologies 2003-2004. FATF, 2004.

Guidance for financial institutions indelecting Terrorists financing. P., 24 April 2002.

FATF. non-profit organization and Links to Terrorists organizations. P., 2003.

The forty recommendations. FATF-GAFKL Secretariat Paris. 20 June 2003.

Framework document for visits to states inorder to enhance the monitoring of the implementation of resolution 1373 (2001), P., 9 march 2005.

Information paper on financial intelligence units and the Egmont group. P., 2001.

International Association of insurance Supervisors. Anti-money Guidance notes Insurance Supervisors and insurance entities. January 2002. Guidance Paper n 5.

წიგნები (რუსულ ენაზე)

Арсентьев Ю. Л. Международные организационно-правовые механизмы кредитования и финансирования в Российской Федерации. М., 2000.

Богуславский М. М. Международное экономическое право. М., 1986. С. 137.

Вельяминов Г. М., Шамсиев Л. Р. Международные

параорганизации (клубы) и долги России // Государство и право. 1999. №9.

Вахания В. В. Правовое сотрудничество России с международными финансово-экономическими организациями и проблема контрольных механизмов. М., 2004.

Додонов В. Н., Панов В. П., Румянцева О. Г. Международное право. Словарь-справочник. М., 1997.

Федоров Б. Г. Новый англо-русский банковский экономический словарь. С-Пб., Лимбус Пресс, 2000. С. 59.

Хаминский Я. М. Интеграция России в ФАТФ: заслон международного терроризма. М., 2004.

შინაარსი

შესავალი.....	3
თავი I. საერთაშორისო ტერორიზმის წინააღმდეგ ბაეროს საქმიანობის საერთაშორისო სამართლებრივი ასპექტები.....	12
§1. საერთაშორისო ტერორიზმის ცნება.....	12
§2. კავშირი ტერორიზმსა და დანაშაულებრივი საქმიანობის სხვა სახეობებს შორის.....	18
§3. კონტრტერორისტული კომიტეტის საქმიანობა.....	20
§4. კომიტეტის მუშაობის აქტივიზაციის წინადადებანი.....	32
§5. ტერორისტთან ბრძოლის გლობალური პროგრამა: ტექნიკური დახმარების გაწევა.....	43
თავი II. ბაეროს საქმიანობა ტერორიზმის დაწინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებში.....	51
§1. საერთაშორისო კონვენცია ტერორიზმის დაწინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ.....	51
§2. ბაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუცია ტერორიზმის დაწინააღმდეგ შესახებ.....	59
§3. პოლიტიკურად ცნობილი პირები (პცპ) და ფულის გათეთრება.....	71
თავი III. ფატფ-ის საქმიანობა ტერორიზმის დაწინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებში	81
§1. ფატფ-ის ზოგადი დახასიათება.....	81
§2. ფატფ-ის რვა სპეციალური რეკომენდაცია, რომლებიც ტერორიზმის დაწინააღმდეგ ბრძოლას ეხება.....	89
§3. სახელმძღვანელო მითითებანი ფატფ-ის რვა სპეციალური რეკომენდაციის თაობაზე ტერორიზმის დაწინააღმდეგ წინააღმდეგ და თვითშეფასების კითხვარი.....	92

§4. არაკომერციული ორგანიზაციები და მათი კავშირი ტერორიზმის დაფინანსებასთან 106

§5. ფინანსური ინსტიტუტების ხელმძღვანელობა ტერორისტული ფინანსური საქმიანობის გამოსავლენად— 119

თავი IV. საღაგღვევო გეღამხედველობის ორგანოების სარტათაშორისო ასოციაციისა და ფასიანი ქალაღღების კომისიათა სარტათაშორისო ორგანიზაციის სარტათაღღვევოქმედებითი საქმიანობა 139

§1. საღაგღვევო გეღამხედველობის ორგანოთა სარტათაშორისო ასოციაციის სახელმძღვანელო მითითებანი ფულის გათეთრებისადმი წინააღღგომის შესახებ საღაგღვევო გეღამხედველობის ორგანოებისა და საღაგღვევო საზოგადოებებისათვის 139

§2. კლიენტისა და ბენეფიციარული მფლობელობის იღენტიფიკაციის პრინციპები ფასიანი ქალაღღების ღარღში 155

თავი V. ორგანიზაციულ-სარტათღღებრივი ღონისკიებაანი, როღღებსას ფულის გათეთრებისა და ტარორიღგმის დაფინანსების წინააღღღებ საბრკოღღვეღად ახორციეღღებან სარტათაშორისო სარკალღო ფონღი და მსოფღიო ბანკი 170

თავი VI. ებგონების ჰგუვის ფინანსური ღაგვერვათა საქმიანოების ევოღუსია და ფინანსური მონიტორინგის კომიტატის კირითაღი ამოსანები 178

ღასკვნა 188

სარტათაშორისო კონვენსია ტარორიღგმის დაფინანსების აღკვეთის შესახებ 189

გამოყენებული ლიტერატურისა და წყაროების სია 211

**საგამომცემლო უზრუნველყოფა:
საგამომცემლო სახლი „ინოვაცია“**

დირექტორი:	ზაურ ნაჭყეზია
ტექნიკური რედაქტორი:	ლევან ბოჭორიშვილი
ოპერატორი:	სოფო ქილიფთარი
კორექტორები:	ქეთევან წახნაკია გვანცა შანავა

მისამართი: თბილისი, ძმები კაკაბაძეების ქ. №22
ტელ: (899) 56-14-57; 98-39-30; 98-71-25; 92-25-23.

**Email: inovacia@caucasus.net
vladimir@vakhaniya.ru**